

Întru executarea
Hotărîrii Guvernului nr.4 din 14 ianuarie 2014
cu privire la aprobarea Foii de parcurs
privind ameliorarea competitivității Republicii Moldova

**Planul de acțiuni
privind implementarea Matricii de politici
a Foii de parcurs pentru ameliorarea
competitivității Republicii Moldova
în anul 2019**

Abreviere

AEE - Agenția pentru Eficiență Energetică

AGEPI - Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală

ANACE și C - Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare

ANC și D - Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare

ANOFM - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

ANRCETI - Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației

ANRE - Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică

ANSA - Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor

APC - Autoritățile administrației publice centrale

APCSP - Agenția pentru protecția consumatorului și supravegherea pieței

APL - Autoritățile administrației publice locale

APP-Agenția Proprietății Publice

ARF și C - Agenția Relații Funciare și Cadastru

AST – Agenția Supraveghere Tehnică

AȘM - Academia de Științe a Moldovei

AT - Agenția Turismului;

BNM - Banca Națională a Moldovei

BNS - Biroul Național de Statistică

CC-Consiliul Concurenței

CNPDCP - Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal

CNPF - Comisia Națională a Pieței Financiare

FEE - Fondul pentru Eficiență Energetică

IES - Inspectoratul Energetic de Stat

INS - Institutul Național de Standardizare

IPCCE-Instituția Publică Consiliul Consultativ de Expertiză

IȘ și SÎ - Instituțiile științifice și superioare de învățământ

MA - Ministerul Apărării

MADR și M - Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului

MAEIE - Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene

MAI - Ministerul Afacerilor Interne

MEC și C - Ministerul Educației, Culturii și Cercetării

MEI - Ministerul Economiei și Infrastructurii

MF - Ministerul Finanțelor

MJ - Ministerul Justiției

MOLDAC - Centrul Național de Acreditare MOLDAC

MSM și PS - Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale

ODIMM - Organizația pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii

SIS - Serviciul de Informații și Securitate

SV - Serviciul Vamal

Nr. d/o	Obiective specifice	Acțiuni	Termen de realizare	Instituția responsabilă	Indicatori de rezultat	Informația privind executarea acțiunilor/ Rezultatul scontat
1	2	3	4	5	6	7
Componenta I. RESURSE UMANE						
Acțiuni orizontale						
Obiectivul 1. Asigurarea convergenței standardelor naționale de calitate cu cele din spațiul european al educației și cercetării și facilitarea recunoașterii internaționale a studiilor și calificărilor obținute în Republica Moldova						
1.2.	Acreditarea internațională a structurii naționale, acreditarea națională instituțională și a programelor de formare profesională în învățământul profesional de toate nivelurile	1.2.2. Elaborarea standardelor de calitate pe niveluri și forme de realizare a programelor de formare profesională	Tr. IV, 2017	MEC și C APC	Număr de standarde elaborate	Realizat Prin decizia Consiliului Științific al Consorțiului au fost aprobate criteriile de evaluare și atribuire a calificificativelor tezelor de doctorat în științe medicale, farmaceutice și biologice ce vor fi susținute în cadrul Școlii doctorate din domeniul Științe medicale a Consorțiului. S-a elaborată și aprobată prin HG nr. 616 din 18 mai 2016 <i>Metodologia de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și formare continuă</i> (în total 6 standarde). Prin HG 1270 din 26 decembrie 2018 a fost ajustată și îmbunătățită Metodologia menționată.
		1.2.3. Pregătirea Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional din Republica Moldova pentru acreditare și includerea în Registrul European de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (EQAR)	Tr. IV, 2017	MEC și C ANACE și C	Buget anual, lei	Realizat MECC: În conformitate cu prevederile Legii nr. 190 din 21.09.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, art. III, alin (4), Agenția Națională de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional s-a reorganizat „prin absorbția Inspectoratului Școlar Național și a Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare, devenind succesor de drepturi și obligații ale acestora”. Prin modificări la Codul educației nr. 152 din 17.07.2014, operate prin Legea menționată mai sus, precum și în baza Hotărârii de Guvern nr. 201/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, s-a modificat statutul Agenției și au fost suplimentate substanțial atribuțiile noii structuri. Actualmente, Agenția este în proces de angajare a personalului, elaborare a cadrului normativ, amenajarea și dotarea spațiilor etc. pentru a asigura funcționalitatea deplină a entității, condiție obligatorie pentru a iniția procedura de solicitare a acreditării pentru includerea în Registrul European de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (EQAR). Totodată, menționăm că la etapa de elaborare a propunerilor la principalele acțiuni/măsuri de politici în sectorul Educație pentru anii 2019-2020, luând în considerație probabilitatea continuității și stabilității în activitatea Agenției, am solicitat Ministerului bugetarea activității respective pentru anii 2019 și 2020. Conform procedurii stabilite la nivel European, activitatea respectivă implică cheltuieli pentru echipa de evaluatori externi, desemnată de către ENQA (servicii de evaluare externă, deplasare, cazare etc.). Pentru evaluarea ANACEC de către ENQA, în scopul înscrierii în Registrul European pentru asigurarea calității în învățământul superior în SSC 2019-2021, domeniul educației, au fost planificate 600,0 mii lei.

					<p>Ținând cont că întreg procesul de evaluare externă organizat de către ENQA, de la inițiere și până la vizita în instituția evaluată, durează cca. un an de zile, valorificarea surselor financiare planificate pentru anul 2019 nu va fi posibilă.</p> <p>Realizarea acțiunii menționate în termenul stabilit nu a fost posibilă, deoarece, în conformitate cu prevederile Legii nr. 190 din 21.09.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, art. III, alin (4), Agenția Națională de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional s-a reorganizat „prin absorbția Inspectoratului Școlar Național și a Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare, devenind succesor de drepturi și obligații ale acestora”. Prin modificări la Codul educației nr. 152 din 17.07.2014, operate prin Legea menționată mai sus, precum și în baza Hotărârii de Guvern nr. 201/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, s-a modificat statutul Agenției și au fost suplimentate substanțial atribuțiile noii structuri. Actualmente, Agenția încă este în proces de angajare a personalului la funcțiile disponibile, proces, de altfel, destul de anevoios dat fiind interesul scăzut din partea potențialilor candidați și numărul limitat de aplicații la concursul de ocupare a funcțiilor publice. Este în derulare procesul de elaborare a cadrului normativ necesar pentru promovarea/dezvoltarea calității în sistem. S-a finalizat procesul de amenajare și dotare a spațiilor Agenției. etc. Toate aceste elemente vin să asigure funcționalitatea deplină a entității, condiție obligatorie pentru a iniția procedura de solicitare a acreditării pentru includerea în Registrul European de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (EQAR). În acest context, necesitatea deplasării termenelor a fost una iminentă și argumentată..</p> <p>Totodată, menționăm că la etapa de elaborare a propunerilor la principalele acțiuni/măsuri de politici în sectorul Educație pentru anii 2019-2020, luând în considerație probabilitatea continuității și stabilității în activitatea Agenției, am solicitat Ministerului bugetarea activității respective pentru anii 2019 și 2020. Conform procedurii stabilite la nivel European, activitatea respectivă implică cheltuieli pentru echipa de evaluatori externi, desemnată de către ENQA (servicii de evaluare externă, deplasare, cazare etc.).</p> <p>Pentru evaluarea ANACEC de către ENQA, în scopul înscrierii în Registrul European pentru asigurarea calității în învățământul superior în SSC 2019-2021, domeniul educației, au fost planificate 600,0 mii lei.</p> <p>Ținând cont că întreg procesul de evaluare externă organizat de către ENQA, de la inițiere și până la vizita în instituția evaluată, durează cca. un an de zile, valorificarea surselor financiare planificate pentru anul 2019 nu va fi posibilă.</p> <p>Suplimentar, menționăm că procedura de modificare prin HG nr. 1270 din 26 decembrie 2018 a Metodologiei de evaluare externă a calității, aplicată de către Agenție (HG nr. 616/2016), fără a lua în calcul opinia și argumentele ANACEC (aviz transmis Cancelariei GRM și MECC), constituie un exemplu de nerespectare a standardelor ENQA pentru Agențiile responsabile de asigurarea calității, în general pe componenta 3.3 Independență și, în special, privind „independența operațională”. În acest context, chiar dacă ANACEC solicită evaluarea externă în vederea înscrierii în EQAR în viitorul apropiat, șansele pentru un aviz favorabil sunt reduse.</p>
1.2.5. Pilotarea la nivelul unui domeniu	Tr. IV, 2017	MEC și C	Proiect-pilot realizat	Realizat	

		de formare profesională sau încurajarea solicitării voluntare de către instituții a acreditării internaționale în vederea reglementării în perspectivă a obligativității acreditării internaționale				Prin Hotărîrea Guvernului nr. 578 din 20.06.2018 s-au reglementat procedurile de acreditare instituțională și a programelor de formare profesională, precum și de autorizare a funcționării provizorie a programelor de formare profesională din învățământul profesional ethnic În primul semestru al anului 2019, Universitatea de Medicină și Farmacie "N. Testemițanu" a fost evaluată în vederea acreditării internaționale instituționale de către Agenția independentă kazahă din domeniu, agenție înregistrată în EQAR.
1.3.	Aplicarea instrumentelor europene pentru facilitarea recunoașterii studiilor și calificărilor și eliminarea barierelor din calea mobilității academice și profesionale	1.3.1. Încurajarea universităților pentru evaluarea externă în vederea obținerii certificatului de excelență în aplicarea Sistemului european de acumulare și transfer al creditelor de studii și a suplimentului la diplomă (model european Diploma Supliment)	2016-2018	MEC și C	Număr de instituții certificate	Realizat MECC: Prin Ordinul ministrului educației nr.441 din 18 aprilie 2019 a fost aprobat un nou Supliment la Diploma de studii superioare de licență și la Diploma de studii superioare de master (Model european Diploma Supliment) în conformitate cu recomandările miniștrilor educației EHEA de la Paris, mai 2018 în scopul asigurării unei tr. sporite și a unei convergențe înalte a actelor de studii eliberate de instituțiile de învățământ din țară. anspreț În scopul asigurării calității în învățământului superior, Ministerul Educației a elaborat și a pus în aplicare Planul-cadru pentru studii superioare destinat celor 3 cicluri universitare: licență, master și doctorat (ordinul ministrului educației nr.1045 din 29.10.2015). Pentru realizarea Strategiei de reformă a justiției și finalizarea procesului de evaluare externă au fost achiziționate servicii de evaluare externă a programelor de studii la ciclul II, master în Drept, de către Agenția estoniană de asigurare a calității în învățământul superior și profesional (EKKA). Senatul Statului California, SUA, și primăria orașului Los Angeles au oferit Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova certificate de recunoaștere cu prilejul acreditării complete a Facultății de Stomatologie de către Consiliul Dentar din California (CDC). Certificatele au fost înmânate rectorului USMF „Nicolae Testemițanu” de către Josef Mamaliger, președintele companiei de recrutare a studenților ”University of Moldova” din California, aflat într-o vizită de documentare la instituția noastră, în data de 27 septembrie 2018. În zilele de 4 și 5 octombrie curent, la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova s-a desfășurat auditul extern de supraveghere privind funcționalitatea Sistemului de Management al Calității, conform cerințelor standardului internațional ISO 9001:2015, pe domeniul învățământului superior medical și farmaceutic, cercetare științifică și universitară și formarea continuă a medicilor și farmaciștilor. Auditul a fost efectuat de o echipă de experți ai Companiei de certificare „Certind” București, reprezentată de Vlad Gheorghita, auditor-șef, profesor la Facultatea de Medicină Veterinară a Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” și Viorica Izbașa, specialist în managementul calității.

						Potrivit Planului de audit, controlul s-a realizat cu scopul de a evalua modul în care sistemul de management al calității continuă să corespundă cerințelor standardului. De această dată, auditul extern de supraveghere s-a realizat la facultățile de Medicină nr. 1, Stomatologie și Rezidențiat.
1.4.	Recrutarea, pregătirea și motivarea cadrelor didactice din învățământul profesional de toate nivelurile pentru furnizarea unor servicii educaționale de calitate	1.4.1. Crearea centrelor de instruire și formare continuă a cadrelor de maiștri-instructori în întreprinderi pentru mentoratul elevilor-practicanți în baza parteneriatelor public-private	2016-2018	MEC și C MSM și PS MEI	Număr de centre create	Realizat Caracter continuu MECC: În scopul consolidării și extinderii colaborării instituțiilor de învățământ profesional cu angajatorii și cu asociațiile profesionale, precum și promovării programelor de instruire la locul de muncă, au fost majorate numărul de programe de formare profesională prin sistem dual, astfel în anul de studii 2018/19, peste 1100 de elevi au fost înmatriculați la programe de formare profesională prin învățământ dual, care se realizează în parteneriat cu 80 de agenții economici.
1.5.	Modernizarea infrastructurii educaționale și implementarea noilor tehnologii educaționale	1.5.2. Crearea platformelor moderne de comunicare și cooperare între instituțiile de învățământ și agenții economice din domeniu, în scopul utilizării bazei tehnico-materiale pentru stagiile practice	2016-2017	MEC și C MEI CNP	Număr de contracte de colaborare	Realizat MECC: Portalul a fost creat și se află la etapa de migrare pe platforma guvernamentală MCloud. Totodată este în proces de coordonare și aprobare documentația tehnică de funcționare a portalului (ghiduri, instrucțiuni de utilizare a portalului etc.). 2) Au fost elaborate Recomandări metodice privind utilizarea conținuturilor educaționale digitale existente și a metodelor interactive în cadrul Reperelor metodologice de organizare a procesului educațional în învățământul general, la disciplinele școlare (aprobate prin Dispoziția ME nr. 282 din 28.06.2016). Metodologia de organizare și desfășurare a evaluării competențelor digitale ale elevilor (ordinul ministrului educației nr. 428 din 10.05.2016); 3) În incinta Centrului de Excelență în TIC Tekwill (UTM) a avut loc inaugurarea FabLab Chișinău. FabLab Chișinu reprezintă o platformă ultramodernă de fabricație digitală, design industrial și inginerie și este unul dintre cele mai mari ateliere de prototipare și producție la scară mică din Europa de Sud-Est. Este amplasat pe o suprafață de 700 m2, dotată cu strunguri, utilaje de prelucrare a lemnului și a metalului, imprimante 3D, mașini de gravat și tăiat cu laser, echipamentele de prototipare rapidă și echipamentele destinate proceselor industriale. În cadrul laboratorului, studenții UTM, inginerii în TIC și robotică, designerii, arhitecții, antreprenorii și toți cei pasionați de inovație au acces la softuri oferite de două corporații americane renumite – Solidworks și Autodesk – lideri mondiali în dezvoltarea de aplicații pentru proiectare tridimensională utilizată în inginerie, arhitectură, design de produs și multe alte domenii. Utilajele sunt repartizate în 5 zone de lucru: Coworking, 3D Printing, Electronică and IoT, Woodworking și Metalworking. 4) A fost semnat un Memorandum de Înțelegere privind dezvoltarea educației digitale în învățământul general între Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Ministerul Economiei și Infrastructurii, Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC și Instituția Publică Centrul de Instruire și Inovații TIC – TEKWILL semnat la 14 iunie 2018. Memorandumul prevede un șir

						de activități cu referire la modernizarea sistemului educațional pe domeniul TIC și implementării eficiente a acestora. 5) Cu suportul proiectului de Competitivitate al USAID, este în proces de creare Centrul de inovații pedagogice, care va deveni o platformă modernă de comunicare și cooperare între instituțiile de învățământ și agenții economici din domeniu, în scopul utilizării bazei tehnico-materiale pentru stagiile practice.
Obiectivul 2. Competențe relevante pentru noua paradigmă de dezvoltare economică a țării, pentru creșterea productivității și competitivității naționale						
2.2.	Strategia de învățare pe tot parcursul vieții	2.2.2. Perfecționarea mecanismului de finanțare a programelor de formare profesională a șomerilor prin Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	2016	MSM și PS ANOFM MEI	Mecanism perfecționat	<p>Realizat</p> <p>MSMPS: La data de 14 iunie 2018, a fost adoptată noua Lege cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurării de șomaj. Astfel, o dată cu intrarea în vigoare a noii Legi se perfecționează mecanismul de finanțare a programelor de formare profesională a șomerilor, întrucât noua Lege prevede forme noi de formare a șomerilor (stagiarea și instruirea la locul de muncă). În prezent se implementează prevederile Strategiei Naționale de dezvoltare a societății informaționale „Moldova Digitală 2020” (HG nr. 857 din 31.10.2013) și Strategiei de creștere a competitivității industriei tehnologiei informației (HG nr. 254 din 14.05.2015).</p> <p>MEI: În perioada de gestionare, au fost făcute unele totaluri privind realizarea inițiativelor și politicilor privind dezvoltarea industriei IT aprobate anterior și, în mod special, au fost trasate intervențiile necesare pentru ajustarea politicilor de creștere a industriei IT prin crearea cadrului instituțional pentru consilierea și susținerea startup-urilor IT.</p> <p>Recent, MEI a lansat elaborarea Strategiei de dezvoltare a ecosistemului pentru inovare digitală și susținere a startup-urilor. Promovarea documentului se preconizează pentru trimestrul IV curent. În semestrul I 2019 se implementează prevederile Strategiei Naționale de dezvoltare a societății informaționale „Moldova Digitală 2020” (HG nr. 857 din 31.10.2013) și Strategiei de creștere a competitivității industriei tehnologiei informației (HG nr. 254 din 14.05.2015).</p> <p>Concomitent, au fost făcute unele totaluri privind realizarea inițiativelor și politicilor privind dezvoltarea industriei IT aprobate anterior și, în mod special, au fost trasate intervențiile necesare pentru ajustarea politicilor de creștere a industriei IT prin crearea cadrului instituțional pentru consilierea și susținerea startup-urilor IT.</p> <p>Recent, MTIC a lansat elaborarea Strategiei de dezvoltare a ecosistemului pentru inovare digitală și susținere a startup-urilor. Promovarea documentului se preconizează pentru trimestrul IV curent.</p>
Obiectivul 3. Internaționalizarea educației și promovarea mobilității academice și profesionale pentru sporirea calității educației și asigurarea încrederii reciproce						
3.3.	Asigurarea convergenței procedurilor de recunoaștere a calificărilor cu prevederile Convenției de la Lisabona	3.3.1. Implementarea tehnologiilor informaționale și comunicațiilor în activitatea serviciului național de recunoaștere a calificărilor și	Tr. IV, 2016	MEC și C MEI	Sistem informațional funcțional	<p>Realizat</p> <p>MECC: Prin Ordinul Ministerului Educației nr. 506 din 30.05.2016 a fost aprobat Grupul de lucru pentru evaluarea și reingineria serviciilor publice administrative distincte</p> <p>La 8.12.2017 a fost organizată o ședință de instruire cu Organele locale de specialitate în domeniul învățământului, unde au participat cca 70 de persoane.</p> <p>De asemenea au fost instruite persoanele angajate în cadrul CTICE pentru Serviciul de autentificare.</p>

		diplomelor cu posibilitatea aplicării lor on-line				În context, au fost remise solicitări părților interesate pentru crearea Grupului de lucru pentru elaborarea Regulamentului privind recunoașterea, echivalarea și autentificarea actelor de studii și a calificărilor. Prin ordinul MECC nr. 632 din 26.12. 2017 a fost transmisă procedura de autentificare a actelor de studii către CTICE. În conformitate cu ordinile MECC nr.472 din 30.11.17, nr.635 din 16.05.18, nr.639 din 16.05.18 și nr. 937 din 19.06.18 fost delegat procesul de recunoaștere și echivalare a perioadelor de studii efectuate în străinătate către Organele locale de specialitate în domeniul învățământului (OLSDÎ) pentru învățământul gimnazial (decembrie 2017) și liceal (iulie 2018); către Centrele de excelență - pentru învățământul profesional tehnic (iulie 2018) și către instituțiile de învățământ superior - pentru învățământ superior (iulie 2018).
		3.3.2. Digitizarea arhivelor registrelor actelor de studii din sistemul național de învățământ	2016-2017	MEC și C	Număr de registre digitizate anual	Realizat Acțiunea <i>Digitizarea arhivei actelor de studii pentru toate nivelurile de învățământ</i> a fost inclusă în SSC 2019-2021, domeniul educației cu estimarea costurilor de 500,0 mii lei, 300,0 mii lei și 300,0 mii lei respectiv.
		3.3.3. Elaborarea paginii web a Serviciului Național de Recunoaștere a Calificărilor	Tr. II, 2016	MEC și C	Pagină web funcțională	Realizat În conformitate cu HG nr.691 din 30 august 2017 cu privire la organizarea și funcționarea MECC, în structura nouă a Ministerului a fost creată Direcția Cadrul Național al Calificărilor (CNC), care a preluat activitatea de autentificare, echivalare și recunoaștere a actelor de studii și a calificărilor începând cu data de 30.10.2017. În perioada respectivă, de către Direcția CNC au fost elaborate mai multe acte normative ce țin de procedura de recunoaștere și echivalare a actelor de studii și a calificărilor. Toată informația necesară la subiectul Recunoaștere și Echivalare a fost plasată pe pagina web a MECC, Rubrica Internațional și Rubrica Servicii Publice.
Obiectivul 4. Parteneriate „educație-business” pentru cercetare și dezvoltare						
4.1.	Instituționalizare a unui mecanism de consultare publică și stimulare a interesului businessului pentru parteneriat	4.1.1. Identificarea necesităților de formare și dezvoltare a competențelor de cercetare	Permanen t	MEC și C MSM și PS MEI APC	Studii elaborate	Realizat MECC: În perioada septembrie-octombrie 2015, în condiții speciale stabilite de către Guvern, de către ANACIP au fost evaluate extern în vederea autorizării de funcționare provizorie programe de studii superioare de doctorat în cadrul școlilor doctorale din instituțiile de învățământ superior și consorțiile/parteneriatele dintre universități și institutele de cercetare. Astfel, în baza rezultatelor evaluării, prin Hotărâre de Guvern au fost autorizate 503. programe de studii superioare de doctorat, în cadrul a 45 școli doctorale. În baza noii Metodologii de evaluare externă a calității (HG nr.616/2016), aplicată de către ANACIP, pe parcursul anului 2017, au fost evaluate extern în vederea autorizării de funcționare provizorie 9 programe de studii superioare de doctorat în cadrul a două școli doctorale funcționale, propunerile de decizii ale Consiliului de Conducere pe aceste programe fiind remise MECC. Cererea instituțiilor solicitante de granturi a atins numărul de 488 de granturi doctorale la cele 496 de proiecte științifice depuse, comparativ cu anul de studii 2015-2016, când au fost depuse 663 de proiecte științifice. Granturile oferite Școlilor doctorale au fost distribuite între conducătorii de

					<p>doctorat care au participat cu dosare valide la competiția națională a proiectelor științifice. Lista proiectelor științifice validate a fost prezentată fiecărei instituții de învățământ superior, consorțiu sau parteneriat. Din numărul total de 496 de proiecte științifice depuse în vederea participării la competiția granturilor doctorale, doar 314 au fost validate, 182 nu au întrunit condițiile de participare, prevăzute în Regulamentul privind organizarea studiilor superioare de doctorat, ciclul III și Metodologia de organizare a Competiției proiectelor științifice pentru repartizarea între Școli doctorale a granturilor doctorale de la bugetul de stat pentru anul universitar 2015-2016.</p> <p>Actualmente, studiile superioare de doctorat, ciclul III, se organizează în cadrul a: 475 de programe doctorale autorizate provizoriu din 46 de Școli doctorale, înființate de 28 de instituții organizatoare de doctorat (14 universități, inclusiv 4 private; 11 consorții, inclusiv unul internațional, 3 parteneriate).</p> <p>În baza Metodologiei de organizare a competiției granturilor doctorale, sunt repartizate anual circa 300 granturile doctorale de la bugetul de stat pe cele 6 domenii științifice.</p> <p>În proiectul programului național în domeniile cercetării și inovării este prevăzut un obiectiv specific și, anume:</p> <p>”Stimularea mobilității cercetătorilor între mediul public și cel privat”.</p> <p>2019</p> <p>MECC: Organizarea exercițiilor de descoperire antreprenorială în vederea elaborării Foii naționale privind specializarea inteligentă în Republica Moldova la care au participat și reprezentanți a mediului de afaceri din domeniile energeticii, tehnologiilor informaționale, biomedicinii și agriculturii.</p>	
4.2.	Crearea unei platforme naționale unice a ofertelor educaționale și a locurilor vacante	4.2.3. Crearea sistemului informațional al oportunităților de realizare a stagiilor practice și a formării profesionale corporative	2016-2017	MEC și C MSM și PS ANOFM CGE	Sistem informațional funcțional	<p>Realizat</p> <p>Actualmente funcționează Sistemul informațional automatizat „Platforma pentru Învățământul Dual”, care este un mecanism eficient de evidență și control a instituțiilor de învățământ profesional la nivel național, ce implementează învățământul dual, este o bază unică specializată a profesiilor în domeniu, a specialiștilor certificați cât și a companiilor private ce oferă posturi de muncă în domeniu. De asemenea, generalizează rapoartele de date conform necesităților.</p> <p>Categoriile de beneficii ale acestui sistem:</p> <p>1)Beneficii pentru cetățeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> -vizualizarea informațiilor despre Școlile de profil; -vizualizarea informațiilor despre metodele de certificare în domeniu; -acces și informații generale despre companiile private ce dispun de poziții disponibile de lucru permanent sau sezonier. <p>2)Beneficii pentru Camera de Comerț și Industrie:</p> <ul style="list-style-type: none"> -formarea mecanismului de evidență și control asupra activității persoanelor fizice și juridice în domeniul Învățământului Dual, inclusiv certificării acestora, și prin urmare, a îmbunătățirii profesionalismului acestora; -asigurarea formării resurselor informaționale de stat în domeniul funcționării Învățământului dual; -oferirea asistenței pentru dezvoltarea învățământului dual pe tot teritoriul Republicii Moldova; -evidența școlilor profesionale la nivel național, care activează în Republica Moldova;

						<p>-evidența datelor despre absolvenți (necertificați(amatori) sau certificați) și specialiștii care activează în domeniul dat;</p> <p>-monitorizarea activității angajaților (evidența rezultatelor obținute, acordarea titlurilor și categoriilor).</p> <p>3) Beneficii pentru alte instituții publice (Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, ONG-urile din domeniu, etc.)</p> <p>-utilizarea datelor din platformă la crearea politicilor la nivel de stat în domeniul învățământului dual;</p> <p>-acces la datele de evidență a specialiștilor în domeniu;</p> <p>-acces la specialiștii certificați în domeniu;</p> <p>acces la alte informații publice oferite de platformă.</p>
4.3.	Crearea unei platforme naționale „Moldova: cercetare-inovare” („INNO Moldova”)	4.3.1. Elaborarea unui studiu cu privire la solicitările provenite de la mediul de afaceri; administrația publică, partenerii externi de dezvoltare	2016	AȘM	Studiu elaborat	<p>Realizat</p> <p>Au fost elaborate studiile:</p> <p>1) Studiul cu privire la avantajele și dezavantajele activității economice în baza patentelor de întreprinzător</p> <p>2) Analiza economică a sectorului industrial la nivel național și regional în vederea identificării potențialului de clusterizare în R.Moldova</p>
		4.3.3. Crearea serviciilor regionale de suport în dezvoltarea și gestionarea proiectelor inovatoare și de transfer tehnologic	2016-2018	MEI (ODIMM) ANC și D	Număr de business-incubatoare create	<p>Realizat</p> <p>Caracter continuu</p> <p>ODIMM: În scopul creării serviciilor regionale de suport în dezvoltarea antreprenorială, gestionarea proiectelor inovatoare și de transfer tehnologic, ODIMM a creat în anul 2013 Rețeaua Incubatoarelor de Afaceri din Moldova (RIAM).</p> <p>La data de 31.12.2018, în cadrul celor 11 Incubatoare de Afaceri (IA) sunt găzduite 200 companii, dintre care 94 sunt Strat-up, 107 sunt gestionate de tineri și 95 companii administrate de femei. Per total a fost create 993 locuri de muncă, dintre care 514 pentru femei și 431 sunt destinate tinerilor.</p> <p>În rolul său de instituție de suport a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii – ODIMM, este în contact direct cu întreprinderile incubate oferindu-le tot suportul necesar pentru dezvoltarea afacerii începând cu instruirea antreprenorilor până la oferirea granturilor prin intermediul programelor de stat și a celor din partea donatorilor externi. Totodată, ODIMM promovează principiile de incubarea a facerilor în rândul antreprenorilor începători. Ca principii de bază pot fi enumerate: dezvoltarea IA și a rezidenților lor, consolidarea capacității de absorbție și utilizare eficientă a fondurilor publice / donatoare.</p> <p>Totodată, informăm că la data de 26.06.2018, în cadrul Ședinței de lucru a Consiliului Consultativ al Rețelei Incubatoarelor de Afaceri din Republica Moldova (RIAM) a fost aprobată decizia cu privire la faptul că IA din Cahul, Călărași și Cimișlia, membre ale RIAM vor beneficia de un Fond de Rulment pentru facilitarea accesului la finanțare al antreprenorilor – rezidenți, sub formă de împrumut preferențial, fără dobânzi și comisioane. Fondul de Rulment este un instrument de dezvoltare a antreprenorilor – rezidenți, de care beneficiază toate Incubatoarele de Afaceri, membre RIAM. Acordarea împrumuturilor din mijloacele financiare ale Fondului care însumează câte 300.000 lei pentru fiecare incubator, se efectuează în limita surselor disponibile și nu</p>

					<p>constituie o obligație a IA față de rezidenți. Mijloacele financiare ale Fondului pot fi alocate rezidenților pe o perioadă ce nu va depăși 3 ani. Mărimea împrumutului acordat prin intermediul Fondului pentru un rezident, nu va depăși 20% din mărimea Fondului sau 60.000 lei, acordată pe întreagă perioadă de incubare.</p> <p>La data de 17.07.2018, 20 de tineri antreprenori printre care 13 rezidenți ai IA Rezina (IAR), au învățat noi tehnici eficiente de vânzări, instrumente de segmentare a pieței și cum să poziționeze corect produsul în funcție de nișa de piață. Totodată, oamenii de afaceri au studiat comportamentul consumatorului și etapele procesului de luare a deciziei de cumpărare a acestora. Instruirea a fost organizată în cadrul IAR cu suportul ODIMM. Experiența acumulată va spori eficiența afacerilor administrate de către beneficiarii seminarului.</p> <p>La data de 17.08.2018, în cadrul IA Soroca a avut loc instruirea rezidenților la tema “Vânzări online”, unde antreprenorii au avut posibilitatea să învețe toate instrumentele de vânzări online și studierea pieței de marketing digital. Acest curs de instruire va ajuta antreprenorii să poată să își vândă produsele sau serviciile pe platformele de vânzări online.</p> <p>La data de 28.11.2018, 22 de antreprenori din raionul Cahul au participat la o sesiune de informare organizată de către ODIMM în cadrul IA Cahul (IACH). Beneficiarii au aflat despre oportunitățile de dezvoltare a afacerilor, precum și despre posibilitățile de stabilire a parteneriatelor de afaceri și accesarea piețelor externe prin Enterprise Europe Network (EEN). Totodată, oamenii de afaceri au însușit metodele de comunicare digitală în afaceri în cadrul unui exercițiu.</p> <p>La data de 29.11.2018, în cadrul IA Cahul a avut loc o sesiune de instruire la tema „Contabilitatea întreprinderii” Evenimentul a fost organizat pentru rezidenții IACH cu scopul de a le fortifica cunoștințele în vederea evidenței contabile și procedurile fiscale.</p>
--	--	--	--	--	--

Obiectivul 5. Locuri de muncă atractive și eficiență sporită a muncii

5.1.	Dezvoltarea serviciilor de consiliere profesională în cadrul structurilor teritoriale de ocupare a forței de muncă	5.1.4. Organizarea și desfășurarea Tîrgului locurilor de muncă pentru tineret	2016-2018	MSM și PS ANOFM MEC și C	Număr de vizitatori ai tîrgului; număr de tineri angajați	<p>Realizat</p> <p>MSMPS: La data de 23 mai 2018 s-a desfășurat a VIII-a ediție a Forumului profesiilor „O carieră de succes acasă”, în cadrul căruia a avut loc Tîrgul locurilor de muncă pentru Tineret, la care au participat 48 agenți economici oferind 1985 de locuri de muncă în diferite domenii. Ca urmare, au fost ocupate 101 locuri de muncă (5,1% din totalul locurilor de muncă vacante).</p> <p>MECC: La data de 24 mai 2017, la Chișinău, sub egida Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerului Tineretului și Sportului și Ministerului Educației, s-a desfășurat a VII-a ediție a Forului meseriilor/profesiilor, în cadrul căruia Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă în comun cu Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă a municipiului Chișinău a organizat Tîrgul locurilor de muncă pentru Tineret.</p> <p>48 angajatori din diverse ramuri de activitate au pus la dispoziția solicitanților peste peste 1700 oferte de muncă vacante din diverse domenii de activitate: specialiști în domeniul tehnologiilor informaționale (operatori la PC, programatori) și telecomunicații, contabili, medici, ingineri, manageri, asamblori, agenți vânzări, cusători, bucătari etc.</p> <p>16 instituții de învățământ profesional tehnic și 4 centre de ghidare în carieră din cadrul universităților au prezentat vizitatorilor ofertele educaționale. Deși evenimentul a fost dedicat îndeosebi tinerilor, acesta a atras circa 1200 persoane de toate vârstele, interesate să-și găsească</p>
-------------	--	---	-----------	--------------------------------	---	--

					<p>un job, precum și să se informeze despre oportunitățile oferite de instituțiile de învățământ de diferite nivele.</p> <p>Peste 940 de persoane au discutat direct cu angajatorii solicitând informații despre locurile de muncă vacante, din ei, mai mult de 148 candidați au fost selectați de pentru un eventual interviu de angajare. Persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă au avut acces la baza de date a Agenției Naționale, care a cuprins informația despre circa 10500 locuri de muncă vacante de pe întreg teritoriul Republicii Moldova, inclusiv circa 3800 din municipiul Chișinău.</p> <p>Anul 2018</p> <p>Realizat: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării de comun cu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) a organizat la data de 23 mai 2018, în intervalul orelor 10:00-15:00, Forumul profesilor „O carieră de succes acasă” și Târgul locurilor de muncă pentru Tineret ediția a VIII-a.</p> <p>Agenda evenimentului a inclus mai multe acțiuni:</p> <ol style="list-style-type: none"> Prezentarea locurilor de muncă ale angajatorilor; Motivarea tinerilor pentru dezvoltarea unei cariere de succes acasă; Ghidarea în carieră a celor care urmează să acceadă pe piața muncii; Organizarea de seminare tematice: <ul style="list-style-type: none"> - Tehnici și metode de căutare a unui loc de muncă. Perfectarea dosarului de angajare. - Ghidarea în carieră prin utilizarea instrumentelor inovative de informare și căutare a unui loc de muncă vacant. Lansarea Târgului on-line „Locuri de muncă pentru Tineret”. - Oportunități de dezvoltare a unei afaceri. - O carieră de succes acasă (întâlnire cu oamenii de succes din diferite domenii). <p>În cadrul evenimentului au participat 57 de angajatori din diverse ramuri de activitate, care au pus la dispoziția solicitanților 2200 de oferte de muncă. Domeniile de activitate fiind: învățământ, tehnologii informaționale, industria ușoară, prelucrătoare și alimentară, comerț, finanțe, prestări servicii.</p> <p>Au participat circa 2500 de persoane de toate vârstele, cointerestate în găsirea unui loc de muncă, precum și cunoașterea oportunităților oferite de fiecare companie în parte. Angajatorii au discutat direct cu peste 1700 de persoane, prezentându-le informații despre locurile de muncă vacante, din ei 217 au fost selectați pentru un interviu de angajare.</p> <p>Agenția Națională a Ocupării Forțelor de Muncă a oferit accesul la baza de date, ce cuprinde informație despre circa 14000 locuri de muncă vacante de pe întreg teritoriul Republicii Moldova, inclusiv 6000 din municipiul Chișinău.</p> <p>În perioada 23 - 31 mai 2018 s-a desfășurat Târgul on-line al locurilor de muncă, ediția a XIII-a, cu genericul „Locuri de muncă pentru Tineret”, organizat de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) în comun cu structurile sale teritoriale. În cadrul ediției au participat 150 de companii din 28 de zone ale țării din diverse domenii care au promovat circa 3800 oportunități de angajare. Posturile vacante pentru care au aplicat persoanele în căutarea unui loc de muncă sunt: profesor în învățământul liceal, casier, expeditor, consultant bancar, agent comerț, manager de proiect, asistent de program, distribuitor pliante, inginer- electronist, operator ghișeu bancă, operator ghișeu bancă etc.</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>În lunile mai-iunie 2018, târguri ale locurilor de muncă pentru Tineret au fost organizate în teritoriul de 25 agenții pentru ocuparea forței de muncă (AOFM), la care 290 agenți economici au prezentat 4172 locuri de muncă vacante.</p> <p>Anul 2019. La 30 mai 2019, s-a desfășurat a IX-a ediție a Târgului locurilor de muncă pentru Tineret. Eveniment organizat de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM).</p> <p>Evenimentul a oferit: oportunități de cunoaștere a ofertelor de muncă a angajatorilor (prezentarea locurilor de muncă vacante, discuții și negocierea unui loc de muncă cu agenții economici, aplicarea CV-urilor la angajatori), ghidare în carieră (participanții la eveniment au avut posibilitatea să-și identifice domeniile prioritare de interes profesional), oportunități de dezvoltare personală și profesională, informarea tinerilor în cadrul spațiului „E-coffee” printr-o manieră dinamică și interactivă la subiectul: „Tips&tricks pentru jobul tău de vis”.</p> <p>La Târg au participat 51 agenți economici, care au prezentat peste 2000 locuri de muncă libere din diferite domenii: tehnologii informaționale, industria ușoară, prelucrătoare și alimentară, comerț, finanțe, prestări servicii, etc. În cadrul Târgului angajatorii au discutat cu circa 1500 persoane care au solicitat informații privind locurile de muncă libere și condițiile de ocupare a lor. Au fost selectați pentru interviul de angajare 320 candidați.</p> <p>Pe perioada desfășurării Târgului locurilor de muncă toate persoane interesate au fost informate despre serviciile, ofertele de muncă libere, oportunități de formare profesională cât și posibilitatea de a accesa Târgul on-line a locurilor de muncă pentru tineret - www.e-angajare.md.</p>
5.1.5. Organizarea de conferințe, instruirii, școli de vară pentru tineri, în scopul dezvoltării abilităților antreprenoriale	2016-2018	MSM și PS ANOFM MEC și C	Număr de tineri beneficiari ai serviciilor de informare	<p>Realizat</p> <p>MSMPS: Pe parcursul anului 2018 au beneficiat de servicii de informare și consiliere profesională 77603 persoane aflate în căutarea unui loc de muncă, din care persoanele cu vârsta cuprinsă între 16-29 ani au constituit 30% (23531 persoane).</p> <p>Au absolvit cursuri de formare profesională 2215 persoane, dintre care 62% au fost tineri cu vârsta cuprinsă între 16-29 ani (1379 persoane). Au fost plasați în câmpul muncii 2012 absolvenți (91%). Din numărul total de absolvenți din rândul tinerilor cu vârsta cuprinsă între 16-29 au fost plasați în câmpul muncii 1266 persoane (92%).</p> <p>La profesia de management (bazele antreprenoriatului) au absolvit 17 șomeri.</p> <p>În perioada 1-7 iulie 2018, s-a desfășurat Școala de Vară pentru Tinere Lidere, în scopul dezvoltării abilităților de lider și de proiectare a carierei la tinerele fete din Republica Moldova.</p> <p>Participantele la Școala de Vară au fost 50 de tinere din Republica Moldova de la diferite instituții de învățământ: licee, gimnazii, școli profesionale, colegii, cu vârsta cuprinsă între 15-18 ani. Acestea au beneficiat de un program de formare, axat pe dezvoltarea abilităților de lider și proiectarea carierei.</p> <p>Proiectul a fost implementat de CEDA în parteneriat cu Ministerul Educației, Culturii și Cercetării și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.</p> <p>De asemenea, în perioada de referință, au beneficiat de servicii de informare și consiliere cca 41,3 mii de persoane cu statut de șomer, din care persoanele cu vârsta 16-29 ani au constituit cca 24% (9884 de persoane). Au absolvit cursuri de formare profesională 16-29 de persoane, din care 1045 tineri cu vârsta 16-29 ani (64%), 97% din ei fiind plasați în câmpul muncii.</p>	

			<p>MECC: Asociația Oamenilor de Afaceri din Moldova în parteneriat cu Agenția de Dezvoltare Regională, a organizat în premieră, în perioada 18-19 aprilie 2017, Școala de afaceri AOAM. Evenimentul sa desfășurat în incinta Castelului MIMI, strada Dacia 1, Bulboaca. Școala de afaceri AOAM urmărește dezvoltarea abilităților antreprenoriale, instruirea și oferirea de consultanță tinerilor care doresc să dezvolte sau să deschidă o afacere. Astfel, aproximativ 350 tineri antreprenori sau aspiranți la antreprenoriat din Regiunea Centru au participat la cursurile de instruire „DriveUP AngryBusiness” și „Accesarea fondurilor nerambursabile”, care au avut loc în cadrul proiectului „Școala de afaceri AOAM”. Proiectul „Școala de afaceri AOAM”, o premieră în Republica Moldova, urmărește dezvoltarea abilităților antreprenoriale, instruirea și oferirea de consultanță tinerilor care doresc să dezvolte sau să deschidă o afacere. Totodată, programul vizează impulsivarea mediului de afaceri și a spiritului antreprenorial în Republica Moldova. Urmare lansării concursului pentru finanțarea proiectelor inițiativelor tinerilor au fost recepționate 68 dosare dintre care au fost finanțate 28 proiecte. Conform priorităților Strategiei naționale de dezvoltare a sectorului de tineret 2020 au fost finanțate, inclusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> ●Dezvoltarea oportunităților antreprenoriale și de angajare în rândul tinerilor, în special al celor cu oportunități reduse – 10 proiecte, cu următoarele priorități: <ol style="list-style-type: none"> a)Aplicarea instruirii mixte în domeniul antreprenorial din Republica Moldova. b) Dezvoltarea oportunităților economice pentru tineri prin intermediul internship-urilor. c)Participarea incluzivă în societate – munca decentă pentru TINERI. d)Fii Antreprenor! e)Antreprenoriat social – valorificarea oportunităților de dezvoltare a business-ului în Moldova. f) Tinerii antreprenori – Un viitor prosper. g) Dezvoltarea modelelor de abilitate socioeconomică și implicare civică a tinerilor din colegii. h)Educația și motivarea economică a tinerilor din Cahul. i)Susținerea și informarea tinerilor cu inițiativă, prin oferirea de resurse financiare și de consultanță profesională în vederea dezvoltării de noi proiecte de afaceri în localitățile rurale din Republica Moldova. j)Dorința & perseverența – asigura succesul. <p>Anul 2018</p> <p>Viziunea celui de-al treilea document de planificare strategică în domeniu stabilește, către anul 2020, că sectorul de tineret va fi unul consolidat și recunoscut și va reprezenta un domeniu important în dezvoltarea și prosperarea Republicii Moldova, prin intermediul căruia se va asigura valorificarea potențialului maxim al tuturor tinerilor și îmbunătățirea calității vieții lor. În cadrul Strategiei Naționale de Dezvoltare a Sectorului de Tineret 2020 (H.G. nr. 1006 din 10.12.2014) au fost stabilite 4 priorități: I participarea tinerilor; II. Serviciile pentru tineret; III. Oportunități economice pentru tineri; IV. Consolidarea sectorului de tineret. În vederea realizării priorității Oportunități economice pentru tineri, ministerul, pe parcursul anilor, prin intermediul Programului anual de Granturi pentru organizațiile de tineret, a oferit suport logistic și financiar pentru realizarea inițiativelor, programelor și proiectelor de tineret, legate de abilitarea economică a tinerilor. În cadrul Programului de Granturi 2018 pentru organizațiile de tineret se realizează proiectul „Fii antreprenor!”. Scopul proiectului vizează sporirea abilităților și capacităților antreprenoriale a 100 de copii/tineri ai muncitorilor migranți din zonele rurale din nordul Republicii Moldova pentru</p>
--	--	--	---

				<p>crearea și administrarea micro-afacerilor durabile, de creare a locurilor de muncă și autoangajare, prin instruire, vizite de studiu la antreprenori cu experiență, schimb de experiență cu tineri antreprenori. Proiectul este implementat în parteneriat cu A.O. Centrul de Informare și Susținere a Tinerilor Economisti „CERTITUDINE” din mun. Bălți. Este important pentru noi de a susține și inițiativele cu caracter inovativ din domeniul tineret precum este și proiectul „Diversificarea oportunităților de instruire antreprenorială a tinerilor”, implementat în parteneriat cu A.O. „Acceleratorul de inovații și antreprenariat Dreamups”. Proiectul și-a propus să elaboreze o platformă de dezvoltare și testare a ideilor de afaceri prin atragerea a cel puțin 650 de beneficiari. La fel, proiectul va oferi tinerilor, în cadrul a 7 evenimente, oportunitatea de a învăța de la diferiți speakeri internaționali aspecte legate de inițierea startup-urilor ceea ce va contribui la asigurarea transferului de practici și cunoștințe inovative către aceștia. Un alt proiect susținut de Minister este „GirlsGoIT”, care are ca obiectiv să ofere fetelor de 14-20 de ani oportunități mai bune de angajare în sectorul STEM (Științe, Tehnologii, Inginerie și Matematică), proiect implementat în parteneriat cu A.O. „Asociația pentru Dezvoltarea Tehnologiilor Informaționale EDUCAT”. De asemenea, prin intermediul proiectului „Competențe-cheie pentru piața muncii” se contribuie la sporirea bunăstării tinerilor din Republica Moldova prin dezvoltarea competențelor-cheie ale acestora pentru piața muncii și promovarea oportunităților de stagiere, angajare și antreprenariat. Astfel, pe parcursul anului se realizează 20 de stagii de formare în vederea dezvoltării competențelor pentru piața muncii: comunicare eficientă, cooperare, antreprenariat, flexibilitate, orientare spre client, eficiență, independență și luarea deciziilor, soluționare de probleme, planificare și organizare, învățare pe tot parcursul vieții, abordare pro-activă, rezistență la stres, explorare și orientare în informații. Proiectul este implementat în parteneriat cu Asociația Obștească pentru Copii și Tineret „FĂCLIA”. La 6 iunie 2018, în parteneriat cu Centrul pentru Educație Antreprenorială și Asistență în Afaceri s-a desfășurat Concursul Național al Planurilor de Afaceri elaborate în cadrul disciplinei „Bazele Antreprenoriatului”, ediția 2018, cu scopul de a promova spiritul antreprenorial în rândul elevilor din instituțiile de învățământ profesional tehnic secundar și postsecundar, prin aprecierea celor mai bune planuri de afaceri, elaborate de elevi în cadrul disciplinei „Bazele Antreprenoriatului”. Pentru premiarea câștigătorilor a fost alocată suma de 15.000 lei, repartizată astfel: locul I – 7.000 MDL, locul II – 5.000 MDL, locul III – 3.000 MDL. Pentru susținerea proiectelor și a inițiativelor ce vizează abilitarea economică a tinerilor, în anul 2018 vor fi valorificați circa un milion de lei. În acest context, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, în cooperare cu Ministerul Economiei și Infrastructurii, își propune în continuare să elaboreze un mecanism de susținere și dezvoltare a antreprenoriatului social în rândul tinerilor. echipelor pentru dezvoltarea afacerii.</p> <p>Anul 2019</p> <p>La 7 iunie 2019, în parteneriat cu Centrul pentru Educație Antreprenorială și Asistență în Afaceri s-a desfășurat Concursul Național al Planurilor de Afaceri elaborate în cadrul disciplinei „Bazele Antreprenoriatului”, ediția 2019, cu scopul de a promova spiritul antreprenorial în rândul elevilor din instituțiile de învățământ profesional tehnic secundar și postsecundar, prin aprecierea celor mai bune planuri de afaceri, elaborate de elevi în cadrul disciplinei „Bazele Antreprenoriatului”. Pentru premiarea câștigătorilor a fost alocată suma de 15.000 lei, repartizată astfel: locul I – 7.000 MDL, locul II – 5.000 MDL, locul III – 3.000 MDL.</p>
--	--	--	--	---

				<p>În cadrul Programului „Costești-Capitala Tineretului 2019”, în parteneriat cu Asociația Obștească „Eco-Răzeni” se implementează proiectul „SPOR - șanse sporite pentru integrarea socio-profesională a tinerilor” care are drept unul din obiectivele de bază stimularea spiritului de întreprinzător și dezvoltarea competențelor antreprenoriale în rândul a 5% din populația tânără, inclusiv din categorii defavorizate, din raionul Ialoveni până în luna decembrie 2019.</p> <p>În cadrul Programului anual de Granturi pentru sectorul de tineret 2019, se implementează în parteneriat cu A.O. „Acceleratorul de Inovații și Antreprenoriat Dreamups” proiectul „Dezvoltarea oportunităților de educație antreprenorială și inițiere a afacerilor în rândul tinerilor din Republica Moldova” care are drept scop dezvoltarea oportunităților de instruire antreprenorială a tinerilor din Republica Moldova prin încurajarea execuției și implementării ideilor de afaceri, educarea abilităților antreprenoriale tinerilor de pe băncile liceelor și facilitarea accesului tinerilor la oportunitățile de antreprenoriat.</p> <p>Junior Achievement Moldova a demarat o nouă activitate „Innovative Critical Thinking Camp”, destinată elevilor cu vârsta cuprinsă între 15-19 ani, evenimentul a avut loc în cadrul Programului „Dezvoltarea parteneriatului în vederea promovării participării comunitare a tinerilor”, susținut de către Ambasada SUA în Moldova în parteneriat cu Ministerul Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova, Academia de Studii Economice a Moldovei și Coca-Cola Hellenic Moldova. La activitate au fost prezenți 111 elevi (66 fete, 45 băieți) dintre care 72 elevi din mediul rural, iar 39 din mediul urban. Elevii au fost însoțiți de 44 profesori. Elevii au fost ghidați în dezvoltarea ideilor de afaceri de către 10 consultanți voluntari, care promovează comunitățile SMART.</p> <p>La 07-08 decembrie 2019 s-a desfășurat o altă activitate din cadrul Innovative Critical Thinking Camp, care a adunat 109 tineri din 23 unități administraiv-teritoriale, cu scopul de-a soluționa o problemă propusă de către mediul de afaceri în contextul respectării legităților pieții concurențiale și a valorilor democratice. Evenimentul a durat două zile, în prima zi elevii s-au familiarizat unii cu alții, au lucrat și indentificat soluții pentru problemă expusă, având acces la interacțiunea cu consultații voluntari din domeniu. În cea de-a doua zi elevii au prezentat ideile în fața juriului, iar primele trei echipe au fost premiate. Evenimentul a avut loc în cadrul Programului „Dezvoltarea parteneriatului în vederea promovării participării comunitare a tinerilor”, finanțat de către U.S. Embassy Moldova, și realizat de către Junior Achievement Moldova în parteneriat cu Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova, Academia de Studii Economice a Moldovei, Coca-Cola Hellenic Moldova.</p> <p>Junior Achievement Moldova în colaborare cu Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova și Academia de Studii Economice a Moldovei, a organizat mai multe instruirii/întâlniri ai cadrelor didactice de la toate nivelele de învățământ, care pilotează programele de la disciplina opțională Educația Economică și Antreprenorială, pentru anul de învățământ 2019-2020 și a experților din domeniu. Ședințele a avut loc în cadrul Programului ”Susținerea educației antreprenoriale în Europa și Eurasia” finanțat de către USAID Moldova și implementat în Republica Moldova de către Junior Achievement Moldova în parteneriat cu Academia de Studii Economice din Moldova.</p> <p>Junior Achievement Moldova și anul aceasta a oferit tinerilor posibilitatea de-a dezvolta idei inovative în vederea soluționării unei probleme din domeniul serviciilor bancare. Astfel, JA Moldova în parteneriat cu Academia de Studii Economice a Moldovei, Coca-Cola Hellenic</p>
--	--	--	--	---

					<p>Moldova și B.C. "MAIB " SA a organizat evenimentul economic „Innovation Camp”. La activitate au participat 146 de elevi (106 fete, 40 băieți) dintre care 104 de tineri au fost din mediul rural iar 42 s din mediul urban, precum și 39 profesori (36 femei, 3 bărbați), care predau disciplina opțională Educația economică și antreprenorială. Elevii au fost ghidați în dezvoltarea ideilor de afaceri de către 5 consultanți voluntari din domeniu serviciilor bancare. SA. Innovation Camp este un atelier de lucru de 24 de ore în care elevii s-au adunat cu scopul de a analiza o problemă specifică serviciilor bancare inovative și de a veni cu idei noi și fezabile care ar putea fi utilizate la soluționarea promovării mobile banking-ului. Activitatea a avut loc în cadrul Programului ”Susținerea educației antreprenoriale în Europa și Eurasia” finanțat de către Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID Moldova).</p>
5.2.	Asigurarea flexibilității și transparenței pe piața muncii	5.2.1. Diversificarea mecanismelor de diseminare a informației cu privire la locurile de muncă disponibile	Permanenț	MSM și PS ANOFM	<p>Număr de evenimente organizate; număr de companii desfășurate</p> <p>Realizat Caracter continuu ANOFM a promovat lunar prin intermediul site-ului www.anofm.md, paginii de Facebook, dar și după posibilitate, prin intermediul mass-media Lista celor mai bine plătite locuri de muncă vacante înregistrate. Bilunar ANOFM a publicat pe site-ul www.anofm.md și pe rețeaua Facebook buletinul „Piața Muncii: locuri vacante” și trimestrial buletinul informativ Cererea și oferta forței de muncă. Informația respectivă a fost făcută publică pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, inclusiv la Radio Moldova. Până la data de 14 iunie 2019, prin intermediul Centrului de Apel și Comunicare au fost recepționate 2330 apeluri de informare privind serviciile prestate pe piața muncii, condițiile de ocupare a locurilor vacante, procedura de înregistrare la subdiviziunile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă (STO), accesarea portalului www.angajat.md, plasarea CV-urilor, informații privind migrația legală în scop de muncă etc. De la începutul anului până la data de 14 iunie 2019, STO au organizat: - 110 seminare informative cu diverse tematici, inclusiv cu privire la legislația în domeniul promovării ocupării forței de muncă, cu participarea a 1676 persoane aflate în căutarea unui loc de muncă; - 29 seminare instructive cu participarea a 241 persoane aflate în căutarea unui loc de muncă; - 9 seminare de ghidare în carieră cu participarea a 91 de persoane aflate în căutarea unui loc de muncă; - 29 târguri ale locurilor de muncă, la care au participat cca 5 mii de persoane aflate în căutarea unui loc de muncă. Au fost publicate în mass media diverse comunicate, informații, anunțuri despre servicii, activitățile organizate, au fost plasate diverse informații pe canalele de informare ale ANOFM: - pagina web www.anofm.md care a fost accesată de 63.383 persoane; - portalul www.angajat.md, accesat de 25.040 persoane; - platforma târgului online www.e-angajare.md, accesată de 6.852 persoane. ANOFM a promovat lunar prin intermediul site-ului www.anofm.md, paginii de Facebook, dar și după posibilitate, prin intermediul mass-media Lista celor 100 cele mai bine plătite locuri de muncă vacante înregistrate.</p>

						<p>Bilunar ANOFM a publicat pe site-ul www.anofm.md și pe rețeaua Facebook Buletinul „Piața Muncii: locuri vacante”. Informația respectivă a fost făcută publică pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, inclusiv la Radio Moldova.</p> <p>Prin intermediul Centrului de Apel – Piața Muncii au fost recepționate 5577 apeluri de informare privind serviciile prestate pe piața muncii, condițiile de ocupare a locurilor vacante, informații privind formarea profesională, migrația legală în scop de muncă etc.</p> <p>Subdiviziunile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă au organizat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 674 seminare informative cu diverse tematici, inclusiv cu privire la legislația în domeniul promovării ocupării forței de muncă, cu participarea a 7187 persoane aflate în căutarea unui loc de muncă; - 61 târguri ale locurilor de muncă, la care au participat 6788 persoane aflate în căutarea unui loc de muncă și 487 angajatori. <p>ANOFM împreună cu STOFM au organizat la data de 18 februarie 2019, „Ziua Ușilor Deschise”. 830 persoane aflate în căutarea unui loc de muncă au participat la seminarele de informare privind serviciile prestate și aspecte ale noii Legi cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj. Peste 430 persoane au participat la activități de ghidare în carieră și de recrutare a personalului pentru agenții economice organizate de STOFM. Peste 950 persoane au vizitat birourile STOFM și au discutat direct cu angajații, au făcut cunoștință cu specificul muncii care o desfășoară.</p> <p>Au fost publicate în mass media diverse comunicate, informații, anunțuri despre servicii, activitățile organizate, au fost plasate diverse informații pe canalele sale de informare:</p> <ul style="list-style-type: none"> -pagina web www.anofm.md care a fost accesată de 127386 persoane; - portalul www.angajat.md, accesat de 57687 persoane; - platforma târgului online www.e-angajare.md, accesată de 11489 persoane.
5.3.	Perfecționarea sistemului de remunerare a muncii	5.3.1. Revizuirea modului de stabilire a salariului minim pe țară	Tr. II, 2016	MF	Proiect aprobat	<p>Realizat</p> <p>În urma reformei administrației publice centrale, politica salarială a fost preluată de Ministerul Finanțelor. Astfel, s-a aprobat Hotărârea Guvernului nr. 396 din 25.04.2018 prin care s-a modificat pct. 1 din HG 165/2010, care stabilește cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real.</p>
Obiectivul 6. Stoparea exodului de talente						
6.1.	Identificarea, stimularea și menținerea talentelor	6.1.1. Elaborarea mecanismelor de oferire a oportunităților de creștere	Tr. IV, 2016	MEC și C MSM și PS	Mecanism aprobat	<p>Realizat</p> <p>MECC: Universitățile și-au propus mecanisme de stimulare a cadrelor didactice prin implementarea Cartei universitare care au fost aprobate de minister în anul 2015-2016 odată cu implementarea Codului Educației. Este elaborată și aprobat un nou proiect al regulamentului de organizare a postdoctoratului. În curs de aprobare un nou Regulament de conferire a titlurilor științifico-didactice în învățământul superior, care va contribui la creșterea în carieră.</p> <p>A fost adoptat Regulamentul de organizare și desfășurare a programelor de postdoctorat prin Hotărârea Guvernului nr. 499 din 29.05.2018, publicată în Monitorul Oficial nr. 176-180 din 01.06.2018.</p>

						<p>A demarat procesul de elaborare a proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Foii Naționale de Parcurs pentru Integrarea Republicii Moldova în Spațiul European de Cercetare 2019-2021 și a Planului de Acțiuni pentru implementarea acesteia.</p> <p>În prezent proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Foii Naționale de Parcurs pentru Integrarea Republicii Moldova în Spațiul European de Cercetare 2019-2021 și a Planului de Acțiuni pentru implementarea acesteia au fost transmise Cancelariei de Stat pentru avizare.</p> <p>În conformitate cu art. 27 din Codul cu privire la știință și inovare, în cadrul Direcției politice în domeniul cercetării și inovării a demarat procesul de elaborare a proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Programului Național în Domeniile Cercetării și Inovării pentru anii 2019-2022, precum și a Planului de Acțiuni privind implementarea acestuia.</p> <p>În data de 12 octombrie 2018, a fost remis către Cancelaria de Stat, pentru a fi prezentată în Ședința Secretarilor generali de stat Cererea privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat a proiectului Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Programului Național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2019-2022 și a Planului de acțiuni privind implementarea acestuia. Documentele respective, sunt însoțite și de Nota informativă la proiectul HG respective.</p> <p>La data de 18 octombrie 2018, a avut loc Ședința Secretarilor generali de stat, la care s-a discutat inclusiv și proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Programului Național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2019-2022 și a Planului de acțiuni privind implementarea acestuia.</p> <p>Urmare a ședinței respective, prin Scrisoarea nr.18-23-8364 din 18.10.2018, Cancelaria de Stat a remis spre avizare și expertiză juridică proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Programului Național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2019-2022 și a Planului de acțiuni privind implementarea acestuia.</p>
Obiectivul 7. Stimularea tinerilor pentru inițierea afacerilor și crearea locurilor de muncă în sectorul agricol și rural						
7.1	Facilitarea inițierii afacerilor în sectorul rural de către tinerii antreprenori	7.1.3. Deetatizarea sau transmiterea în locațiune către întreprinderile mici și mijlocii a bunurilor proprietate publică neutilizate	Permanen t	MEI APP MADR și M	Număr de bunuri înstrăinate sau transmise în locațiune	<p>Realizat Caracter continuu MADRM: 217 buc, din care 199 buc. cărți</p> <p>În sem. I 2019 au fost transmise în locațiune 48 de bunuri către instituțiilor publice și întreprinderilor de stat din subordinea MADRM. Către întreprinderile mici și mijlocii a bunuri proprietate publică neutilizate nu au fost deetatizate sau transmise în locațiune.</p> <p>În anul 2019 au fost transmise în locațiune 54 de bunuri către instituțiilor publice și întreprinderilor de stat din subordinea MADRM. Către întreprinderile mici și mijlocii a bunuri proprietate publică neutilizate nu au fost deetatizate sau transmise în locațiune.</p>
		7.1.4. Elaborarea și lansarea programului de creare a centrelor de excelență pentru fermieri	2016-2018	MADR și M IȘ și SÎ	Număr de centre de excelență create	<p>Realizat</p> <p>Prin HG nr.781 din 22.06.2016 au fost create 2 centre de excelență cu profil agricol: IP ”Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău” și IP ”Centrul de Excelență în Horticultură și Tehnologii Agricole din Țaul”</p>
Componenta I Nivelul de realizare 100 %		Total acțiuni - 21, inclusiv: Realizate – 17 Realizate cu caracter continuu – 4				

Nerealizate - 0

Componenta II. ACCESUL LA RESURSELE FINANCIARE

Acțiuni orizontale

Obiectivul 1. Asigurarea integrității și stabilității sistemului financiar al Republicii Moldova

1.1.	Eficientizarea supravegherii sistemului financiar, bancar și nebancar	1.1.1. Implementarea Planului de acțiuni privind eficientizarea supravegherii sistemului financiar bancar și nebancar, conform recomandărilor formulate în urma evaluării sistemului financiar al Republicii Moldova în cadrul Programului de evaluare a sectorului financiar, modulul „Intensitatea și eficacitatea supravegherii” (Supervisory Intensity and Effectiveness)	Tr. IV, 2018	CNPF BNM	Raport privind realizarea planului de acțiuni	<p>Realizat</p> <p>CNPF realizează acțiunile din Planul de acțiuni pentru implementarea recomandărilor Fondului Monetar Internațional și a Băncii Mondiale formulate în urma evaluării sistemului financiar al Republicii Moldova în cadrul programului FSAP.</p> <p>BNM: La data de 01.01.2018 a intrat în vigoare Legea privind activitatea bancară nr.202 din 6 octombrie 2017 care a extins drepturile și atribuțiile Băncii Naționale a Moldovei (BNM) în procesul de evaluare și supraveghere a băncilor, au fost mărite și diversificate sancțiunile aplicate acestora, inclusiv pentru încălcarea legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. BNM, în calitate de autoritate de supraveghere a băncilor licențiate, dispune de un cadru legal care o împuternicește să reglementeze și să supravegheze activitatea băncilor licențiate, dar și să efectueze controale ale modului de implementare a actelor normative aferente domeniului, și în special, deținerea de către bănci a politicilor și procedurilor scrise, implementarea politicilor și procedurilor în materie de cunoaștere a clienților și monitorizare a tranzacțiilor acestora, aplicarea măsurilor de precauție sporită, raportarea către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor a tranzacțiilor suspecte, implementarea măsurilor de control intern etc.</p> <p>În cadrul controalelor complexe la bănci, organizate conform planului controalelor pe teren, au fost evaluate riscurile la care se expun băncile comerciale, calitatea activelor, a viabilității și a sustenabilității băncii, precum și a guvernării corporative a acestora. Un accent tot mai mare este pus pe verificarea cunoașterii de către băncile comerciale a proprietarilor și identificarea adecvată a persoanelor afiliate și a grupurilor de persoane aflate în legătură, precum și evaluarea tranzacțiilor cu acestea.</p> <p>Astfel, pe parcursul anului 2018, BNM a continuat procesul de efectuare a inspecțiilor pe teren la băncile licențiate (7 controale complexe și un control tematic), precum și la prestatorii de servicii de plată nebancari (3 controale) și unitățile de schimb valutar (191 controale, dintre care inclusiv 141 de controale cu scop de verificare a conformării cu legislația în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului).</p> <p>Ca rezultat al controalelor efectuate, în cadrul cărora au fost constatate unele încălcări, inclusiv ale legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, BNM a decis aplicarea sancțiunilor cu amendă sau a sancțiunilor cu avertisment asupra entităților care au admis încălcări în activitatea sa.</p> <p>În anul 2018, BNM a aprobat Regulamentul privind controalele pe teren (inspecțiile la bănci), care stabilește normele privind organizarea și efectuarea controalelor pe teren la sediile băncilor din Republica Moldova, ale sucursalelor și filialelor acestora înființate în alt stat și ale sucursalelor băncilor din alt stat înființate în Republica Moldova, privind perfectarea și examinarea rezultatelor acestor controale.</p>
------	---	---	--------------	-------------	---	---

					<p>Inspectorii BNM au fost repartizați pe riscuri conform compartimentelor SREP (Supervisory Review and Evaluation Process), în scopul trecerii de la supravegherea bazată pe conformitate la supravegherea bazată pe riscuri, fapt care va asigura o supraveghere și mai eficace din partea BNM.</p> <p>BNM, în calitate de supraveghetor al băncilor, al unităților de schimb valutar și al prestatorilor de servicii de plată, a elaborat și a aprobat următoarele acte normative pentru implementarea Legii nr. 308 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Regulamentul cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea băncilor; 2) Regulamentul cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea caselor de schimb valutar și hotelurilor; 3) Regulamentul cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea prestatorilor de servicii de plată nebankari. <p>Regulamente nominalizate au fost publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 321-332 din 24.08.2018.</p> <p>La 24 noiembrie 2016, Banca Națională a Moldovei a expediat în adresa băncilor ghidul privind elaborarea planului de redresare conform prevederilor din Legea privind redresarea și rezoluția băncilor. Prin urmare, pe parcursul anului 2017, BNM a recepționat Planurile de redresare elaborate și aprobate de către bănci, care au fost verificate în condițiile Legii privind redresarea și rezoluția băncilor și a expediat scrisori cu obiecții aferente planurilor de redresare remise.</p> <p>Urmare obiecțiilor BNM, băncile au revizuit și au prezentat planurile de redresare modificate. În conformitate cu prevederile legii sus-menționate, băncile urmează să actualizeze planurile de redresare cel puțin anual sau, la solicitarea Băncii Naționale a Moldovei, în calitate de autoritate competentă, cu o frecvență mai mare și, în orice caz, după orice modificare a structurii organizatorice sau juridice ori a activității sau situației financiare a băncii, care ar putea avea impact semnificativ asupra planurilor de redresare sau ar impune modificarea acestora.</p> <p>Astfel, în anul 2018, Banca Națională a Moldovei a actualizat planurile de rezoluție pentru băncile licențiate.</p> <p>De asemenea, Banca Națională a Moldovei a înaintat propuneri de amendamente la Legea nr. 575/2003 privind garantarea depozitelor persoanelor fizice în sistemul bancar, modificările referindu-se la situațiile de aplicare a instrumentelor de rezoluție bancară, prevăzute în Legea privind redresarea și rezoluția băncilor. Astfel, la data de 30.11.2018, aceste modificări au fost publicate în Monitorul Oficial Nr. 441-447, art. Nr 703.</p> <p>A fost ajustat Regulamentul BNM cu privire la licențierea băncilor și filialelor băncilor străine cu un capitol ce ține de licențierea băncii-punte, în contextul Legii cu privire la redresarea și rezoluția băncilor.</p> <p>Totodată, BNM colaborează cu Ministerul Finanțelor și Agenția Servicii Publice în vederea încheierii Acordurilor de colaborare, care conțin clauze specifice de conlucrare eficientă între instituțiile respective, în cazurile aplicării instrumentelor de rezoluție conform Legii cu privire la redresarea și rezoluția băncilor.</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>Pe parcursul semestrului I, 2019, BNM a continuat procesul de efectuare a inspecțiilor pe teren la băncile licențiate (4 controale complexe și un control tematic), precum și la prestatorii de servicii de plată nebankari (4 controale) și la unitățile de schimb valutar (75 de controale).</p> <p>Ca rezultat al controalelor efectuate la entitățile supravegheate, în cadrul cărora au fost constatate unele încălcări, inclusiv ale legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, BNM a decis aplicarea sancțiunilor cu amendă, suspendarea activității sau a sancțiunilor cu avertisment asupra entităților care au admis încălcări în activitatea lor, a sancțiunilor sub formă de prescripții de încetare a comportamentului care contravine legislației și abținerea de la repetarea acestuia.</p> <p>În semestrul I 2019, BNM a elaborat proiectul Regulamentului privind controalele pe teren la prestatorii de servicii de plată nebankari și criteriile de aplicare a măsurilor de remediere și a sancțiunilor, care stabilește normele privind organizarea și efectuarea controalelor pe teren și aplicarea măsurilor de remediere și a sancțiunilor față de societățile de plată, societățile emitente de monedă electronică și furnizorilor de servicii postale. Proiectul Regulamentului a fost supus consultării publice pe 04.03.2019.</p> <p>La data de 28.02.2019 Comitetul executiv al BNM a aprobat Metodologia de supraveghere și evaluare a activității băncilor (SREP). Metodologia respectivă prezintă proceduri și principii de funcționare a procesului de supraveghere și evaluare a activității băncilor care acoperă în detalii aspectele legate de SREP, fiind un proces continuu de supraveghere care agregă toate constatările din activitățile de supraveghere prudențială efectuată de BNM cu privire la o bancă într-o viziune de ansamblu. Metodologia aprobată transpune parțial Ghidul Autorității Bancare Europene privind procedurile și metodologiile comune pentru procesul de supraveghere și evaluare (SREP) (EBA/GL/2014/13).</p> <p>Astfel, ca urmare a aprobării metodologiei menționate, în conformitate cu cerințele legale, băncile au prezentat pentru prima dată rapoartele aferente ICAAP- ului (procesul de evaluare a adecvării capitalului intern), care urmează a fi evaluat de către BNM în cadrul evaluării SREP.</p> <p>La data de 25.02.2019, a fost încheiat Acordul de colaborare între Ministerul Finanțelor și Banca Națională a Moldovei cu privire la aplicarea instrumentelor de rezoluție bancară, care conține clauze specifice de conlucrare eficientă între instituțiile respective, în cazurile aplicării instrumentelor de rezoluție conform Legii cu privire la redresarea și rezoluția băncilor.</p> <p>Un asemenea acord urmează a fi încheiat și cu Agenția Servicii Publice.</p> <p>Pe parcursul anului 2019, BNM a continuat procesul de monitorizare a activităților desfășurate de entitățile reglementate și supravegheate în cadrul controalelor complexe și tematice.</p> <p>Ca rezultat al controalelor efectuate la entitățile supravegheate, în cadrul cărora au fost constatate unele încălcări, inclusiv ale legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, BNM a decis aplicarea sancțiunilor cu amendă, sancțiunilor cu avertisment asupra entităților și persoanelor responsabile care au admis încălcări în activitatea lor, a sancțiunilor sub formă de prescripții de încetare a comportamentului care contravine legislației și abținerea de la repetarea acestuia.</p> <p>În anul 2019, BNM a elaborat Regulamentul privind controalele pe teren la prestatorii de servicii de plată nebankari și criteriile de aplicare a măsurilor de remediere și a sancțiunilor, care</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>stabilește normele privind organizarea și efectuarea controalelor pe teren și aplicarea măsurilor de remediere și a sancțiunilor față de societățile de plată, societățile emitente de monedă electronică și furnizorilor de servii poștale. Regulamentul a fost aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr. 326 din 11.12.2019.</p> <p>La data de 28.02.2019 Comitetul executiv al BNM a aprobat Metodologia de supraveghere și evaluare a activității băncilor (SREP). Metodologia respectivă prezintă proceduri și principii de funcționare a procesului de supraveghere și evaluare a activității băncilor care acoperă în detalii aspectele legate de SREP, fiind un proces continuu de supraveghere care agregă toate constatările din activitățile de supraveghere prudențială efectuată de BNM cu privire la o bancă într-o viziune de ansamblu. Metodologia aprobată transpune parțial Ghidul Autorității Bancare Europene privind procedurile și metodologiile comune SREP (EBA/GL/2014/13).</p> <p>Astfel, ca urmare a aprobării metodologiei menționate, în conformitate cu cerințele legale, băncile au prezentat pentru prima dată rapoartele aferente ICAAP- ului (procesul de evaluare a adecvării capitalului intern).</p> <p>La 04.07.2019 a fost aprobată Procedura internă a Băncii Naționale a Moldovei aferentă desfășurării atribuției de supraveghere bancară care prevede procesele și metodologiile interne ale BNM privind supravegherea prudențială a băncilor.</p> <p>Adițional, la 16.12.2019 și 20.12.2019 au fost aprobate Procedurile privind evaluarea riscului de credit, operațional și de piață.</p> <p>Pe parcursul anului 2019, BNM a beneficiat de suportul Băncii Mondiale pentru evaluarea planurilor de redresare prezentate de bănci iar obiecțiile/recomandările elaborate în acest context urmează a fi prezentate băncilor pentru implementarea la actualizarea planurilor de redresare pentru anul 2019.</p> <p>Totodată, în baza planurilor de redresare și a altor informații solicitate de la instituțiile financiare, BNM a actualizat planurile de rezoluție pentru anul 2019 (conform situațiilor financiare din 31.12.2018).</p> <p>De menționat că Procedura cu privire la elaborarea planurilor de rezoluție (act intern) a fost aprobată la data de 02.01.2020.</p> <p>La data de 25.02.2019, a fost încheiat Acordul de colaborare între Ministerul Finanțelor și Banca Națională a Moldovei cu privire la aplicarea instrumentelor de rezoluție bancară, care conține clauze specifice de conlucrare eficientă între instituțiile respective, în cazurile aplicării instrumentelor de rezoluție conform Legii cu privire la redresarea și rezoluția băncilor.</p> <p>Un asemenea acord urmează a fi încheiat și cu Agenția Servicii Publice.</p> <p>Suplimentar, în anul 2019 BNM a elaborat un Acord de colaborare cu Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar (FGDSB). Acordul stabilește modul de conlucrare în domeniul de competență al BNM și FGDSB în ceea ce privește schimbul de informații aferent situației sectorului bancar și aferent colectării și utilizării mijloacelor FGDSB, constituite în temeiul Legii nr. 575-XV/2003 privind garantarea depozitelor în sistemul bancar, precum și în temeiul Legii nr.232/2016 privind redresarea și rezoluția băncilor. În prezent, acordul se află la etapa finală de semnare.</p> <p>Totodată, în anul 2019 BNM a inițiat elaborarea Regulamentului privind metodologia de calcul și plata de către bănci a contribuțiilor către fondul de rezoluție. După expunerea pentru consultări</p>
--	--	--	--	--	---

					publice (23.09.2019), proiectul regulamentului a fost definitivat și în prezent se află la etapa finală de aprobare.	
1.3.	Aplicarea prevederilor legale aferente transparenței acționarilor și beneficiarilor efectivi în sectorul financiar	1.3.1. Monitorizarea nivelului de transparență a acționarilor conform prevederilor legislației bancare	Permanenț	BNM CNPFF	Mecanism de monitorizare funcțional	<p>Realizat</p> <p>CNPFF: În scopul realizării acțiunilor din Planul de acțiuni privind identificarea beneficiarilor efectivi ai participațiilor calificate în companiile de asigurări și Programul aferent acestuia (Hotărârea CNPF nr.16/2 din 30.03.2018), toate companiile de asigurări au prezentat chestionarele completate privind acționarii semnificativi/beneficiarii efectivi ai companiilor, precum și documentele aferente chestionarelor notate, prin urmare, procesul de identificare a beneficiarilor efectivi la toate 15 companii licențiate în asigurări a fost finalizat.</p> <p>Informația prezentată de asigurători a fost verificată și generalizată fiind întocmită lista finală a beneficiarilor efectivi ai participațiilor calificate deținute în capitalul social al asigurătorilor. CNPF monitorizează permanent modificarea structurii acționariatului în societățile de asigurare, astfel încât să se asigure identificarea beneficiarilor efectivi pentru deținătorii de participații calificate.</p> <p>În contextul implementării <i>Planului de acțiuni pentru auditul tuturor companiilor de asigurări</i> a fost aprobată Legea pentru modificarea unor acte legislative (nr. 273/2018) prin care a fost conferit dreptul Comisiei Naționale de a efectua activități de audit în alte scopuri (de supraveghere), pe lângă cel de verificare a situațiilor financiare.</p> <p>De asemenea, a fost aprobat Regulamentul cu privire la auditul asigurătorilor (reasigurătorilor) (Hotărârea CNPF nr. 19/3 din 13.05.2019) care stabilește cadrul normativ aferent cerințelor față de entitatea de audit, modul de aprobare și retragere a aprobării entității de audit, efectuării auditului extern al asigurătorilor (reasigurătorilor), inclusiv auditului situațiilor financiare și auditului în scop de supraveghere, documentarea și comunicarea între entitatea de audit, asigurător (reasigurator) și CNPF, precum și cerințelor cu privire la rapoartele de audit.</p> <p>Regulamentul a fost avizat de către societățile de audit și Asociația contabililor și auditorilor profesioniști din RM și înregistrat la Ministerul Justiției.</p> <p>În contextul punerii în aplicare a Regulamentului sus-menționat, CNPF a aprobat lista societăților de audit care au dreptul de a efectua auditul companiilor de asigurare (reasigurare) care continuu se actualizează.</p> <p>BNM: În scopul cunoașterii structurii de proprietate a băncilor până la beneficiarul efectiv, BNM aplică consecvent prevederile Legii privind activitatea băncilor nr.202/2017 și alte acte normative aferente acționariatului bancar. Astfel, în procesul examinării cererilor depuse la Banca Națională de către achizitorii potențiali în vederea obținerii aprobărilor prealabile pentru dobândirea directă și indirectă a deținerilor calificate în bănci, precum și de către deținătorii de cote pentru majorarea direct sau indirect a deținerilor calificate peste nivelurile stabilite de Legea privind activitatea băncilor, Banca Națională a evaluat calitatea achizitorilor potențiali, inclusiv a beneficiarilor efectivi. În acest sens, a fost examinată corespunderea acestora criteriilor stabilite de Legea 202/2017 privind reputația, soliditatea financiară, existența motivelor rezonabile de a suspecta că în ceea ce privește achiziția propusă este sau a fost săvârșită o infracțiune ori o tentativă a infracțiunii de spălare a banilor sau de finanțare a actelor de terorism, dar și existența motivelor rezonabile de a suspecta că beneficiarul efectiv este o altă persoană decât cea declarată Băncii Naționale.</p>

					<p>Pe parcursul semestrului I al anului 2019, a fost evaluată calitatea achizitorilor potențiali în baza a 2 cereri parvenite în semestrul II al anului 2018, în vederea obținerii aprobării prelabile pentru dobândirea directă și indirectă (inclusiv în calitate de beneficiar efectiv) a deținerilor calificate în capitalul social a două bănci licențiate. Urmare evaluării, s-a constatat că achizitorii potențiali corespund criteriilor prevăzute în Legea privind activitatea băncilor și în Regulamentul cu privire la deținerile în capitalul social al băncii și, ca urmare, BNM a eliberat aprobările solicitate.</p> <p>În rezultatul evaluărilor efectuate de BNM, pe parcursul semestrului I, 2019 au fost aprobate următoarele decizii:</p> <p>-La 11.01.2019, Comitetul executiv al BNM a hotărât aplicarea măsurilor sancționatoare unui deținător direct de deținere calificată în mărime de 3,98% din capitalul social al B.C. „ENERGBANK” S.A., pentru nerespectarea de către acesta a cerințelor privind adecvarea și soliditatea financiară stipulate în actele normative în vigoare. Acționarul vizat a fost informat despre obligativitatea acestuia de a înstrăina deținerea în bancă, în modul și termenul prevăzut de legislația în vigoare.</p> <p>-La 11.01.2019, Comitetul executiv al BNM a constatat activitatea concertată a unui grup de acționari ai B.C. „ENERGBANK” S.A., care deținea cumulativ o deținere calificată în mărime de 52,77% din capitalul social al băncii fără a dispune de aprobarea prealabilă a BNM. În consecință, drepturile aferente acționarilor vizați de hotărârea BNM au fost suspendate, acționarii fiind informați despre obligativitatea acestora de a înstrăina acțiunile deținute, în modul și termenul prevăzut de legislația în vigoare.</p> <p>-La 11.01.2019, Comitetul executiv al BNM a constatat activitatea concertată a unui grup de acționari ai „Banca de Finanțe și Comerț” S.A. care deținea cumulativ o deținere calificată în mărime de 36,15% din capitalul social al băncii fără a dispune de aprobarea prealabilă a BNM. În consecință, drepturile aferente acționarilor vizați de hotărârea BNM au fost suspendate, acționarii fiind informați despre obligativitatea acestora de a înstrăina acțiunile deținute, în modul și termenul prevăzut de legislația în vigoare.</p> <p>-La 21.02.2019, Comitetul executiv al BNM a hotărât suspendarea unor drepturi aferente unui deținător de deținere calificată în mărime de 9,60% din capitalul social al B.C. „ENERGBANK” S.A., ca rezultat al constatării necorespunderii acestuia criteriilor de calitate „potrivit și adecvat”. Prin urmare, acționarul vizat a fost informat despre obligativitatea acestuia de a înstrăina deținerea în bancă, în modul și termenul prevăzut de legislația în vigoare.</p> <p>Pe parcursul anului 2019 au parvenit 5 cereri ale achizitorilor potențiali cu privire la obținerea aprobării prelabile pentru dobândirea directă și indirectă (inclusiv în calitate de beneficiar efectiv) a deținerilor calificate în capitalul social a 4 bănci licențiate. În rezultatul examinării documentelor depuse și constatării plenitudinii acestora, a fost începută evaluarea unui achizitor potențial. Urmare evaluării achizitorului potențial s-a constatat corespunderea acestuia cu criteriile prevăzute în Legea privind activitatea băncilor și în Regulamentul cu privire la deținerile în capitalul social al băncii și, ca urmare, BNM a eliberat aprobarea solicitată. Ceilalți achizitori care au depus cererile, urmează să depună toate documentele necesare conform cerințelor în vigoare, pentru începerea evaluării acestora.</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>În contextul evaluărilor efectuate, inclusiv în vederea identificării beneficiarilor efectivi ai achizițiilor propuse, BNM a cooperat cu autoritățile de resort autohtone, precum și cu unele autorități de supraveghere din străinătate.</p> <p>De asemenea, BNM a continuat aplicarea acțiunilor de monitorizare a transparenței acționarilor în bănci.</p> <p>În rezultatul evaluărilor efectuate de BNM, pe parcursul anului 2019 au fost aprobate următoarele decizii:</p> <p>-La 11.01.2019, Comitetul executiv al BNM a hotărât aplicarea măsurilor sancționatoare unui deținător direct de deținere calificată în mărime de 3,98% din capitalul social al B.C. „ENERGBANK” S.A., pentru nerespectarea de către acesta a cerințelor privind adecvarea și soliditatea financiară stipulate în actele normative în vigoare. Acționarul vizat a fost informat despre obligativitatea acestuia de a înstrăina deținerea în bancă, în modul și termenul prevăzut de legislația în vigoare.</p> <p>-La 11.01.2019, Comitetul executiv al BNM a constatat activitatea concertată a unui grup de acționari ai B.C. „ENERGBANK” S.A., care deținea cumulativ o deținere calificată în mărime de 52,77% din capitalul social al băncii fără a dispune de aprobarea prealabilă a BNM. În consecință, drepturile aferente acționarilor vizați de hotărârea BNM au fost suspendate, acționarii fiind informați despre obligativitatea acestora de a înstrăina acțiunile deținute, în modul și termenul prevăzut de legislația în vigoare.</p> <p>-La 11.01.2019, Comitetul executiv al BNM a constatat activitatea concertată a unui grup de acționari ai „Banca de Finanțe și Comerț” S.A. care deținea cumulativ o deținere calificată în mărime de 36,15% din capitalul social al băncii fără a dispune de aprobarea prealabilă a BNM. În consecință, drepturile aferente acționarilor vizați de hotărârea BNM au fost suspendate, acționarii fiind informați despre obligativitatea acestora de a înstrăina acțiunile deținute, în modul și termenul prevăzut de legislația în vigoare.</p> <p>-La 21.02.2019, Comitetul executiv al BNM a hotărât suspendarea unor drepturi aferente unui deținător de deținere calificată în mărime de 9,60% din capitalul social al B.C. „ENERGBANK” S.A., ca rezultat al constatării necorespunderii acestuia criteriilor de calitate „potrivit și adecvat”. Prin urmare, acționarul vizat a fost informat despre obligativitatea acestuia de a înstrăina deținerea în bancă, în modul și termenul prevăzut de legislația în vigoare.</p> <p>-La 19.09.2019, Comitetul executiv al BNM a constatat că o persoană juridică a dobândit indirect - prin intermediul controlului asupra altei persoane juridice care este acționar al B.C. „ENERGBANK” S.A. - o deținere calificată în capitalul social al acestei bănci fără a dispune de aprobarea prealabilă scrisă a BNM. Astfel, au fost încălcate prevederile Legii nr. 202 din 06.10.2017 privind activitatea băncilor.</p> <p>În consecință, BNM a informat respectivul acționar (direct și indirect) al B.C. „ENERGBANK” S.A. despre suspendarea de drept a exercițiului unor drepturi și despre obligativitatea de a înstrăina deținerea în bancă, în modul și termenul prevăzut de legislația în vigoare.</p>	
1.4.	Consolidarea capacității Băncii Naționale a Moldovei în	1.4.1. Elaborarea proiectului de lege în vederea transunerii în legislația națională a	2017-2018	BNM	Cadru legal elaborat	<p>Realizat</p> <p>A fost adoptată Legea privind activitatea băncilor nr.202 din 06.10.2017, în vigoare din 01.01.2018 (Monitorul Oficial al RM nr. 434-439 art. 727 din 15.12.2017).</p>

	<p>domeniul reglementării bancare, în contextul cerințelor Uniunii Europene</p>	<p>următoarelor acte ale Uniunii Europene:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Directiva 2013/36/Uniunii Europene a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE; • Regulamentul nr.575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (Uniunii Europene) nr.648/2012 				<p>În scopul aplicării prevederilor legii, la 24 mai 2018 Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei a aprobat hotărârile actelor normative, după cum urmează:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hotărârea nr. 109 “Cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la fondurile proprii ale băncilor și cerințele de capital”; 2. Hotărârea nr. 110 “Cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la amortizoarele de capital ale băncilor”; 3. Hotărârea nr. 111 “Cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordării standardizate”; 4. Hotărârea nr. 112 “Cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de bănci”; 5. Hotărârea nr. 113 “Cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la tratamentul riscului operațional pentru bănci potrivit abordării de bază și abordării standardizate”; 6. Hotărârea nr. 114 “Cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la tratamentul riscului de piață potrivit abordării standardizate”; 7. Hotărârea nr. 115 “Cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la tratamentul riscului de decontare/livrare pentru bănci” ; 8. Hotărârea nr. 116 “Cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la calculul de către bănci al ajustărilor specifice și al ajustărilor generale pentru riscul de credit”; 9. Hotărârea nr. 117 “Cu privire la aprobarea Instrucțiunii cu privire la prezentarea de către bănci a rapoartelor COREP în scopuri de supraveghere și modificarea Instrucțiunii cu privire la modul de întocmire și prezentare de către bănci a rapoartelor în scopuri prudențiale”. <p>Hotărârile sus-menționate au fost publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 183-194 din 8 iunie 2018 și vor intra în vigoare la 30 iulie 2018.</p> <p>La data de 20.12.2018 prin Hotărârea Comitetului Executiv al BNM nr.322 a fost aprobat în redacție nouă Regulamentul privind cadrul de administrare a activității băncilor, în vigoare din 04.04.2019.</p> <p>La data de 05.04.2019 a fost aprobată Hotărârea Comitetului Executiv al BNM nr.109 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la expunerile mari, în vigoare din 19.06.2019.</p> <p>A fost adoptată Legea privind activitatea băncilor nr.202 din 06.10.2017, în vigoare din 01.01.2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 434-439 art. 727 din 15.12.2017).</p> <p>În scopul aplicării prevederilor legii menționate, la 24.05. 2018 Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei a aprobat următoarele hotărâri:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hotărârea nr. 109 “Cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la fondurile proprii ale băncilor și cerințele de capital”; 2. Hotărârea nr. 110 “Cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la amortizoarele de capital ale băncilor”; 3. Hotărârea nr. 111 “Cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordării standardizate”; 4. Hotărârea nr. 112 “Cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la tehnicile de diminuare a riscului de credit utilizate de bănci”; 5. Hotărârea nr. 113 “Cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la tratamentul riscului operațional pentru bănci potrivit abordării de bază și abordării standardizate”;
--	---	---	--	--	--	--

						<p>6. Hotărârea nr. 114 “Cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la tratamentul riscului de piață potrivit abordării standardizate”;</p> <p>7. Hotărârea nr. 115 “Cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la tratamentul riscului de decontare/livrare pentru bănci” ;</p> <p>8. Hotărârea nr. 116 “Cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la calculul de către bănci al ajustărilor specifice și al ajustărilor generale pentru riscul de credit”;</p> <p>9. Hotărârea nr. 117 “Cu privire la aprobarea Instrucțiunii cu privire la prezentarea de către bănci a rapoartelor COREP în scopuri de supraveghere și modificarea Instrucțiunii cu privire la modul de întocmire și prezentare de către bănci a rapoartelor în scopuri prudențiale”.</p> <p>Hotărârile sus-menționate au fost publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 183-194 din 8.06.2018 și au intrat în vigoare la 30.07.2018.</p> <p>La data de 20.12.2018 prin Hotărârea Comitetului Executiv al BNM nr.322 a fost aprobat în redacție nouă Regulamentul privind cadrul de administrare a activității băncilor, în vigoare din 04.04.2019.</p> <p>La data de 05.04.2019 a fost aprobată Hotărârea Comitetului Executiv al BNM nr.109 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la expunerile mari, în vigoare din 19.06.2019.</p>
--	--	--	--	--	--	---

Obiectivul 2. Sporirea atractivității climatului investițional pentru investiții străine de portofoliu

2.3.	Crearea și promovarea instrumentelor inovatoare de partajare a riscurilor de investiții	2.3.1. Definitivarea și adoptarea proiectului de lege privind capitalul de risc (venture)	Tr. IV, 2016	ME CNPFF AȘM	Proiect adoptat	<p>Realizat</p> <p>CNPFF a elaborat proiectul de Lege privind organismele de plasament colectiv alternative, care stabilește cadrul legal primar pentru crearea, funcționarea și administrarea altor tipuri de organisme de plasament colectiv, inclusiv cu capital de risc, racordat la acquis-ul comunitar în domeniu. Proiectul de lege transpune Regulamentul (UE) nr. 345/2013 privind fondurile europene cu capital de risc și Directiva 2011/61/UE privind administratorii fondurilor de investiții alternative a Parlamentului European și a Consiliului Europei.</p> <p>Proiectul de lege nr. 384 din 09.11.2018 privind organismele de plasament colectiv alternative (aprobat în prima lectură, ședința Parlamentului RM din 22.11.2018) a fost aprobat în ședința Comisiei Economie, Buget și Finanțe din 02.10.2019 și înaintat pentru a II lectură în Plenul Parlamentului. Proiectul de lege se înscrie în șirul de măsuri direcționate spre impulsivizarea apariției și dezvoltării investitorilor instituționali, precum organismele de plasament colectiv, asigurându-se astfel transpunerea unui șir de acte regulatorii europene și având drept scop crearea condițiilor pentru apariția și funcționarea altor tipuri de organisme de plasament colectiv (inclusiv de tip închis), precum fondurile de investiții pe termen lung sau cu capital de risc (venture). Proiectul de lege are drept scop stabilirea cadrului legal privind:</p> <ul style="list-style-type: none"> - constituirea, avizarea și funcționarea organismelor de plasament colectiv alternative (OPCA); - cerințele față de organizarea, licențierea și activitățile desfășurate de societățile de administrare (SAI); - obligațiile aferente gestionării OPCA cu capitalul de risc și cu investiții pe termen lung; - normele ce țin de depozitării activelor organismelor de plasament colectiv alternative; - supravegherea de către CNPF a acestor entități. <p>Proiectul de lege transpune parțial Directiva 2011/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2011 privind administratorii fondurilor de investiții alternative și de</p>
-------------	---	---	--------------	--------------------	-----------------	---

						<p>modificare a Directivelor 2003/41/CE și 2009/65/CE și a Regulamentelor (CE) nr. 1060/2009 și (UE) nr. 1095/2010, versiunea consolidată care inserează modificările introduse prin Directiva 2014/65/UE; Regulamentul (UE) nr. 345/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind fondurile europene cu capital de risc;</p>
2.4.	Ajustarea cadrului legal și normativ în domeniul standardelor de evaluare	2.4.1. Elaborarea cadrului legal și normativ privind implementarea standardelor internaționale de evaluare	2016-2018	ARF și C CNPFF MEI MF	Standarde naționale de evaluare aprobate	<p>Realizat CNPFF prin Hotărârea nr. 41/9 din 22.08.2014 cu privire la aplicarea art.23 din Legea privind piața de capital nr.171/2012, a decis că persoanele calificate în domeniul evaluării acțiunilor, înregistrate în Registrul persoanelor autorizate ținut de către CNPFF vor aplica 11 Standarde Internaționale de Evaluare, emise de către Consiliul Internațional pentru Standarde de Evaluare, în funcție de domeniul de activitate al emitentului și structura activelor acestuia.</p> <p>Printre activitățile premergătoare în cadrul Grupului de lucru interdepartamental pentru elaborarea Standardelor naționale de evaluare pe parcursul anului 2019 a fost studierea structurii Standardelor Internaționale de Evaluare (IVS), Standardelor Europene de Evaluare (EVS), precum și Standardelor de evaluare a bunurilor ale Asociației Naționale a Evaluatorilor Autorizați din România (ANEVAR).</p> <p>În anul 2018 a fost obținut dreptul pentru utilizarea Standardelor Europene de Evaluare în Republica Moldova. Deși în anul 2019 a fost prevăzută lansarea ediției noi a Standardelor ANEVAR, care include Standardele Internaționale și Europene de Evaluare, traduse în limba română, aceasta nu a avut loc. Respectiv, ARFC nu a avut acces la SEE în limba română. Lansarea standardelor ANEVAR se planifică pentru martie 2020.</p> <p>Grupului de lucru a luat în considerație și experiența țărilor, ce se află la etapa de tranziție, precum și particularitățile mediului legislativ din țară. Se află în proces de definitivare conceptul de reglementare a activității de evaluare a bunurilor în Republica Moldova, fiind modificat sistemul de atestare a evaluatorilor bunurilor imobile. De asemenea, în proces de definitivare se află două standarde naționale: „Raportarea evaluării” și „Tipurile de valori”, care urmează să reflecte particularitățile evaluării bunurilor în Republica Moldova. Astfel, activitatea privind elaborarea Standardelor de Evaluare urmează a fi continuată în anii 2020-2022.</p> <p>ARFC: S-au organizat patru ședințe ale Grupului de lucru creat prin Ordinul ARFC nr.27/2018 pentru elaborarea Standardelor Naționale de Evaluare. În cadrul ședințelor respective s-au examinat componența și structura standardelor, care urmează a fi elaborate în perioada anilor 2018-2019, inclusiv planul calendaristic de elaborare a standardelor. Printre activitățile premergătoare fiind studierea structurii Standardelor de evaluare a bunurilor ale Asociației Naționale a Evaluatorilor Autorizați din România, Standardelor Internaționale de Evaluare (IVS), precum și a celor Europene. IVS reprezintă un bun model pentru Republica Moldova deoarece includ standarde referitoare la toate tipurile de evaluări care pot fi realizate de către evaluatori, respectiv evaluări de bunuri imobile, evaluări de întreprinderi, evaluări de bunuri mobile și evaluări de acțiuni și alte instrumente financiare. Standardele Europene de Evaluare (EVS) includ doar standarde privind evaluări de bunuri imobile. Totodată, EVS sunt extrem de actuale pentru evaluatorii din Republica</p>

						<p>Moldova, dat fiind faptul că, cota parte a bunurilor imobile în numărul total al obiectelor evaluării anual constituie aproximativ 80-85%.</p> <p>Spre finele anului 2018, ARFC a obținut dreptul de preluare a Standardelor de evaluare a bunurilor ediția 2018, aprobate de către Asociația Națională a Evaluatorilor din România. Totodată, urmează a fi definitivat conceptul de reglementare a activității de evaluare a bunurilor, fiind modificat sistemul de atestare a evaluatorilor bunurilor imobile.</p> <p>Printre activitățile premergătoare în cadrul Grupului de lucru interdepartamental pentru elaborarea Standardelor naționale de evaluare pe parcursul anului curent sunt studierea structurii Standardelor Internaționale de Evaluare (IVS), Standardelor Europene de Evaluare (EVS), precum și Standardelor de evaluare a bunurilor ale Asociației Naționale a Evaluatorilor Autorizați din Romania (ANEVAR).</p> <p>În anul 2018 a fost obținut dreptul pentru utilizarea Standardelor Europene de Evaluare în Republica Moldova.</p> <p>În anul 2019 este prevăzută lansarea ediției noi a Standardelor ANEVAR, care include Standardele Internaționale și Europene de Evaluare, traduse în limba română. Respectiv, Republica Moldova poate prelua aceste standarde.</p> <p>Totodată, în standardele naționale de evaluare urmează a fi luată în considerație și experiența țărilor, ce se află la etapa de tranziție, precum și particularitățile mediului legislativ din țară. Urmează a fi definitivat conceptul de reglementare a activității de evaluare a bunurilor în Republica Moldova, fiind modificat sistemul de atestare a evaluatorilor bunurilor imobile. În prezent în proces de elaborare se află două standarde naționale: „Raportarea evaluării” și „Tipurile de valori”, care urmează să reflecte particularitățile evaluării bunurilor în Republica Moldova. Astfel, activitatea privind elaborarea Standardelor de Evaluare urmează a fi continuată în anii 2019-2020.</p>
--	--	--	--	--	--	--

Obiectivul 3. Facilitarea accesului la finanțare a sectorului real al economiei prin intermediul pieței financiare autohtone

3.1.	Eficientizarea sistemelor de clearing și decontare ale valorilor mobiliare, conform recomandărilor Programului de evaluare a sectorului financiar (FSAP, 2014)	3.1.1. Elaborarea proiectului de lege cu privire la Depozitarul central unic, a cadrului legal pentru crearea și implementarea acestuia conform: - recomandărilor formulate în cadrul Programului de evaluare a sectorului financiar, modulul „Infrastructura pieței financiare” (financiar market infrastructure); - misiunii de asistență tehnică aferente creării	Tr. II, 2018	BNM CNPF	Cadru legal elaborat și aprobat; depozitar central unic creat	<p>Realizat</p> <p>CNPF: În conformitate cu prevederile art.46 alin.8 din Legea cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare (nr. 234/2016) cu modificările și completările ulterioare (în vigoare din 14.04.2017), a fost desfășurată pe întreg teritoriul Republicii Moldova campania de informare publică privind confirmarea integrității datelor din registrele acționarilor băncilor și societăților de asigurări.</p> <p>Întru executarea prevederilor Legii nr. 234/2016 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare și transmiterea registrelor deținătorilor de valori mobiliare ale băncilor și companiilor de asigurări au fost aprobate următoarele Hotărâri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cu privire la unele măsuri aferente verificării și transmiterii registrelor deținătorilor de valori mobiliare admise spre tranzacționare în cadrul sistemului multilateral de tranzacționare (Hotărârea CNPF nr. 5/1 din 04.02.2019); - Cu privire la aprobarea Procedurii de transmitere a documentației de la SA „Depozitarul Național de Valori Mobiliare al Moldovei” către SA „Depozitarul central unic al valorilor mobiliare” (Hotărârea CNPF nr. 11/6 din 18.03.2019). - Cu privire la aprobarea Programului de transmitere a registrelor deținătorilor de valori mobiliare ale băncilor și companiilor de asigurări (Hotărârea CNPF nr. 11/7 din 18.03.2019).
-------------	--	--	--------------	----------	---	--

		<p>Depozitarului central unic acordată de către Fondul Monetar Internațional în perioada 26 ianuarie – 5 februarie 2016</p>			<p>- Cu privire la unele măsuri aferente verificării și transmiterii registrelor deținătorilor de valori mobiliare admise spre tranzacționare pe piața reglementată, altele decât cele ale băncilor și societăților de asigurare (Ordonanță nr. 13/2-O din 29.03.2019). Depozitarul central unic al valorilor mobiliare și-a lansat oficial activitatea la data de 21.05.2019. Noua instituție este responsabilă de înregistrarea, evidența și decontarea valorilor mobiliare emise de entitățile din Republica Moldova și are ca scop atragerea investițiilor pe piața de capital locală și dezvoltarea noilor instrumente financiare. Întru realizarea Planului de acțiuni pentru executarea prevederilor Legii nr.234/2016 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare, CNPF a finalizat verificarea și transmiterea registrelor deținătorilor de valori mobiliare ale băncilor și societăților de asigurare și este în proces de verificare în vederea transmiterii registrelor acționarilor societăților pe acțiuni valorile mobiliare ale cărora sunt admise spre tranzacționare în cadrul Sistemului Multilateral de Tranzacționare (MTF). În conformitate cu prevederile art.46 alin.8 din Legea nr. 234/2016 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare (DCU) au fost stabilite 3 etape de transmitere a registrelor acționarilor de la societățile de registru către DCU: I etapă: până la <u>01.05.2019</u> transmiterea registrelor acționarilor băncilor și societăților de asigurare, transmise 25 de registre – realizat cu succes; II etapă: până la <u>15.12.2019</u> transmiterea registrelor acționarilor entităților admise spre tranzacționare pe piața reglementată și în cadrul MTF, altele decât băncile și societățile de asigurare, transmise 56 de registre – realizat cu succes; III etapă: până la <u>15.12.2020</u> transmiterea registrelor acționarilor entităților care nu sunt admise spre tranzacționare pe piața reglementată și în cadrul MTF – după realizarea primelor 2 etape. În contextul asigurării executării dispozițiilor Legii nr.234/2016 (art.46 alin.(4) și alin.(8²) lit.a)-c)) a fost elaborat și aprobat cadrul normativ corespunzător: - Procedura de transmitere a registrelor deținătorilor de valori mobiliare și a documentației aferente către Depozitarul central unic al valorilor mobiliare (Hotărârea CNPF nr. 54/7 din 10.12.2018 <i>(în vigoare din 21.12.2018)</i>); - Unele măsuri aferente verificării și transmiterii registrelor deținătorilor de valori mobiliare admise spre tranzacționare în cadrul sistemului multilateral de tranzacționare (Hotărârea CNPF nr. 5/1 din 04.02.2019 <i>(în vigoare din 20.02.2019)</i>); - Unele măsuri aferente verificării și transmiterii registrelor deținătorilor de valori mobiliare admise spre tranzacționare pe piața reglementată, altele decât cele ale băncilor și societăților de asigurare (Ordinul CNPF nr.9 din 25.02.2019 și Ordonanța CNPF nr.13/2-O din 29.03.19 <i>(în vigoare din 29.03.2019)</i>). BNM: La 3 octombrie 2016, a fost aprobată Legea nr. 234 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare. Ulterior, a fost aprobată Legea nr. 58 din 06.04.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, în vederea aducerii acestora în conformitate cu Legea nr.234 din 03.10.2016 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare.</p>
--	--	---	--	--	---

					<p>Pe 9 iunie 2017, Banca Națională a Moldovei a prezentat către CNPF avizul la proiectul Hotărârii „Privind aprobarea Procedurii de verificare a datelor din registrele deținătorilor de valori mobiliare aferente instituțiilor financiare și societăților de asigurări”.</p> <p>La 14 martie 2018, Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei (BNM) a aprobat un set de măsuri pentru înființarea DCU.</p> <p>La 29 martie 2018, a fost desfășurată adunarea de constituire a DCU, au fost desemnate organele de conducere și au fost aprobate deciziile primare de activitate. Potrivit legii, Consiliul de supraveghere al DCU întrunește reprezentanți ai BNM, ai Comisiei Naționale a Pieței Financiare, ai Ministerului Finanțelor și ai Bursei de Valori a Moldovei. DCU este condus de un Comitet executiv format din 3 membri.</p> <p>La 4 aprilie 2018, a avut loc înregistrarea de stat a DCU.</p> <p>La 11 iulie 2018, de către BNM au fost aprobate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regulamentul privind supravegherea DCU; - Regulamentul privind condițiile de acordare, suspendare și retragere a calității de participant la DCU. <p>La 26 iulie 2018, au fost aprobate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hotărârea Comitetului Executiv al BNM nr.184 ”Privind inițierea activității Depozitarului central unic al valorilor mobiliare”; și - Hotărârea Comitetului Executiv al BNM nr.185 “Privind limitele maxime ale comisioanelor pentru serviciile prestate de către Depozitarul central unic al valorilor mobiliare”. <p>La 31 iulie 2018, DCU și-a început activitatea, prestand servicii aferente operațiunilor cu valori mobiliare de stat (VMS) și certificatele Băncii Naționale (CBN).</p> <p>Pentru perioada următoare sunt planificate activitățile de organizare a activității DCU, aprobarea reglementărilor privind activitatea DCU, implementarea soluției informatice (pentru etapa a doua), etc., astfel încât DCU să devină pe deplin funcțional, inclusiv pentru operațiunile aferente valorilor mobiliare corporative (VMC).</p> <p>La 25.04.2019 au fost aprobate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.124 ”Cu privire la modificarea Hotărârii nr.184 din 26 07.2018 cu privire la inițierea activității Depozitarului central unic al valorilor mobiliare” (conform căreia DCU este în drept să desfășoare activități inclusiv în privința valorilor mobiliare corporative); -Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.123 ”Cu privire la limitele maxime al comisioanelor pentru serviciile prestate de către ”DEPOZITARUL CENTRAL UNIC AL VALORILOR MOBILIARE” S.A.”. <p>Din 01.05.2019, DCU este pe deplin funcțional, asigurând înregistrarea, evidența și decontarea valorilor mobiliare emise de entitățile din Republica Moldova.</p> <p>În vederea asigurării unei funcționalități depline a noului mecanism de evidență și decontare la 25.04.2019 au fost aprobate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.124 ”Cu privire la modificarea Hotărârii nr.184 din 26 07.2018 cu privire la inițierea activității Depozitarului central unic al valorilor mobiliare” (conform căreia DCU este în drept să desfășoare activități inclusiv în privința valorilor mobiliare corporative);
--	--	--	--	--	---

						<p>-Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.123 "Cu privire la limitele maxime al comisioanelor pentru serviciile prestate de către "DEPOZITARUL CENTRAL UNIC AL VALORILOR MOBILIARE" S.A."</p> <p>Din 01.05.2019, DCU este pe deplin funcțional, asigurând înregistrarea, evidența și decontarea valorilor mobiliare emise de entitățile din Republica Moldova.</p>
3.2.	Promovarea educației financiare pentru persoanele fizice	3.2.2. Efectuarea campaniilor de informare prin intermediul proiectelor-pilot în colaborare cu partenerii de dezvoltare	2017-2018	BNM CNPf	Număr de campanii desfășurate	<p>Realizat Caracter continuu</p> <p>CNPf: În cadrul proiectului de asistență tehnică CNPF de comun cu BNM și Ministerul Finanțelor vor realiza acțiuni în domeniul educației financiare, inclusiv vor desfășura campanii de informare prin intermediul proiectelor-pilot.</p> <p>În contextul relațiilor de colaborare între Autoritatea de Supraveghere Financiară din România (ASF) și CNPF a fost semnat un protocol de colaborare care vizează inițierea programelor și activităților aferente educației financiare, inițierea și lansarea programului de activități comune în domeniul educației financiare inclusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organizarea activităților de instruire în domeniul educației și incluziunii financiare pentru angajații CNPF și reprezentanții participanților profesioniști ai pieței financiare nebancale, precum și desfășurarea programelor de educație financiară pentru consumatorii de servicii financiare nebancale; - Dezvoltarea unei platforme informatice, care să conțină materialele informative și informații privind toate evenimentele organizate de parteneri în scopul îmbunătățirii educației financiare a populației; - Identificarea posibilităților realizării unui studiu relevant referitor la nivelul educației financiare în Republica Moldova; - alte activități. <p>În cadrul proiectului OECD de asistență tehnică (CNPf, BNM, MF) a fost completat chestionarul OECD privind evaluarea Educației Financiare în Republica Moldova. Urmare a completării chestionarului a fost prezentat Raportul OECD privind evaluarea RM, care conține recomandări pentru dezvoltarea în continuare a educației financiare în RM.</p> <ul style="list-style-type: none"> - CNPF a participat la lansarea noului proiect de educație financiară ce urmează să fie realizat de BNM în parteneriat cu Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”. - În contextul relațiilor de colaborare între Autoritatea de Supraveghere Financiară din România (ASF) și CNPF a fost semnat un protocol de colaborare care vizează inițierea programelor și activităților aferente educației financiare, inițierea și lansarea programului de activități comune în domeniul educației financiare inclusiv: - Organizarea activităților de instruire în domeniul educației și incluziunii financiare pentru angajații CNPF și reprezentanții participanților profesioniști ai pieței financiare nebancale, precum și desfășurarea programelor de educație financiară pentru consumatorii de servicii financiare nebancale; - Dezvoltarea unei platforme informatice, care să conțină materialele informative și informații privind toate evenimentele organizate de parteneri în scopul îmbunătățirii educației financiare a populației; - Implementarea proiectului în parteneriat cu Centrul de formare continuă FINPractice, în cadrul căruia au fost desfășurate 2 activități de pregătire, perfecționare și specializare profesională a

					<p>specialiștilor în domeniul financiar și au fost elaborate Curricule pentru 2 cursuri de instruire în domeniul asigurărilor;</p> <p>- Pe parcursul anului 2019, au fost elaborate comunicate informative, iar reprezentanții CNPF au participat la 8 emisiuni televizate și radio cu referire la intrarea în vigoare a amendamentelor legislative privind punerea în aplicare a mecanismului de constat amiabil;</p> <p>- În cadrul dialogului cu mass-media au fost oferite răspunsuri la peste 20 de solicitări de informații, declarații, interviuri;</p> <p>- A fost elaborat un spot informațional video (în limbile ro/ru), privind metoda de soluționare a accidentelor de vehicule prin intermediul procedurii de constatare amiabilă, fiind lansată o campanie de informare cu privire la condițiile de aplicare a procedurii de constatare amiabilă în cazul accidentelor de circulație. Spotul video a fost plasat pe pagina oficială web (www.cnpf.md) și pe pagina de Facebook a CNPF și mediatizat prin intermediul companiilor și brokerilor de asigurări și altor părți interesate;</p> <p>- A fost organizată o conferință de presă cu tematica privind amendarea legislației în domeniul de creditare nebancară.</p> <p>BNM: Pe parcursul anului 2018, Banca Națională a Moldovei a desfășurat următoarele campanii de informare:</p> <p>1. Promovarea evenimentului de punere în circulație a noilor monede de 1, 2, 5 și 10 lei, începând cu data de 28 februarie 2018, care a inclus prezentări la acest subiect în cadrul instituțiilor de învățământ superior din Republica Moldova.</p> <p>BNM a promovat și un spot video, pe care l-a realizat despre punerea în circulație a noilor monede, în această perioadă pentru studenți, dar și pe parcursul Săptămânii Internaționale a Educației Financiare dedicate elevilor.</p> <p>2. În perioada 12 – 23 martie 2018, Banca Națională a Moldovei s-a aliniat inițiativei mondiale Global Money Week 2018 și a organizat evenimente de educație financiară destinate elevilor din Republica Moldova.</p> <p>În decursul a două săptămâni, BNM a fost vizitată de aproape 900 de elevi (numărul vizitatorilor nu include însoțitorii - profesorii sau părinții). Perioada a fost extinsă pentru două săptămâni ținând cont de numărul mare de solicitări.</p> <p>La Banca Națională, vizitatorii au aflat despre istoria banilor, elementele de siguranță ale bancnotelor de lei moldovenești, au văzut sala de expoziție a instituției, au audiat prezentări la diverse subiecte financiare.</p> <p>În cadrul Global Money Week 2018, a continuat proiectul „De la elev la elev” lansat în toamna anului trecut, cu elevii-voluntari ai liceului Academiei de Științe a Moldovei, care au fost în rol de experți, în special, pentru elevii claselor primare.</p> <p>Evenimentul a fost promovat pe rețele de socializare și în mass-media, inclusiv la TVR Moldova, postul public TV Moldova 1 și CTC Moldova.</p> <p>Urmare evenimentului, TV Canal 3 a realizat emisiunea „Impact” dedicată educației financiare, la care a participat viceguvernatorul BNM, Cristina Harea, alături de alți invitați în studio (reprezentanți ai Ministerului Educației, Agenției pentru Protecția Consumatorului, portalul Edufin.md, expertul independent Mihai Bologan).</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>3. Pe data de 4 iunie, BNM a organizat Ziua ușilor deschise, cu ocazia aniversării a 27-a de la înființarea instituției.</p> <p>La banca centrală au venit în vizită 100 de persoane, dintre care 33 au reprezentat Colegiul Național de Comerț al ASEM, iar alții 20 Universitatea Agrară din Moldova.</p> <p>În premieră, a fost elaborată o prezentare la tema „La ce atragi atenția, când contractezi un credit”, care a fost reflectată și în mass-media.</p> <p>În cadrul evenimentului, vizitatorii au mai audiat prezentări despre plățile fără numerar, cursul valutar, elementele de siguranță ale bancnotelor de lei moldovenești și istoria monedei naționale.</p> <p>4. Pe data de 23 iunie 2018, a fost organizat evenimentul de educație financiară „O zi de vacanță la BNM” pentru 30 de vizitatori.</p> <p>5. Campania de informare privind promovarea politicii monetare de către BNM este în permanentă desfășurare.</p> <p>În lunile februarie, mai și august 2018, au fost organizate briefinguri de presă la tema Raportului asupra inflației, cu participarea Prim-viceguvernatorului BNM. În același timp, numărul 1, 2, și 4 ale acestui raport au fost afișate pe pagina web a BNM. Pe parcursul anului 2018, pe pagina web și în mass-media au fost, de asemenea, publicate 8 comunicate privind decizia de politică monetară și 12 informații despre evoluția indicatorilor monetari.</p> <p>6. În perioada 29 – 31 octombrie 2018, BNM a desfășurat proiectul anual de educație financiară „Ziua economisirii”.</p> <p>La eveniment au participat 470 de elevi și studenți, care au beneficiat de 51 de prezentări la subiectul financiar-bancar. În calitate de formatori au fost experți ai BNM și elevii-voluntari ai liceului Academiei de Științe a Moldovei, colaboratori în cadrul proiectului „De la elev la elev”, în special, pentru elevii claselor primare. Evenimentul a avut drept scop promovarea educației financiare cu finalitatea incluziunii financiare și a fost promovat în mass-media (Radio Moldova, TVR, TV8 etc.) și în rețelele de socializare.</p> <p>7. La 29 noiembrie 2018, a fost organizat evenimentul dedicat celei de-a 25-a aniversări de la introducerea leului moldovenesc.</p> <p>La solemnitate au participat primul președinte al Republicii Moldova, guvernatorii BNM din perioadele anterioare, reprezentanți ai Asociației bancherilor din Moldova, ambasadori și alți oficiali străini.</p> <p>Pe parcursul semestrului I 2019, Banca Națională a Moldovei (BNM) a desfășurat următoarele campanii de informare:</p> <p>1. În perioada 25-29 martie 2019, BNM a aderat alături de comunitatea internațională la Săptămâna Internațională a Educației Financiare, coordonată la nivel global de organizația Child and Youth Finance International. În cadrul acestei perioade, BNM a primit în vizită 2000 de elevi de toate vârstele, precum și studenți din mun. Chișinău și raioanele Republicii Moldova. Aceștia au beneficiat de prezentări ale specialiștilor BNM la subiectul financiar-bancar și au văzut sala de expoziții a BNM.</p> <p>Evenimentul a fost mediatizat prin 22 materiale media, dintre care 10 la TV. Pe profilul de Facebook, promo ”O călătorie în lumea banilor” a fost vizualizat de peste 2100 de utilizatori. Materialul video de la postul TVR Moldova, despre vizitele elevilor la BNM, a fost vizualizat de</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>peste 1700 de utilizatori. Promo de pe profilul BNM pe Facebook pentru "Global Money Week" a adunat peste 1900 de vizualizări.</p> <p>De asemenea, în cadrul acestei campanii, experții BNM au susținut prelegeri la diverse teme din domeniul financiar-bancar la următoarele instituții de învățământ: Universitatea de Stat din Moldova, Colegiul Național de Comerț al ASEM, Universitatea de Stat din Cahul „B.P. Hașdeu”, Colegiul Financiar Bancar, Institutul Internațional de Management IMI-NOVA, Universitatea Agrară de Stat din Moldova, Universitatea Tehnică din Moldova.</p> <p>2. Pe 29 martie 2019, în cadrul unei conferințe, BNM în parteneriat cu Centrul Analitic Independent „Expert-Grup” a lansat proiectul de educație financiară „Învață! Dă sens banilor”. În acest sens, a fost semnat și un Acord de parteneriat. Proiectul urmează a fi realizat în decursul unui an, cu scopul de a crește nivelul de cunoștințe al populației în ceea ce privește gestionarea veniturilor personale, pentru „a da sens banilor”.</p> <p>Proiectul este destinat, în mod special, adolescenților și tinerilor, antreprenorilor începători și persoanelor angajate în câmpul muncii, dar va ține cont și de nevoile altor categorii de populație care interacționează activ cu sistemul financiar.</p> <p>În acest context, a fost creat un nou canal de comunicare pe Facebook, pentru a promova activitățile în cadrul proiectului: https://www.facebook.com/dasensbanilor/.</p> <p>În urma lansării proiectului, au fost desfășurate dezbateri cu implicarea grupului-țintă în diferite regiuni ale țării:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Chișinău - Academia de Studii Economice din Moldova, Universitatea de Stat din Moldova; - Cahul - Universitatea de Stat „B. P. Hasdeu”; - Bălți - Universitatea de Stat „Alecu Russo”; - Ungheni - Liceul „Mihai Eminescu”; - Comrat - Universitatea din Comrat. <p>La sesiunile de informare organizate de BNM în parteneriat cu Expert-Grup, în cadrul proiectul de educație financiară „Învață! Dă sens banilor” au participat peste 400 de elevi și studenți. Sesiunile în cauză au inclus și un concurs la subiectul financiar-bancar, câștigătorii fiind premiați cu seturi de monetărie.</p> <p>3. La 4 iunie 2019, BNM a anunțat Ziua ușilor deschise, organizată cu prilejul aniversării a 18-a de la fondarea BNM, în scopul promovării activităților băncii centrale. Vizitatori de diferite vârste au luat cunoștință de istoricul monedei naționale, semnele de siguranță ale bancnotelor ș.a. În cadrul proiectului de educație financiară „Învață! Dă sens banilor” de Ziua ușilor deschise la BNM a fost organizat și un concurs la subiectul financiar-bancar. Scopul acestuia a fost de a stimula interesul tinerilor pentru educația financiară, ceea ce va contribui la incluziunea financiară. Câștigătorii concursului au fost premiați cu seturi de monetărie.</p> <p>4. BNM continuă organizarea seminarelor pentru jurnaliști, în scopul unei conlucrări profesionale și al aprofundării cunoștințelor acestora în domeniul financiar-bancar. Obiectivul acestora este informarea corectă a publicului și transmiterea clară a mesajului BNM, în susținerea credibilității sectorului bancar și a certitudinii în mediul de afaceri, caracteristici importante ale stabilității financiare.</p> <p>5. A fost organizată o întrunire off-line cu experții economici independenți și o întrunire off-line cu jurnaliștii - membri ai Clubului presei economice. Scopul a fost aducerea la cunoștință</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>importanților formatori de opinie și explicarea în acest sens a contextului în care au fost luate anumite decizii sau urmează să fie luate, în ideea transmiterii ferme a mesajului BNM.</p> <p>6. În cadrul memorandumului de înțelegere încheiat între BNM și organizația neguvernamentală „Callidus” și Centrul de Excelență în Economie și Finanțe, reprezentanții BNM au efectuat instruire în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.</p> <p>Astfel, în perioada 20-22 mai și 4-6 iunie 2019 au fost petrecute instruire pentru persoanele fizice și entitățile raportoare interesate în incinta Centrului de Excelență în Economie și Finanțe. Au fost abordate următoarele subiecte: standardele internaționale în domeniu; evaluarea riscurilor; aplicarea măsurilor de precauție asupra clienților, inclusiv a măsurilor de precauție sporită; aplicarea măsurilor restrictive internaționale, păstrarea datelor; identificarea și raportarea tranzacțiilor suspecte; dezvoltarea sistemului de control intern etc.</p> <p>La 27.03.2019 reprezentanții BNM au condus o sesiune informativă cu 31 specialiștii din domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului din cadrul băncilor și a prestatorilor serviciilor de plată, la sediul Camerei de Comerț Americane „AmCham”.</p> <p>Pe parcursul anului 2019, Banca Națională a Moldovei (BNM) a desfășurat următoarele campanii de informare:</p> <p>1. În perioada 25-29 martie 2019, BNM a aderat alături de comunitatea internațională la Săptămâna Internațională a Educației Financiare, coordonată la nivel global de organizația Child and Youth Finance International. În cadrul acestei perioade, BNM a primit în vizită 2000 de elevi de toate vârstele, precum și studenți din mun. Chișinău și raioanele Republicii Moldova. Aceștia au beneficiat de prezentări ale specialiștilor BNM la subiectul financiar-bancar și au văzut sala de expoziții a BNM.</p> <p>Evenimentul a fost mediatizat prin 22 materiale media, dintre care 10 la TV. Pe profilul de Facebook, promo ”O călătorie în lumea banilor” a fost vizualizat de peste 2100 de utilizatori. Materialul video de la postul TVR Moldova, despre vizitele elevilor la BNM, a fost vizualizat de peste 1700 de utilizatori. Promo de pe profilul BNM pe Facebook pentru ”Global Money Week” a adunat peste 1900 de vizualizări.</p> <p>De asemenea, în cadrul acestei campanii, experții BNM au susținut prelegeri la diverse teme din domeniul financiar-bancar la următoarele instituții de învățământ: Universitatea de Stat din Moldova, Colegiul Național de Comerț al ASEM, Universitatea de Stat din Cahul „B.P. Hașdeu”, Colegiul Financiar Bancar, Institutul Internațional de Management IMI-NOVA, Universitatea Agrară de Stat din Moldova, Universitatea Tehnică din Moldova.</p> <p>2. Pe 29 martie 2019, în cadrul unei conferințe, BNM în parteneriat cu Centrul Analitic Independent „Expert-Grup” a lansat proiectul de educație financiară „Învață! Dă sens banilor”. În acest sens, a fost semnat și un Acord de parteneriat. Proiectul urmează a fi realizat în decursul unui an, cu scopul de a crește nivelul de cunoștințe al populației în ceea ce privește gestionarea veniturilor personale, pentru „a da sens banilor”.</p> <p>Proiectul este destinat, în mod special, adolescenților și tinerilor, antreprenorilor începători și persoanelor angajate în câmpul muncii, dar va ține cont și de nevoile altor categorii de populație care interacționează activ cu sistemul financiar.</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>În acest context, a fost creat un nou canal de comunicare pe Facebook, pentru a promova activitățile în cadrul proiectului: https://www.facebook.com/dasensbanilor/.</p> <p>În urma lansării proiectului, au fost desfășurate dezbateri cu implicarea grupului-țintă în diferite regiuni ale țării:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Chișinău - Academia de Studii Economice din Moldova, Universitatea de Stat din Moldova; - Cahul - Universitatea de Stat „B. P. Hașdeu”; - Bălți - Universitatea de Stat „Alecu Russo”; - Ungheni - Liceul „Mihai Eminescu”; - Comrat - Universitatea din Comrat. <p>La sesiunile de informare organizate de BNM în parteneriat cu Expert-Grup, în cadrul proiectului de educație financiară „Învață! Dă sens banilor” au participat peste 400 de elevi și studenți. Sesiunile în cauză au inclus și un concurs la subiectul financiar-bancar, câștigătorii fiind premiați cu seturi de monedărie.</p> <p>3. La 4 iunie 2019, BNM a anunțat Ziua ușilor deschise, organizată cu prilejul aniversării a 18-a de la fondarea BNM, în scopul promovării activităților băncii centrale. Vizitatori de diferite vârste au luat cunoștință de istoricul monedei naționale, semnele de siguranță ale bancnotelor ș.a. În cadrul proiectului de educație financiară „Învață! Dă sens banilor” de Ziua ușilor deschise la BNM a fost organizat și un concurs la subiectul financiar-bancar. Scopul acestuia a fost de a stimula interesul tinerilor pentru educația financiară, ceea ce va contribui la incluziunea financiară. Câștigătorii concursului au fost premiați cu seturi de monedărie.</p> <p>4. BNM continuă organizarea seminarelor pentru jurnaliști, în scopul unei conlucrări profesionale și al aprofundării cunoștințelor acestora în domeniul financiar-bancar. Obiectivul acestora este informarea corectă a publicului și transmiterea clară a mesajului BNM, în susținerea credibilității sectorului bancar și a certitudinii în mediul de afaceri, caracteristici importante ale stabilității financiare.</p> <p>5. Au fost organizate trei întruniri off-line cu experții economici independenți și trei întruniri off-line cu jurnaliștii - membri ai Clubului presei economice. Scopul a fost aducerea la cunoștință și explicarea importanțelor formatori de opinie contextului în care au fost luate anumite decizii sau urmează să fie luate, în ideea transmiterii ferme a mesajului BNM.</p> <p>6. În cadrul memorandumului de înțelegere încheiat între BNM și organizația neguvernamentală „Callidus” și Centrul de Excelență în Economie și Finanțe, reprezentanții BNM au efectuat instruire în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Astfel, în perioada 20-22 mai și 4-6 iunie 2019 au fost desfășurate instruirii pentru persoanele fizice și entitățile raportoare interesate în incinta Centrului de Excelență în Economie și Finanțe. Au fost abordate următoarele subiecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> -standardele internaționale în domeniu; -evaluarea riscurilor; -aplicarea măsurilor de precauție asupra clienților, inclusiv a măsurilor de precauție sporită; -aplicarea măsurilor restrictive internaționale, păstrarea datelor; -identificarea și raportarea tranzacțiilor suspecte; -dezvoltarea sistemului de control intern etc.
--	--	--	--	--	---

					<p>La 27.03.2019 reprezentanții BNM au condus o sesiune informativă cu 31 specialiștii din domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului din cadrul băncilor și a prestatorilor serviciilor de plată, la sediul Camerei de Comerț Americane „AmCham”.</p> <p>7. În cadrul proiectului de educație financiară „Învață! Dă sens banilor” au fost elaborate materiale informative cu privire la principalele concepte și produse financiare. Acestea reprezintă materiale-suport în cadrul activităților ulterioare de educație financiară.</p> <p>8. Banca Națională organizează lecții de educație financiară atât la sediul său, cât și în cadrul instituțiilor de învățământ. De exemplu, în luna septembrie, BNM a primit în vizită un grup de studenți - membri ai Asociației Studenților la Drept din Europa (ELSA - European Law Students' Association) și de la ASEM. Subiectul lecției desfășurate a fost „Cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțarea terorismului în activitatea băncilor”, care a fost pregătită la solicitarea studenților.</p> <p>9. În septembrie 2019, BNM, împreună cu Centrul Analitic Independent „Expert-Grup” - partenerul BNM în proiectul de educație financiară „Învață! Dă sens banilor” a organizat o lecție de educație financiară la liceul Academiei de Științe din Moldova.</p> <p>10. A fost semnat un acord de parteneriat cu Universitatea de Stat din Moldova. Documentul este în vigoare de pe 28 octombrie 2019. Părțile vor coopera în vederea organizării studiilor și schimbului de cunoștințe pentru a pregăti și perfecționa specialiști în domeniul bancar. În cadrul acordului, BNM va organiza stagii de studiu pentru studenți și profesori în scopul familiarizării acestora cu aspectele practice ale activității bancare și a băncii centrale, dezvoltarea noilor servicii și produse bancare, prognoza inflației etc. Totodată, experții băncii centrale vor organiza stagii de documentare pentru cadrele didactice și doctoranzii și vor participa la cercetările științifice și proiectele acestora. Reprezentanții USM vor fi invitați la conferințele și evenimente publice organizate de BNM, în cadrul cărora vor avea posibilitatea să participe la discuții și să prezinte rezultatele propriilor analize și cercetări.</p> <p>11. În perioada 4-8 noiembrie, a fost organizat evenimentul de educație financiară „Drumul banului”, cu prilejul Zilei Internaționale a Economisirii. Acesta a fost desfășurat de Banca Națională a Moldovei și Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, în comun cu băncile licențiate, în cadrul proiectului comun „Învață! Dă sens banilor”. La eveniment au participat peste 600 de elevi și studenți.</p> <p>12. În data de 12 decembrie, conducerea BNM a participat la cercul științific studentesc „Tinerii monetariști” din cadrul Academiei de Studii Economice din Moldova. Cei mai buni studenți implicați au beneficiat și de moneda comemorativă „Ivan Mocan – 100 ani de la naștere”, oferită de prim-viceguvernatorul BNM, Vladimir Munteanu, din fondul pe care l-a constituit personal urmare inițiativei lansate la începutul anului 2019.</p>	
Obiectivul 4. Atragerea și creșterea eficienței resurselor financiare externe acordate de partenerii de dezvoltare pentru sectorul real al economiei						
4.1.	Eficientizarea și monitorizarea procesului de alocare a resurselor	4.1.1. Crearea unor instrumente financiare atractive pentru sectoarele prioritare ale economiei naționale,	2016-2018	MEI MF CNPF	Instrumente elaborate și aprobate	Realizat CNPF: Prin Legea privind piața de capital nr. 171 /2012 a fost creat cadrul legislativ privind spectru mai larg de instrumente financiare atractive pentru sectoarele prioritare ale economiei naționale. Totodată, CNPF a prezentat în mod repetat în adresa Ministerului Finanțelor propuneri privind amendarea actelor legislative în partea ce ține de realizarea politicii fiscale, vamale și

	financiare externe, prin intermediul sistemului financiar bancar și nebancar, destinate dezvoltării economiei naționale	inclusiv domeniul inovații și tehnologii				<p>bugetare și propuneri privind modificarea și completarea actelor legislative din domeniul fiscal care au drept scop crearea unor pârghii și stimulente fiscale care să impulsioneze dezvoltarea segmentelor pieței financiare nebancale.</p> <p>Prin Hotărârea CNPF cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind modul de înregistrare a obligațiunilor emise de autoritățile administrației publice locale (nr 18/1 din 13.04.2018) a fost stabilit modul și procedura de înregistrare și radiere în/din Registrul de stat al valorilor mobiliare a obligațiunilor emise de către autoritățile administrației publice locale.</p>
4.2.	Susținerea activităților inovative ale întreprinderilor mici și mijlocii și de implementare a inovațiilor de către acestea prin intermediul aplicării programelor speciale, cu atragerea liniilor de credit pe termen lung de la instituțiile financiare internaționale	4.2.1. Administrarea Fondului de stat de garantare a creditelor	Permanenț	ODIMM MEI MF	Număr de garanții acordate anual	<p>Realizat Caracter continuu</p> <p>La situația din 31.12.2018 sunt 145 garanții active, cu suportul cărora a fost facilitată eliberarea creditelor în sumă de peste 175,48 mil lei, care au stimulat investiții în economia națională în valoare de peste 271,13 mil lei. În anul curent au fost emise 26 garanții financiare, din care 4 garanții pentru întreprinderi exportatoare.</p> <p>La situația din 19.06.2019 sunt 125 garanții active, cu suportul cărora a fost facilitată eliberarea creditelor în sumă de peste 163,33 mil lei, care au stimulat investiții în economia națională în valoare de peste 246,72 mil lei. Comunicăm că pe parcursul perioadei de raportare au fost emise 27 garanții financiare la valoare de 12,97 mil lei.</p> <p>Pe parcursul anului 2019 au fost acordate 164 garanții financiare. Volumul creditelor garantate – 240,6 mii lei. Fondul de garantare a creditelor a fost capitalizat cu 5 mln. lei.</p>
		4.2.3. Stimularea investirii economiilor în dezvoltarea afacerilor prin implementarea Programului de atragere a remitențelor în economie „PARE 1+1”	2016-2018	ODIMM MEI MF	Număr de granturi acordate anual	<p>Realizat Caracter continuu</p> <p>Pe parcursul perioadei de raportare au fost instruiți 102 migranți și rude de gradul I ai acestora. A fost facilitat accesul la finanțare nerambursabilă pentru 92 beneficiari ai Programului ”PARE 1+1”, din care 30,4% sunt femei, iar 53,2% tineri antreprenori. Suma totală a granturilor pentru proiectele investiționale aprobate este de 22,13 mil.lei, care va contribui la atragerea în economie a circa 58,33 mil. lei investiții. Au fost monitorizați în teritoriu 140 beneficiari din 28 raioane ale republicii și consultate telefonic și în birou circa 1700 persoane.</p> <p>Pe parcursul primului semestru al anului 2019, în cadrul Programului „PARE 1+1” au fost recepționate 146 cereri de instruire și 83 cereri de finanțare nerambursabilă.</p> <p>A fost facilitat accesul la finanțare nerambursabilă pentru 65 beneficiari ai Programului, din care 38,5% sunt femei, iar 46,15% tineri antreprenori. Suma totală a granturilor pentru proiectele investiționale aprobate este de 16,0 mil. lei, care va contribui la atragerea în economie a circa 39,03 mil. lei investiții.</p> <p>Totodată, comunicăm că au fost monitorizați în teritoriu 189 beneficiari din 28 raioane ale republicii și 1060 persoane au fost consultate telefonic/în birou.</p>
Acțiuni sectoriale: Agricultură, mediu						

4.3.	Facilitarea accesului la resursele financiare pentru fermieri (credite și granturi, subvenții, asistență tehnică)	4.3.1. Elaborarea și promovarea Legii cu privire la creditul agricol în vederea creării cadrului legal de reglementare a acordării creditelor preferențiale în agricultură	Tr. IV, 2018	MADR și MF BNM	Proiect aprobat	Suspendat MADRM: Prin Hotărârea Guvernului Nr. 263 din 04.03.2016 pentru aprobarea Avizului la proiectul de lege cu privire la creditul agricol, Guvernul a exprimat poziția cu privire la inoportunitatea susținerii proiectului.
		4.3.2. Majorarea Fondului de subvenționare a producătorilor agricoli	Permanenț	MADR și MF	Fond majorat, mil.lei	Realizat Caracter continuu În temeiul art.13, lit. c) și (d) din Legea nr.276 din 16.12.2016 cu privire la principiile de subvenționare a producătorilor agricoli, Ministerul a elaborat și promovat HG nr.455 din 21.06.2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural. Regulamentul aprobat este valabil pentru o perioadă de 5 ani (2017-2021). În temeiul art.13, lit. c) și (d) din Legea nr.276 din 16.12.2016 cu privire la principiile de subvenționare a producătorilor agricoli, Ministerul a elaborat și promovat HG nr.455 din 21.06.2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural. Regulamentul aprobat este valabil pentru o perioadă de 5 ani (2017-2021). În I semestru al anului 2019, urmare a evaluării impactului realizării politicii de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural, a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 249/2019 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural. Astfel, potrivit acestor modificări, producătorii agricoli vor putea obține, în cadrul unui an de subvenționare, un sprijin financiar din partea statului de până la 5 mil.lei per beneficiar, cu două milioane mai mult decât se prevedea anterior. De asemenea, a fost majorat sprijinul financiar pentru grupurile de producători cu 50 la sută din valoarea subvenției autorizate, precum și pentru sectorul zootehnic. Producătorii agricoli care investesc în prelucrarea primară, ambalarea, refrigerarea, congelarea și păstrarea cărnii, procesarea, ambalarea și păstrarea laptelui, precum și analiza mierii de albine vor putea beneficia de o subvenție de până la 5 mil.lei, față de 2 mil.lei anterior. Documentul mai prevede condițiile în care producătorii agricoli pot beneficia de subvenții majorate cu 2,5 mii lei per hectar în cazul înființării plantațiilor viticole și pomicole. Totodată, în vederea stimulării mecanismului de asigurare a riscurilor în agricultură a fost diversificat plafonul în funcție de cultură și suprafețe care poate să ajungă până la 1,5 mil.lei, față de vechea prevedere limitată la 400 mii de lei. Mijloacele Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural (în continuare - FNDAMR) se aprobă anual în temeiul Legii bugetului de stat. Astfel, în anul 2019, FNDAMR a constituit 950 mil. lei, fiind în creștere cu 5,6% față de mijloacele financiare alocate în anul 2018 (900 mil. lei).

					<p>Sursele fondului au fost repartizate pe următoarele subcategorii:</p> <ul style="list-style-type: none"> - contribuția statului în Fondul Național al Viei și Vinului – 25,8 mil. lei, în conformitate cu Legea bugetului de stat pentru anul 2019 nr. 303/2018, art. 2 lit. g); - plata restanțelor față de producătorii agricoli din 2018 – cca 342,0 mil. lei, în conformitate cu Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural, art. 33 alin. (5); - subvenționarea post-investițională – cca 537,2 mil. lei, conform Hotărârii Guvernului nr.455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor FNDAMR; - subvenții în avans pentru tineri și femei fermier pentru dezvoltarea proiectelor start-up - 45,0 mil. lei, art. 23 alin. (3) a Legii nr. 276/2016, precum și a Hotărârii Guvernului nr.507/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile și procedura de acordare a subvențiilor în avans pentru proiectele start-up din FNDAMR. <p>În perioada de raport, a fost atins un nou record de recepționare a cererilor de solicitare a subvențiilor post-investiționale. Astfel, de către AIPA, au fost recepționate 7505 cereri de solicitare a sprijinului financiar pentru 4476 producători agricoli unici, în valoare de peste 1183,0 mil. lei, înregistrând o creștere cu 10,6% mai mult decât valoarea subvențiilor solicitate de producătorii agricoli în anul precedent. Investițiile efectuate, au generat crearea a peste 3000 locuri noi de muncă.</p> <p>Mai mult, au solicitat subvenție: 2929 producători agricoli mici, ceea ce constituie 65,4%; 1205 producători agricoli mijlocii (26,9%); 342 producători agricoli mari (7,6%). Deci, se constată că numărul producătorilor agricoli mici solicitanți de subvenții este în creștere cu 2,2% față de anul precedent.</p> <p>Din cele enunțate, se constată că mijloacele financiare ale FNDAMR sunt insuficiente și majorarea acestuia este o necesitate inevitabilă. De aceea, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului a solicitat rectificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2019, precum și a înaintat către Ministerul Finanțelor propuneri pentru Legea bugetului de stat pentru anul 2020, privind majorarea FNDAMR cu 630 mil. lei.</p> <p><i>Notă:</i> Rapoartele analitice privind gestionarea mijloacelor financiare alocate FNDAMR se plasează anual, pe pagina web AIPA:</p> <p>http://www.aipa.gov.md/sites/default/files/Raport%20gest%20FNDAMR%20I%20sem%202019.pdf</p>
4.3.3.	Majorarea resurselor fondului rutier (FR) din contul majorării accizelor la unele tipuri de combustibili	2016-2018	MF	Volum de încasări anuale (mil. lei)	<p>Realizat Caracter continuu</p> <p>Prin Legea nr.138 din 17.06.2016 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative (ce vizează politica fiscală și vamală pentru anul 2016), începînd cu 01.07.2016 au fost majorate cotele accizelor la produsele petroliere importate și/sau livrate pe teritoriul Republicii Moldova (benzina, motorina și derivații acestora, gazele lichefiate și naturale) la mărirea creșterii anuale a produsului intern brut nominal prognozată pentru anul 2016 față de anul 2015 (11,4%).</p> <p>Concomitent, începînd cu 01.01.2017, prin Legea nr.281 din 16.12.2016 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative (ce vizează politica fiscală și vamală pentru anul 2017), sunt aplicate noi cote ale accizelor la produsele petroliere majorate la mărirea determinată în contextul</p>

					<p>racordării treptate a cotelor accizelor la cele stabilite în Directiva 2003/96/CE din 27.10.2003, conform calendarului stabilit în Acordul de Asociere RM-UE.</p> <p>Astfel, cotele accizelor sunt prezentate pentru o perioadă de 3 ani, ceea ce va asigura o predictibilitate atât pentru mediul de afaceri, cât și pentru veniturile bugetare.</p> <p>Se menționează că, Legea nr. 288 din 15.12.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (ce vizează politica fiscală și vamală pentru anul 2018) prevede continuarea practicii de stabilire a cotelor accizelor pentru o perioadă de 3 ani, fiind stabilite cote ale accizelor pentru anul 2020, asigurând în acest sens o previzibilitate a politicii fiscale.</p> <p>Realizarea măsurii date permite acumularea de surse financiare suplimentare la buget și dezvoltarea infrastructurii drumurilor.</p> <p>Cotele accizelor majorate se prezintă conform tabelului:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Denumirea</th> <th>Unitatea</th> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> <th>2019</th> <th>2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Benzina</td> <td>tona</td> <td>4137 lei</td> <td>4560 lei</td> <td>4961 lei</td> <td>5414 lei</td> <td>5960</td> </tr> <tr> <td>Motorină</td> <td>tona</td> <td>1720 lei</td> <td>1926 lei</td> <td>2092 lei</td> <td>2280 lei</td> <td>2508</td> </tr> <tr> <td>Gaz lichefiat</td> <td>tona</td> <td>2577 lei</td> <td>2875 lei</td> <td>3124 lei</td> <td>3406 lei</td> <td>3580</td> </tr> </tbody> </table> <p>asupra încasărilor:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Denumirea</th> <th>2015</th> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>9 luni, 2017</th> <th>9 luni, 2018</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Benzină și motorină, mil. lei</td> <td>1 411</td> <td>1 692</td> <td>2088</td> <td>1555,1</td> <td>1724,3</td> </tr> <tr> <td>Gaze lichefiate, mil. lei</td> <td>168</td> <td>189</td> <td>207</td> <td>156,4</td> <td>166,9</td> </tr> </tbody> </table>	Denumirea	Unitatea	2016	2017	2018	2019	2020	Benzina	tona	4137 lei	4560 lei	4961 lei	5414 lei	5960	Motorină	tona	1720 lei	1926 lei	2092 lei	2280 lei	2508	Gaz lichefiat	tona	2577 lei	2875 lei	3124 lei	3406 lei	3580	Denumirea	2015	2016	2017	9 luni, 2017	9 luni, 2018	Benzină și motorină, mil. lei	1 411	1 692	2088	1555,1	1724,3	Gaze lichefiate, mil. lei	168	189	207	156,4	166,9	Concomitent, se prezintă informația privind impactul creșterii cotelor accizelor la combustibili
Denumirea	Unitatea	2016	2017	2018	2019	2020																																														
Benzina	tona	4137 lei	4560 lei	4961 lei	5414 lei	5960																																														
Motorină	tona	1720 lei	1926 lei	2092 lei	2280 lei	2508																																														
Gaz lichefiat	tona	2577 lei	2875 lei	3124 lei	3406 lei	3580																																														
Denumirea	2015	2016	2017	9 luni, 2017	9 luni, 2018																																															
Benzină și motorină, mil. lei	1 411	1 692	2088	1555,1	1724,3																																															
Gaze lichefiate, mil. lei	168	189	207	156,4	166,9																																															
4.3.4. Elaborarea proiectului de modificare și completare a unor acte legislative în scopul implementării pe larg a sistemului de plăți electronice, avînd ca scop final diminuarea numerarului din circulație și sporirea numărului și valorii plăților fără numerar	Tr. IV, 2019	MF BNM MEI CIA CGE	Proiect aprobat	<p>Realizat</p> <p>Banca Națională a lansat o inițiativă de promovare a plăților fără numerar, cu efect direct asupra reducerii numerarului în circulație, care s-a materializat în elaborarea unui proiect de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, ca rezultat al activității grupului de lucru interdepartamental (format din reprezentanții Băncii Naționale a Moldovei (BNM), Ministerului Finanțelor, Inspectoratului Fiscal principal de Stat (IFPS) și Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei). Proiectul de lege menționat urma a fi promovat de către Ministerul Finanțelor.</p> <p>Drept urmare, Ministerul Finanțelor a remis spre avizare proiectul de Lege autorităților responsabile. Conform avizelor recepționate au fost operate modificări conceptuale în proiect, acestea fiind discutate în cadrul grupului de lucru constituit sub egida Consiliului Național de Plăți (CNP).</p> <p>Totodată, conform celor convenite în cadrul ședinței menționate, modificările conceptuale la proiectul de Lege vizat urmau a fi definitivare de către grupul de lucru, în vederea prezentării ulterioare a proiectului respectiv pentru aprobare.</p>																																																

						<p>Suplimentar, la 13.05.2016, a avut loc ședința CNP, pe parcursul căreia au fost abordate aspecte ce țin de elaborarea propunerilor pe marginea proiectului de Lege vizat. Propunerile/opiniile s-au orientat pe diferite direcții de promovare a plăților fără numerar, inclusiv care vizează oferirea unor facilități fiscale de către Ministerul Finanțelor, fără de care modificările propuse la cadrul legislativ nu vor atinge efectul scontat.</p> <p>Astfel, concluzionând cele relatate mai sus, constatăm că la etapa actuală contribuția BNM a fost realizată integral în ceea ce privește îndeplinirea acțiunii date. Suplimentar, notăm că, până în prezent BNM nu a primit informații despre promovarea proiectului menționat.</p> <p>Totodată, BNM, în contextul obiectivului său strategic stabilit în vederea promovării plăților fără numerar, va continua întreprinderea măsurilor necesare menite să încurajeze și să promoveze utilizarea instrumentelor de plată fără numerar, inclusiv prin stabilirea în cadrul legal a regulilor de utilizare a acestora, obligațiilor și responsabilităților prestatorilor de servicii de plată (băncilor), precum și a drepturilor și obligațiilor utilizatorilor (inclusiv a deținătorilor cardurilor de plată).</p> <p>Începând cu anul 2018, promovarea plăților fără numerar, care constituie un obiectiv strategic al Băncii Naționale a Moldovei (BNM), a fost impulsionată prin diverse inițiative ale BNM, inclusiv prin reluarea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative. În cadrul discuțiilor pe diferite platforme de cooperare (reprezentații ai Guvernului, Consiliului Economic de pe lângă Prim-Ministru, Parlamentului, alte instituții direct vizate), proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost îmbunătățit de către BNM și transmis spre promovare .</p> <p>Totodată, BNM, în contextul obiectivului său strategic stabilit în vederea promovării plăților fără numerar, a continuat întreprinderea măsurilor necesare menite să încurajeze și să promoveze utilizarea instrumentelor de plată fără numerar, inclusiv prin stabilirea în cadrul legal a regulilor de utilizare a acestora, obligațiilor și responsabilităților prestatorilor de servicii de plată (băncilor), precum și a drepturilor și obligațiilor utilizatorilor (inclusiv a deținătorilor cardurilor de plată).</p>
4.4.	Promovarea sistemului certificatelor de depozit pentru cereale	4.4.1. Organizarea seminarelor, instruirilor în scopul familiarizării producătorilor agricoli cu prevederile <u>Legii nr.33-XVI din 24 februarie 2006</u> privind depozitarea cerealelor și regimul certificatelor de depozit pentru cereale	Permanen t	MADR și M	Număr de evenimente organizate; număr de participanți	<p>Realizat Caracter continuu</p> <p>Prin demersul nr. 01/01-3465 din 17.07.2018 a fost solicitat suportul ENPARD la organizarea seminarelor și instruirea producătorilor agricoli în scopul familiarizării cu prevederile Legii nr. 33 din 24 februarie 2006 privind depozitarea cerealelor și regimul certificatelor de depozit. În anul 2018 au fost eliberate 360 de certificate de depozit pentru 5 agenți economici. În perioada de raportare nu au fost organizate seminare și/ sau instruirii.</p> <p>Motivul: Sistemul certificatelor de depozit pentru cereale este creat și este lucrativ. Întreprinderea de Stat „Centrul Informațional Agricol” (CIA), în calitate de succesor de drepturi și obligații ale Întreprinderii de Stat „Centrul Republican de Informație și Calcul pentru Colectarea și Prelucrarea Cerealelor”, elibera certificate de depozit la solicitarea agenților economici, cu oferirea consultației necesare. Ca urmare a reformei administrației publice centrale, Centrul Informațional Agricol (CIA) a fost absorbit de Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, Hotărârea Guvernului 414/2018. Întrucât misiunea Ministerului este de a elabora și promova politici în domeniu, la moment se identifică instituția care va prelua atribuțiile ce țin de eliberare a certificatelor de depozit.</p> <p>În anul 2019 nu au fost organizate seminare și/ sau instruirii.</p>

					<p>Motivul: Sistemul certificatelor de depozit pentru cereale este creat și este lucrativ. Întreprinderea de Stat „Centrul Informațional Agricol” (CIA), în calitate de succesor de drepturi și obligații ale Întreprinderii de Stat „Centrul Republican de Informație și Calcul pentru Colectarea și Prelucrarea Cerealelor”, elibera certificate de depozit la solicitarea agenților economici, cu oferirea consultației necesare. Ca urmare a reformei administrației publice centrale, Centrul Informațional Agricol (CIA) a fost absorbit de Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, Hotărârea Guvernului 414/2018. Întrucât misiunea Ministerului este de a elabora și promova politici în domeniu, la moment se identifică instituția care va prelua atribuțiile ce țin de eliberare a certificatelor de depozit. Instituția respectivă nu a fost identificată.</p> <p>Totodată, Ministerul propune ca atribuțiile respective să fie preluate de către ANSA, cu efectuarea modificărilor respective în cadrul normativ.</p>
4.6.	Sprijinirea practicilor de gestionare eficientă a terenurilor agricole și a apei	4.6.1. Sprijinirea tehnologiilor de producție prietenoase mediului, a produselor ecologice, inclusiv a biodiversității	Permanen t	MADR și M BNS	<p>Suprafață cultivată, cu utilizarea tehnologia no-till; suprafața destinată agriculturii organice; suprafața culturilor energetice; suprafața terenurilor împădurite, inclusiv cu fișii de protecție</p> <p>Realizat Caracter continuu MADRM: În scopul lucrării reduse a solului pentru cultivarea culturilor agricole, în agricultura RM se implementează tehnologii performante, prin utilizarea echipamentului no-till și mini-till. În acest sens, în Regulamentul de subvenționare au fost introduse măsuri de sprijin pentru utilizarea acestui echipament. Mărirea sprijinului acordat de către stat se calculează sub formă de compensație în proporție de 30% din cost per unitate, dar nu mai mult de 500 mii lei per beneficiar. Astfel, pe parcursul I semestru 2018 au fost prelucrată cu utilizarea tehnologiilor no-till/mini-till o suprafață aproximativ 42 265,83 ha. Suprafața destinată agriculturii organice este de 98,33 ha. Pentru primul semestru a anului 2018 au fost debursate resurse financiare în formă de granturi pentru înființarea a 7,00 ha de fișii forestiere/plantații forestiere de protecție. Totodată în perioada vizată au fost aprobate spre finanțare încă 33,27 ha de fișii forestiere/plantații forestiere de protecție a câmpurilor agricole, perdele parazăpezi, perdele filtrante, perdele antierozionale, perdele absorbante.</p> <p>Pe parcursul anului 2018 au fost acordate 32 granturi pe o suprafață de 4130 ha. Totodată, în perioada vizată au fost aprobate spre finanțare încă 2 granturi.</p> <p>Granturi pentru înființarea/reabilitarea învelișurilor de ierburi acordate 5 granturi pe o suprafață de 39,95 ha. Totodată, în perioada vizată au fost aprobate spre finanțare încă 3 granturi pe suprafața de 19,64 ha.</p> <p>Granturi pentru înființarea fișiilor forestiere/plantații forestiere de protecție acordate 4 granturi pe o suprafață de 18,46 ha. Totodată, în perioada vizată au fost aprobate spre finanțare încă 2 granturi pe suprafața de 19,43 ha.</p> <p>Pe parcursul semestrului I al anului 2019, în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, producătorii agricoli au depus 65 cereri de solicitare a sprijinului financiar din FNDAMR, în sumă de 11,7 mil. lei, iar valoarea investițiilor declarate de producătorii agricoli a constituit 45,8 mil. lei.</p> <p>Astfel, au fost autorizate spre plată 49 dosare în sumă totală de 8,6 mil. lei. Totodată, cu utilizarea tehnologiilor no-till/mini-till a fost prelucrată o suprafață de cca 16 434 ha.</p>

					<p>Pe parcursul semestrului I, 2019 au fost acordate 39 de granturi pentru procurarea tehnicii agricole destinate agriculturii conservative, astfel 2 088,7 ha sunt prelucrate cu aplicarea tehnologiei no-till. Nu au fost acordate granturi pentru susținerea agriculturii organice, culturilor energetice sau reabilitarea/ înființarea fâșiilor de protecție. (IFAD)</p> <p>Pe parcursul anului 2019 au fost acordate următoarele tipuri de granturi:</p> <p>IFAD VI:</p> <ul style="list-style-type: none"> -22 de granturi pentru procurarea tehnicii agricole destinate agriculturii conservative, astfel 2087 ha sunt prelucrate cu aplicarea tehnologiei respective; -agricultura ecologica au fost acordate 3 granturi; -la înființarea învelișurilor de ierburi a fost acordat 4 granturi pentru suprafața de 25.6 ha; -fișii forestiere de protecție au fost acordate 4 granturi pentru suprafața de 28 ha. IFAD VII: -45 granturi pentru procurarea tehnicii agricole destinate agriculturii conservative, astfel 898 ha sunt prelucrate cu aplicarea tehnologiei respective; -pentru agricultura ecologica au fost acordate 2 granturi; -pentru înființarea învelișurilor de ierburi a fost acordat un grant pentru suprafața de 10 ha. <p>BNS : Informația privind structura suprafețelor însămințate cu culturi agricole, inclusiv suprafețele culturilor energetice se plasează pe pagina Web a BNS în banca de date „Statbank”.</p> <p>Informația statistică generalizată privind „Suprafețele însămințate cu culturi agricole sub roada anului 2018” (conform stării la 01 iunie 2018) se elaborează după cum urmează :</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>date prealabile</i> (pe întreprinderi agricole și gospodăriile țărănești (de fermieri) cu suprafața terenurilor agricole de 10 ha și peste) – 10 iulie 2018 ; - <i>date finale (în toate categoriile de gospodării)</i> – 24 iulie 2018. <p>În rubrica anuală „Anuarul statistic al RM” sunt publicate suprafețele ocupate cu păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră.</p>
4.6.2. Sprijinirea adaptării și atenuării efectelor în urma schimbărilor climatice	Permanen t	MADR și M BNS	Cheltuieli pentru diminuarea consecințelor în urma schimbărilor de climă	<p>Realizat</p> <p>MADRM: În perioada de referință pentru ”Cheltuieli pentru diminuarea consecințelor în urma schimbărilor de climă” din cadrul programului IFAD VI au fost cheltuite suma de 486,0 mii USD.</p> <p>În perioada de referință pentru sprijinirea adaptării producătorilor agricoli la schimbările climatice din cadrul programelor IFAD în derulare (IFAD VI și IFAD VII) a fost cheltuită suma de 494,4 mii USD.</p> <p>În perioada 2014-2019 prin intermediul Proiectului MAC-P cu suportul Moldsilva au fost reabilitate 2241 ha de perdele forestiere. Suprafața de teren protejată de perdelele de protecție reabilitate constituie 56 706 ha.</p> <p>Moldsilva a obținut un suport financiar la procurarea tehnicii forestiere în valoarea de cca 2.3 milioane Dolari SUA</p> <p>IFAD:</p> <p>În perioada de referință pentru sprijinirea adaptării producătorilor agricoli la schimbările climatice din cadrul programelor IFAD în derulare a fost cheltuite următoarele sume după cum urmează:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. IFAD VI - 364 532 USD; 2. IFAD VII – 206 316 USD. 	

						Total pentru ambele proiecte a fost cheltuit suma de 570 848 USD
		4.6.3. Elaborarea metodologiei de evaluare a prejudiciilor cauzate de calamitățile naturale	Tr. IV, 2016	MADR și MF	Metodologie aprobată	Realizat MADRM: A fost elaborat și aprobat prin Ordinul nr. 130 din 27.07.2018 a Serviciului Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice Ghidului vizînd metoda aprecierii gradului de compromitere a culturilor agricole și prejudiciilor cauzate de căderile de grindină pe teritoriul Republicii Moldova.
4.7.	Accesul la fondurile europene în domeniul dezvoltării rurale și agriculturii	4.7.1. Creșterea oportunităților de ocupare a forței de muncă în domeniul nonagricol și sporirea veniturilor în mediul rural	2018	MADR și M BNS	Număr de microîntreprinderi create în mediul rural; număr de locuri de muncă create	Realizat MADRM : În anul de raport, Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural a constitui 900 mil. lei surse valorificate în anul 2018. Conform datelor preliminare, în cadrul AIPA, au fost depuse un număr record de 7417 dosare fiind în majorare cu 27% sau 1584 dosare de solicitare a sprijinului financiar față de anul 2017 (5833 dosare), în valoare de peste 1,0 mlrd. lei. Urmare a subvențiilor solicitate, a fost posibilă atragerea investițiilor în sectorul agroindustrial de peste 6,1 mlrd. lei cu peste 20% mai mult față de investițiile efectuate de producătorii agricoli în anul 2017 (5,2 mlrd. lei). Investițiile efectuate au generat crearea a 4635 locuri noi de muncă (dintre care 2946 ocupate de bărbați și 1689 locuri de muncă destinate femeilor) Numărul producătorilor agricoli unici (ce au depus dosare solicitînd subvenții) a sporit cu peste 25% atîngînd cifra a 4411 producători: - producători agricoli mici – 2874 (65%); - producători agricoli mijlocii – 1205 (27%); - producători agricoli mari – 332 (8%). Din totalul cererilor de solicitare a subvenției, la situația din 31 decembrie 2018 au fost autorizate spre plată 4352 dosare sau 58.7% din total, ceea ce constituie 625 mil. lei, celelalte dosare fiind în proces de examinare și achitate din mijloacele fondului destinate anului 2019. Din numărul total de dosare recepționate cca 2,5% (184 dosare în sumă de 38,8 mil. lei) au fost respinse/retrase pe motivul necorespunderii criteriilor de eligibilitate prevăzute de fiecare măsură/submăsură de sprijin a Regulemntului de subvenționare. În anul 2018, a fost lansat pentru prima dată subvenționarea în avans a proiectelor stat-up (prevederi ale Hotărîrii Guvernului nr. 507/2018). Ca rezultat al demarării a două apeluri, AIPA a recepționat 66 cereri de solicitare a subvenției în avans. Din aceste cereri, 27 dosare au fost evaluate pozitiv de către Comisia de evaluare și selecție din care 13 achitată prima tranșă. De menționat că altele 28 dosare sunt în preces de examinare iar 11 – retrase de către solicitanți. De menționat că beneficiari ai acestui tip de subvenții sunt producători agricoli (tineri și femei fermier) ce se lansează pentru prima dată în activitate economică.
		4.7.2. Stimularea implicării comunității locale în dezvoltarea rurală	2016-2020	MADR și M	Număr de proiecte inițiate de comunitățile rurale	Realizat În perioada de raportare, Ministerul a definitivat proiectul Hotărîrii Guvernului privind aprobarea Regulamentului cu privire la acordarea subvențiilor pentru îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural din Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural. Proiectul definitivat a fost acceptat în ședința Secretarilor generali de stat și remis, de către Cancelaria de Stat, spre avizare instituțiilor de resort (scr. nr. 18-23-3929 din 04.07.2019, proiectul cu numărul unic 319/MADRM/2019).

				<p>Totodată, proiectul urmează a fi definitivat în baza avizelor parvenite, cu ulterioara promovarea spre examinare și aprobare în ședință de Guvern.</p> <p>În contextul <i>Măsurii 4. Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii rurale</i>, din Regulamentul privind condițiile, ordinea și procedura de acordare a mijloacelor FNDAMR, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 455/2017, în perioada de raport, au fost recepționate 115 dosare, dintre care au fost autorizate 55, iar suma de autorizare constituie 10,2 mln. lei.</p> <p>Statistica online pentru atul de subvenționare, poate fi accesată pe pagina web: https://siagds.gov.md/aipa/f?p=102:2:4390190558414::NO::P2_YEAR:7</p> <p>Tot în acest sens, în luna octombrie, a fost aprobat Regulamentul privind acordarea subvențiilor pentru îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural din FNDAMR, în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 476/2019.</p> <p>http://madr.gov.md/ro/content/cadrul-normativ-0</p> <p>Regulamentul nominalizat vizează măsurile, condițiile și procedurile de acordare a subvențiilor în avans pentru următoarele 3 măsuri noi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii economice publice rurale; 2) renovarea și dezvoltarea localităților rurale; 3) diversificarea economiei rurale prin activități nonagricole. <p>Pentru fiecare dintre măsurile menționate, alocația financiară anuală din FNDAMR va constitui un quantum de pînă la 5%, ce reprezintă cca 50 mil. lei.</p> <p>Prin alocarea mijloacelor financiare din FNDAMR, se urmărește atingerea următoarelor obiective:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) dezvoltarea durabilă a infrastructurii aferente activităților economice prin efectuarea investițiilor în infrastructura economică publică din mediul rural; 2) dezvoltarea durabilă a localităților rurale prin efectuarea investițiilor în serviciile comunitare pentru populația rurală în scopul creșterii atractivității zonelor rurale și creării noilor locuri de muncă; 3) salvagardarea patrimoniului cultural și natural prin efectuarea investițiilor în conservarea/restaurarea patrimoniului natural și cultural; 4) diversificarea activităților economice prin stimularea creării și dezvoltării microîntreprinderilor, activităților de turism rural, generînd oportunități de angajare, promovare a spiritului antreprenorial și dezvoltare a structurii economice în zonele rurale. <p>Dat fiind faptul că noua normă de stimulare a proiectelor investiționare în domeniul de dezvoltare rurală a fost aprobată de Executiv la finele anului 2019, aceasta urmează a fi pusă în aplicare, precum și implementată de AIPA, care este autoritatea administrativă responsabilă de gestionarea eficientă a FNDAMR, începînd cu anul 2020, prin lansarea apelurilor de depunere a cererilor de solicitare a subvenție în avans.</p> <p>Anunțul privind lansarea apelului de referință urmează a fi plasat pe paginile web: http://www.madr.gov.md/ro/content/anun%C8%9Buri</p> <p>http://aipa.gov.md/ro/content/pla%C8%9Bi-%C3%AEn-avans</p>
--	--	--	--	---

4.8.	Perfecționarea instrumentelor fiscale de mediu	4.8.1. Crearea stimulentele eficiente pentru întreprinderi și agenți economici prin acordarea subvențiilor, altor scutiri și beneficii pentru aplicarea celor mai bune tehnologii disponibile ale energiei alternative, utilizarea resurselor reciclabile și prelucrarea deșeurilor, precum și pentru aplicarea altor măsuri eficiente privind protecția mediului	Permanen t	MADR și M	Acte legislative modificate, mecanisme de aplicare elaborate	<p>Realizat Caracter continuu Legea nr. 209 din 29.07.2016 privind deșeurile care a intrat în vigoare la 23.12.2017 nu prevede mecanisme financiare exprese dar, stabilește principiul de „responsabilitate extinsă a producătorului,, care ulterior va fi corelat cu Legea 1540 privind plata pentru poluarea mediului (din 2020 vor fi revizuite plățile de mediu pentru importul produselor ambalate, care acum se percep de fisc). La mometul actual au fost aprobate și sunt în proces de promovare la diverse etape, actele normative acare prevăd acest principiu și stabilesc reglementări pentru sisteme colective și individuale: 1. Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice, aprobat prin H.G. nr. 212 din 7 martie 2018. 2. <http://www.particip.gov.md/proiectview.php?l=ro&idd=4641> Proiectul HG pentru aprobarea Regulamentului privind ambalajele si deseurile de ambalaje, proiect transmis la Guvern pentru aprobare; 3. <http://www.particip.gov.md/proiectview.php?l=ro&idd=4624> Proiectul HG pentru aprobarea Regulamentului privind bateriile si acumulatorii si deșeurile de baterii si acumulatori, proiect transmis la CNA pentru expertiza anticorupție 4. <http://www.particip.gov.md/proiectview.php?l=ro&idd=4654> AIR la Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind uleiurile uzate, proiect în curs de elaborare și promovare. Legea nr. 209 din 29.07.2016 privind deșeurile care a intrat în vigoare la 23.12.2017 nu prevede mecanisme financiare exprese dar, stabilește principiul de „responsabilitate extinsă a producătorului,, care ulterior va fi corelat cu Legea 1540 privind plata pentru poluarea mediului (din 2020 vor fi revizuite plățile de mediu pentru importul produselor ambalate, care acum se percep de fisc). La mometul actual au fost aprobate și sunt în proces de promovare la diverse etape, actele normative acare prevăd acest principiu și stabilesc reglementări pentru sisteme colective și individuale: 1. Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice, aprobat prin H.G. nr. 212 din 7 martie 2018. 2. <http://www.particip.gov.md/proiectview.php?l=ro&idd=4641> Proiectul HG pentru aprobarea Regulamentului privind ambalajele și deșeurile de ambalaje. Proiectul se afla la etapa de transmitere repetata spre avizare ministerelor si institutiilor de resort, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 610/2018, la solicitarea Cancelariei de Stat. 3. <http://www.particip.gov.md/proiectview.php?l=ro&idd=4624> Proiectul HG pentru aprobarea Regulamentului privind bateriile si acumulatorii si deșeurile de baterii si acumulatori, la solicitarea Cancelariei de Stat pe site-ul MADRM la rubrica</p>
------	--	---	------------	-----------	--	--

					<p>„Transparența decizională” a fost plasat pe data de 04.07.2019 anunțul privind inițierea elaborării proiectului Hotărârii Guvernului (proiectul menționat a fost anterior supus procedurii de avizare, înaintea reformării Guvernului și după finalizarea reformei).</p> <p>4. http://www.particip.gov.md/proiectview.php?l=ro&idd=4654 AIR la Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind uleiurile uzate. Proiectul Regulamentului este în proces de definitivare pentru a fi trimis spre avizare ministerelor de resort.</p> <p>Legea nr. 209 din 29.07.2016 privind deșeurile care a intrat în vigoare la 23.12.2017 nu prevede mecanisme financiare exprese dar, stabilește principiul de „responsabilitate extinsă a producătorului,, care ulterior va fi corelat cu Legea 1540 privind plata pentru poluarea mediului (din 2020 vor fi revizuite plățile de mediu pentru importul produselor ambalate, care acum se percep de fisc).</p> <p>La momitul actual au fost aprobate și sunt în proces de promovare la diverse etape, actele normative care prevăd acest principiu și stabilesc reglementări pentru sisteme colective și individuale:</p> <p>1. Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice, aprobat prin H.G. nr. 212/2018.</p> <p>3. http://www.particip.gov.md/proiectview.php?l=ro&idd=4641 Proiectul HG pentru aprobarea Regulamentului privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, a fost plasat pentru avizare număr unic 420/MADRM/2019. Actualmente proiectul se redacteaza conform obiectiilor parvenite de la CNA pentru a fi expediat ulterior la reavizare conform cerințelor H.G. nr. 610 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului, După reavizarea va fi transmis.in adresa Cancelariei de Stat pentru promovare repetata si aprobare in sedinta de Guvern.</p> <p>3. http://www.particip.gov.md/proiectview.php?l=ro&idd=4624 Proiectul HG pentru aprobarea Regulamentului privind bateriile si acumulatorii si deșeurile de baterii si acumulatori, Prin scrisoarea nr. 06/2-8253 din 30.12.2019, CNA a expediat Raportul de expertiza anticorupție asupra proiectului.Actualmente proiectul se redacteaza conform obiectiilor parvenite de la CNA pentru a fi expediat ulterior la reavizare conform cerințelor H.G. nr. 610 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului, După reavizarea va fi transmis.in adresa Cancelariei de Stat pentru promovare repetata si aprobare in sedinta de Guvern.</p> <p>4. http://www.particip.gov.md/proiectview.php?l=ro&idd=4654 AIR la Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind uleiurile uzate, proiect în curs de elaborare și promovare.</p> <p>5. Pentru implementarea Legii nr. 209 din 29.07.2016 privind deșeurile a fost aprobată H.G. nr. 645 din 17.12.2019 (M.O., 2019 nr. 380-387 art. 979) cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 81/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind bifenilii policlorurați</p>
--	--	--	--	--	--

4.9.	Asigurarea funcționării eficiente a Fondului Ecologic Național (FEN)	4.9.1. Dezvoltarea capacităților instituționale și administrative ale Fondului Ecologic Național	Tr. II, 2016	MADR și M	Fondul Ecologic Național cu statut de persoană juridică; regulament nou aprobat	În derulare În conformitate cu Ordinul Ministrului Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului nr. 281 din 13 decembrie 2018 cu referire la crearea Grupului de lucru responsabil pentru elaborarea noului Regulament privind administrarea Fondului Ecologic Național, proiectul noului Regulament se află la etapa de definitivare și urmează a fi transmis la ședința Secretarilor generali de stat. Pe parcursul I semestru 2019 documentul a trecut de 2 ori prin ședința Secretarilor generali de stat și urmare a ultimei indicații a dnei Ministru a fost transmis spre avizare către ONG-uri. Proiectul a fost avizat la instituțiile interesate și a trecut de expertiza CNA. La moment proiectul a fost stopat de către membrii Consiliului de administrare al FEN pentru examinare suplimentară.
		4.9.2. Perfecționarea instrumentelor de finanțare utilizate de Fondul Ecologic Național	Tr. IV, 2016	MADR și M	Acte normative și legislative modificate; instrumente noi de finanțare testate	Suspendat Proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la crearea Agenției Fondurilor de Dezvoltare Regională și Mediului se află la etapa de avizare. În semestrul II 2018 promovarea proiectului a fost stopată pînă la o decizie finală a Centrului de Implementare a Reformelor și a Guvernului privind necesitatea constituirii noii Agenții. Pe parcursul I semestru 2019 au fost recepționate 3 avize din partea Centrului de Implementare a Reformelor și a Guvernului prin care s-a comunicat că promovarea proiectului urmează a fi stopată, avînd în vedere că nu există un concept pe țară de sinergie a Fondurilor.
		4.9.3. Asigurarea transparenței în procesul decizional și în activitatea Fondului Ecologic Național	Permanen t	MADR și M	Rapoarte publicate; pagină web creată și administrată	Realizat Rapoartele anuale de activitate a Fondului Ecologic Național sunt plasate pe pagina web a Ministerului, la rubrica Transparență decizională. Rapoartele anual de activitate a Fondului Ecologic Național pentru anul 2018 a fost plasat pe pagina web a MADRM la rubrica „Transparență decizională”. http://madr.gov.md/ro/content/raport-privind-activitatea-fondului-ecologic-na%C8%9Bional-%C3%AEn-perioada-01012018-31122018
4.10.	Atragerea investițiilor și fondurilor externe în sectorul de mediu	4.10.1. Participarea în cadrul programelor și instrumentelor de asistență ale Comisiei Europene (TAIEX, TWINNING, Programul Operațional RO-UC-MD, Parteneriatul Estic, COSME etc.) și ale Fondului Global de Mediu	Permanen t	MADR și M	Număr de proiecte acceptate pentru finanțare	Realizat Caracter continuu În cadrul ședinței a 6-a a Panelului Parteneriatului Estic pentru Mediu și Schimbări Climatice, la Kiev, Ucraina, din iunie 2018 au fost lansate 2 proiecte de mediu: 1. Proiectul regional EU4 Climate. Acesta este continuarea proiectului Clima East și are ca scop acordarea asistenței tehnice țărilor Parteneriatului Estic în domeniul dezvoltării și implementării politicii climatice. Aceasta va contribui la dezvoltarea cu emisii reduse a țărilor și adaptarea lor la schimbarea climei, astfel realizînd angajamentele țării asumate prin semnarea și ratificarea Acordului de la Paris. Proiectul este finanțat de către Comisia Europeană, iar instituția implementatoare este UNDP-ul. Perioada de implementare a proiectului este 2018-2022. Proiectul va fi implementat în țările regiunii Parteneriatului Estic și anume: Armenia, Azerbaidjan, Belarusia, Georgia, Republica Moldova și Ucraina. 2. Proiectul regional EU4 Environment. Acest proiect este continuarea proiectului regional EaP Green (componentele 1, 2, 3 și 5), programului FLEG II și Emerald Network (componenta 4).

					<p>Proiectul va fi finanțat de către Uniunea Europeană și implementat de către următoarele instituții partener: UNECE, UN Environment, UNIDO, OECD și Banca Mondială în perioada 2018-2022 în țările regiunii Parteneriatului Estic și anume: Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Republica Moldova și Ucraina.</p> <p>De la începutul anului 2019 au fost lansate 2 proiecte regionale pentru țările Parteneriatului Estic:</p> <p>1. Proiectul regional EU4 Climate. Acesta este continuarea proiectului Clima East și are ca scop acordarea asistenței tehnice țărilor Parteneriatului Estic în domeniul dezvoltării și implementării politicii climatice. Aceasta va contribui la dezvoltarea cu emisii reduse a țărilor și adaptarea lor la schimbarea climei, astfel realizând angajamentele țării asumate prin semnarea și ratificarea Acordului de la Paris.</p> <p>Proiectul este finanțat de către Comisia Europeană, iar instituția implementatoare este UNDP-ul. Perioada de implementare a proiectului este 2018-2022.</p> <p>Proiectul va fi implementat în țările regiunii Parteneriatului Estic și anume: Armenia, Azerbaidjan, Bielorusia, Georgia, Republica Moldova și Ucraina.</p> <p>2. Proiectul regional EU4 Environment – a fost lansat oficial la nivel național pe data de 12 aprilie 2019.</p> <p>Proiectul regional EU4Environment este destinat țărilor din Parteneriatul Estic (Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Republica Moldova, Ucraina), finanțat de Uniunea Europeană și implementat de organizațiile partener OECD, UN Environment, UNIDO, UNECE, Banca Mondială, în perioada 2019-2022, cu un buget de 20 mil. euro pentru 6 țări și 5 instituții de implementare.</p> <p>Scopul proiectului EU4Environment este de a acorda asistență țărilor PaE în asigurarea utilizării durabile a capitalului natural, îmbunătățirea calității mediului și bunăstării populației, deschiderea oportunităților pentru creșterea verde, stabilirea mecanismelor pentru un management mai bun al riscurilor și impactului asupra mediului.</p> <p>Prima Asamblă regională a Proiectului EU4Environment a avut loc în perioada 27-28 iunie 2019 la Bruxelles unde au fost definitive și concretizate acțiunile din planurile de lucru naționale pentru implementarea proiectului, elaborate de fiecare țară în parte. Varianta finală a Planurilor de acțiuni naționale urmează să fie transmise de către partenerii de implementare a proiectului până la sfârșitul lunii august 2019. Implementarea reală a activităților din proiect va începe în lunile octombrie-noiembrie 2019.</p> <p>3. Agenția de Mediu a continuat implementarea proiectului regional UE „Inițiativa pentru apă a Uniunii Europene Plus (EUWI + EAST)” pentru țările Parteneriatului Estic. În cadrul acestui proiect, specialiștii Laboratorului de referință de mediu au beneficiat de instruire în domeniul monitoringului hidrobiologic și hidromorfologic al apelor de suprafață și subterane, au efectuat expediții de cercetare a calității apelor în anumite bazine și sub-bazine hidrografice. De asemenea, în cadrul proiectului vor fi procurate echipament, utilaj și reactive pentru Laboratorul de calitate a apelor pentru a efectua monitoringul apelor de suprafață în conformitate cu prevederile Directivei Cadru a Apelor.</p> <p>4. În cadrul proiectului „<i>ENI SEIS EAST II – Punerea în aplicare a principiilor și practicilor Sistemului Informațional Comun de Mediu în țările Parteneriatului Estic</i>”, implementat, de Agenția Europeană de Mediu cu suportul Comisiei Europene, Agenția de Mediu beneficiază de</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>suport pentru întărirea capacităților naționale privind producerea indicatorilor de mediu comparabili la nivel regional, managementul, accesul, partajarea și utilizarea informațiilor și datelor de mediu, evaluarea și raportarea de mediu conform metodologiilor europene, inclusiv pentru elaborarea către anul 2020 a Raportului național privind Starea Mediului în Republica Moldova.</p> <p>De la începutul anului 2019 au fost lansate 2 proiecte regionale pentru țările Parteneriatului Estic:</p> <p>1. Proiectul regional EU4 Climate. Acesta este continuarea proiectului Clima East și are ca scop acordarea asistenței tehnice țărilor Parteneriatului Estic în domeniul dezvoltării și implementării politicii climatice. Aceasta va contribui la dezvoltarea cu emisii reduse a țărilor și adaptarea lor la schimbarea climei, astfel realizând angajamentele țării asumate prin semnarea și ratificarea Acordului de la Paris.</p> <p>Proiectul este finanțat de către Comisia Europeană, iar instituția implementatoare este UNDP-ul. Perioada de implementare a proiectului este 2018-2022.</p> <p>Proiectul va fi implementat în țările regiunii Parteneriatului Estic și anume: Armenia, Azerbaidjan, Belarusia, Georgia, Republica Moldova și Ucraina.</p> <p>2. Proiectul regional EU4 Environment – a fost lansat oficial la nivel național pe data de 12 aprilie 2019.</p> <p>Proiectul regional EU4Environment este destinat țărilor din Parteneriatul Estic (Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Republica Moldova, Ucraina), finanțat de Uniunea Europeană și implementat de organizațiile partener OECD, UN Environment, UNIDO, UNECE, Banca Mondială, în perioada 2019-2022, cu un buget de 20 mil. euro pentru 6 țări și 5 instituții de implementare.</p> <p>Scopul proiectului EU4Environment este de a acorda asistență țărilor PaE în asigurarea utilizării durabile a capitalului natural, îmbunătățirea calității mediului și bunăstării populației, deschiderea oportunităților pentru creșterea verde, stabilirea mecanismelor pentru un management mai bun al riscurilor și impactului asupra mediului.</p> <p>Prima Asamblée regională a Proiectului EU4Environment a avut loc în perioada 27-28 iunie 2019 la Bruxelles unde au fost definitive și concretizate acțiunile din planurile de lucru naționale pentru implementarea proiectului, elaborate de fiecare țară în parte. Varianta finală a Planurilor de acțiuni naționale urmează să fie transmise de către partenerii de implementare a proiectului până la sfârșitul lunii august 2019.</p> <p>Implementarea reală a activităților din proiect au început în luna octombrie 2019, prin desfășurarea:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Misiunii experților OECD în perioada 10-11 octombrie 2019 în contextul implementării acțiunilor din proiectul regional EU4Environment; • Misiunea experților UNECE în perioada 31 octombrie - 1 noiembrie 2019 pe aspectele ce țin de ESM/EIM; • Atelierul de informare privind aplicarea ESM desfășurat cu suportul UNECE în cadrul proiectului EU4Environment (<i>1 noiembrie 2019</i>). <p>3. Agenția de Mediu a continuat procesul de implementare a proiectului regional UE „Inițiativa pentru apă a Uniunii Europene Plus (EUWI + EAST)” pentru țările Parteneriatului</p>
--	--	--	--	--	---

						<p>Estic. În cadrul acestui proiect, specialiștii Laboratorului de referință de mediu au beneficiat de instruire în domeniul monitoringului hidrobiologic și hidromorfologic al apelor de suprafață și subterane, au efectuat expediții de cercetare a calității apelor în anumite bazine și sub-bazine hidrografice. De asemenea, în cadrul proiectului a fost procurat echipament, utilaj și reactive pentru Laboratorul de calitate a apelor pentru a efectua monitoringul apelor de suprafață în conformitate cu prevederile Directivei Cadru a Apelor. http://www.mediu.gov.md/ro/content/asisten%C8%9B%C4%83-tehnic%C4%83-din-partea-uniunii-europene-acordat%C4%83-pentru-%C3%AEmbun%C4%83t%C4%83%C8%9Birea-monitoriz%C4%83rii. La fel, proiectul acordă asistență consultative Agenției de Mediu în procesul de acreditare a Laboratorului de referință de mediu</p> <p>4. În cadrul proiectului „<i>ENI SEIS EAST II – Punerea în aplicare a principiilor și practicilor Sistemului Informațional Comun de Mediu în țările Parteneriatului Estic</i>”, implementat, de Agenția Europeană de Mediu cu suportul Comisiei Europene, Agenția de Mediu beneficiază de support pentru întărirea capacităților naționale privind producerea indicatorilor de mediu comparabili la nivel regional, managementul, accesul, partajarea și utilizarea informațiilor și datelor de mediu, evaluarea și raportarea de mediu conform metodologiilor europene, inclusiv pentru elaborarea către anul 2020 a Raportului național privind Starea Mediului în Republica Moldova.</p>
Component II		Total acțiuni - 25, inclusiv:				
Nivel de realizare		Realizate – 13				
88 %		Realizate cu caracter continuu – 9				
		Nerealizate – 3 (din care 2 suspendate)				
Componenta III. INFRASTRUCTURA TRANSPORTURILOR						
Obiectivul 1. Sporirea calității drumurilor și a gradului de acoperire a teritoriului republicii cu acestea						
1.1.	Crearea unui sistem durabil de finanțare a proiectelor de infrastructură	1.1.3. Promovarea proiectelor de parteneriate public-private în domeniul infrastructurii transporturilor	Permanen t	MEI	Număr de proiecte de parteneriat	Realizat La data de 17.12.2018 a fost semnat 1 contract de parteneriat-public privat privind „Modernizarea și eficientizarea activității filialelor ÎS „Gările și Stațiile Auto”.
1.2.	Reabilitarea și întreținerea corespunzătoare a căilor de transport	1.2.2. Ajustarea cadrului legal și normativelor tehnice la cerințele noului sistem de întreținere a drumurilor	Tr. IV, 2016	MEI	Acte normative aprobate	Realizat S-a aprobat NCM D.02.04:2018 „Drumuri și Poduri. Normativ pentru întreținerea drumurilor naționale pe criterii de performanță”. Concomitent, s-a aprobat zona pilot pentru implementarea noilor Contracte de Întreținere a Drumurilor bazate pe Performanță. A fost elaborat proiectul tip al contractului pilot. În prezent se utilizează următoarele tehnologii moderne pentru întreținerea drumurilor:

						Utilizarea betonului asfaltic rece, pentru plombarea gropilor pe timp de iarnă sau condiții nefavorabile; Injectarea amestecului din emulsii bituminoase cu agregate mărunte pentru colmatarea fisurilor mari și plombarea gropilor. Întreprinderile de întreținere a drumurilor S.A. Drumuri au procurat utilaj pentru frezarea asfaltului la rece, finisoare pentru așternerea straturilor de asfalt etc. Totodată, au fost executate lucrări de construcție a sectoarelor experimentale cu utilizarea straturilor de beton de ciment vibrocilindrat, aplicarea straturilor „SlurySeal”.
--	--	--	--	--	--	---

Obiectivul 2. Susținerea operațiunilor de comerț intern și internațional pe distanță medie și lungă prin intermediul transportului feroviar

2.1.	Eficientizarea administrării căilor ferate și liberalizarea pieței de transport feroviar	2.1.1. Implementarea primului pachet feroviar al Uniunii Europene, care presupune restructurarea, recapitalizarea, raționalizarea și liberalizarea transportului de mărfuri	2016-2018	MEI	Proiecte aprobate	Realizat Caracter continuu Proiectul Codului transportului feroviar s-a aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1139 din 21.11.2018 și înregistrat în Parlament cu nr. 434 din 28.11.2018. Însă ca urmare a schimbării guvernării proiectul dat la data de 28.06.2019 a fost respins. Totodată, la momentul actual proiectul Codului transportului feroviar prin demersul Cancelariei de Stat nr.18-23-7558 din 31.10.2019, a fost transmis spre avizare și înregistrat la Ședința secretarilor generali din 31.10.2019 cu numărul unic 634/MEI/2019. Documentul se definitivează în urma avizelor parvenit, la data de 30.12.2019 acesta a fost transmis spre expertiza anticorupție.
		2.1.2. Implementarea celui de-al doilea pachet feroviar al Uniunii Europene ce vizează liberalizarea ulterioară, siguranța feroviară și implementarea standardelor europene și internaționale	Tr. IV, 2018	MEI	Proiecte aprobate	Realizat Caracter continuu Proiectul Codului transportului feroviar s-a aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1139 din 21.11.2018 și înregistrat în Parlament cu nr. 434 din 28.11.2018. Însă ca urmare a schimbării guvernării proiectul dat la data de 28.06.2019 a fost respins. Totodată, la momentul actual proiectul Codului transportului feroviar prin demersul Cancelariei de Stat nr.18-23-7558 din 31.10.2019, a fost transmis spre avizare și înregistrat la Ședința secretarilor generali din 31.10.2019 cu numărul unic 634/MEI/2019. Documentul se definitivează în urma avizelor parvenit, la data de 30.12.2019 acesta a fost transmis spre expertiza anticorupție.
2.2.	Dezvoltarea infrastructurii de transport feroviar	2.2.1. Asigurarea integrală și permanentă a accesului în Portul Internațional „Giurgiuiești”	Permanen t	MEI	Flux al transportului de mărfuri și pasageri	Realizat Accesul în Portul Internațional „Giurgiuiești” a transportului feroviar de mărfuri este asigurat integral. Însă accesul în Portul Internațional „Giurgiuiești” a transportului feroviar de pasageri va fi oportun atunci când fluxul pasagerilor va fi suficient pentru a întreprinde asigurarea acestuia.

Obiectivul 3. Oferirea serviciilor de calitate în transportul aerian de mărfuri la un cost accesibil pentru întreprinzători

3.1	Construcția unui nou terminal cargo aerian	3.1.1. Elaborarea studiului de fezabilitate privind construcția	Tr. IV, 2018	MEI	Studiu elaborat	Realizat La 17 decembrie 2018 a fost semnat contractul de parteneriat public-privat „Modernizarea și eficientizarea activității filialelor Î.S. "Gările și Stațiile Auto". În procesul de elaborare a Strategiei
-----	--	---	--------------	-----	-----------------	--

	pentru prestarea serviciilor conform standardelor internaționale	unui nou terminal cargo în regiunea de nord a Republicii Moldova				sectoriale de cheltuieli CBTM 2020-2022 pe sectorul Transporturi și Infrastructura de Transport a fost solicitată alocarea a 2000 mii lei din bugetul de sta pentru elaborarea studiului. Până la momentul actual strategia nu a fost aprobată.
		3.1.2. Introducerea aeroporturilor în circuitul economic internațional prin modernizarea acestora și dezvoltarea bazei lor tehnico-materiale	Permanen t	MEI Ministerul Apărării; MEI	Număr de aeroporturi; volum al mărfurilor și număr de pasageri transportați	Realizat Caracter continuu MEI: În cadrul reuniunii cu Ambasadorii RM de peste hotare a fost prezentată fișa de proiect privind modernizarea și reabilitarea Aeroportului Bălți. La moment se pune accentul pe identificarea potențialilor investitori interesați de dezvoltarea Aeroportului Internațional Mărculești, dar și a potențialilor rezidenți ai Zonei Economice Libere sunt printre obiectivele Ministerului Economiei și Infrastructurii.
Obiectivul 4. Asigurarea accesului de importanță strategică și eficient din punctul de vedere al costurilor la transportul maritim						
4.1.	Îmbunătățirea bazei normative ce reglementează transportul naval și crearea unei instituții publice specializate	4.1.1. Transpunerea în legislația națională și implementarea prevederilor actelor normative ale Uniunii Europene privind transportul naval	Permanen t	MEI	Proiecte aprobate	Realizat Caracter continuu Prin Hotărârea Guvernului 706/2018 a fost creată Agenția Navală și au fost <u>transpuse parțial 8 acte ale UE</u> . La 03.01.2020 a fost aprobată Hotărârea Guvernului privind aprobarea Regulamentului cu privire la normele și standardele comune pentru organizațiile cu rol de inspecție și control al navelor de circulație maritimă și mixtă, precum și pentru activitățile în domeniu ale administrațiilor maritime, prin care au fost <u>transpuse integral 2 acte ale UE</u> .
		4.1.3. Crearea unei instituții specializate în domeniul transportului naval	Tr. IV, 2016	MEI	Instituție funcțională	Realizat La data de 11.07.2018, proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la crearea Agenției Navale a fost aprobat în ședința de Guvern. Totodată, Agenția Navală creată prin Hotărârea Guvernului 706/2018 a devenit funcțională începând cu ianuarie 2019.
4.2.	Dezvoltarea infrastructurii portuare	4.2.1. Asigurarea Complexului portuar „Giurgiulești” cu facilități destinate preluării deșeurilor de la bordul navelor	Tr. IV, 2018	MEI	Facilitate asigurată	Realizat MEI: Cu suportul delegației Uniunii Europene la Chișinău a fost elaborat un studiu de fezabilitate și înaintat un proiect investițional pentru procurarea unui remorcher fluvial, utilaj plutitor de dragare și <u>mașină de evacuare a deșeurilor de la nave</u> .
Acțiuni sectoriale: agricultură, mediu, turism, infrastructură și servicii de transport						

4.3.	Reducerea costurilor de producție și asigurarea integrității livrărilor de produse în termene favorabile	4.3.3. Majorarea resurselor fondului rutier (FR) din contul majorării accizelor la unele tipuri de combustibili	2016-2018	MF MEI	Volum de încasări anuale (mil.lei)	<p>Realizat Prin Legea nr.138 din 17.06.2016 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative (ce vizează politica fiscală și vamală pentru anul 2016), începînd cu 01.07.2016 au fost majorate cotele accizelor la produsele petroliere importate și/sau livrate pe teritoriul Republicii Moldova (benzina, motorina și derivații acestora, gazele lichefiate și naturale) la mărirea creșterii anuale a produsului intern brut nominal prognozată pentru anul 2016 față de anul 2015 (11,4%). Concomitent, începînd cu 01.01.2017, prin Legea nr.281 din 16.12.2016 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative (ce vizează politica fiscală și vamală pentru anul 2017), sunt aplicate noi cote ale accizelor la produsele petroliere majorate la mărirea determinată în contextul racordării treptate a cotelor accizelor la cele stabilite în Directiva 2003/96/CE din 27.10.2003, conform calendarului stabilit în Acordul de Asociere RM-UE. Astfel, cotele accizelor sunt prezentate pentru o perioadă de 3 ani, ceea ce va asigura o predictibilitate atât pentru mediul de afaceri, cât și pentru veniturile bugetare. Se menționează că, Legea nr. 288 din 15.12.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (ce vizează politica fiscală și vamală pentru anul 2018) prevede continuarea practicii de stabilire a cotelor accizelor pentru o perioadă de 3 ani, fiind stabilite cote ale accizelor pentru anul 2020, asigurînd în acest sens o previzibilitate a politicii fiscale. Realizarea măsurii date permite acumularea de surse financiare suplimentare la buget și dezvoltarea infrastructurii drumurilor. Cotele accizelor majorate se prezintă conform tabelului:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Denumirea</th> <th>Unitatea</th> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> <th>2019</th> <th>2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Benzina</td> <td>tona</td> <td>4137 lei</td> <td>4560 lei</td> <td>4961 lei</td> <td>5414 lei</td> <td>5960</td> </tr> <tr> <td>Motorină</td> <td>tona</td> <td>1720 lei</td> <td>1926 lei</td> <td>2092 lei</td> <td>2280 lei</td> <td>2508</td> </tr> <tr> <td>Gaz lichefiat</td> <td>tona</td> <td>2577 lei</td> <td>2875 lei</td> <td>3124 lei</td> <td>3406 lei</td> <td>3580</td> </tr> </tbody> </table> <p>Concomitent, se prezintă informația privind impactul creșterii cotelor accizelor la combustibili asupra încasărilor:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Denumirea</th> <th>2015</th> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>11 luni, 2017</th> <th>11 luni, 2018</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Benzină și motorină, mil. lei</td> <td>1 411</td> <td>1 692</td> <td>2088</td> <td>1723,6</td> <td>1900,3</td> </tr> <tr> <td>Gaze lichefiate, mil. lei</td> <td>168</td> <td>189</td> <td>207</td> <td>191,6</td> <td>206,1</td> </tr> </tbody> </table>	Denumirea	Unitatea	2016	2017	2018	2019	2020	Benzina	tona	4137 lei	4560 lei	4961 lei	5414 lei	5960	Motorină	tona	1720 lei	1926 lei	2092 lei	2280 lei	2508	Gaz lichefiat	tona	2577 lei	2875 lei	3124 lei	3406 lei	3580	Denumirea	2015	2016	2017	11 luni, 2017	11 luni, 2018	Benzină și motorină, mil. lei	1 411	1 692	2088	1723,6	1900,3	Gaze lichefiate, mil. lei	168	189	207	191,6	206,1
	Denumirea	Unitatea	2016	2017	2018	2019	2020																																													
Benzina	tona	4137 lei	4560 lei	4961 lei	5414 lei	5960																																														
Motorină	tona	1720 lei	1926 lei	2092 lei	2280 lei	2508																																														
Gaz lichefiat	tona	2577 lei	2875 lei	3124 lei	3406 lei	3580																																														
Denumirea	2015	2016	2017	11 luni, 2017	11 luni, 2018																																															
Benzină și motorină, mil. lei	1 411	1 692	2088	1723,6	1900,3																																															
Gaze lichefiate, mil. lei	168	189	207	191,6	206,1																																															
	4.3.4. Amenajarea drumurilor de acces spre obiectele de infrastructură a piețelor agroalimentare	Permanen t	MEI în comun APL	Drumuri amenajate anual (km)	<p>Realizat Caracter continuu Au fost amenajate și reparate drumurile de acces la localități care în mare parte coincid cu accesele la piețele agroalimentare</p>																																															

4.5.	Integrarea principiilor de protecție a mediului în politica de transport	4.5.1. Promovarea standardelor auto europene la mașinile importate în vederea ajustării lor la cerințele Uniunii Europene (trecerea la sistemul euro pentru motoare și carburanți; trecerea la sistemul de înmatriculare a automobilelor importate în funcție de standardele euro și emisiile de CO ₂)	Tr. III, 2016	MEI MADR și M MAI	Standarde euro aprobate, sistem de înmatriculare ajustat la standardele Uniunii Europene	<p>Realizat</p> <p>MAI: Pe parcursul trimestrului II al anului 2018 au întreprins măsuri eficiente întru asigurarea securității ecologice a mediului, desfășurând pe teritoriul țării, supravegherea permanentă a exploatării conform rigorilor ecologice a transportului auto. Angajații Poliției, de comun acord cu angajații serviciilor ecologice raionale, au supus controlului din punct de vedere al securității ecologice 7516 unități de transport, stabilindu-se că nu corespund rigorilor ecologice – 612 mijloace de transport.</p> <p>În scopul asigurării respectării necondiționate a legislației în vigoare privind siguranța traficului rutier și a standardelor privind exploatarea vehiculelor, respectării calității lucrărilor din domeniul inspecției tehnice periodice, de către angajații Inspectoratelor teritoriale de poliție ale Inspectoratului General al Poliției, au fost supuse controlului, activitatea a 40 stații autorizate cu drept de inspecție tehnică a autovehiculelor și remorcilor acestora.</p> <p>În rezultatul activității de prevenție, de către angajații Poliției au fost documentate 193 încălcări contravenționale din domeniu, totodată au fost remise 7 prescripții agenților economici privind lichidarea neajunsurilor în activitate, iar autorității administrative „Agenția Națională Transport Auto”, în 4 cazuri i-a fost solicitată întreprinderea măsurilor de rigoare orientate la lichidarea neajunsurilor depistate cu aplicarea măsurilor ce se impun și informarea Inspectoratului General al Poliției în termenul prevăzut de legislația în vigoare.</p> <p>Realizarea măsurilor nominalizate de către Ministerul Afacerilor Interne, precum și conlucrarea în această direcție cu Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, vor contribui esențial la sporirea securității ecologice și asigurării unui grad avansat de siguranță ecologică a traficului.</p> <p>MADRM: A fost organizat și s-a participat la seminarul „Promovarea mobilității nepoluante și eficiente în Republica Moldova”, (10-11 iulie, 2018) conform proiectului UNEP „Promovarea transportului eficient în Republica Moldova”. În cadrul seminarului s-a prezentat Studiul privind consumul național de combustibil în R.M. care a fost elaborat în scopul transpunerii în legislația națională a Directivei 98/70/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 1998 privind calitatea benzinei și a motorinei.</p> <p>Concluziile Studiului sunt:</p> <p>-Plasarea pe piață a benzinei și motorinei parametrilor cărora nu corespund cerințelor standardelor S EN228 și SM EN590, produc un impact negativ asupra sănătății populației și calității aerului mediului ambiant. Este necesar de limitat importul și comercializarea carburanților neconvenționali poluanți. -Cadru legal în vigoare nu asigură consumatorul cu produse petroliere calitative și nu pu în aplicare reglementările Uniunii Europene, inclusiv a pachetului Comunității Energetice.</p> <p>-Întru respectarea prevederilor Legii nr. 112 din 02.07.2014 pentru ratificarea Acordului de Asociere cât și în scopul asigurării consumatorului final cu produse petroliere calitative, Republica Moldova urmează să transpună în legislația națională articolele 7 și 8 din Directiva 98/70/CE, care prevă stabilirea unui sistem de monitorizare a calității carburanților și stabilirea unui sistem de reglementare, pentru a reglementa împrejurările excepționale și a unui sistem de culegere de date privind calitatea combustibililor la nivel național.</p>
------	--	--	---------------	-------------------------	--	---

					<p>-Implementarea sistemului de monitorizare a calității benzinei și motorinei, reglementat de un normativ care va transpune Directiva 98/70/CE, va face obligatorie verificarea parametrilor pentru benzină și motorină, reieșind din standardele europene, adoptate ca standarde moldovenești, concordantă cu prevederile Legii nr. 20 din 04.03.2016 privind standardizarea națională.</p> <p>Studiul poate fi accesat la următorul link: http://www.madrm.gov.md/ro/content/chi%C8%99in%C4%83u-s-discutat-despre-consumul-%C8%99i-calitatea-combustibililor-%C3%AEn-moldova</p>
4.5.2. Promovarea scoaterii din uz a vehiculelor vechi uzate și promovarea utilizării transportului nonpoluant și eficient din punct de vedere energetic	Tr. IV, 2018	MADR și MEI MAI	Programe promovate	<p>Realizat</p> <p>MAI: În scopul transpunerii parțiale în cadrul normativ național ce ține de domeniul înmatriculării și evidenței vehiculelor a prevederilor Directivei 2007/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 septembrie 2007 de stabilire a unui cadru pentru omologarea autovehiculelor și remorcilor acestora, precum și a sistemelor, componentelor și unităților tehnice separate destinate vehiculelor respective (Directivă-cadru), publicată în Jurnalul Oficial L 263/1 din 9 octombrie 2007, și ale Regulamentului (UE) nr. 168/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 ianuarie 2013 privind omologarea și supravegherea pieței pentru vehiculele cu două sau trei roți și pentru evadricicluri, publicat în Jurnalul Oficial L 60 din 2 martie 2013, prin Hotărârea Guvernului nr. 588 din 24.07.2017, au fost aprobate modificările în anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 1047 din 8 noiembrie 1999 „Cu privire la reorganizarea Sistemului informațional automatizat de căutare „Automobilul” în Registrul de stat al transporturilor și introducerea testării autovehiculelor și remorcilor acestora.</p> <p>MADRM: Prin HG nr. 160 din 21 februarie 2018 a fost aprobat Programul privind promovarea economiei verzi în R. Moldova pentru perioada 2018-2020 și a Planului de acțiuni de implementare a acestuia, care conține Obiectivul specific 5 „Reducerea, până în anul 2020, a poluării aerului cu 30% prin dezvoltarea transportului durabil” și acțiuni concrete de atingere a acestui obiectiv. În acest sens Ministerul Economiei și Infrastructurii a creat un GL privind promovarea transportului „verde”, în special activități ce țin de implementarea proiectelor investiționale în domeniul transportului nonpoluant.</p> <p>În anul curent în Republica Moldova Săptămâna Mobilității Europene a fost organizată în perioada 17-23 septembrie 2018. În acest an, sloganul Săptămâinii Mobilității a fost „Multimodalitatea – combină și deplasează-te”, care promovează conceptul alegerii unor moduri de transport diferite pe parcursul aceleași deplasări prin orașe. În scopul organizării „Săptămâinii Mobilității Europene - 2018”, Inspectoratul pentru Protecția Mediului a elaborat Ordinul nr. 39 din 11.09.2018. În acest fel Republica Moldova s-a alăturat campaniei europene de mobilitate urbană sustenabilă. Astfel, Agențiile și Inspectoratele pentru Protecția Mediului în comun cu autoritățile publice locale au organizat și desfășurat diverse acțiuni de sensibilizare a populației cu privire la unele aspecte ale poluării aerului atmosferic cu substanțe nocive, care în ultimii ani au atins nivele critice cu consecințe grave sub aspect economic, social și ecologic. Una din multiplele acțiuni întreprinse este acțiunea „Un aer curat pentru toți”, care a scos în evidență aspectele poluării aerului atmosferic, în special, de la traficul rutier. Pentru o mai bună mediatizare a problemelor și impactului transportului auto asupra mediului înconjurător și sănătății populației, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, prin intermediul subdiviziunilor sale</p>	

					<p>teritoriale, a derulat ora ecologică axată pe tema: „Calitatea aerului atmosferic și sursele mobile de poluare”. În scopul conștientizării elevilor cu privire la necesitatea identificării proceselor de stopare a efectelor negative pe care le are poluarea asupra mediului, textul orei ecologice „Săptămâna Mobilității Europene – 2018” a fost expediat majorității instituțiilor de învățământ școlare și preșcolare. La fel, au fost organizate manifestații consacrate acțiunii de mediu cu genericul „În oraș fără automobilul meu”. Astfel, s-au petrecut concursuri cu participarea a circa 2255 de elevi, studenți, profesori din instituții de învățământ și voluntari din cadrul ONG-urilor. Aceștia au luat parte la concursuri de alergări, ciclism, mers pe patine cu role, întreceri cu trotinetele, probe sportive, desen pe asfalt, cea mai bună poezie cu tema „Aer curat pentru toți” și cel mai bun eseu cu tematică de mediu. În urma acestor concursuri învingătorilor le-au fost înmânate premii, iar participanților mai activi diplome. În acest an pentru prima dată a fost dat startul veloturului „Edineț – Cernăuți” la care au participat zeci de persoane din localitățile raioanelor Edineț și Briceni. Participanții, traversând cca 145 de km până la Cernăuți (Ucraina), au transmis ștafeta bicicliștilor din țara vecină. De către subdiviziunile teritoriale ale Inspectoratului pentru Protecția Mediului Chișinău, Căușeni și Drochia, au fost realizate acțiuni de monitorizare la 7 stații de testare tehnică a mijloacelor de transport și verificate circa 65 autovehicule și 438 autoturisme, privind respectarea standardelor naționale în domeniul poluării aerului atmosferic cu substanțe nocive. În urma acestor acțiuni au fost întocmite procese-verbale conform Codului Contravențional, conducătorilor unităților de transport, care le exploatau cu depășiri a normativelor admise de emisie a poluanților. Reprezentanții inspecțiilor teritoriale Comrat, Basarabeasca, Anenii Noi și Cimișlia au participat la emisiuni mass media și au organizat mese rotunde unde s-a discutat despre problema poluării aerului atmosferic și metodele de ameliorare a calității acestuia.</p> <p>A fost elaborat proiectul hotărârii de Guvern cu privire la Strategia privind protecția aerului atmosferic și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia care conține aspecte legate de promovarea unor programe care să favorizeze înlocuirea autovehiculelor vechi, cu termen de exploatare mai mare de 10 ani, în circulație prin automobile noi cu un nivel scăzut al emisiilor și aplicarea restricțiilor la importul autovehiculelor (de toate tipurile, inclusiv pentru transportul public și cel industrial/comercial) mai vechi de 10 ani. Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la Strategia privind protecția aerului atmosferic se află la Guvern și urmează a fi aprobat.</p>
4.5.3. Asigurarea examinării documentației de evaluare a impactului asupra mediului la trasarea cailor de transport conform prevederilor <u>Legii nr.86 din 29 mai 2014</u> privind evaluarea impactului asupra mediului	Permanen t	MADR și M	Număr de acorduri de mediu eliberate	<p>Realizat</p> <p>În conformitate cu Legea nr. 86/2014 pe parcursul semestrului I a fost examinată solicitarea Î.S. „Calea Ferată” privind evaluare a impactului asupra mediului la proiectul „<u>Reabilitarea infrastructurii feroviare pe coridorul Bender-Giurgiulești</u>”. S-a decis că nu este necesar Acordul de Mediu.</p> <p>Pe parcursul anului 2019 au fost examinate următoarele cereri de evaluare prealabilă a impactului asupra mediului în conformitate cu Legea nr. 86/2014:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cererea Î.S „Administrația de Stat a Drumurilor” pentru activitatea „Extragerea rocilor sedimentare, a celor neconsolidate, a argilei, a argilei nisipoase, a nisipului argilos pînă la o adîncime de 5 metri pentru construcția, modernizarea, reparația și extinderea drumurilor publice, a căilor ferate, a digurilor de protecție contra inundațiilor, pentru prevenirea, stoparea și lichidarea consecințelor proceselor geologice periculoase la 	

						<p>obiectul „Lucrări de construcție a drumului R1 Chișinău-Ungheni-Sculeni-Frontiera cu România (ocolirea s. Bahmut, r-nul Ungheni)” – Decizia este că nu este necesar Acordul de Mediu, urmînd a fi aplicată procedura de expertiză ecologică. Totodată a fost avizată schema de amplasare a obiectului în cauză;</p> <p>2. Cererea Î.S „Administrația de Stat a Drumurilor” pentru activitatea „Extragerea rocilor sedimentare, a celor neconsolidate, a argilei, a argilei nisipoase, a nisipului argilos pînă la o adîncime de 5 metri pentru construcția, modernizarea, reparația și extinderea drumurilor publice, a căilor ferate, a digurilor de protecție contra inundațiilor, pentru prevenirea, stoparea și lichidarea consecințelor proceselor geologice periculoase la obiectul „Lucrări de construcție a drumului M3 Chișinău-Comrat-Giurgiulești-Frontiera cu România (sector Porumbrei-Cimișlia)” – Decizia este că nu este necesar Acordul de Mediu, urmînd a fi aplicată procedura de expertiză ecologică. Totodată a fost avizată schema de amplasare a obiectului în cauză;</p> <p>Cerea Î.S „Administrația de Stat a Drumurilor” pentru activitatea „Reconstrucția drumului M1 Chișinău-Leușeni-Frontiera cu România km 5,4 - km13,6 (centura de vest a orașului Chișinău)” – Decizia este că nu este necesar Acordul de Mediu, urmînd a fi aplicată procedura de expertiză ecologică.</p>
Componenta III		Total acțiuni - 14, inclusiv:				
Nivelul de realizare		Realizate – 10				
100 %		Realizate cu caracter continuu – 4				
		Nerealizate - 0				
Componenta IV. INFRASTRUCTURA ENERGETICĂ						
Acțiuni orizontale						
Obiectivul 1. Asigurarea securității aprovizionării cu gaze naturale						
1.1.	Diversificarea căilor și surselor de aprovizionare cu gaze naturale	1.1.1. Identificarea surselor alternative de alimentare cu gaze naturale: furnizor pe termen lung, exploatarea resurselor interne, piața concurențială pe termen scurt	Tr. IV, 2018	MEI	Număr de furnizori alternativi; concesiune acordată; lucrări de prospecțiune a resurselor proprii demarate	<p>Realizat</p> <p>MEI: În scopul diversificării căilor și surselor de alimentare cu resurse energetice, concomitent cu consolidarea rolului Republicii Moldova de culoar de tranzit bidirecțional al gazelor naturale, se realizează interconexiunea Sistemului de Transport Gaze Naturale (STGN) din Republica Moldova cu cel din România, prin construcția Gazoductului Iași-Ungheni-Chișinău, împărțit în două faze:</p> <p>Faza I: segmentul Iași-Ungheni;</p> <p>Faza II: segmentul Ungheni-Chișinău.</p> <p>Faza I, construcția gazoductului Iași-Ungheni a făcut parte din Programul Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova 2007-2014. Rezultate concrete ale Fazei I a proiectului pentru partea RM includ conducta de interconectare pe teritoriul Republicii Moldova, cu o lungime de aproximativ 11 km și diametrul de 500 mm, stația de măsurare gaze (SMG) pentru un volum maxim de aproximativ 1,5 mld. metri cubi/an.</p> <p>Faza II pe segmentul Ungheni-Chișinău este în curs de implementare. Proiectul prevede construcția unei conducte de transport gaze naturale cu o lungime de aproximativ 120 km, diametrul 600 mm și 4 stații de reglare și măsurare a gazelor.</p>

					<p>În vederea realizării Fazei II a Proiectului „Conducta de interconectare a sistemului de transport de gaze naturale din România cu sistemul de transport de gaze din Republica Moldova”, au fost întreprinse un șir de activități, precum:</p> <ul style="list-style-type: none"> - La 26 februarie 2018 Comisia de evaluare din cadrul Agenției Proprietății Publice a desemnat compania ”Eurotransgaz” SRL (cu SNTGN ”Transgaz”, România, drept asociat unic) câștigătoare a concursului de privatizare a ÎS Vestmoldtransgaz. - La 28 martie 2018 Ministerul Economiei și Infrastructurii, Agenția Proprietății Publice și ”Eurotransgaz” SRL au semnat contractul de vânzare-cumpărare a ÎS Vestmoldtransgaz, ca și complex patrimonial unic. - Urmare îndeplinirii tuturor condițiilor suspensive, la data de 6 septembrie 2018 fost semnat certificatul de finalizare a contractului de vânzare-cumpărare a ÎS „Vestmoldtransgaz”. - Au fost asigurate condițiile necesare pentru demararea lucrărilor de construcție a conductei de transport gaze cu o lungime de 110 km (operate modificări în cadrul legal – Legea 56/2018, Legea 183/2018, obținute Avizele necesare și Autorizația de construire, aprobat proiectul tehnic) și au demarat procedurile de achiziții a lucrărilor privind execuția construcției gazoductului. - La data de 18.02.2019 au fost lansate lucrările aferente construcției conductei de interconectare (Complexul operațional Vestmoldtransgaz de la Ghidighici); - În perioada ianuarie – aprilie 2019 au fost semnate contractele pentru toate 7 loturi de lucrări; - Ordinul de începere a lucrărilor a fost emis pe data de 2 mai 2019. - Urmare privatizării Î.S. „Vestmoldtransgaz” de către S.R.L. „Eurotransgaz”, aceasta urmează să investească circa 90 de mil. Euro în construcția conductei Ungheni – Chișinău, iar finalizarea construcției este planificată către sfârșitul anului 2019 conform Planului Au fost realizate toate acțiunile necesare în vederea verificării și expertizării documentației de proiect de către Î.S. „Serviciul de Stat pentru Verificarea și Expertizarea Proiectelor și Construcțiilor”, încheierea procesului de verificare fiind formalizată prin eliberarea Raportului de verificare nr. 0144-04-18 cu anumite obiecții. <p>APSCP: Pe parcursul semestrului I-2018, supravegherea respectării legislației cu privire la etichetarea energetică a dispozitivelor electrice de uz casnic, a fost realizată prin activități de consiliere, informare a agenților economici și consumatorilor, cu organizarea vizitelor de consultanță, meselor rotunde, evenimente destinate domeniului.</p> <p>Activități de control nu au fost efectuate (reieșind din prevederile legislației în vigoare).</p> <p>Pe parcursul semestrului II, fost organizat un seminar de instruire a inspectorilor, cu privire la etichetarea energetică a dispozitivelor electrice, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 745 din 26.10.2015 <i>pentru aprobarea Reglementării tehnice “Punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor electrice destinate utilizării în cadrul unor anumite limite de tensiune”</i>, la care au participat 10 inspectorii din direcția de specialitate.</p> <p>În perioada de raportare, au fost înregistrate și examinate 38 petiții, referitor la produsele electrice de uz casnic, cu impact energetic.</p> <p>Pentru familiarizarea agenților economici și consumatorilor cu cerințele aplicabile produselor cu impact energetic, au fost organizate 5 mese rotunde (la care au participat 67 agenți economici) și</p>
--	--	--	--	--	--

						<p>14 vizite de consultanță, (în cadrul cărora au primit consultanță în domeniul respectiv 131 agenți economici și 123 consumatori).</p> <p>În cadrul examinării petițiilor, vizitelor de consultanță și meselor rotunde s-a acordat consultanță și au fost familiarizați cu prevederile legislației în domeniul 236 agenți economici și 161 consumatori.</p> <p>APCSP, în parteneriat cu AEE, au participat în cadrul ediției a VI a festivalului destinat eficienței energetice, „SUN Dă-I Fest.", desfășurat pe 10 iunie, în Grădina Publică "Ștefan cel Mare și Sfânt" din Capitală.</p> <p>În cadrul evenimentului, inspectorii APCSP au distribuit materialele și au sensibilizat publicul larg asupra consumului responsabil de energie, prin procurarea și utilizarea eficientă a produselor cu impact energetic și biomasă. Au fost consultați 1400 persoane, inclusiv consumatori, agenți economici, reprezentanți AO și ONG, participanți la eveniment, au fost distribuite 1400 pliante, 300 unități de materiale promoționale (baloane, magneți, stegulețe).</p>
1.2.	Consolidarea rolului Republicii Moldova de culoar de tranzit al gazelor naturale	1.2.1. Construcția gazoductului Ungheni-Chișinău	Tr. II, 2018	MEI	Gazoduct construit – 130 km	<p>În derulare.</p> <p>Au fost promovate modificări la Legea nr. 105/2017 cu scopul facilitării procesului de expropriere a terenurilor și prin urmare inițierea lucrărilor de construcție a gazoductului, aprobate prin Legea nr. 56 din 29.03.2018.</p> <p>La data de 18.02.2019 au fost lansate lucrările aferente construcției conductei de interconectare (Complexul operațional Vestmoldtransgaz de la Ghidighici).</p> <p>În perioada ianuarie – aprilie 2019 au fost semnate contractele pentru toate 7 loturi de lucrări. Ordinul de începere a lucrărilor a fost emis pe data de 2 mai 2019.</p> <p>Pînă la moment, au fost întreprinse următoarele lucrări:</p> <ul style="list-style-type: none"> - s-au finalizat lucrările de amenajare a organizării pe șantier pentru Lotul 4; - au demarat lucrările de trasare a culuarului de lucru pentru gazoduct; - se execută lucrări de construcție la stațiile de reglare și măsurare: SRM Semeni, SRM Petricani, SRM Tohatin; - sunt în derulare lucrările de construcție la Complexul administrative Ghidighici.
Obiectivul 2. Asigurarea securității aprovizionării cu energie electrică						
2.1.	Construcția unor noi linii de interconexiune și consolidare a rețelei interne de transport al energiei electrice	2.1.1. Implementarea proiectului investițional: Stația Back-to-Back Vulcănești + Linia LEA 330 kV Vulcănești – Chișinău	Tr. IV, 2018	MEI	Studiu de fezabilitate elaborat; acord de finanțare între Guvern și instituțiile financiare internaționale semnat; proiect tehnic elaborat; stație Back-to-Back și linie electrică de interconexiune, km	<p>Realizat</p> <p>Studiul de fezabilitate a fost elaborat de către Institutul de Studii și Proiectări Energetice (ISPE) din România și acceptat de către Î.S. Moldelectrica la 16 martie 2018.</p> <p>Acordul de împrumut dintre RM și BERD privind implementarea proiectului “Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre RM și România, Faza I” și Contractul de finanțare între RM și BEI privind interconectarea electrică Moldova – România au fost semnate pe 20.12.2017 și ratificate prin Legea nr.150 din 18.07.2018 și respectiv, Legea nr.128 din 12.07.2018.</p> <p>Pentru implementarea Proiectului de investiții în cauză se întreprind măsurile necesare pentru obținerea unui împrumut de 61 mil. Euro de la Banca Moldova – România au fost semnate pe 20.12.2017 și ratificate prin Legea nr.150 din 18.07.2018 și respectiv, Legea nr.128 din 12.07.2018.</p>

					<p>Pentru implementarea Proiectului de investiții în cauză se întreprind măsurile necesare pentru obținerea unui împrumut de 61 mil. Euro de la Banca Mondială, fiind inițiate în acest sens negocierile asupra acordurilor de finanțare cu Asociația Internațională pentru Dezvoltare (Decret nr.1106-VIII din 22.02.2019 și Decret nr.1107-VIII din 22.02.2019).</p> <p>A fost angajat un consultant pentru elaborarea Caietului de Sarcini pentru construcția LEA 400 kV Vulcănești-Chișinău.</p> <p>Toate condițiile de efectivitate a împrumutului BERD au fost îndeplinite, iar pe data de 13.06.2019 a fost transmisă în adresa BERD scrisoare de confirmare a îndeplinirii condițiilor.</p> <p>În proces de finalizare este selectarea Consultantului pentru elaborarea Caietului de Sarcini pentru Stația Back-to-Back Vulcănești, care va demara lucrările de elaborare către sfârșitul lunii iulie 2019.</p> <p>Elaborarea proiectului tehnic nu a fost inițiată, fiind parte din setul de lucrări finanțate de acordurile de credit.</p>	
		2.1.2. Implementarea proiectului investițional: Stația Back-to-Back + Linia România – Ungheni – Strășeni	Tr. IV, 2018	MEI	<p>Studiu de fezabilitate elaborat; acord de finanțare între Guvern și instituțiile financiare internaționale semnat; proiect tehnic elaborat; stație Back-to-Back și linie electrică de interconexiune, km</p>	<p>Suspendată.</p> <p>Dat fiind caracterul opțional al proiectului investițional Stația Back-to-Back + Linia România–Ungheni–Strășeni, decizia privind realizarea proiectului, cât și a studiului de fezabilitate, este rezultat al finalizării studiului de fezabilitate pentru proiectul prioritar LEA Vulcănești-Chișinău și Stația Back to Back Vulcănești aferentă. Astfel, la moment, realizarea acțiunii respective are un caracter prematur, ceea ce impune suspendarea acesteia pînă la realizarea proiectului prioritar LEA Vulcănești-Chișinău și negocierea cu Transelectrica asupra implementării pe viitor a acestui Proiect.</p>
		2.1.3. Implementarea proiectului investițional: Stația Back-to-Back + Linia LEA 400 kV Bălți – Suceava	Tr. IV, 2018	MEI	<p>Studiu de fezabilitate actualizat; acord de finanțare între Guvern și instituțiile financiare internaționale semnat; proiect tehnic elaborat; stație Back-to-Back și linie electrică de interconexiune, km</p>	<p>În derulare</p> <p>Dat fiind caracterul opțional al proiectului investițional LEA Bălți – Suceava, decizia privind realizarea acestuia a fost primită după înregistrarea progresului pe Proiectul Stația Back-to-Back Vulcănești + LEA 400 kV Vulcănești – Chișinău. La moment, ISPE a început lucrările de pregătire pentru efectuarea Studiului de Fezabilitate, care se va elabora cu suportul unui grant din partea BERD.</p> <p>Transelectrica, la rândul său, este la o etapă avansată, finalizând elaborarea Proiectului Tehnic pe teritoriul României. Actualmente, finalizarea construcției conform Planului de dezvoltare pentru 10 ani a Transelectrica este preconizată pentru anul 2027.</p>
2.3.	Asigurarea cadrului legislativ, instituțional și operațional pentru o concurență reală,	2.3.1. Consolidarea cadrului instituțional și organizațional și dezvoltarea pieței în domeniul energiei electrice prin armonizarea legislației	Tr. IV, 2018	MEI	<p>Operator de transport și de sistem certificat; furnizor central de energie electrică desemnat; piața a energiei electrice liberalizată</p>	<p>Realizat</p> <p>S.A. „Energocon” a fost desemnată în calitate de furnizor central de energie electrică pînă la 1 ianuarie 2021, conform Hotărîrii Guvernului nr.885 din 01.11.2017 cu privire la desemnarea furnizorului central de energie electrică.</p> <p>A fost aprobată de către ANRE Hotărîrea nr. 177/2019 din 05.06.2019 privind certificarea provizorie a operatorului sistemului de transport al energiei electrice Î.S. „Moldelectrica”, prin care</p>

deschiderea efectivă a pieței, precum și stabilirea prețului la energie în mod transparent și echitabil	naționale la cea europeană				<p>se atestă că operatorul sistemului de transport corespunde cerințelor stabilite de Legea nr.107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică referitor la separarea efectivă și independența operatorului de sistem de titularii de licență care practică activitățile de furnizare și producere a energiei electrice și a gazelor naturale.</p> <p>În vederea desfășurării unor proceduri de achiziție a energiei electrice pentru perioada 01.04.2019 – 31.03.2020, bazate pe principii de transparență și competitivitate, prin Ordinul Ministerului Economiei și Infrastructurii nr.20 din 29.01.2019 a fost aprobată versiunea revizuită a Instrucțiunii privind achiziționarea anuală a energiei electrice, care a fost consultată cu toți actorii interesați și Secretariatul Comunității Energetice. Urmare desfășurării procedurilor de achiziționare a energiei electrice, în baza Instrucțiunilor anuale, toți operatorii de pe piață au încheiat și respectiv au semnat contracte de achiziție a energiei electrice.</p> <p>Mai mult, conform prevederilor Legii nr. 107/2016, piața energiei electrice este considerată ca și liberalizată.</p>
---	----------------------------	--	--	--	---

Obiectivul 3. Crearea unei platforme puternice de generare a energiei electrice și termice

3.1.	Retehnologizare a sistemului de termoficare cu utilizarea tehnologiei de cogenerare de înaltă eficiență	3.1.1. Monitorizarea activității SA „Termoelectrica” (creată în baza reorganizării sistemului termoenergetic din mun.Chișinău) în vederea implementării proiectului de îmbunătățire a eficienței sectorului de alimentare centralizată cu energie termică, finanțat de Banca Mondială	Tr. IV, 2018	MEI	Număr de utilaje înlocuite/instalate; număr de clădiri publice reconectate la sistemul centralizat de încălzire; număr de puncte termice individuale instalate	<p>Realizat</p> <p>Caracter continuu</p> <p>Proiectul dat este în proces de implementare (2015-2020).</p> <p>Acordul de Finanțare 8451-MD a fost semnat la data de 15.04.2015, intrând în vigoare la 14.08.2015. Data finalizării Proiectului este 30.06.2020.</p> <p>Valoarea Împrumutului constituie 40.500.000,00 USD, debursările la 01.07.2018 constituie: 30.638.698,42 USD, ce reprezintă 85,74%.</p> <p>În cadrul Proiectului au fost realizate (cumulativ) următoarele activități:</p> <p><u>Contracte investiționale finalizate:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Construcția unei stații de pompare noi: 3 pompe, 3 motoare, convertizoare de frecvență, 350 m rețele de termoficare (DN700), echipament electric performant; - Modernizarea a 3 stații de pompare principale: 9 pompe, 9 motoare, 6 convertizoare de frecvență, echipament electric performant; - Substituirea conductelor termice magistrale prioritare: circa 7,2 km rețea bitubulară (circa 14,4 km conducte termice); - Instalarea a 170 puncte termice individuale (PTI) cu rețele termice aferente și rețele de distribuție pe orizontală în 15 blocuri rezidențiale. Instalarea a 59 PTI și rețele termice aferente în clădiri publice; - Instalarea a 107 PTI și rețele termice aferente în 36 instituții publice și 3 blocuri rezidențiale, din care reconectate la SACET - 21 instituții publice și 3 blocuri rezidențiale cu 77 PTI. <p><u>Contracte investiționale în derulare:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Instalarea a 120 PTI și rețele termice aferente în clădiri rezidențiale. Perioada de implementare: 08/02/2019 – 16/12/2019.
-------------	---	---	--------------	-----	--	--

						- Îmbunătățirea tehnologică a sistemelor de pompare la sursele de termoficare (CET-2 și CT-Vest) cu instalarea convertizoarelor de frecvență. Perioada de implementare: 30/05/2018 – 01/06/2020. Contractul include: 4 pompe, 4 motoare, 6 convertizoare de frecvență și 6 seturi de echipament electric modern pentru automatizare și control.
		3.1.2. Monitorizarea implementării Proiectului „Sistemul termoelectric al mun.Bălți (SA „CET-Nord”)”, finanțat de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare	Tr. IV, 2018	MEI	Număr de utilaje înlocuite/instalate; număr de puncte termice individuale instalate	<p>Realizat Caracter continuu</p> <p>Implementarea proiectului de modernizare al SA„CET-Nord” se desfășoară în perioada anilor 2017-2019. Bugetul alocat constituie 10,74 mil. Euro. Debursările la data de 30.06.2019 constituie: 8 105 799,56 Euro, ce reprezintă 75,47%. În vederea implementării proiectului au fost întreprinse următoarele măsuri:</p> <p>Componenta 1: Furnizare și instalare de motoare termice în cogenerare cu funcționare pe gaze naturale - instalarea a 4 motoare termice; - finalizarea lucrărilor de construcție-montaj a Centralei termice de cogenerare nou construite.</p> <p>Componenta 2: Lot 1 Furnizarea de pompe de termoficare și convertizoare de frecvență - instalarea a 3 pompe de termoficare.</p> <p>Componenta 3: Furnizare și instalare de puncte termice individuale (PTI) - instalarea a 169 PTI; - finalizarea lucrărilor.</p> <p>Componenta 4: - Furnizare și instalare a unui cazan nou de apă fierbinte cu funcționarea pe biomasă (peleți) - instalarea cazanului pe biomasă; - finalizarea lucrărilor.</p> <p>La 22 ianuarie 2019 a fost semnat Acordul de Grant dintre Republica Moldova, SA„CET-Nord” și BERD pentru acordarea unui grant adițional în sumă de 740 000,0 EUR din contul Fondului Special al Acționarilor. De precizat că implementarea deplină a Proiectului ar urma să aibă loc către finele anului 2019.</p>
Obiectivul 4. Îmbunătățirea eficienței energetice						
4.1.	Creșterea eficienței energetice la producerea, transportul și distribuția energiei electrice și termice	4.1.1. Elaborarea și aprobarea proiectului de lege privind eficiența energetică și a legislației secundare aferente	Tr. IV, 2017	MEI; AEE	Lege aprobată; legislație secundară aprobată	<p>Realizat MEI: A fost adoptată Legea privind eficiența energetică nr.139 din 19.07.2018 (Monitorul Oficial nr.309-320/476 din 17.08.2018). În conformitate cu noua Lege cu privire la eficiența energetică au fost elaborate următoarele acte normative:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hotărârea Guvernului nr. 45 din 30.01.2019 privind organizarea și funcționarea Agenției pentru Eficiență Energetică; - Proiectul Programului privind implementarea schemei de obligații de eficiență energetică;

						<p>- Proiectul Programului privind implementarea obligației privind renovarea clădirilor administrației publice de specialitate; Proiectul Strategiei sectoriale pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung, etc.</p>
4.2.	Creșterea eficienței energetice în consumul final de energie electrică și termică	4.2.1. Elaborarea și implementarea legislației secundare în domeniul performanței energetice a clădirilor	Tr. IV, 2018	MEI AEE	Legislația secundară aprobată; sistem electronic pentru întocmirea certificatelor PEC creat; număr de instrucțiuni elaborate; număr de reglementări elaborate; portal web național creat; ghid elaborat; număr de standarde ocupaționale elaborate	<p>Realizat AEE: Potrivit Hotărârii Guvernului nr. 863 din 08.10.2014 sau elaborat 5 standarde ocupaționale: NCM M.01.01:2016; NCM M.01.02:2016; NCM M.01.03:2016; NCM M .01.04:2016; CP M .01.01:2016 MEI este în contact permanent cu Partenerii de Dezvoltare, promovând necesitățile autorităților naționale la acest capitol. Astfel, în cadrul proiectului UE EU4Energy, în planul de activitate pentru perioada iunie 2018 - iunie 2019, a fost inclusă oferirea de suport MEI în elaborarea/ definitivarea următoarelor metodologii:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Metodologia de calcul al performanței energetice a clădirilor; Metodologia de calcul al nivelurilor optime din punctul de vedere al costurilor, al cerințelor minime de performanță energetică a clădirilor și a elementelor acestora; - Metodologia de calcul al nivelurilor optime din punctul de vedere al costurilor, al cerințelor minime de performanță energetică a clădirilor și a elementelor acestora..
		4.2.2. Certificarea performanței energetice a clădirilor publice	Tr. IV, 2018	MEI AEE	Cadrul legal aprobat Număr de clădiri publice certificate	<p>Realizat În scopul certificării performanței energetice a clădirilor au fost adoptate:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) H.G. nr. 896 din 21.07.2016 „pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de certificare a performanței energetice a clădirilor și a unităților de clădiri”. 2) H.G. nr. 1325 din 12.12.2016 „pentru aprobarea Regulamentului privind inspecția periodică a sistemelor de încălzire din clădiri”. 3) H.G. nr. 1103 din 14.11.2018 „pentru aprobarea Regulamentului privind inspecția periodică a sistemelor de climatizare din clădiri”.
4.3.	Asigurarea funcționării eficiente a Fondului pentru Eficiență Energetică (FEE)	4.3.2. Perfecționarea instrumentelor de finanțare utilizate de Fondul pentru Eficiență Energetică, inclusiv trecerea de la cofinanțare prin granturi la cofinanțare prin credite avantajoase	Tr. IV, 2018	FEE	Număr de instrumente/apeluri noi lansate; grad de valorificare a bugetului Fondului pentru Eficiență Energetică, %	<p>Realizat Caracter continuu FEE: au fost implementate proiecte în cadrul Apelurilor de Propuneri de Proiect lansate anterior. Gradul de valorificare a bugetului FEE este de 81,09 %.</p>
4.4.	Sporirea capacităților de implementare a politicilor în domeniul eficienței	4.4.1. Promovarea și implementarea proiectelor de eficiență energetică și utilizare a surselor de energie regenerabile în	Permanen t	FEI AEE MEI	Număr de proiecte finanțate anual; buget anual, lei; economii prognozate; număr de apeluri de proiecte în derulare; număr de	<p>Realizat Character continuu MEI: A fost dată în exploatare instalația fotovoltaică montată în cadrul proiectului „Bilateral Cooperation for introduction of the technologies using renewable energy resources în Moldova”.</p>

energetice și resurselor regenerabile în sectorul energetic	instituțiile publice, acordând prioritate școlilor, grădinițelor, spitalelor și altor clădiri de menire socială			proiecte implementate anual	<p>Instalația a fost montată pe acoperișul clădirii aflate pe adresa Constantin Tanase 9, clădire în care își are sediul Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului. Republica Moldova.</p> <p>- Au fost identificate mecanisme de finanțare pentru proiectul de modernizare a bazinului Grădiniței de copii nr. 225 din or. Chișinău.</p> <p>- Au fost purtate negocieri cu CFM în vedere implementării măsurilor de eficientizare a consumului de energie la instalațiile ce aparțin instituției date.</p> <p>-A fost elaborat conceptul proiectului „Clean Technology Innovation Programme for SMEs and Start-ups in the Republic of Moldova”. Au fost negociate condițiile preliminare a proiectului. A fost elaborat dosarul de aplicare.</p> <p>Pe parcursul perioadei de raportare a fost finalizată implementarea a 13 proiecte și finalizate (încheiate) 7 proiecte. În implementare, în perioada de raportare, au fost 145 de proiecte, beneficiari ai cărora sunt instituțiile publice. Volumul mijloacelor financiare valorificate pe parcursul perioadei de raportare a constituit 13 714,58 mii lei.</p> <p>Urmare intrării în vigoare a Hotărârii Guvernului nr. 45 din 30.01.2019 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției pentru Eficiență Energetică, aceasta a inițiat procedura de transmitere integrală a patrimoniului, bunurilor și obligațiunilor Fondului pentru Eficiență Energetică. În special, au fost inițiate procedurile de rigoare pentru modificarea Contractelor de Grant aprobate spre finanțare de către FEE și executarea obligațiunilor asumate anterior de FEE.</p> <p>Au fost receptionate 3 solicitari pentru vizite în teren și 48 solicitări de finanțare, 14 rapoarte de progres și 9 acte de receptie finală.</p> <p>Au fost lansate 2 licitații publice pentru achiziționarea serviciilor de consultanță (angajarea experților pentru efectuarea vizitelor în teren).</p> <p>FEE: Pe parcursul semestrului I 2018 a fost finanțată implementarea a 163 procente, fiind debursat beneficiarilor proiectelor mijloace financiare în valoare de 20565,4 mii lei.</p> <p>Au fost derulate 3 Apeluri de propuneri de proiect, toate fiind destinate sectorului public, dintre care 2 sectorului clădiri și unul – iluminatului public stradal.</p> <p>Pe parcursul semestrului la 29 proiecte a fost finalizată implementarea lucrărilor și 11 proiecte au fost finalizate la expirarea termenului contractului ca urmare a executării integrale și corespunzătoare a obligațiunilor asumate.</p>
	4.4.2. Consolidarea capacităților Agenției pentru Eficiență Energetică, inclusiv prin angajarea consultanților și experților în domeniul energetic	Permanen t	AEE MEI	Număr de persoane instruite; număr de rapoarte elaborate; număr de audituri energetice efectuate; număr de consultații acordate de Centrul unic	<p>Realizat Caracter continuu</p> <p>AEE: În sem. I 2018 au fost instruiți 4 funcționari publici, au fost elaborate 10 rapoarte și au fost oferite, peste 300 consultații de Centrul Unic de Informare.</p> <p>Angajații AEE au participat la workshopuri și seminare de instruire atât în Republica Moldova, cât și în afara țării.</p> <p>În total, au fost instruite 7 persoane.</p>
	4.4.4. Implementarea Programului național pentru eficiență energetică 2011-2020	Tr. IV, 2018	AEE MEI	Rapoarte privind implementarea Programului național pentru eficiență	<p>Realizat</p> <p>AEE a elaborat Raportul de implementare a Programului Național pentru Eficiență Energetică 2011-2020 pentru anul 2017, ca parte componentă a unui raport consolidat privind implementarea politicilor de eficiență energetică, care include realizările obținute pentru toate 3 documente</p>

		și planurilor naționale de acțiuni în domeniul eficienței energetice			energetică 2011-2020; 2016-2018	planificare strategică: Programului Național de Acțiuni pentru Eficiență Energetică 2011-2020, Planul Național de Acțiuni în domeniul Eficienței Energetice pentru anii 2016-2018, Planul Național de Acțiuni în domeniul Energiei din Surse Regenerabile pentru anii 2013-2020. Raportul de implementare a Programului Național pentru Eficiență Energetică 2011-2020 pentru anul 2017 a fost plasat pe pagina web a MEI, https://mei.gov.md/sites/default/files/document/attachments/raportul_agentiei_pentru_eficienta_energetica_pentru_anul_2017.pdf
Obiectivul 5. Creșterea utilizării surselor regenerabile de energie (SER)						
5.1	Valorificarea surselor regenerabile de energie	5.1.2. Implementarea Planului național de acțiuni în domeniul energiei din surse regenerabile pentru anii 2013-2020	Tr. IV, 2018	AEE MEI	Rapoarte privind implementarea Planului național de acțiuni în domeniul energiei din surse regenerabile 2013-2020	Realizat AEE a elaborat Raportul de implementare a Programului Național pentru Eficiență Energetică 2011-2020 pentru anul 2017, ca parte componentă a unui raport consolidat privind implementarea politicilor de eficiență energetică, care include realizările obținute pentru toate 3 documente planificare strategică: Programului Național de Acțiuni pentru Eficiență Energetică 2011-2020, Planul Național de Acțiuni în domeniul Eficienței Energetice pentru anii 2016-2018, Planul Național de Acțiuni în domeniul Energiei din Surse Regenerabile pentru anii 2013-2020. Raportul a fost plasat pe pagina web a MEI https://mei.gov.md/sites/default/files/document/attachments/raportul_agentiei_pentru_eficienta_energetica_pentru_anul_2017.pdf . Raportul de implementare a Programului Național pentru Eficiență Energetică 2011-2020 pentru anul 2018 este în proces de elaborare.
		5.1.4. Încurajarea utilizării surselor regenerabile de energie de către întreprinderi, în sectorul public și rezidențial (panouri solare individuale, cazane pe biomasă etc.)	Permanen t	AEE FEE MEI MADR și M	Capacitate instalată, MW; ponderea surselor regenerabile de energie în consumului final brut de energie, %	Realizat Caracter continuu MEI: Pentru anul 2017 (pentru care sunt disponibile datele statistice), pot fi raportate următoarele date: – Ponderea energiei regenerabile în consumul final brut – 27,83%; – Ponderi sectoriale: • Energie electrică din SER – 2,16; • Energie termică din SER – 46,09%; • Energie regenerabilă în transporturi – 0,31%. La momentul actual, pot fi raportate următoarele date: Capacități de generare a energiei electrice din SER – 61,60 MW (la data de 1 ianuarie 2019), dintre care: – Hidro (fără pompaj) – 16,25 MW; – Solare PV – 4,02 MW; – Eoliene – 35,62 MW; – Biogaz – 5,70 MW. Numărul total de investitori, la data de 1 ianuarie 2019, în proiecte de valorificare a surselor de energie regenerabilă – 82, cu puterea instalată de 61,60 MW. FEE: Pe parcursul semestrului I 2018 nu au fost aprobate proiecte spre finanțare. La moment sunt 25 de proiecte ce prevăd implementarea SER cu putere sumara de 4250 kW. Ponderea surselor regenerabile de energie în consumul final brut de energie, % va fi determinată la etapa post implementare a proiectelor.

Acțiuni sectoriale: agricultură, industrie, transport și logistică

1.	Industrie	1.1. Promovarea etichetării energetice a dispozitivelor electrice de uz casnic, în funcție de clasa de eficiență energetică	Tr. IV, 2018	APCSP AEE MEI	% dispozitivelor etichetate energetic din total, anual; număr de controale efectuate anual; număr de produse testate anual; număr de inspectori instruiți anual; număr de activități de informare și consiliere a agenților economici anual	<p>Realizat Caracter continuu MEI: Pe parcursul perioadei de raportare, supravegherea respectării legislației cu privire la etichetarea energetică a dispozitivelor electrice de uz casnic, a fost realizată prin activități de control, consiliere, informare a agenților economici și consumatorilor, organizarea vizitelor de consultanță, evenimente destinate domeniului.</p> <p>Astfel, APCSP a efectuat 19 controale de stat, în cadrul controalelor a fost verificată marcarea/ etichetarea energetică următoarelor tipuri de produse: mașini de spălat rufe - 16 unități, cuptoare electrice – 1, televizoare - 18, frigidere - 27, hote - 4, cuptoare cu microunde - 19, aspiratoare - 5, lanterne led - 25, mașini de spălat vase - 4, aparate de climatizare -1, lămpi electrice – 100, corpuri de iluminat – 50, boilere -7. Teste asupra produselor nu au fost efectuate.</p> <p>A fost organizat un curs de instruire cu tematica „Reglementarea unor măsuri naționale privind etichetarea și informațiile standard despre produse cu impact energetic, destinate utilizatorilor finali”- 23 persoane instruite.</p> <p>Cu ocazia Zilei Mondiale a Drepturilor Consumatorului cu genericul ”Produse smart de încredere”, au fost desfășurate 10 vizite de consultanță, în cadrul cărora au fost abordate subiecte referitor la eficiența energetică. Persoanele interesate au fost informate despre toate formele de energie disponibile pe piață, inclusiv energia electrică, gazele naturale, carburanții, biomasa și combustibilul destinat încălzirii și răcirii, incluse în noțiunea de eficiență energetică.</p> <p>Au fost diseminate materiale informaționale cu caracter energetic referitor la procedura de etichetare energetică a produselor de uz casnic și non casnic, care furnizează consumatorilor date despre consumul de resurse al acestora, fie de energie electrică sau apă, fie date despre perioada de utilizare a acestora. În cadrul evenimentului în cauză și a vizitelor de consultanță, au fost diseminate 80 de broșuri tematice informaționale și 1375 pliante tematice. Au fost înregistrate 2 apariții media tematice, un interviu la radio Sputnik și participarea în direct la emisiunea: „День за днем” (Publica TV), consacrată Zilei Mondiale a Consumatorilor, unde a fost abordat subiectul drepturilor consumatorilor de produse cu impact energetic.</p> <p>Pe parcursul perioadei de raportare, Agenția pentru Eficiență Energetică a organizat 4 Infopoint-uri, unde specialiști din cadrul AEE, au prezentat tehnologii de producere a energiei din surse regenerabile care sunt disponibile pe piața locală și pot fi utilizate de consumatori, dar și cele mai utile sfaturi pentru a reduce consumul de energie. Au fost distribuite becuri led etichetate energetic cu clasa A+++.</p> <p>Pe parcursul anului 2019, APCSP a efectuat 37 controale planificate și inopinate privind conformitatea produselor cu impact energetic.</p> <p>În cadrul controalelor a fost verificată marcarea/ etichetarea energetică, instrucțiunile de utilizare a mai multor tipuri de produse cu impact energetic, indicii de calitate.</p> <p><i>Produsele controlate:</i> telefoane mobile, mașină de spălat, congelator, frigider, aspirator, rolă, aragaz, mașini de găurit, mașini de șlefuit, pompă electrică, aparate de sudat, uscător,</p>
----	-----------	---	--------------	---------------------	---	--

					<p>fereastră pendular, lanternă led, lămpi electrice și corpuri de iluminat, accesorii pentru jocuri electrice, ondulator, masajor, mașină de cusut, ghirlande decorative.</p> <p>În 25 (68%) controale au fost depistate neconformități.</p> <p>Au fost supuse controlului 179 loturi, în număr de 1231 unități de produse cu impact energetic/sau etichetate conform legii, din care neconforme 132 (74%) loturi, în număr de 1024 (83%) unități de lipsa instrucțiunii de utilizare în limba de stat, lipsa declarației de conformitate, lipsa avertizărilor, lungimea cablului necorespunzătoare).</p> <p>Au fost eliberate 24 prescripții privind interzicerea temporară a loturilor de produse neconforme, 25 prescripții privind înlăturarea neconformităților și o prescripție privind interzicerea punerii la dispoziție pe piață a produselor (ghirlande decorative, 8 loturi, în număr de 524 bucăți- lungimea cablului necorespunzătoare).</p> <p>Pe numele persoanelor fizice și juridice au fost încheiate 49 procese-verbale cu privire la contravenție</p> <p>În perioada raportată a fost organizat un curs de instruire a inspectorilor cu tematica „Reglementarea unor măsuri naționale privind etichetarea și informațiile standard despre produse cu impact energetic, destinate utilizatorilor finali”, curs organizat de Agenție cu suportul MEI (23 persoane instruite).</p> <p>La Seminarul informativ, organizat de către ANRE <i>”Politica de protecție a consumatorilor: principii și instrumente”</i>, au participat 2 reprezentanți ai APCSP.</p> <p>Pentru informarea și consilierea agenților economici Agenția a organizat un șir de activități. Astfel, pe parcursul anului 2019, Agenția a organizat și participat la 3 evenimente tematice de amploare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a organizat evenimentul consacrat Zilei Mondiale a Protecției Drepturilor Consumatorilor; - a participat la celebrarea evenimentului Orașelul European 2019, organizat în or. Chișinău și or. Cahul, în cadrul căruia a acordat consultanță participanților la eveniment, distribuind și materiale informaționale tematice, cu scop de informare și promovare a utilizării echipamentelor cu impact energetic; - a organizat evenimentul de promovare a imaginii și activității Agenției, cu genericul <i>„Ziua ușilor deschise”</i>, - a organizat campanii de informare și promovare a soluțiilor pe care le oferă Agenția consumatorilor. <p>În cadrul acestor activități au fost abordate subiecte referitor la eficiența energetică.</p> <p>Au fost diseminate materiale informaționale tematice, inclusiv referitor la etichetarea energetică a produselor de uz casnic și non casnic.</p> <p>Agenția a realizat Campania de informare: <i>„Consumă responsabil, alege inteligent!”</i>.</p> <p>În cadrul campaniei au fost efectuate 14 vizite de consultanță, unde au fost abordate subiecte referitor la eficiența energetică.</p> <p>Cu ocazia Zilei Mondiale a Protecției Drepturilor Consumatorului cu genericul <i>„Produse smart de încredere”</i>, au fost efectuate 10 vizite de consultanță, în cadrul cărora au fost abordate subiecte referitor la eficiența energetică.</p> <p>De asemenea, au fost realizate 7 apariții media, cu abordarea subiectului referitor la drepturilor consumatorilor la achiziționarea produselor cu impact energetic.</p>
--	--	--	--	--	--

2.	Transport și logistică	2.1. Promovarea utilizării biocarburanților în transporturi conform ponderii stabilite de Programul național pentru eficiență energetică 2011-2020 pînă la cel puțin 10% din totalul combustibililor utilizați în anul 2020	2016-2020	MEI AEE BNS	Cota de biocarburanți în totalul carburanților utilizați, %	<p>Realizat Caracter continuu</p> <p>MEI Actualmente, Ministerul Economiei și Infrastructurii se află la o etapă avansată de promovare a cadrului juridic secundar, necesar pentru aplicarea tuturor mecanismelor stabilite de Legea nr. 10 din 26.02.2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile.</p> <p>Au fost în proces de elaborare/ promovare un șir de proiecte de punere în aplicare a prevederilor Legii cu privire la promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil (Hotărîrea Guvernului nr. 690 din 11.07.2018); - Hotărîrea Guvernului cu privire la aprobarea limitelor de capacitate, cotelor maxime și categoriilor de capacitate în domeniul energiei electrice din surse regenerabile pînă în anul 2020 (nr. 689 din 11.07.2018); - Metodologia de calcul al impactului biocarburanților și al biolichidelor asupra emisiilor de gaze cu efect de seră (Hotărîrea Guvernului nr. 107 din 27.02.2019); - Proiectul de modificare a prevederilor Hotărîrii Guvernului nr.1073 din 27 decembrie 2013 cu privire la aprobarea Planului național de acțiuni în domeniul energiei din surse regenerabile pentru anii 2013-2020; - proiectul Regulamentului privind criteriile de durabilitate pentru biocarburanți, și procedura de verificare a respectării criteriilor de durabilitate la producerea biocarburanților (urmează a fi lansată procedura de promovare); - proiectul Regulamentului cu privire la confirmarea statutului de producător eligibil, care este promovat de ANRE. Proiectul a fost elaborat și urmează a fi supus aprobării într-o ședință publică a Consiliului de Administrație al ANRE, etc. <p>Menționăm că cota biocarburanților în totalul carburanților consumați în RM este de 0 (zero)%.</p>
		2.2. Elaborarea proiectului de lege cu privire la stocurile de petrol obligatorii	Tr. IV, 2018	MEI	Proiectul de lege elaborat și aprobat	<p>În derulare.</p> <p>Proiectul legii cu privire la crearea și menținerea nivelului minim al stocurilor petroliere, ce transpune Directiva 2009/119/CE, a fost elaborat, publicat pe platforma www.particip.gov.md și avizat de către instituțiile cointeresate.</p> <p>Reieșind din complexitatea subiectului, s-a solicitat suportul și expertiza deținută de către consultantul angajat de către Delegația UE la Chișinău, care a actualizat Analiza Impactului de Reglementare și proiectul de lege.</p> <p>Totodată, conform concluziilor Grupului Permanent de Lucru de Nivel Înalt din cadrul Comunității Energetice, a fost susținut, de principiu, în cadrul acestui Grup proiectul deciziei Consiliului Ministerial al Comunității Energetice (ședința Consiliului va avea loc în Decembrie 2019) referitor la stabilirea obligației țărilor membre ale Comunității Energetice de a transpune/ implementa Directiva de punere în aplicare (UE) 2018/1581 a Comisiei din 19 octombrie 2018 de modificare a Directivei 2009/119/CE a Consiliului în ceea ce privește metodele de calcul al obligațiilor de stocare.</p> <p>Astfel, după ajustarea proiectului de lege conform noii Directive UE 2018/1581, proiectul va fi remis repetat spre avizare către instituțiile cointeresate.</p>

						Termenul limită pentru implementarea acestui act normativ de către Republica Moldova este 01 ianuarie 2023.
3.	Asigurarea accesului la infrastructura energetică	3.1. Derularea procesului de armonizare cu standardele europene a reglementărilor normativ-tehnice existente și crearea unui sistem unificat de acte normative (cod energetic) pentru toți participanții la piața energetică	Tr. IV, 2016	MEI IES AEE	Număr de reglementări normativ-tehnice armonizate; sistem unificat de acte normative creat	<p>Realizat De către Inspectoratul Energetic de Stat au fost elaborate următoarele proiecte de reglementări normativ-tehnice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Norme de securitate la exploatarea instalațiilor electrice</i>, prezentate de comun cu procesul-verbal de aprobare la Consiliul tehnic al Inspectoratului Energetic de Stat; - <i>Regulamentul cu privire la exploatarea instalațiilor electrice ale consumatorilor</i>”; - <i>Instrucțiunea cu privire la examinarea și evidența deranjamentelor tehnologice în funcționarea centralelor și rețelelor electrice (termice)</i>. <p>Documentele respective au fost preluate de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, după fuzionarea cu Inspectoratul Energetic de Stat și la moment, sunt promovate de către Secția documente normativ-tehnice, creată în acest scop.</p> <p>Primele două norme sunt planificate a fi promovate și aprobate pe parcursul anului curent, iar cea de-a treia se va regăsi în setul de acte ce va fi promovat perioada următoare.</p> <p>Proiectele de reglementări normativ-tehnice au trecut procedura de consultare publică, iar la moment se așteaptă obținerea expertizei juridice de la Ministerul Justiției și Avizul Grupului de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător.</p>
		3.2. Elaborarea normativelor tehnice privind amenajarea și exploatarea instalațiilor electrice și termice, armonizate cu standardele europene și internaționale	Tr. IV, 2016	MEI ANRE	Număr de normative tehnice elaborate	<p>Realizat ANRE întreprinde acțiunile de rigoare conform competențelor pentru elaborarea actelor normative de reglementare prevăzute de Legea cu privire la energetică, Legea cu privire la energia electrică și Legea cu privire la gazele naturale.</p> <p><i>Astfel s-au elaborat 2 acte normativ-tehnice:</i> <i>Regulamentul de exploatare a instalațiilor electrice ale consumatorilor și Normele de securitate la exploatarea instalațiilor electrice.</i></p> <p>În anul 2019 au fost aprobate la 01.11.2019 Normele de exploatare a instalațiilor electrice ale consumatorilor noncasnici.</p>
		3.4. Promovarea etichetării energetice a dispozitivelor electrice de uz casnic, în funcție de clasa de eficiență energetică	Tr. IV, 2018	APCSP	-% dispozitivelor etichetate energetic din total, anual; - număr de controale efectuate anual; - număr de produse testate anual; - număr de inspectori instruiți anual; număr de activități de informare și	<p>Realizat Pe parcursul anului 2018, în vederea respectării legislației cu privire la etichetarea energetică a dispozitivelor electrice de uz casnic, APCSP a organizat un șir de activități de consiliere a agenților economici, prin organizarea vizitelor de consultanță, meselor rotunde.</p> <p>Activități de control nu au fost efectuate, urmare reformei instituționale și conformării cerințelor legislației cadru.</p> <p>În perioada de raportare, la APCSP au fost înregistrate și examinate</p> <ul style="list-style-type: none"> - 30 petiții, referitor la produsele cu impact energetic. <p>~Au fost organizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3 mese rotunde la care au participat 80 agenți economici, distribuite 245 pliante; - 9 vizite de consultanță, efectuate de direcția de specialitate DCPIS, unde a fost acordată consultanță inclusiv și în domeniul energetic, în luna decembrie în cadrul Evenimentului „Alege

					<p>inteligent! Economisește energie și bani! ”, organizat în comun cu Agenția pentru Eficiență Energetică (AEE), desfășurat la centrele comerciale „MAXIMUM” și „BOMBA”, reprezentanții ambelor instituții au informat circa 16 angajați și 180 consumatori despre modalitatea procurării aparatelor de uz casnic în funcție de gradul de eficiență energetică, pe care intenționează să le achiziționeze și să le utilizeze rațional. Acest eveniment a avut un impact pozitiv asupra societății civile, mediului de</p> <p>Pe parcursul anului 2019, APCSP a efectuat 37 controale planificate și inopinate privind conformitatea produselor cu impact energetic.</p> <p>În cadrul controalelor a fost verificată marcarea/ etichetarea energetică, instrucțiunile de utilizare a mai multor tipuri de produse cu impact energetic, indicii de calitate.</p> <p><i>Produsele controlate:</i> telefoane mobile, mașină de spălat, congelator, frigider, aspirator, rolă, aragaz, mașini de găurit, mașini de șlefuit, pompă electrică, aparate de sudat, uscător, ferestrău pendular, lanternă led, lămpi electrice și corpuri de iluminat, accesorii pentru jocuri electrice, ondulator, masajor, mașină de cusut, ghirlande decorative.</p> <p>În 25 (68%) controale au fost depistate neconformități.</p> <p>Au fost supuse controlului 179 loturi, în număr de 1231 unități de produse cu impact energetic/sau etichetate conform legii, din care neconforme 132 (74%) loturi, în număr de 1024 (83%) unități de lipsa instrucțiunii de utilizare în limba de stat, lipsa declarației de conformitate, lipsa avertizărilor, lungimea cablului necorespunzătoare).</p> <p>Au fost eliberate 24 prescripții privind interzicerea temporară a loturilor de produse neconforme, 25 prescripții privind înlăturarea neconformităților și o prescripție privind interzicerea punerii la dispoziție pe piață a produselor (ghirlande decorative, 8 loturi, în număr de 524 bucăți- lungimea cablului necorespunzătoare).</p> <p>Pe numele persoanelor fizice și juridice au fost încheiate 49 procese-verbale cu privire la contravenție</p> <p>În perioada raportată a fost organizat un curs de instruire a inspectorilor cu tematica „Reglementarea unor măsuri naționale privind etichetarea și informațiile standard despre produse cu impact energetic, destinate utilizatorilor finali”, curs organizat de Agenție cu suportul MEI (23 persoane instruite).</p> <p>La Seminarul informativ, organizat de către ANRE <i>”Politica de protecție a consumatorilor: principii și instrumente”</i>, au participat 2 reprezentanți ai APCSP.</p> <p>Pentru informarea și consilierea agenților economici Agenția a organizat un șir de activități. Astfel, pe parcursul anului 2019, Agenția a organizat și participat la 3 evenimente tematice de amploare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a organizat evenimentul consacrat Zilei Mondiale a Protecției Drepturilor Consumatorilor; - a participat la celebrarea evenimentului Orașelul European 2019, organizat în or. Chișinău și or. Cahul, în cadrul căruia a acordat consultanță participanților la eveniment, distribuind și materiale informaționale tematice, cu scop de informare și promovare a utilizării echipamentelor cu impact energetic; - a organizat evenimentul de promovare a imaginii și activității Agenției, cu genericul <i>„Ziua ușilor deschise”</i>,
--	--	--	--	--	---

						<p>- a organizat campanii de informare și promovare a soluțiilor pe care le oferă Agenția consumatorilor.</p> <p>În cadrul acestor activități au fost abordate subiecte referitor la eficiența energetică.</p> <p>Au fost diseminate materiale informaționale tematice, inclusiv referitor la etichetarea energetică a produselor de uz casnic și non casnic.</p> <p>Agenția a realizat Campania de informare: „Consumă responsabil, alege inteligent!”.</p> <p>În cadrul campaniei au fost efectuate 14 vizite de consultanță, unde au fost abordate subiecte referitor la eficiența energetică.</p> <p>Cu ocazia Zilei Mondiale a Protecției Drepturilor Consumatorului cu genericul „<i>Produce smart de încredere</i>”, au fost efectuate 10 vizite de consultanță, în cadrul cărora au fost abordate subiecte referitor la eficiența energetică.</p> <p>De asemenea, au fost realizate 7 apariții media, cu abordarea subiectului referitor la drepturile consumatorilor la achiziționarea produselor cu impact energetic. sacrată Zilei Mondiale a Consumatorilor, unde a fost abordat subiectul drepturilor consumatorilor de produse cu impact energetic.</p>
4.	Diversificarea businessului	4.1. Simplificarea cerințelor tehnice și de securitate față de stațiile de alimentare cu produse petroliere (fără drept de comercializare) aflate în zona rurală (dezvoltarea stocurilor proprii)	Tr. IV, 2016	MEI	Proiect aprobat	<p>Realizat</p> <p>A fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 614/2018 cu privire la modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr.1116 din 22 august 2002 (<i>Monitorul Oficial 246-254/673, 06.07.2018</i>).</p>
Componenta IV		Total acțiuni - 24, inclusiv:				
Nivelul de realizare		Realizate – 12				
83,3 %		Realizate cu caracter continuu – 8				
		Nerealizate – 4 (din care 1 suspendată)				
Componenta V. INFRASTRUCTURA CALITĂȚII						
Acțiuni orizontale						
Obiectivul 1. Ajustarea cadrului legislativ și normativ la prevederile legislației comunitare						
1.1.	Armonizarea reglementărilor cu prevederile documentelor europene	1.1.2. Revizuirea și/sau modificarea documentelor normative din domeniul metrologiei în conformitate cu prevederile directivelor	Permanen t	MEI	Număr de acte normative revizuite/modificate	<p>Realizat</p> <p>Caracter continuu</p> <p>S-a aprobat Hotărârea Guvernului nr. 1118 din 14.11.2018 cu privire la aprobarea Regulamentului general de metrologie legală referitor la modul de desemnare pentru verificarea metrologică a mijloacelor de măsurare și pentru efectuarea măsurărilor în domenii de interes public.</p> <p>Au fost aprobate și publicate în Monitorul Oficial:</p>

		de Nouă Abordare și cu cele internaționale (Organizația Internațională de Metodologie Legală) în domeniul metrologiei				<p>- Ordinul MEI nr. 133 din 13.03.2018 cu privire la aprobarea, conservarea, utilizarea, compararea, perfecționarea etaloanelor naționale ale unităților de măsură, precum și înregistrarea/radierea acestora din Registrul de stat al etaloanelor unităților de măsură;</p> <p>- Ordinul MEI nr. 169 din 29.03.2018 cu privire la aprobarea Regulamentului general de metrologie legală RGML 02:2018 „Condiții pentru înregistrarea persoanelor fizice sau juridice care activează în domeniul metrologiei legale”;</p> <p>- Ordinul MEI nr. 170 din 29.03.2018 cu privire la aprobarea Regulamentului general de metrologie legală RGML 12:2018 „Sistemul Național de Metrologie. Marcaje și buletine de verificare metrologică”.</p> <p>Au fost aprobate și publicate în MO 8 Ordine privind aprobarea NML:</p> <p>- Ordin nr.518 din 30.10.2018 cu privire la aprobarea normei de metrologie legală NML 3-10:2018 (Monitorul Oficial 441-447/1703, 30.11.2018);</p> <p>- Ordin nr.517 din 30.10.2018 cu privire la aprobarea normei de metrologie legală NML 3-11:2018 (Monitorul Oficial 441-447/1702, 30.11.2018);</p> <p>- Ordin nr.386 din 02.08.2018 cu privire la modificarea normei de metrologie legală NML 3-08:2017 (Monitorul Oficial 309-320/1217, 17.08.2018);</p> <p>- Ordin nr.289 din 12.06.2018 cu privire la aprobare a Normei de metrologie legală NML 8-08:2018 „Contoare de energie electrică. Procedura de verificare metrologică” (Monitorul Oficial 235-244/1049, 29.06.2018);</p> <p>- Ordin nr.283 din 07.06.2018 cu privire la aprobarea normei de metrologie legală NML 3-12:2018 (Monitorul Oficial 309-320/1214, 17.08.2018);</p> <p>- Ordin nr.282 din 07.06.2018 cu privire la aprobarea normei de metrologie legală NML 9-18:2018 (Monitorul Oficial 210-223/974, 22.06.2018);</p> <p>- Ordin nr.281 din 07.06.2018 cu privire la aprobarea normei de metrologie legală NML 2-15:2018 (Monitorul Oficial 309-320/1213, 17.08.2018);</p> <p>Ordin nr.227 din 08.05.2018 cu privire la aprobarea Normei de metrologie legală NML 10-02:2018 (Monitorul Oficial 157-166/657, 18.05.2018).</p> <p>Au fost aprobate 2 Ordine privind abrogarea unor documente normative:</p> <p>- Ordin nr. 33 din 05.02.2019 cu privire la abrogarea unor documente normative (Monitorul Oficial nr.49-58/321 din 15.02.2019);</p> <p>- Ordin nr. 119 din 24.04.2019 cu privire la abrogarea și modificarea unor documente normative în domeniul metrologiei legale (Monitorul Oficial);</p> <p>Au fost aprobate și publicate în MO 3 Ordine privind aprobarea NML:</p> <p>- Ordin nr.131 din 01.02.2019 cu privire la aprobarea Normei de metrologie legală NML 10-1:2019 (Monitorul Oficial nr.49-58/320 din 15.02.2019);</p> <p>- Ordin nr.135 din 29.05.2019 cu privire la aprobarea Normei de metrologie legală NML 1-06:2019 (Monitorul Oficial nr.209-216/1084 din 28.06.2019);</p> <p>- Ordin nr.136 din 29.05.2019 cu privire la aprobarea Normei de metrologie legală NML 3-13:2019 (Monitorul Oficial nr.209-216/1085 din 28.06.2019);</p> <p>A fost aprobat și publicat în MO 1 Ordin privind aprobarea PML:</p> <p>- Ordin nr.137 din 29.05.2019 cu privire la aprobarea procedurii de măsurare legală PML 1-03:2019 (Monitorul Oficial nr.209-216/1086 din 28.06.2019);</p>
--	--	---	--	--	--	--

						<p>Au fost aprobate și publicate în MO 2 Ordine privind aprobarea etalonelor naționale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ordin nr.138 din 29.05.2019 cu privire la aprobarea etalonului național al unității de măsură a volumului lichidelor (Monitorul Oficial nr.209-216/1087 din 28.06.2019); - Ordin nr.139 din 29.05.2019 cu privire la aprobarea etalonului național al unității de măsură a conductivității electrolitice (Monitorul Oficial nr.209-216/1088 din 28.06.2019). • Ordin MEI nr. 157 din 03.07.2019 cu privire la aprobarea normei de metrologie legală NML 6-06:2019 (Monitorul Oficial nr.230-237/1274 din 19.07.2019); • Ordin MEI nr. 184 din 24.07.2019 cu privire la aprobarea Normei de metrologie legală NML 5-16:2019 (Monitorul Oficial nr.274-278/1463 din 06.09.2019); • Ordin MEI nr. 186 din 25.07.2019 cu privire la aprobarea Normei de metrologie legală NML 1-08:2019 (Monitorul Oficial nr.250-255/1365 din 09.08.2019); - Ordin MEI nr. 187 din 25.07.2019 cu privire la aprobarea Normei de metrologie legală NML 5-15:2019 (Monitorul Oficial nr.274-278/1464 din 06.09.2019).
1.2.	Asigurarea compatibilității standardelor cu reglementările tehnice ajustate la normele europene	1.2.1. Continuarea procesului de adoptare a standardelor europene și internaționale	Permanen t	INS MEI	Număr de standarde europene și internaționale adoptate în calitate de standarde naționale	<p>Realizat Caracter continuu ISM: Până la moment au fost adoptate 2310 de standarde europene și internaționale în calitate de standarde moldovenești. Pe parcursul anului 2019 au fost adoptate în calitate de standarde moldovenești 4 831 standarde europene și 57 standarde internaționale.</p>
		1.2.2. Anularea standardelor naționale conflictuale cu standardele europene adoptate ca standarde naționale	Permanen t	INS MEI	Număr de standarde anulate	<p>Realizat Character continuu ISM: Au fost identificate și anulate 366 standarde conflictuale cu standardele europene adoptate în calitate de standarde moldovenești. Pe parcursul anului 2019 au fost identificate și anulate 944 de standarde conflictuale cu cele europene. În total au fost adoptate în calitate de standarde moldovenești 26 838 standarde europene din numărul total de 26 838, ceea ce constituie 100% din totalul de standarde publicate de CEN și CENELEC.</p>
1.3.	Intensificarea cooperării cu organismele europene de standardizare	1.3.1. Participarea activă a Organismului Național de Standardizare în procesul de standardizare europeană în calitate de membru afiliat al Comitetului European de Standardizare	Permanen t	INS MEI	Număr de proiecte de standarde avizate	<p>Realizat Character continuu INS: În cadrul comitetelor tehnice naționale au fost examinate 147 de proiecte de standarde europene în curs de elaborare în comitetele tehnice europene corespondente. Au fost identificate și anulate 366 de standarde conflictuale cu standardele europene adoptate în calitate de standarde moldovenești.</p>
1.4.	Consolidarea capacităților instituționale ale Organismului	1.4.1. Dezvoltarea capitalului uman în domeniul standardizării prin	Permanen t	INS MEI	Număr de experți instruiți	<p>Realizat Character continuu INS: Pe parcursul I semestru, personalul ISM a fost antrenat în diverse sesiuni de instruire (17 la număr), după cum urmează:</p>

	Național de Standardizare (ONS)	instruirea continuă a personalului Organismului Național de Standardizare				<ol style="list-style-type: none"> 1. Tranziția sistemului de management al siguranței alimentului la cerințele ISO 22000:2018 (14.02-15.02.2019) - 2 persoane; 2. Webinar: Good practices for the development of harmonised standards under the Medical Device Directive/Medical Device Regulation (26.02.2019) -16 persoane; 3. Workshop - Major aspects of the New Approach and mechanisms for transition to EN standards (12.03-15.03.2019) - 15 persoane; 4. Data Protection Officer - Responsabil cu protecția datelor cu caracter personal conform cerințelor Regulamentului 679/2016 (GDPR), București (17.03-21.03.2019) - 2 persoane; 5. Auditor intern pentru sisteme de management al calității SM EN ISO 9001:2015 (28.03-29.03.2019) - 4 persoane; 6. Marketing and Communication Forum, Geneva (03.04-06.04.2019) - 2 persoane; 7. Participation of Small and Medium Sized Enterprises (SMEs) in standardization (10.04.2019) - 13 persoane; 8. Training „Public-speaking and communication skills” (15.04-16.04.2019) - 20 persoane; 9. Vizita de studiu, în cadrul proiectului „Implementation of Eurocodes in the Republic of Moldova”, Cehia (20.05-24.05.2019) - 3 persoane; 10. Requirements of ISO 19011:2018 for internal auditors of management systems (20.05-24.05.2019) - 7 persoane; 11. Seminar, Modificări operate în Legea 289-XV din 22.07.2004 (23.05.2019) - 1 persoană; 12. Seminar de instruire cu tema „Aproximarea legislației naționale privind construcția autovehiculelor la standardele Uniunii Europene” (23.05.2019) – 1 persoană; 13. Vizita de studiu, „Study visit at a National standardization body which obtained the status of full member at CEN-CENELEC in the last 5 years”, Polonia (29.05-01.06.2019) - 3 persoane; 14. Focus-grup „Măsurile Sanitare și Fitosanitare în contextul implementării Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (ZLSAC) cu UE" (29.05.2019) - 1 persoană; 15. Webinar Public access to documents and communications exchanged with the EU institutions (11.06.2019) - 11 persoane; 16. Digital Marketing and Social Media Training (12.06, 14.06.2019) - 2 persoane; 17. Marketing and Communication Workshop, Tashkent (17.06-21.06.2019) - 2 persoane. 18. Training „Cerințele Ghidului 22 CEN/CENELEC privind îndeplinirea criteriilor de membru cu drepturi depline al CEN/CENELEC” (03.12.2019-05.12.2019) - 22 persoane; 19. Requirements of ISO 19011:2018 for internal auditors of management systems (20.05-24.05.2019) - 7 persoane; 20. Tranziția sistemului de management al siguranței alimentului la cerințele ISO 22000:2018 (14.02-15.02.2019) - 2 persoane; 21. Auditor intern pentru sisteme de management al calității SM EN ISO 9001:2015 (28.03-29.03.2019) - 4 persoane.
--	---------------------------------	---	--	--	--	--

					<p>Pe parcursul anului 2019, angajații ISM au participat la 8 webinare tematice organizate de organizațiile europene și internaționale de standardizare, dar și alte organizații din domeniul IT și data protection.</p> <p>În total, pe parcursul anul 2019, au fost instruiți 22 de angajați ai ISM, ceea ce constituie 100 % din numărul de angajați.</p>
	1.4.2. Asigurarea Organismului Național de Standardizare cu un sistem informațional modern și crearea bazei de date electronice, inclusiv a programului pentru vânzările on-line a standardelor	Permanen t	INS MEI	Sistem informațional funcțional; număr de standarde accesate on-line; număr de utilizatori de standarde accesate on-line; platforma pentru comitetele tehnice funcțională; număr de proiecte de standarde examinate prin intermediul platformei pentru comitetele tehnice	<p>Realizat</p> <p>Caracter continuu</p> <p>INS: A fost elaborat sistemul informațional “e-standard” care reprezintă un instrument modern și accesibil de căutare și de vizualizare a informațiilor despre standarde.</p> <p>1. Este în derulare proiectul finanțat de Agenția Cehă pentru Dezvoltare. Proiectul are ca obiectiv elaborarea platformei e-shop, care va oferi accesul online la standardele moldovenești. A fost semnat contractul cu laboratorul sistemului. Sistemul este în elaborare.</p> <p>2. S-au inițiat negocieri cu Secretariatul Central al ISO pentru platforma online de management al comitetelor tehnice, în care vor fi examinate proiectele de standarde.</p> <p>Au fost elaborate module în baza de date e-Standard pentru importul semiautomat al metadatelor de pe serverele organizațiilor de standardizare (CEN/CENELEC, ISO, IEC) și anularea edițiilor vechi ale standardelor europene și internaționale.</p> <p>Este în grad avansat de derulare proiectul finanțat de Agenția Cehă pentru Dezvoltare. Proiectul are ca obiectiv elaborarea platformei e-shop, care vă oferi accesul on-line la standardele moldovenești. În particular, a fost semnat contractul cu compania elaboratoare a aplicației, a fost elaborată specificația detaliată, au fost alocate resursele hardware, a fost agreat designul și funcționalitățile magazinului on-line și se estimează că la finele lunii ianuarie să fie lansată versiunea de test a magazinului.</p> <p>A fost elaborată și se completează cu date platforma E-comitet, unde se vor desfășura lucrările de standardizare în cadrul comitetelor tehnice naționale. Totodată, a fost considerat relevant să fie implementat sistemul ISOLutions elaborat de ISO. La moment deja sunt atinse înțelegeri cu Secretariatul Central ISO privind procurarea dreptului de utilizare și implementarea sistemului ISOLutions în activitatea ISM și în lucrările comitetelor tehnice naționale. Conform înțelegerilor, se estimează că sistemul ISOLutions va fi lansat în exploatare în lunile aprilie-mai 2019. Astfel, toate datele, care actualmente se conțin în platforma e-comitet vor fi migrate în ISOLutions.</p> <p>Au fost plasate pentru examinare în platforma e-Comitet 30 proiecte de standarde.</p> <p>Actualmente, platforma de distribuție electronică a standardelor este la faza finală de testare funcțională.</p> <p>Platforma de difuzare electronică a standardelor (e-shop) a fost lansată la data de 28.06.2019.</p> <p>Pentru lucrul cu comitetele tehnice de standardizare a fost considerat relevant să fie implementat sistemul ISOLutions elaborat de ISO. Au fost pregătite toate informațiile necesare înregistrării în sistemul ISOLutions a tuturor membrilor CT naționale.</p>

						Au fost finalizate negocierile cu Secretariatul Central al ISO privind semnarea acordului de utilizare a sistemului de management al documentelor ISOLutions. Semnarea acordului se va realiza după revizuirea platformei ISOLutions (proces ce se va realiza în viitorul apropiat). Până la aplicarea platformei ISOLutions, este utilizată platforma e-comitet.																																																				
Obiectivul 2. Semnarea Acordului de recunoaștere multilaterală cu Cooperarea Europeană pentru Acreditare																																																										
2.1.	Consolidarea capacităților instituționale ale Organismului Național de Acreditare	2.1.1. Sporirea capitalului uman în domeniul acreditării prin instruirea specialiștilor pentru domenii noi: acreditarea laboratoarelor de etalonări, medicale, criminalistice, organismelor de inspecție	Permanen t	MEI	Număr de auditori instruiți; număr de domenii noi	<p>Realizat Character continuu 1. Instruiri În perioada 2018, au fost instruiți 10 evaluatori tehnici și 12 evaluatori șefi privind cerințele noii versiuni a standardului EN ISO/IEC 17025:2017. Întru realizarea menținerii statutului de semnatar EA-BLA, pe componenta DCFTA în domeniul activităților de acreditare pentru anul 2018, a fost asigurată participarea reprezentanților MOLAC la: I. Ședințele Comitetelor tehnice ale Cooperării Europene pentru Acreditare (EA) după cum urmează:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Nr.</th> <th>Denumire comitet</th> <th>Perioada de participare</th> <th>Număr participanți</th> <th>Locul desfășurării</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="2">1.</td> <td rowspan="2">Comitetul Armonizare Orizontală EA (HHC)</td> <td>06-08.03.2018</td> <td>1</td> <td rowspan="2">or.Brussels (Belgia)</td> </tr> <tr> <td>18-19.09.2018</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">2.</td> <td rowspan="2">Comitetul Publicare și Comunicare EA (CPC)</td> <td>07-08.03.2018</td> <td>2</td> <td>or.Utrecht (Olanda)</td> </tr> <tr> <td>12-13.09.2018</td> <td>1</td> <td>or. Paris (Franța)</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">3.</td> <td rowspan="2">Comitetul Certificare EA (CC)</td> <td>14-15.03.2018</td> <td>1</td> <td>or. Windsor (UK)</td> </tr> <tr> <td>10-11.09.2018</td> <td>1</td> <td>or.Varsovia (Polonia)</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">4.</td> <td rowspan="2">Comitetul Inspecții EA (IC)</td> <td>13.03.2018</td> <td>1</td> <td>or. Windsor (UK)</td> </tr> <tr> <td>13-14.09.2018</td> <td>1</td> <td>or.Varsovia (Polonia)</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">5.</td> <td rowspan="2">Comitetul de Laboratoare EA (LC)</td> <td>13-15.03.2018</td> <td>1</td> <td>or. Madrid (Spania)</td> </tr> <tr> <td>26-27.09.2018</td> <td>1</td> <td>or.Tallinn (Estonia)</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">6.</td> <td rowspan="2">Consiliului Acordului Multilateral al EA (MAC)</td> <td>24-27.04.2018</td> <td>2</td> <td>or.Belgrad (Serbia)</td> </tr> <tr> <td>03-04.10.2018</td> <td>1</td> <td>or.Budapest (Ungaria)</td> </tr> </tbody> </table>	Nr.	Denumire comitet	Perioada de participare	Număr participanți	Locul desfășurării	1.	Comitetul Armonizare Orizontală EA (HHC)	06-08.03.2018	1	or.Brussels (Belgia)	18-19.09.2018	1	2.	Comitetul Publicare și Comunicare EA (CPC)	07-08.03.2018	2	or.Utrecht (Olanda)	12-13.09.2018	1	or. Paris (Franța)	3.	Comitetul Certificare EA (CC)	14-15.03.2018	1	or. Windsor (UK)	10-11.09.2018	1	or.Varsovia (Polonia)	4.	Comitetul Inspecții EA (IC)	13.03.2018	1	or. Windsor (UK)	13-14.09.2018	1	or.Varsovia (Polonia)	5.	Comitetul de Laboratoare EA (LC)	13-15.03.2018	1	or. Madrid (Spania)	26-27.09.2018	1	or.Tallinn (Estonia)	6.	Consiliului Acordului Multilateral al EA (MAC)	24-27.04.2018	2	or.Belgrad (Serbia)	03-04.10.2018	1	or.Budapest (Ungaria)
Nr.	Denumire comitet	Perioada de participare	Număr participanți	Locul desfășurării																																																						
1.	Comitetul Armonizare Orizontală EA (HHC)	06-08.03.2018	1	or.Brussels (Belgia)																																																						
		18-19.09.2018	1																																																							
2.	Comitetul Publicare și Comunicare EA (CPC)	07-08.03.2018	2	or.Utrecht (Olanda)																																																						
		12-13.09.2018	1	or. Paris (Franța)																																																						
3.	Comitetul Certificare EA (CC)	14-15.03.2018	1	or. Windsor (UK)																																																						
		10-11.09.2018	1	or.Varsovia (Polonia)																																																						
4.	Comitetul Inspecții EA (IC)	13.03.2018	1	or. Windsor (UK)																																																						
		13-14.09.2018	1	or.Varsovia (Polonia)																																																						
5.	Comitetul de Laboratoare EA (LC)	13-15.03.2018	1	or. Madrid (Spania)																																																						
		26-27.09.2018	1	or.Tallinn (Estonia)																																																						
6.	Consiliului Acordului Multilateral al EA (MAC)	24-27.04.2018	2	or.Belgrad (Serbia)																																																						
		03-04.10.2018	1	or.Budapest (Ungaria)																																																						

					<table border="1"> <tr> <td>7.</td> <td>Asamblarea Generală EA (EA GA)</td> <td>16-17.05.2018</td> <td>1</td> <td>or.Bulgaria (Sofia)</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>21-22.11.2018</td> <td>1</td> <td>or.București (Romania)</td> </tr> </table> <p>II. Ședințele Grupurilor de Lucru din cadrul Comitetelor tehnice EA după cum urmează:</p> <p>1. Food (Comitetul Certificare) – 12-13.06.18, or.Morges (Elveția), 1 angajat</p> <p>2. Health Care (Comitetul Laboratoare) – 29-30.10.18, or. Limassol (Cipru), 1 angajat.</p> <p>III. Vizită de studiu în cadrul altor Organisme de Acreditare</p> <p>1. Vizita în cadrul Organismului de Acreditare din Polonia (PCA) - 03-06.12.2018, 5 angajați.</p> <p>IV. Instruiri</p> <p>1. Cursul de instruire cu privire la modificarea standardului ISO/IEC 17025:2017 25-26.01.2018, or. Paris (Franța), 2 angajați.</p> <p>În același context, în cadrul proiectului PTB, în domeniul activităților de acreditare pentru anul 2018, a fost asigurată participarea reprezentanților MOLDAC la instruirile după cum urmează:</p> <p>1. Instruirea conform noii versiuni a cerințelor standardului ISO/IEC 17011:2017 2 persoane, or.Kiev, Ucraina, perioada 5-7 noiembrie 2018.</p> <p>2. Instruirea conform noii versiuni a cerințelor standardului ISO/IEC 17025:2017 2 persoane, or.Kiev, Ucraina, perioada 3-5 decembrie 2018</p> <p>De asemenea, reprezentanții MOLDAC au participat la instruirii/ vizite de studiu neprevăzute, precum:</p> <p>1. Instruirea conform noii versiuni a cerințelor standardului ISO/IEC 17021-3:2017 – 12-16.11.2018 or. Antalya (Turcia) 1 persoană,</p> <p>2. Colaborarea cu ONA TURKAK, Turcia (schimb de experiență în domeniul certificarea persoanelor) în perioada 29-30.11.2018 – 2 persoane.</p> <p>În vederea pregătirii MOLDAC către evaluarea paritară, care este un obiectiv major pentru anul 2018, pe parcursul anului au fost organizate cursuri de instruire, acestea fiind prezentate de experți în cadrul proiectului DCFTA. Astfel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - în perioada 26-29 martie, 7-18 mai și 20-22 august 2018 s-a desfășurat Cursul de instruire privind elaborarea și implementarea Sistemului de Management în conformitate cu versiunea nouă a standardului SM EN ISO/IEC 17011:2017 “Evaluarea conformității. Cerințe pentru organisme de acreditare care acreditează organisme de evaluare a conformității”; - în perioada 6-10 august, 17-20 septembrie, 28 septembrie și 21-22 noiembrie au avut loc cursuri de instruire privind aspectele și implementarea noii versiuni a standardului SM EN ISO/IEC 17025:2017 “Document informativ privind tranziția la noua versiune a standardului”- 14 EvTeh, 12 EvȘ. - în perioada 27-29 septembrie 2018 a avut loc Cursul de instruire privind cerințele standardului SM SR EN ISO15189:2014 “Laboratoare medicale. Cerințe pentru calitate și competență”. - în perioada 6-7 noiembrie au avut loc instruirii privind standardele SM SR EN ISO/IEC 17021-1:2015 “Evaluarea conformității. Cerințe pentru organisme care efectuează audit și certificare ale sistemelor de management. Partea 1: Cerințe” și SM ISO/IEC 17021-3:2017 „Evaluarea conformității. Cerințe pentru organisme care efectuează audit și certificare ale 	7.	Asamblarea Generală EA (EA GA)	16-17.05.2018	1	or.Bulgaria (Sofia)			21-22.11.2018	1	or.București (Romania)
7.	Asamblarea Generală EA (EA GA)	16-17.05.2018	1	or.Bulgaria (Sofia)											
		21-22.11.2018	1	or.București (Romania)											

					<p>sistemelor de management. Partea 3: Cerințe de competență pentru auditarea și certificarea sistemelor de management al calității” -10 evaluatori</p> <ul style="list-style-type: none"> - în perioada 8-9 noiembrie a avut loc o instruire privind standardul SM SR EN ISO/IEC 17024:2014 “Evaluarea conformității. Cerințe generale pentru organisme care efectuează certificarea persoanelor”-10 evaluatori <p>Pentru Experții/ Evaluatorii tehnici ai MOLDAC, precum și pentru reprezentanții OEC-urilor acreditate, au fost de asemenea organizate cursuri de instruire, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - la 16.02.18 – privind modificarea documentelor MOLDAC (9 participanți) - la 03.03.18 – privind beneficiile recunoașterii europene și internaționale a MOLDAC (72 participanți) - la 29.06 și 12.10.18 – privind cerințele noii versiuni a standardului ISO/IEC 17011:2017 (27 participanți) - la 13.09.18 – privind cerințele noii versiuni a standadului ISO/IEC 17025:2017 (20 participanți) - la 19-21.12.18 – privind cerințele standardului SM SR EN ISO/CEI 17065:2013 (27 reprezentanți ai Organismelor de Evaluarea a Conformității și 5 reprezentanți MOLDAC) <p>2. Domenii Noi</p> <p>Pe parcursul anului 2018 au fost extinderi la domenii/subdomenii noi, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inspecția dispozitivelor medicale ✓ OI din cadrul ÎS „Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare” pentru aparate dispozitive medicale, decizie de acreditare din 18.05.2018; ✓ OI din cadrul “Veritrans Plus” SRL, pentru aparate dispozitive medicale, decizie de acreditare din 19.07.2018 (suspendat la decizia MOLDAC din 14.09.2018, modif. Personal cheie); (este suspendat) - Inspecția produselor periculoase - Certificarea produselor ✓ OCpr din cadrul ÎS „Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare” pentru aparate de joc, decizie de acreditare din 10.09.2018. ✓ OC din cadrul Î.S. „Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare” pentru certificare în domeniul biletelor de loterie, decizie de acreditare din 31.10.2018. - Laborator de încercări ✓ Laboratorul de încercări și Cercetări a Materialelor pentru Drumuri și Construcții al ÎS „Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare” pentru materiale textile, decizie de acreditare din 14.11.2018. ✓ Laboratorul de expertize judiciare din cadrul "Centrul Național de Expertize Judiciare CNEJ" pentru expertiza circumstanțelor accidentului rutier, decizie de acreditare din 24.10.2018. <p>În perioada ianuarie-iunie 2019 au fost organizate instruirii după cum urmează: 1.Instruire Personal privind cerințele noii versiuni a standardului ISO/IEC 17025:2018 Evaluatori – 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Experți – 3 <p>2.Instruirii în cadrul Proiectului DCFTA</p> <p>2.1.Cerințele ISO 14065 (Emisii de gaze)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evaluatori șefi – 10
--	--	--	--	--	--

					<ul style="list-style-type: none"> • Evaluatori – 3 <p>2.2.Cerințele ISO/IEC 17025 + ILAC G8</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evaluatori Șefi – 12 • Evaluatori – 8 • Experți – 8 <p>2.3.ISO/TS 20658 (Medicale)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evaluatori Șefi – 4 • Evaluatori – 3 • Experți –3 <p>3.Instruiri în cadrul proiectului PTB</p> <p>3.1.Instruire ISO/IEC 17065 – 2 Evaluatori</p> <p>3.2.Instruire ISO/IEC 17020 – 2 Ev. Șefi</p> <p>În perioada ianuarie-iunie a anului 2019, MOLDAC are în curs de dezvoltare 2 scheme noi:</p> <p>-acreditarea Organismelor care efectuează certificarea persoanelor (ISO/ IEC 17024), pentru care deja este în așteptare de solicitări.</p> <p>-acreditarea Organismelor care efectuează verificarea rapoartelor emisiilor de gaze cu efect de sera (GHG) conform ISO 14065.</p> <p>MOLDAC și-a extins activitatea pentru un nou subdomeniu de acreditare – schema ISO/IEC 17021-1 și ISO/TS 22003 pentru OC SMSA (ISO 22000:2005/ ISO 22000:2018) – categoria F Distribuție. MOLDAC pregătește permanent personalul pentru acreditarea OEC pe noi subdomenii conform RT.</p> <p>4. Pe parcursul anului 2019 MOLDAC și-a extins activitatea pentru 2 subdomenii noi de acreditare după cum urmează:</p> <p>- Laboratoare de încercări în domeniul sănătății animale: Centrul Republican Diagnostic Veterinar (CRDV);</p> <p>Organisme de inspecție în domeniul expertizei judiciare: Centrul Național de Expertize Judiciare (CNEJ).</p>	
		2.1.2 Evaluarea la nivel de omologi de către echipa EA a Centrului Național de Acreditare MOLDAC în scopul menținerii statutului de semnatar al Acordului de recunoaștere bilaterală cu Cooperarea Europeană pentru Acreditare EA BLA (a. 2019).	Semestrul I, 2019	MEI MOLDAC DDIC	Rapoarte de evaluare ale echipei EA	<p>Realizat</p> <p>Evaluarea paritară (la nivel de omologi) a Centrului Național de Acreditare (MOLDAC) de către echipa Cooperării Europene pentru Acreditare (EA) a fost efectuată în perioada 14-25 februarie 2019. Ulterior echipa EA a prezentat MOLDAC raportul intermediar privind rezultatele evaluării respective. Evaluarea s-a finisat cu 0 neconformități, 10 îngrijorări și 7 comentarii. În urma evaluării paritare, MOLDAC, în conformitate cu prevederile documentului EA-2/02, a elaborat Planul de acțiuni, care a fost expediat conducătorului echipei EA spre examinare/ acceptare, ulterior au demarat acțiunile de realizare a Planului respectiv. Ca rezultat, la data de 03.06.2019 echipa EA a acceptat planul de acțiuni propus de către MOLDAC.</p> <p>În cadrul ședinței Consiliului Acordului Multilateral al Cooperării Europene pentru Acreditare EA (MAC), care va avea loc în octombrie 2019, va fi luată decizia referitor la menținerea statutului de semnatar EA BLA de către MOLDAC.</p> <p>La data de 31.01.2019 MOLDAC a obținut statutul de semnatar al Memorandumului de Înțelegere al Forumului Internațional pentru Acreditare (IAF MoU), precum și semnatar al Acordului Multilateral de Recunoaștere IAF MLA pentru următoarele scheme: Certificare</p>

						<p>Produce - conform standardului ISO/IEC 17065, Certificare Sisteme de Management - conform standardului ISO/IEC 17021-1.</p> <p>La 11.04.2019 echipa EA a prezentat MOLDAC raportul intermediar privind rezultatele evaluării respective. Evaluarea s-a finisat cu "0" neconformitati, 10 îngrijorări și 7 comentarii. În urma evaluării paritare, MOLDAC, în conformitate cu prevederile documentului EA-2/02, a elaborat Planul de acțiuni, care a fost expediat conducătorului echipei EA spre examinare/acceptare, ulterior au demarat acțiunile de realizare a Planului respectiv. Ca rezultat, la data de 03.06.2019 echipa EA a acceptat planul de acțiuni propus de către MOLDAC.</p> <p>In cadrul ședinței Consiliului Acordului Multilateral al Cooperării Europene pentru Acreditare EA (MAC), din 02-03 octombrie 2019, s-a luat decizia referitor la menținerea statutului de semnatar EA BLA de către MOLDAC.</p>
Obiectivul 3. Asigurarea trasabilității măsurărilor efectuate în Republica Moldova la Sistemul Internațional de Unități (SI) și recunoașterea internațională a rezultatelor măsurărilor						
3.1.	Consolidarea și dezvoltarea capacităților instituționale ale Institutului Național de Metrologie	3.1.1 Dezvoltarea bazei naționale de etaloane și crearea condițiilor adecvate pentru funcționarea acesteia	Permanenț	INS MEI	Număr de cercetări ale etaloanelor din baza națională de etaloane efectuate; număr de etaloane naționale, etaloane de referință și etaloane de lucru din dotarea bazei naționale de etaloane create, modernizate	<p>Realizat</p> <p>Caracter continuu</p> <p>INM: i) Sunt în proces de desfășurare 23 de cercetări ale stabilității în timp, reproductibilității și repetabilității rezultatelor măsurărilor, efectuate cu Etaloanele Naționale și de referință:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etalon național al rezistenței electrice în curent continuu ETN 01-12; • Etalon național al unității de temperatură ETN 02-12; • Etalon național al unității kerma în aer și puterii kerma în aer ETN 03-11; • Etalonul național al unității de măsură a tensiunii electrice în curent continuu ETN 04-12; • Etalonul național al unității de timp și frecvența ETN 05-12; • Etalonul național al unității de măsură a lungimii ETN 06-15; • Etalonul național al unității de măsură a debitului lichidelor ETN 07-15; • Etalonul național al unității de măsură a factorului spectral de transmitanță și densitate optică ETN 08-15; • Etalonul național al unității de măsură a masei ETN 09-15; • Etalonul Național al unității de măsură a debitului de gaze ETN 10-16; • Etalonul Național al unității de măsură a densității lichidelor ETN 11-16; • Etalonul Unității de Măsură a Umidității Gazelor ETN 12-17; • Etalonul Unității de Măsură a Presiunii ETN 13-17; • Etalonul Unității de Măsură a pH-ului ETN 14-17; • Etalonul de referință multifuncțional al unităților de măsură a mărimilor electrice ETR 32-15. <p>ii) Sunt efectuate cercetări în scopul modernizării ale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Etalonului național al unității de măsură a masei ETN 09-15; - Etalonului național al unității de măsură a temperaturii ETN 02-12. <p>iii) Sunt în proces de realizare studii de fezabilitate privind evaluarea relevanței elaborării: etalonului național al unității de măsură a volumului și etalonului național în termometria fără contact (pirometrie).</p> <p>iv) Etaloane modernizate.</p> <p>Au fost efectuate studii de fezabilitate privind evaluarea relevanței modernizării:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etalonul național al unității de măsură a volumului lichidelor ETN 15-19; • Etalonul național al factorului spectral de transmitanță și densitate optică ETN 08-15.

					Din motivul insuficienței surselor financiare, necesare pentru procurarea echipamentelor destinate modernizării etaloanelor în cauză, modernizarea lor a fost transferată pentru anul 2020.
	3.1.2 Asigurarea trasabilității măsurărilor la Sistemul Internațional de Unități și asigurarea recunoașterii internaționale a rezultatelor măsurărilor, inclusiv prin participarea la intercomparări regionale și internaționale	Permanen t	INS MEI	Număr de etaloane din dotarea bazei naționale de etaloane etalonate; număr de participări la intercomparări la nivel regional și internațional; număr de rînduri ale capabilităților de măsurare (tabelele CMC) publicate pe site-ul www.Bipm.org	<p>Realizat Character continuu</p> <p>INM: i) Au fost etalonate 246 etaloane din dotarea Laboratoarelor metrologice ale INM ii) INM a inițiat participarea la 24 comparări regionale sub egida Biroului Internațional de Măsuri și Greutăți în cadrul COOMET (21 comparări) și EURAMET (3 comparări). La momentul raportării:</p> <ol style="list-style-type: none"> În cadrul comparării 624/GE-/13 "Comparări a rezistențelor electrice de valoare unică de 100 Ω și 100 kΩ" către laboratorul pilot a fost transmis pentru expertiză raportul final al măsurărilor. Se așteaptă raportul final (Draft B. Link: https://kcdb.bipm.org/appendixB/KCDB_ApB_info.asp?cmp_idy=1459&cmp_cod=COOMET.EM-S19&prov=exalead) În cadrul comparării 641/BY-a/14 „Comparări ale etaloanelor naționale a unității kerma în aer și a puterii kerma în aer pentru calitățile de iradiere roentgen, utilizate în dozimetrie și radiologia de diagnostic” către laboratorul pilot a fost transmis raportul final al măsurărilor. Se așteaptă datele preliminare (Draft A). În cadrul comparării 555/AZ-a/12 “Comparări suplimentare COOMET în domeniul măsurării densității lichidelor” către laboratorul pilot a fost transmis pentru expertiză raportul final al măsurărilor. A fost recepționat PreDraft A al comparării. În cadrul comparării 655/RU/15 „Comparare pilot în domeniu măsurării pH-lui soluțiilor tampon de fosfat (pH ~ 7)” a fost recepționat Draft-ul B al raportului final. În cadrul comparării 686/MD/16 “Comparare bilaterală pentru etalon de tensiune în curent continuu a valorilor de 1,018V și 10V” către laboratorul pilot a fost transmis pentru expertiză raportul final al măsurărilor. Raportul final (Draft B) a fost aprobat de către președintele CT-1.3. În cadrul comparării 545/UA/11 “Comparare suplimentară în domeniul determinării volumului static a măsurătoarelor de volum” au fost realizate măsurările și expediate rezultatele măsurărilor laboratorului pilot pentru analiză. În cadrul comparării 593/RU/13 “Compararea cheie regională a etalonului național a unității de temperatură în domeniul de măsurare de la 0,01°C până la 660,323°C” a fost transmis Draftul A a protocolului spre analiză. În cadrul comparării 640/BY-a/14 “ Comparări cheie în domeniu măsurării coordonatelor de culoare și coordonatelor cromatice” au fost realizate măsurările și expediate rezultatele măsurărilor laboratorului pilot pentru analiză. În cadrul comparării 642/MD/14 "Compararea unităților de măsurare în domeniul etalonării termometrelor cu rezistență din platină" a fost transmis Draftul A a protocolului spre analiză. În cadrul comparării 665/UA/15 "Comparări suplimentare bilaterale în domenii de măsurare a masei" au fost efectuate măsurările de către toți participanții. Se întocmește raportul final, draft A.

					<p>11. În cadrul comparării 670/GE/15 "Compararea greutăților etalon cu masa nominală de 100 mg, 5 g, 50 g și 1 kg" au fost efectuate măsurările de către toți participanții. Se întocmește raportul final, draft A.</p> <p>12. În cadrul comparării 684/MD/16 "Compararea etaloanelor debite gaze" au fost realizate măsurările și expediate rezultatele măsurărilor laboratorului pilot pentru analiză.</p> <p>13. În cadrul comparării 694/MD/16 "Comparare suplimentară în domeniul masei cu utilizarea etaloanelor cu valori nominale de 100 g; 20 g; 1kg și 10 kg." rezultatele măsurărilor sunt la stadiul de expertizare.</p> <p>14. În cadrul comparării EURAMET.PR.K6-2015 "Comparări în domeniul măsurărilor transmitanței" au fost efectuate măsurările și se efectuează prelucrarea rezultatelor.</p> <p>15. În cadrul comparării EURAMET 1439-2018 "Compararea etaloanelor, debite lichide" au fost realizate măsurările și expediate rezultatele măsurărilor laboratorului pilot pentru analiză.</p> <p>16. Au fost inițiate și efectuate măsurările în cadrul comparării bilaterale EURAMET "Supplementary Comparison of Relative Humidity Realizations" cu TUBITAK – UME (laborator pilot), Turcia.</p> <p>iii) La moment, INM deține 43 de rînduri ale capabilităților de măsurare publicate pe site-ul BIPM (40 rînduri – temperatură; 2 rînduri – mărimi ionizante; 1 rînd – lungimi). Link:https://kcdb.bipm.org/appendixC/country_list_search_RI.asp?CountSelected=NMI%20(MD);6;-:8;-&branch=1&country_sel=MD</p>
	3.1.3. Pregătirea și îmbunătățirea continuă a calificării specialiștilor din domeniul metrologiei	Permanenț	INS MEI	Număr de persoane perfecționate	<p>Realizat Caracter continuu INM: Au fost instruite:</p> <ul style="list-style-type: none"> - "Effective participation in Coordinated Universal Time (UTC)", BIPM, Franța, (1 persoană, 4 zile); - "EURAMET training on calibration of volume equipment", IPQ, Portugalia, (2 persoane, 4 zile); - "Consultancy concerning the development of Metrology at the Calibration Laboratories of ZMK, Germany with focus on implementation of small volumes „piston pipettes and „multi dispensers", ZMK Germania, (1 persoană, 4 zile); - "Effective participation in Coordinated Universal Time (UTC)", BIPM, Franța, (1 persoană, 2 zile); - "Cursuri de pregătire în cadrul laboratorului etaloanelor secundare de dozimetrie"; BELGIM, Minsk, (2 persoane, 10 zile); - "Workshop on Conformity Assessment and General Requirements for Proficiency Testing in Metrology" (ISO/IEC 17043), Chișinău, TAIEX, (5 persoane, 2 zile); - "Has completed „Procedures of conformity assessment"; IMBIH, Sarajevo, Bosnia și Herțegovina, (2 persoane, 2 zile); - "Trening on ISO/IEC 17025:2017 accreditation aspects for Metrology experts, MOLDAC, (11 persoane, 1 zi);

						<p>- "Summer School on Thermal Metrology", EURAMET, Thessaloniki, Greece, (2 persoane, 5 zile);</p> <p>- "Workshop on Legal Metrology: "Pre-packaged products" in the framework of the project"; (1 persoană, 2 zile);</p> <p>- "Training on calibration of measuring tapes, rulers and long gauges", EURAMET, MBM Muntenegru, (2 persoane, 5 zile);</p> <p>- "Metrology and Calibration in Radiation Protection EMPIR", Project DOSEtrace; (1 persoană, 4 zile);</p> <p>- "Workshop on Legal Metrology: MID and NAWID", Chişinău, (5 persoane, 3 zile);</p> <p>- "Study visit at an european conformity assessment body of measurement devices – MRC", România, (2 persoane, 3 zile);</p> <p>"Seminar de comunicare EURAMET privind redefinirea SI", Institutul de Metrologie din Viena, Austria (BEV), (2 persoane, 2 zile)</p> <p>- "EURAMET Information Days for INM Moldova", Chisinau, Moldova (17 persoane);</p> <p>- TAIEX Workshop on New Edition of ISO/IEC 17025:2017 - Challenges of the Transition Process and Practical Implementation of the Standard, Chisinau, Moldova (22 persoane, 2 zile);</p> <p>- Training on Decision Rules in the context of ISO/IEC 17025:2017, INM Moldova (10 persoane, 1 zi);</p> <p>- EURAMET Information Days for INM Moldova, Republica Moldova (17 persoane, 2 zile);</p> <p>- Training on the CIPM-MRA requirements and their implementation by EURAMET, INM Moldova (18 persoane, 1 zi).</p> <p>Au fost instruite:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 persoană, 5 zile, "Metode de etalonare a sistemelor de indicare a forței ale mașinilor de încercat materiale. Evaluarea incertitudinii de măsurare", DRML - Timișoara, România; • 1 persoană, 1 zi, "Cursuri de instruire domeniul volum", COOMET, ZMK, or. Ortsteil Wolfen, Germania; • 5 persoane, 1 zi, "Protectia datelor cu caracter personal", First company SRL, Chisinau; • 2 persoane, 1 zi, "Reuirements of the Directive 93/42/EEC on Medical Devices ond Directive 98/79/EC on in vitro diagnostic devices", DCFTA, Chisinau; • 11 persoane, 1 zi, "Analiza documentației SMC-INM si modul practic de implementare a formularelor aferente acestora", INM, Chişinău; • 25 persoane, 1 zi, "Rezultatele revizuirii CIPM MRA: comparații și CMC", accentul va fi făcut pe tabele CMC și baza de date nouă KCDB 2.0", INM, Chişinău; • 4 persoane, 4 zile, "Verificarea manometrelor cu piston și greutăți", INM, Chişinău; • 2 persoane, 5 zile, "Cursuri de instruire în domeniul radiațiilor ionizante", INM, Chişinău; • 2 persoane, 6 zile, "Instruiri domeniul mase", DCFT, INM, România; • 2 persoane, 2 zile, "Verificarea incintelor termostatate. Etalonarea incintelor termostatate și estimarea incertitudinii de măsurare", INM, Chişinău; • 2 persoane, 2 zile, "Metode de etalonare a incintelor termostatate. Evaluarea incertitudinii", INM, România;
--	--	--	--	--	--	--

						5 persoane, 4 zile, "Verificarea metrologică a autocisternelor pentru produse petroliere, alimentare și-a rezervoarelor staționare cilindrice pentru produse alimentare", INM, Chișinău.
Obiectivul 4. Asigurarea funcționării obiectelor industriale periculoase în condiții de securitate și fiabilitate						
4.1.	Dezvoltarea cadrului legal și normativ	4.1.2. Efectuarea controalelor cu caracter consultativ, bazate pe un sistem modern de evaluare a riscurilor	Permanen t	MEI	Număr de agenți economici consultați anual	<p>Realizat Caracter continuu</p> <p>APCSP: Activități de control, bazat pe evaluarea riscurilor nu au fost efectuate. Pentru dezvoltarea cunoștințelor agenților economici, în vederea asigurării conformității produselor/serviciilor pe care le pun la dispoziție pe piață, APCSP a fortificat acțiunile de informarea și acordare a consultanței mediului de afaceri.</p> <p>Pe parcursul semestrului I, a fost acordată consultanță către 2552 agenți economici: în cadrul apelurilor telefonice parvenite, direct în Ghișeu, vizitelor, campanii de informare, meselor rotunde, la examinarea petițiilor.</p> <p>Pentru dezvoltarea cunoștințelor agenților economici, în vederea asigurării conformității produselor/serviciilor pe care le pun la dispoziție pe piață, APCSP a fortificat acțiunile de informarea și acordare a consultanței mediului de afaceri.</p> <p>Pe parcursul semestrului II, a fost acordată consultanță către 1733 agenți economici: în cadrul apelurilor telefonice parvenite, direct în Ghișeu, vizitelor, campanii de informare, meselor rotunde, la examinarea petițiilor.</p> <p>Subdiviziunile structurale în domeniul securității industriale din cadrul AST: Activități de control, bazate pe evaluarea riscurilor au fost efectuate pentru perioada de raportare a semestrului I al anului 2019 după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - DSIFS - 22 de controale planificate la agenții economici care practică activitate în domeniul securității industriale la folosirea subsolului; - DSGM - 2 controale în domeniul supraveghere gazoducte magistrale; - DCT-40 de controale în domeniul chimico-tehnologică; - DIPMRC - 23 de controale (inclusiv 1 control inopinat) în domeniul instalațiilor sub presiune, mecanisme de ridicat și cazane.; - DSSAG - 37 de controale în domeniul supraveghere sisteme de alimentare cu gaze.. <p>În total în domeniul securității industriale au fost efectuate 123 de controale planificate și un control inopinat.</p> <p>Pe parcursul semestrului I a fost acordată consultanță către 21 agenți economici: în cadrul apelurilor telefonice parvenite, direct în Ghișeu, vizitelor, campanii de informare, meselor rotunde, la examinarea petițiilor.</p> <p>Pentru dezvoltarea cunoștințelor agenților economici, în vederea exploatării în condiții de fiabilitate a OIP cu instalații tehnice și tehnologice de către inspectorii de profil au fost verificate cunoștințele în cadrul centrelor de instruire prin 236 de participări cu atestarea a 5018 persoane.</p> <p>APCSP a acordat consultanță în cadrul controalelor la 211 agenți economici.</p> <p>În 2019 au primit consultanță din partea APCSP, 1940 agenți economici, în cadrul activităților de informare, controalelor, apelurilor telefonice, consultărilor directe în Ghișeu, la examinarea petițiilor și sesizărilor înregistrate.</p>

						<p>Pentru anul 2019 agenților economici i-au fost acordate – 48 consultanțe, astfel au fost identificați:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 4 agenți economici, care efectuează introducerea pe piață a echipamentelor și sistemelor protectoare destinate utilizării în medii potențial explozive, fiind acordate consultanțe în materie de specialitate privind regulile de introducere pe piață a echipamentelor. - 12 agenți economici, care efectuează introducerea pe piață a ascensoarelor, mașinilor industriale, echipamentelor sub presiune, fiind acordate consultanțe de specialitate privind regulile de introducere pe piață a produselor din domeniul reglementat. - 12 consultații agenților economici privind obținerea și depozitarea materialelor explozive în scopuri civile. <p>20 consultații privind diminuarea riscului de apariție pe piață a produselor periculoase pe piață.</p>
4.2.	Prevenirea avariilor la obiectele industriale periculoase	4.2.1. Intensificarea evaluării riscurilor prin estimarea probabilității și gravității avariilor tehnologice și intensificarea măsurilor de prevenire a acestora, micșorând ponderea instalațiilor tehnice din zona de risc	Permanen t	MEI	Număr de controale; număr de mese rotunde, seminare, vizite consultative	<p>Realizat</p> <p>MEI: 1. Controale planificate și inopinate nu au fost efectuate. 2. Au fost efectuate și s-a participat la 5 de mese rotunde, 8 seminare, 17 ședințe; 5 emisiuni. Aceste activități cuprind:</p> <p><u>1)Mese rotunde.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - masa rotundă pentru revizuirea Planului Național de Implementare a Acordului de Asociere Republica Moldova-Uniunea Europeană pentru anii 2017-2019 (PNAAA), MAE IE, 1 persoană, (30.01.2018); - masa rotundă privind Supravegherea Pieței referitor la derularea proiectului Uniunii Europene ”Sprijin pentru cadrul infrastructurii calității în contextul implementării Acordului de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător în Republica Moldova”, sediul Guvernului, 1 persoană, (27.02.2018); - 2 mese rotunde (04.05.2018 și 07.09.2018) la MEI referitor la ducerea prevederilor din proiectul HG privind aprobarea Regulamentului privind zonele de protecție ale rețelelor de gaze, a participat 1 persoană,; - masa rotundă privind discuțiile pe marginea proiectului Hotărârii Guvernului privind Cerințe minime de securitate și securitate în muncă în industria extractivă prin lucrări miniere de suprafață sau subteran; La data de 26.10.2018 la Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale cu participarea a 3 persoane din cadrul AST; <p><u>2)Seminare și instruirii:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - seminar organizat de DCFTA cu tematica „Armonizarea standardelor în construcții, analiza decalajului existent dintre Directiva privind Produsele de Construcții și Regulamentul privind Produsele de Construcții”, Hotelul „London Boutique”, (data de 19.09.2018 - 20.09.2018); - instruirea inspectorilor cu privire la supravegherea pieței în cadrul asistenței tehnice pentru implementarea DCFTA - Republica Moldova, 10 persoane instruite, 22.03.2018; - Instruirea și atestarea personalului care activează la OIP (pe marginea adresării SA „Cariera de granit și pietriș din Soroca”), 3 persoane instruite; - 4 întruniri pentru instruirea de recepționare, înregistrare și eliberare a actelor permise privind implementarea Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permise, 7 persoane instruite, (20.11.2018, 22.11.2018, 27.11.2018, 30.11.2018); - instruire cu privire la criteriile de atestare a experților în cadrul comisiilor de atestare a experților în cadrul comisiilor constituite de organismul de inspecție (CTSIC), au fost atestați 12 experți în domeniul securității industriale, (28.11.2018);

					<p><u>3)Ședințe:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - 5 ședințe a Comisiei permanente de concurs pentru selectarea beneficiarilor pentru dreptul de folosință a sectoarelor de subsol în incinta Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale, incinta Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale, 20 subiecte discutate, au participat 11 persoane; - 2 ședințe în cadrul MEI pe tema construcției conductei de gaze Chișinău-Ungheni, au participat 3 persoane (05.01.2018, 11.01.2018 și 12.01.2018); - ședința în cadrul MEI pe subiectul documentelor normative, a participat 1 persoană (30.01.2018); - ședința de lucru convocată de MEI referitor la aprobarea în calitate de document național a documentului Federației Ruse ”Руководство по безопасности. Рекомендации по техническому диагностированию сварных вертикальных цилиндрических резервуаров для нефти и нефтепродуктов”, a participat 1 persoană (19.01.2018); - ședința de lucru convocată de MEI referitor la unele probleme ce țin de accesul la textele normativ-tehnice din domeniul securității industriale, a participat 1 persoană (24.01.2018); - ședința comisiei de lucru cu reprezentanții entităților interesate pe marginea proiectului legii privind regimul materialelor explozive cu destinație civilă, incinta Inspectoratului General de Poliție MAI, au participat 2 persoane, (08.05.2018); - ședința operativă la MEI privind identificarea soluțiilor de ajustare a cadrului normativ pentru a asigura inofensivitatea furnizării, alimentării și utilizării gazelor lichefiate, urmare a exploziei în blocul din bd. Moscovei pe 06.10.18, 1 persoană, (08.10.2018); - ședința grupului de lucru responsabil pentru elaborarea și promovarea legislației în domeniul controlului pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase, Serviciul Hidrometeorologic de Stat, 1 persoană, (12.09.2018); - ședința de lucru a Comisiei de Stat pentru rezervele de substanță minerală utilă, Ministerul Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediu, au participat 17 persoane; - ședința Consiliului Raional Nisporeni cu privire la organizarea, monitorizarea și controlul pregătirii către sezonul rece în perioada toamnă-iarnă 2017-2018, a participat 1 persoană, (03.10.2018); - ședința la MEI referitor la elaborarea planului de acțiuni cu scopul minimalizării riscurilor în procesul furnizării, umplerii buteliilor și utilizării gazelor lichefiate, au participat 2 persoane, (12.11.2018); - ședința de dezbatere a proiectului Hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului cu privire la formarea și certificarea operatorilor în domeniul tehnicii frigului, care conține hidroclorofluorocarburi și gaza fluorurate cu efect de seră, a participat 1 persoană. <p>În scopul instruirii consumatorilor și agenților economici prin intermediul mijloacelor mass-media referitor la prevenirea riscurilor care pot apărea la utilizarea obiectelor periculoase, precum măsurile privind securitatea mijloacelor utilizate, s-a participat la discuțiile purtate public din următoarele emisiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - "Moldova în direct" (TVM 1) pe tema siguranței blocurilor locative, 1 persoană, (09.10.2018); - "День за днем" (Publika TV), a participat o persoană, (21.11.2018); - "Primăria Mea" cu privire la subiectele de utilizare a buteliilor GPL, a participat 1 persoană, (03.12.2018); - "Miezul zilei" (TVM 1); a participat 1 persoană, (4.12.2018);
--	--	--	--	--	--

					<p>- "Tema zilei" (TV Canal 2), a participat 1 persoană, (6.12.2018).</p> <p>3.Pentru perioada gestionată au fost coordonate 73 proiecte privind desfășurarea lucrărilor miniere (semestrul I au fost coordonate – 61 proiecte, iar în semestrul II – 12 proiecte. Aceste sunt următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> - SRL „Natanol Priorit” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera de calcar „Oziornoe”, coordonat - 05.01.2018; - S.A „Cariera Șaptebani” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera de calcar „Șaptebani”, coordonat - 18.01.2018; - SRL „Stratex” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere mina „Goeni”, coordonat - 24.01.2018; - SRL „Extracamelcom” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Isacova”, coordonat - 15.01.2018; - SRL „Cariera Cobani” - Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera de piatră „Butești”, coordonat - 15.01.2018; - SRL „Pietrișul” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere mina „Făurești-II”, coordonat - 23.01.2018; - SRL „Orizont Extragere” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere mina „Pașcani”, coordonat - 23.01.2018; - SRL „Magia Pietrei” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere mina „Cricona-I”, coordonat - 23.01.2018; - CP „Mina Făurari” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere mina „Făurești I”, coordonat - 23.01.2018; - SRL „Magistrala Nord” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Duruitoarea”, coordonat - 19.01.2018; - S.A. „Mina din Cupcini” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere mina „Volodeni”, coordonat - 24.01.2018; - SRL „Rocaprund” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Zăicani”, coordonat - 30.01.2018, - SA „Combinatul de ciment din Rîbnița” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Ghidirim”, coordonat - 26.01.2018; - ÎS „Brănești” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere mina „Jeloboc”, coordonat - 26.01.2018; - SRL „Minelcalcstro” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere mina „Jeloboc-II” coordonat - 26.01.2018; - SRL „Subterana” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere mina „Mașcăuți”, coordonat - 26.01.2018; - SRL „Knauf-Ghips” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Criva”, coordonat - 29.01.2018; - SRL „Topograf” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Vărăncău -II”, coordonat - 29.01.2018; - SRL „Veer” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Egoreni - IV”, coordonat - 29.01.2018;
--	--	--	--	--	--

					<ul style="list-style-type: none"> - SRL „Fabrica de Materiale de Construcții DUO” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Slobozia-Cremene”, coordonat - 29.01.2018; - SA „Mineral” - Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere mina „Cricova -I”, coordonat - 30.01.2018; - SRL „Larensia Com” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere mina de piatră sectorul „Scurta”, coordonat - 30.01.2018; - SRL „Ordonatcom” Planul de dezvoltare a lucrărilor în cariera de piatră „Badia”, cariera de piatră „Slobodca-I”, cariera de nisip „Vișcăuți”, coordonat - 21.02.2018; - SRL „Marvest Nord” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Egoreni” coordonat - 05.02.2018; - SRL „Vaslarix” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere mina „Druță”, coordonat - 07.02.2018; - SRL „Colomeț Valentin” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Moscovei”, coordonat - 07.02.2018; - SA „Mina din Cupcini” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere mina „Cupcini”, coordonat - 07.02.2018; - SRL „Corsaclim” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Căzănești” coordonat - 08.02.2018; - SRL „Colivora” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere mina „Gordinești”, coordonat - 12.02.2018; - SA „Minerul” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere mina „Cocieri”, coordonat - 12.02.2018; - SRL „Buchistin” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Făurești”, coordonat - 20.02.2018; - ÎI „Daniela Chimac” - Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Scurta deal Mare”, coordonat - 20.02.2018; - ÎI „G. Prodius” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Selemet”, coordonat - 20.02.2018; - SA „Tezeu Lux” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Volcineț”, coordonat - 14.02.2018; - SA „Tezeu Lux” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Otaci”, coordonat - 14.02.2018; - SA „Lafarge Ciment Moldova” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Rezina”, coordonat - 19.02.2018; - SRL „Cariera Nord” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Fetești”, coordonat - 16.02.2018; - SRL „Pietriș-Grup” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Delacău” coordonat - 26.02.2018; - SRL „Agroindservice” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Prodănești”, coordonat - 07.03.2018; - AIC -1 din Anenii-Noi Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Mereni” coordonat - 07.03.2018; - SRL „Remih și Co” Planul de dezvoltare a lucrărilor în cariera „Slobozia-Dușcă” coordonat - 12.03.2018;
--	--	--	--	--	--

					<ul style="list-style-type: none"> - SRL „Piatră Pară” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere mina „Doroșeuca”, coordonat - 14.03.2018; - SRL „Nisip-Si” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Verejeni”, coordonat - 14.03.2018; - SRL „Nisip-Si” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Ordășei” scr. coordonat - 14.03.2018; - SRL „Zavricico-Prim” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Șerpeni” coordonat - 14.03.2018; - SRL „FMC – Soroca” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Vasilcău”, coordonat - 22.03.2018; - SRL „Piatră Decorativă” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Egoreni”, coordonat - 22.03.2018; - SRL „Ionel Agil” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Bravicea” coordonat - 26.03.2018; - SRL „Cariera Ivanos” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Ivanos” coordonat - 26.03.2018; - SRL „Terraconstrucția” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Ohrincea”, coordonat - 27.03.2018; - SRL „Crioconstrucția” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Ohrincea”, coordonat - 27.03.2018; - SRL „Geamgi” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Borceag”, coordonat - 28.03.2018; - SRL „Sergandex” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Șișcani”, coordonat - 18.04.2018; - SRL „Silmax-Exim” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Șerpeni”, coordonat - 23.04.2018; - SRL „Goiana Petr Co” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Căușenii Vechi”, coordonat - 21.05.2018; SRL „Meteor” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Petrovscoe”, coordonat - 21.05.2018; - SRL „Carieratel” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Valea Albă”, coordonat - 21.05.2018; - SRL „Mina de piatră Lalova” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere mina „Lalova”, coordonat - 17.03.2018; - SRL „Îldîz” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Cazaclia”, coordonat - 25.05.2018; - SRL „Divaserv Media” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Stefănești”, coordonat - 29.05.2018; - SA „Drumuri Căușeni” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Batîr”, coordonat - 15.06.2018; - SRL „Soracidor” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Holoșnița” coordonat - 25.06.2018;
--	--	--	--	--	--

					<p>- SRL „Iulautocomplex” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera „Sărata-Rezești”, coordonat - 13.08.2018;</p> <p>- SRL „Mercons-Prim” – Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera de calcar pentru construcții și amestec pentru nisip-prundiș „Puhăceni” sectorul de est s. Puhăceni r-l Anenii Noi, coordonat - 29.10.2018;</p> <p>- SRL „Scala Agrovin” - Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera de piatră „Egoreni-II” s. Egoreni r-l Soroca, coordonat - 04.10.2018;</p> <p>- SA „Edilitate” - Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera de piatră „Ghidighici-II” mun. Chișinău or. Vatra, coordonat - 11.12.2018;</p> <p>- SRL „Cariera Cobani” - Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera de piatră „Butești” s. Cobani r-l Glodeni, coordonat - 15.12.2018;</p> <p>- SA „Fabrica de Materiale de Construcții Rezina” -Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera de piatră „Trifești”, s. Trifești r-l Rezina, coordonat - 20.12.2018;</p> <p>- SA „Cariera de granit și pietriș din Soroca” - Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera de gresie„ Egoreni” s. Cosăuți r-l Soroca, coordonat - 28.12.2018;</p> <p>- SA „Cariera de granit și pietriș din Soroca” - Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera de granit „Cosăuți” s. Cosăuți r-l Soroca, coordonat - 28.12.2018;</p> <p>- SRL „Maconrut” - Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera de piatră „Brînzeni” s. Brînzeni r-l Edineț, coordonat - 26.12.2018;</p> <p>- SRL „Maconrut” - Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera de piatră „Balatino” s. Balatino r-l Glodeni; coordonat - 26.12.2018;</p> <p>- SRL „Cariera Ivanos” Planul de dezvoltare a lucrărilor miniere în cariera de piatră „Ivanos” or. Orhei; coordonat - 26.12.2018.</p> <p>Pe parcursul I semestru 2019 s-au întreprins următoarele:</p> <p>1. Număr de controale:</p> <p>- număr de controale planificate efectuate - 123</p> <p>- număr de controale inopinate efectuate – 1.</p> <p>2. Au fost efectuate și s-a participat la 2 de mese rotunde, un seminar, 3 instruirii, 5 ședințe.</p> <p><u>1) Mese rotunde.</u></p> <p>- 2 mese rotunde în cadrul AST referitor la discutarea prevederilor cadrului legal privind Registrul de Stat al controalelor, la care au participat 35 de inspectori din cadrul agenției (04.05.2019 și 07.05.2019);</p> <p><u>2) Seminare și instruirii:</u></p> <p>- seminar organizat de <u>DCFTA</u> cu tematica "Directiva echipamentelor tehnice" 12 persoane instruite (05.06.2019-06.06.2019) în incinta Zentrum Apartaments Hotel de către domnul Robert HUIGEN, expert internațional în domeniu;</p> <p>- instruirea cu privire la eliberarea actelor permise prin sistemul digital în cadrul asistenței tehnice pentru implementarea DCFTA - Republica Moldova, 4 persoane instruite (11.06.2019);</p> <p>- instruirea personalului care activează la OIP și efectuează lucrări de Dinamitare (pe marginea zonelor de protecție, distanțele etc.), 3 persoane instruite de la SRL„INMEX,,;</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>- instruirea cu referire la recepționarea, înregistrarea și eliberare a actelor permissive prin implementarea Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permissive, 4 persoane instruite (11.06.2019);</p> <p><u>Ședințe:</u></p> <p>- 2 ședințe a Comisiei permanente de concurs pentru selectarea beneficiarilor pentru dreptul de folosință a sectoarelor de subsol în incinta Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale, incinta Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale, 20 subiecte discutate, au participat 11 persoane;</p> <p>- ședința de lucru a Comisiei de Stat pentru rezervele de substanță minerală utilă, Ministerul Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediu, au participat 11 membri ai comisiei de stat și 5 invitați.</p> <p>-2 ședințe cu reprezentanții „Vestmoldtransgaz,, SRL și AICI „Cluj,, SA pe subiectele privind organizarea lucrărilor de construcție și oformarea documentației de execuție a conductei Ungheni –Chișinău.</p> <p>1. Număr de controale: Pe parcursul anului 2019 în domeniul securității industriale au fost efectuate - 450 de controale (450 OIP), 4 din acestea fiind controale inopinate. Au fost evaluate riscurile la 456 de OIP (6 controale din acestea au fost amânate la solicitarea agenților economici).</p> <p>2. Număr de seminare/ședințe /mese rotunde : Pe parcursul perioadei de raportate au fost participări la: - <i>Seminare/ședințe /mese rotunde petrecute în cadrul AST -27 participări;</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 27.02.2019 ”Participare la instruirea angajaților AST cu privire la completarea declarației de venituri și interese personale și la subiectele integrității și combaterea corupției”. 28.02.2019 ”Participare la instruirea de către reprezentanții CNA: ”Integritatea funcționarului public”. mun. Chișinău, str. Constantin Tănase, 9. 28.02.2019 ”Participarea la seminar în cadrul ANI privind subiectele de completare a declarației de venituri și interese personale”, mun. Chișinău, str. Constantin Tănase, 9. 12 .03. 2019 ”Ședință privind efectuarea controlului de stat asupra activității de întreprinzător în baza analizei riscurilor”; 13.03.2019 ”Ședința pe subiectele inițierii controalelor, raportarea rezultatelor”. 20.03.2019 ”Instruire privind supravegherea tehnică în domeniul chimic tehnologic”. 20.03.2019 ”Ședința cu reprezentanții SRL Molpetgazservice pe subiectele completării cărții tehnice a cisternei auto pentru transportarea GPL nou fabricate”. 01.04.2019 ”Ședința pe subiectul aplicării SM EN ISO Stații de alimentare a autovehiculelor cu gaze naturale comprimate în domeniul transportului magistral în statele membre al Consiliului interstatat în domeniul securității industriale”, conform solicitării a MEI. 26.04.2019 ”Ședință referitor ajustarea cadrului legal în domeniul planificării controalelor, efectuării controalelor și raportului în cadrul RSC”. 26.04.2019 ”Ședința în cadrul AST cu reprezentanții”, SA AICI, or.Cluj, România și SRL ”VESTMOLDTRANSGAZ” cu privire la subiectele organizatorice ce țin de prezentarea
--	--	--	--	--	---

					<p>informației despre persoanele încadrate în construcție – montare a conductei de gaze UNGHENI-CHIȘINĂU și organizarea supravegherii tehnice asupra lucrărilor de construcție-montare;</p> <p>11. 04.05.2019 ”Masă rotundă referitor la discutarea prevederilor cadrului legal privind Registrul de Stat al controalelor”,</p> <p>12. 07.05.2019 ”Masă rotundă referitor prevederilor cadrului legal privind Registrul de Stat al controalelor”.</p> <p>13. 15.05.2019 ”Ședința în cadrul AST cu reprezentanții Cancelariei de stat pe subiectul instruirii la utilizarea RSC”.</p> <p>14. 16.05.2019 Ședința în cadrul AST cu participarea expertului UE Rogelio Garrido pe subiectul supravegherii pieței a echipamentelor sub presiune.</p> <p>15. 23.05.2019 ”Ședința privind testarea Registrului de Stat al Controalelor”.</p> <p>16. 24.05.2019 ”Ședința în cadrul AST pe subiectele ce țin de organizarea colectării și prezentării informației despre incidente, avarii”;</p> <p>17. 03.06.2019 Ședința în cadrul AST cu reprezentanții antreprenorului SA AICI, or.Cluj la execuția conductei de gaze Ungheni-Chișinău pe subiectele ce țin de pregătirea către îndeplinirea lucrărilor.</p> <p>18. Instruire privind Supravegherea tehnică în domeniul Instalațiilor și Mecanismelor de ridicat 05.06.2019.</p> <p>19. 11.06.2019 Masă rotundă cu privire la eliberarea actelor permise prin sistemul digital în cadrul asistenței tehnice pentru implementarea DCFTA - Republica Moldova, 4 persoane instruite.</p> <p>20. Masă rotundă cu privire la instruirea personalului care activează la OIP și efectuează lucrări de dinamitare (pe marginea zonelor de protecție, distanțele etc.), 3 persoane instruite de la SRL,,INMEX,,.</p> <p>21. 11.06.2019 Masă de lucru cu referire la recepționarea, înregistrarea și eliberare a actelor permise prin implementarea Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permise.</p> <p>22. 17.06.2019 Instruire privind Supravegherea tehnică în domeniul supravegherii subsolului.</p> <p>23. 12.07.2019 Instruire privind Supravegherea tehnică în domeniul Recipiente sub presiune și cazane de abur.</p> <p>24. 26.07.2019 Instruire în cadrul proiectului pilot „RSC II,,.</p> <p>25. 17.08.2019 Instruire introductivă generală în domeniul securității și sănătății în muncă în cadrul AST.</p> <p>26. 19.08.2019 Instruire pe domeniul Supravegherii în domeniul alimentării cu gaze,</p> <p>27. 13.11.2019 Instruire privind Supravegherea tehnică în domeniul Transportului prin conducte magistrale.</p> <p>- <i>Seminare/ședințe /mese rotunde din cadrul altor autorități – 40 participări.</i></p> <p>1. 01.03.2019 Ședință cu participarea reprezentanților Autorității Naționale de Integritate (ANI) în domeniul depunerii Declarației de avere și interese personale. mun. Chișinău, str. Aleco Russo, 1, et.4.</p> <p>2. 12.03.2019 Atelierul de lucru cu privire la Directiva 2010/75/UE privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării). mun. Chișinău, str. 31 august 1989, 103.</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>3. 13.03.2019 Atelierul de lucru cu privire la Directiva 2010/75/UE privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării), mun. Chișinău, str. 31 august 1989, 103.</p> <p>4. 01.04.2019 Ședința la MEI pe subiectul aplicării SM EN ISO Stații de alimentare a autovehiculelor cu gaze naturale comprimate.</p> <p>5. 10.04.2019 Instruire în domeniul dezvoltării profesionale ”Managementul serviciilor publice”, Academia de Administrare Publică - 1 persoană.</p> <p>6. 11.04.2019 Instruire în domeniul dezvoltării profesionale ”Managementul serviciilor publice”, Academia de Administrare Publică - 1 persoană.</p> <p>7. 12.04.2019 Instruire în domeniul dezvoltării profesionale ”Managementul serviciilor publice”. Academia de Administrare Publică - 1 persoană.</p> <p>8. 24 .04.2019 Instruire cu experți străini ”Abordarea UE în domeniul evaluării riscurilor pentru produsele nealimentare destinate consumatorilor”, mun. Chișinău, str. M. Cibotari, 33.</p> <p>9. 25.04.2019 Instruire cu experți străini ”Abordarea UE în domeniul evaluării riscurilor pentru produsele nealimentare destinate consumatorilor”, mun. Chișinău, str. M. Cibotari, 33.</p> <p>10. 19.04.2019 Ședința la ANRE pe subiectele aprobării Regulamentului privind racordarea la rețelele de gaze naturale și prestarea serviciilor de transport și distribuție a gazelor naturale și a Regulamentului privind furnizarea gazelor natural.</p> <p>11..22.05. 2019 Seminarul subregional privind planificarea teritorială și securitatea industrială în cadrul Convenției privind efectele transfrontaliere a accidentelor industrial.</p> <p>12. 23.05.2019 Seminarul subregional privind planificarea teritorială și securitatea industrială în cadrul Convenției privind efectele transfrontaliere a accidentelor industriale;</p> <p>13. 22-24.05.2019 Dezvoltarea abilităților de exercitare a atribuțiilor de serviciu în cadrul Academiei de administrare publică.</p> <p>14. 22.05. 2019 Seminarul subregional privind planificarea teritorială și securitatea industrială în cadrul Convenției privind efectele transfrontaliere a accidentelor industriale, mun. Chișinău, str. 31 august 1989, 103.</p> <p>15. 23.05.2019 Seminarul subregional privind planificarea teritorială și securitatea industrială în cadrul Convenției privind efectele transfrontaliere a accidentelor industriale, mun. Chișinău, str. 31 august 1989, 103.</p> <p>16. 24.05.2019, Seminarul subregional privind planificarea teritorială și securitatea industrială în cadrul Convenției privind efectele transfrontaliere a accidentelor industriale, mun. Chișinău, str. 31 august 1989, 103.</p> <p>17. 24.05.2019 Seminarul subregional privind planificarea teritorială și securitatea industrială în cadrul Convenției privind efectele transfrontaliere a accidentelor industriale.</p> <p>18. 27.05.-07.06.2019 Integrarea profesională în funcția publică Academia de Administrare Publică - 1 persoană.</p> <p>19. 28.05.2019 Curs de dezvoltare profesională organizat de către AAP „Leadership în administrația publică”,. Academia de Administrare Publică - 1 persoană.</p> <p>20. 29.05.2019 Curs de dezvoltare profesională organizat de către AAP „Leadership în administrația publică”,. Academia de Administrare Publică - 1 persoană.</p> <p>21. 30.05.2019 Curs de dezvoltare profesională organizat de către AAP „Leadership în administrația publică”, Academia de Administrare Publică - 1 persoană.</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>22. 05.06 2019 Seminar DCFTA organizat de către MEI „Directiva privind Echipamentele tehnice”.</p> <p>23. 06.06 2019 Seminar DCFTA organizat de către MEI „Directiva privind Echipamentele tehnice”.</p> <p>24. 18.06.2019 Atelierul de lucru ”Acquis UE în domeniul protecției consumatorilor și punerea în aplicare în RM, în ceea ce privește Directiva privind drepturile consumatorilor și Directiva privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii”, mun. Chișinău, str. M. Cibotari, 33.</p> <p>25. 20.06.2019 Atelierul de lucru ”Obligațiile comercianților privind anumite aspecte ale vânzării de bunuri de consum și garanții conexe”, mun. Chișinău, str. M. Cibotari, 33.</p> <p>26. 10.07.2019 Ședința privind executarea prevederilor deciziei nr. 4/1 din 12.09.2019 a Consiliului Raional Leova „Cu privire la nivelul de pregătire a economiei și sferei sociale pentru activitatea în perioada de toamnă-iarnă 2019-2020” .</p> <p>27. 15.08.2019 Ședința privind executarea prevederilor deciziei nr. 4/4 din 01.08.2019 a CR Sîngerei și a Programului de acțiuni cu privire la pregătirea raionului și sferei sociale pentru activitatea în perioada de toamnă-iarnă 2019-2020.</p> <p>28. 19.08.2019 Ședința consiliului economic în cadrul MEI pe subiectul asigurării obligatorii a OIP.</p> <p>29. 30.08.2019 Ședința la MEI pe subiectul recunoașterii atestărilor, studiilor ai personalului antreprenorilor din România contractați la construcția conductei magistrale de gaze Ungheni-Chișinău.</p> <p>30. 04.09 .2019 Ședința ordinară a CR Rezina comisia de pregătire a economiei și sferei sociale a raionului pentru activitatea în perioada de toamnă-iarnă 2019-2020.</p> <p>31. 11.09.2019 Prezentarea Agenției de presă IPN răspunsurilor la întrebările pe subiectul buteliilor de uz casnic cu GPL.</p> <p>32. 17.09.2019 Ședința CR Edineț comisiei pentru organizarea, monitorizarea și controlul pregătirii instituțiilor bugetare din raionul Edineț către sezonul rece 2019-2020.</p> <p>33. 24.09.2019 Ședința CR Șoldănești cu tematica Pregătirea obiectelor comunale și social-culturale din r-nul Șoldănești către perioada de toamnă-iarnă 2019-2020.</p> <p>34. 24-29.09.2019 „Managementul schimbării,, Academia de Administrare Publică - 1 persoană.</p> <p>35. 25.09.2019, Atelierul de lucru ”Supravegherea pieței în domeniul echipamentelor sub presiune și echipamentele sub presiune transportabile”, mun. Chișinău, str. 31 august 1989, 103.</p> <p>36. 25.09.2019 Participarea la Atelierul de lucru privind Directiva 2014/68/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor sub presiune (expert din Spania).</p> <p>37. 26.09.2019 Atelierul de lucru ”Supravegherea pieței în domeniul echipamentelor sub presiune și echipamentele sub presiune transportabile”, mun. Chișinău, str. 31 august 1989, 103.</p> <p>38. Participarea la Atelierul de lucru privind Directiva 2014/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziție pe piață a recipientelor simple sub presiune (expert din Spania). Suport pentru Cadrul Infrastructurii Calității în contextul DCFTA în Republica Moldova.</p>
--	--	--	--	--	--

						39. 01.11.2019 Ședință publică în cadrul ANRE cu privire la aprobarea normelor de securitate în domeniul alimentării cu energie electrică. 40. 20.11.2019 Ședință a Grupului de lucru privind elaborarea proiectului de lege privind emisiile industriale.
		4.2.2. Crearea sistemului informațional al obiectelor industriale periculoase și monitorizarea acestora în baza riscurilor aferente	Tr. IV, 2016	MEI	Sistem funcțional și transparent	Realizat Au fost elaborate și aprobate prin Ordinul Ministerului Economiei și Infrastructurii nr.521 din 02 noiembrie 2018 Listele de verificare care se aplică în cadrul controlului de stat asupra activității de întreprinzător în baza analizei riscurilor, aferente domeniilor de competență ale Agenției. A fost pus în aplicare și implementare Ordinul Ministerului Economiei și Infrastructurii nr.521 din 02 noiembrie 2018 Listele de verificare care se aplică în cadrul controlului de stat asupra activității de întreprinzător în baza analizei riscurilor, aferente domeniilor de competență ale Agenției
		4.2.4. Introducerea sistemului de autorizare integrată de mediu pentru obiectele cu un potențial impact semnificativ asupra mediului	Tr. IV, 2016	MADR și M	Mecanism elaborat și adoptat	Realizat Acțiunea se realizează cu suportul proiectului GIZ “Dezvoltarea capacităților pentru politica climatică în țările din Europa de Sud-Est, Europa de Est, Caucazul de Sud și Asia Centrală, etapa a III-a” – lansat în iulie 2018. Este în proces angajarea expertului internațional care va elabora proiectul legii privind emisiile industriale și expertul național care va elabora AIR și Lista instalațiilor care necesită autorizație de mediu. Proiectul Legii privind emisiile industriale, care va transpune Directiva 2010/75/UE privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării) va include și mecanismul de autorizare integrată de mediu. În perioada 12-13 noiembrie 2018 a avut loc misiunea experților proiectului în cadrul căreia s-a planificat activitățile pentru anul 2019 în vederea elaborării proiectului legii. Totodată, reîșind din angajamentele din Acordul de Asocieri a fost elaborat proiectul de Lege privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe, periculoase, care urmează să fie adoptat pe parcursul anului 2019.
4.3.	Diminuarea riscurilor de avarii industriale și catastrofelor cu caracter tehnogen, majorând ponderea agenților economici care activează în domeniul securității industriale și a	4.3.1. Efectuarea controalelor în scopul prevenirii avariilor industriale și catastrofelor cu caracter tehnogen, organizarea meselor rotunde, seminarelor și vizitelor consultative la obiectele industriale periculoase, pe domenii de supraveghere	Permanen t	MEI	Număr de controale; număr de mese rotunde, seminare, vizite consultative	Realizat Character continuu În perioada raportată nu au fost planificate controale, totodată controale inopinate sau la solicitările agenților economici nu au avut loc, deoarece nu au fost înregistrate solicitări sau plângeri care să constituie temei pentru evaluarea riscurilor și efectuarea controalelor inopinate. În perioada raportată activitatea subdiviziunilor a fost îndreptată spre acordarea serviciilor publice, fortificarea capacităților interne (administrative, instituționale, etc.), prin organizarea activităților de evaluare/reevaluare a riscurilor de corupție în cadrul autorității, petrecerea instruirilor interne în scopul ridicării nivelului de profesionalism a angajaților în domeniile de activitate ale Agenției. Pe parcursul perioadei raportate, au fost petrecute 8 ședințe/mese rotunde/ seminare. S-a participat în 97 de comisii de verificare a cunoștințelor în domeniul securității industriale, în rezultat au fost atestate 2230 de persoane.

	<p>persoanelor fizice care cunosc aceste riscuri și măsuri de prevenire</p>				<p>Au fost înregistrate 516 de proiecte, recepționate în exploatare – 345 de obiecte industriale periculoase (OIP), efectuate 31 de verificări tehnice primare, luate la evidență 86 OIP și instalații tehnice, examinate și expediate răspunsuri la 7 de petiții, precum și s-au examinat și oferit răspunsuri la 1053 de adresări ale agenților economici, pe tematica OIP.</p> <p>Notă: suplimentar au fost acordate servicii publice distincte după cum urmează – au fost înregistrate 178 de notificărilor privind efectuarea lucrărilor de reglare, au fost evaluate pregătirea sezonieră la 373 obiecte sezoniere cu întocmirea actului confirmativ, suplimentar au fost întocmite și înmânate 246 de acte de inspectare, și la solicitarea Organului abilitat și subdiviziunilor structurale au fost întocmite și transmise 24 note informative/ de serviciu.</p> <p>În I semestru 2019 au fost efectuate controale conform graficului anual al controalelor pentru anul 2019 începând cu perioada trimestrului II al anului 2019. În perioada raportată preponderent în trimestrul I activitatea subdiviziunilor a fost îndreptată spre acordarea serviciilor publice, fortificarea capacităților interne (administrative, instituționale, etc.), prin organizarea activităților de evaluare/reevaluare a riscurilor de corupție în cadrul autorității, petrecerea instruirilor interne în scopul ridicării nivelului de profesionalism a angajaților în domeniile de activitate ale Agenției. Au fost efectuate controale planificate în baza criteriilor de risc în scopul prevenirii avariilor industriale și catastrofelor cu caracter tehnogen la 124 OIP și un control inopinat în baza petiției. Pe parcursul perioadei trimestrului I, au fost petrecute 2 de mese rotunde, un seminar, 3 instruirii și 5 ședințe.</p> <p>Au fost înregistrate 460 de proiecte, inclusiv de Direcția supraveghere gazoducte magistrale 24 de proiecte, au fost recepționate în exploatare – 184 de obiecte industriale periculoase (OIP), au fost luate la evidență 124 de OIP. Au fost efectuate 68 de verificări tehnice primare, au fost examinate și expediate răspunsuri la 203 sesizări și adresări ale agenților economici, pe tematica OIP. Pentru perioada de raportare au fost coordonate 42 proiecte privind desfășurarea lucrărilor miniere</p> <p>Notă: suplimentar au fost acordate servicii publice distincte după cum urmează – au fost înregistrate (133 de notificări) privind efectuarea lucrărilor de reglare, au fost evaluate pregătirea sezonieră la 10 obiecte sezoniere cu întocmirea actului confirmativ, și la solicitarea Organului abilitat și subdiviziunilor structurale au fost întocmite și transmise 429 note informative de serviciu / și 267 acte de inspectare de serviciu.</p> <p>În perioada raportată au fost efectuate controale conform graficului anual al controalelor pentru anul 2019 începând cu perioada trimestrului II al anului 2019. În perioada raportată preponderent în trimestrul I activitatea subdiviziunilor a fost îndreptată spre acordarea serviciilor publice, fortificarea capacităților interne (administrative, instituționale, etc.), prin organizarea activităților de evaluare/reevaluare a riscurilor de corupție în cadrul autorității, petrecerea instruirilor interne în scopul ridicării nivelului de profesionalism a angajaților în domeniile de activitate ale Agenției. Au fost efectuate controale planificate în baza criteriilor de risc în scopul prevenirii avariilor industriale și catastrofelor cu caracter tehnogen la 450 de OIP. În perioada raportată au fost efectuate 450 controale planificate și inclusiv 4 controale inopinate la OIP pe domenii de supraveghere a securității industriale:</p> <p>Pe parcursul perioadei de raportate au fost participări la:</p> <p>- Seminare/ședințe /mese rotunde petrecute in cadrul AST - 27;</p>
--	---	--	--	--	--

						- Seminare/ședințe /mese rotunde din cadrul altor autorități – 40 participări.
Obiectivul 5. Sporirea gradului de protecție a consumatorului și de supraveghere a pieței prin alinierea la standardele Uniunii Europene						
5.1.	Diminuarea riscului de apariție a produselor periculoase pe piață	5.1.3. Informarea mediului de afaceri privind cerințele aplicabile, regulile de comerț și de plasare pe piață a produselor și serviciilor	Permanenț	MEI APCSP	Număr de agenți economici consultați anual	<p>Realizat Caracter continuu</p> <p>1) APCSP:În 2018 au primit consultanță din partea APCSP, 4285 agenți economici, inclusiv 684 au primit consultanță în cadrul a 328 vizite;</p> <p>2) au fost distribuite în total 39225 pliante și 2074 fișe informaționale;</p> <p>3) Au fost desfășurate 38 mese rotunde cu mediul de afaceri din diferite domenii (prestatori de servicii: taxi, turistice, piețe, comunale și comercianți de produse: telefoane mobile, electrocasnice, electronice, preambalatori), la care au participat 703 agenți economici; APCSP a realizat 377 apariții media(TV, Radio, presa scrisă, participări la emisiuni în direct, etc.).</p> <p>APCSP a acordat consultanță în cadrul controalelor la 211 agenți economici.</p> <p>În 2019 au primit consultanță din partea APCSP, 1940 agenți economici, în cadrul activităților de informare, controalelor, apelurilor telefonice, consultărilor directe în Ghișeu, la examinarea petițiilor și sesizărilor înregistrate.</p> <p>APCSP a realizat 155 apariții media (TV/Radio/presa scrisă, participări în direct).</p> <p>ANRCETI: Acțiunile de informare a mediului de afaceri privind cerințele aplicabile în domeniile de competență ale ANRCETI, regulile de comerț și de plasare pe piață a produselor și serviciilor de comunicații electronice a fost realizată, în semestrul II al anului 2019, de către ANRCETI, în cadrul controalelor planificate/inopinate efectuate de ANRCETI la 34 de agenți economici.</p> <p>În cadrul controalelor, specialiștii ANRCETI au acordat furnizorilor consultație și asistență necesară în vederea familiarizării acestora cu prevederile legislației din domeniile de competență ale ANRCETI, inclusiv în partea ce ține de asigurarea calității și securității serviciilor publice de comunicații electronice, și protecția drepturilor consumatorilor/utilizatorilor finali.</p> <p>În cadrul consultărilor s-a pus accentul pe necesitatea asigurării de către furnizori a transparenței tarifelor și condițiilor de furnizare și utilizare a serviciilor, pe respectarea cu strictețe a obligației de informare a consumatorilor/utilizatorilor finali, pe ajustarea contractelor cu clauze contractuale standard la cerințele actelor normative în vigoare, etc.</p> <p>În perioada de raport ANRCETI, în calitate de instrument eficient de informare și comunicare, a continuat să utilizeze activ pagina sa Web oficială (http://www.anrceti.md/), care conține atât informație ce se referă la furnizori, expusă pe „Pagina furnizorului”, cât și informație de interes pentru utilizatorii finali, inclusiv ghiduri tematice și întrebări frecvente expuse pe „Pagina utilizatorului”.</p> <p>În 2019 au primit consultanță din partea APCSP, 1940 agenți economici, în cadrul activităților de informare, controalelor, apelurilor telefonice, consultărilor directe în Ghișeu, la examinarea petițiilor și sesizărilor înregistrate,</p> <p>APCSP a realizat 155 apariții media (TV/Radio/presa scrisă, participări în direct).</p>
5.2.	Eficientizarea activității	5.2.1. Consolidarea procesului de	Permanenț	APCSP	Număr de persoane consultate; număr de	<p>Realizat Caracter continuu</p>

	Agenției pentru Protecția Consumatorului (APC)	informare și educare a consumatorului			evenimente organizate anual	<p>APCSP: Au fost efectuate 799 vizite de consultanță (vizite), în cadrul cărora au primit consultanță 3161 consumatori, din care 101 vizite în afara campaniilor de informare și 370 vizite în cadrul campaniilor de informare:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) în Consilii raionale/Primării – 31 /6 vizite; 2) în centre comerciale/colective de muncă – 361/345 vizite; 3) în piețe – 25/4 vizite; 4) în instituții de învățământ, tabere de odihnă – 12//15 vizite; 5) au fost acordate 4765 consultații telefonice și 291 consultații în Ghișeul unic/oficiile APCSP; 6) au primit consultanță 4849 consumatori și 11122 angajați ai întreprinderilor vizitate; 7) au fost acordate 4788 consultații telefonice și 340 consultații în Ghișeul unic/oficiile APCSP; 8) au mai fost organizate și alte activități de informare: <ul style="list-style-type: none"> - 19 campanii de informare, unde a fost acordată consultanță la 12723 consumatori (consumatori, agenți economici, angajați ai întreprinderilor vizitate), distribuite 13079 pliante și fișe informative; - participarea la evenimentul de inaugurare a Orășelului European organizat la Chișinău (12.05.18) și la Ungheni (17.05.18), unde au primit consultanță 1200 consumatori, distribuite 2400 pliante; - în cadrul participării la festivalul de Film și Cultură Europeană (31.05.18), în orașul Cahul, unde au primit consultanță 120 consumatori, au fost distribuite 420 pliante; - participarea în parteneriat cu AEE, la Festivalul SUN Dă-I Fest (10.06.18), unde a fost acordată consultanță la circa 1400 consumatori, distribuite 1400 pliante și 300 diverse materiale promoționale (stegulețe, baloane, magneți); - participarea în perioada 06-07.10.2018, în cadrul evenimentului „Ziua Națională a vinului – 2018” cu instalarea mesei și a 2 roll-up-uri. Au fost distribuite : 1500 pliante, 300 materiale promoționale (150 baloane, 150 stegulețe). A fost acordată consultanță – 328 consumatori, reprezentanți AO și ONG și 26 agenți economici; - participarea în cadrul Evenimentului „<i>Alege inteligent! Economisește energie și bani!</i>”, organizat în comun cu Agenția pentru Eficiență Energetică (AEE), desfășurat la centrele comerciale „MAXIMUM” și „BOMBA”, reprezentanții ambelor instituții au informat circa 16 angajați și 180 consumatori, distribuite 360 materiale informaționale; - plasarea pe pagina web a 102 comunicate de presă și 31 informații utile pentru publicul larg referitor la protecția consumatorilor; - acordarea asistenței juridice consumatorilor (496 ședințe pe cauze civile, din care 223 ședințe în calitate de reprezentanți ai intervenientului accesoriu și 273 ședințe în calitate de reprezentanți APCSP). <p>Actualmente pe pagina web, accesată zilnic, a înregistrat 247605 vizitatori unici.</p> <p>În perioada raportată au fost informați 18470 consumatori/angajați (în cadrul vizitelor, apelurilor telefonice, în cadrul evenimentelor organizate, la examinarea petițiilor, în ghișeu).</p> <p>APCSP a organizat activități de informare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - evenimentului consacrat ZMPDC unde au fost desfășurate un șir de activități. În cadrul campaniei de informare "Ziua Mondială a Drepturilor Consumatorilor: Trusted Smart Products", au fost desfășurate 27 vizite de consultanță, unde au participat 808 consumatori, 205 agenți
--	--	---------------------------------------	--	--	-----------------------------	---

					<p>economici și 166 reprezentanți ai întreprinderilor vizitate, respectiv au fost distribuite 2708 pliante și 3 fișe informaționale. A fost organizată Conferința de presă dedicată evenimentului, la care au participat reprezentanți din 10 instituții media, 7 invitați de peste hotare (România - 4 persoane, Ucraina, Armenia și Franța). De asemenea au fost prezenți reprezentanți ai ministerelor, asociațiilor, care au un rol important în susținerea și apărarea drepturilor consumatorilor, autoritățile cu competență de protecție a consumatorilor, mediul academic (80 participanți). Au fost distribuite 80 de mape și stilouri cu logoul Agenției, alte material promoționale, precum și circa 480 de pliante, 80 de broșuri</p> <ul style="list-style-type: none"> - 7 campanii de informare, unde a fost acordată consultanță la 4984 consumatori (consumatori, angajați ai întreprinderilor vizitate). În cadrul campaniilor de informare au fost desfășurate 98 vizite de consultanță, iar 10 vizite au fost efectuate la solicitarea agentului economic. - participarea la evenimentul "Orășelului European" organizat la Chișinău (11.05.18) și la Cahul (18.05.18), unde au primit consultanță 1850 consumatori. - participarea la evenimentul organizat cu ocazia Zilei Naționale a vinului 2019, unde au primit consultanță 250 consumatori; <ul style="list-style-type: none"> - a organizat evenimentul de promovare a imaginii și activității Agenției, cu genericul „Ziua ușilor deschise”, în cadrul evenimentului au participat reprezentanții mass-media, autorităților publice centrale, mediului academic, mediului de afaceri. Cu ocazia evenimentului a fost lansat concursul de desen pentru elevii claselor superioare, cu tematica: "Protecția Consumatorilor în Culori", au fost prezentate peste 500 de desene. În cadrul evenimentului au fost premiați 12 învingători ai concursului. <p>În cadrul evenimentului, în scopul eficientizării activității Agenției, dar și pentru a fi la dispoziția consumatorilor în mod prompt, a fost lansat Ghișeul consumatorului într-un format modern. Aici, consumatorii dar și reprezentanții mediului de afaceri pot obține consultanță cu privire la drepturile și obligațiile lor, prin prisma legislației aferente domeniului de competență. De asemenea, în ideea de a moderniza call-centrul prin intermediul căruia se acordă consultații telefonice solicitanților la telefonul consumatorului dar și la linia verde, a fost lansat un număr nou de telefon pus la dispoziția consumatorilor.</p> <p>În perioada raportată au fost informați 18470 consumatori/angajați (în cadrul vizitelor, apelurilor telefonice, în cadrul evenimentelor organizate, la examinarea petițiilor, în ghișeu). APCSP a organizat activități de informare pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evenimentul consacrat "Zilei Mondiale a Drepturilor Consumatorilor". În cadrul campaniei de informare "Ziua Mondială a Drepturilor Consumatorilor: Trusted Smart Products", au fost desfășurate 27 vizite de consultanță, unde au participat 808 consumatori, 205 agenți economici și 166 reprezentanți ai întreprinderilor vizitate, respectiv au fost distribuite 2708 pliante și 3 fișe informaționale. A fost organizată Conferința de presă dedicată evenimentului, la care au participat reprezentanți din 10 instituții media, 7 invitați de peste hotare (România - 4 persoane, Ucraina, Armenia și Franța). De asemenea, au fost prezenți reprezentanți ai ministerelor, asociațiilor, care au un rol important în susținerea și apărarea drepturilor consumatorilor, autoritățile cu competență de protecție a consumatorilor, mediul academic (80 participanți). Au fost distribuite 80 de mape și stilouri cu logoul Agenției, alte materiale promoționale, precum și circa 480 de pliante, 80 de broșuri;
--	--	--	--	--	---

					<p>- 7 campanii de informare, unde a fost acordată consultanță la 4984 consumatori (consumatori, angajați ai întreprinderilor vizitate). În cadrul campaniilor de informare au fost desfășurate 98 vizite de consultanță, iar 10 vizite au fost efectuate la solicitarea agentului economic;</p> <p>- participarea la evenimentul "Orășelul European", organizat la Chișinău (11.05.18) și la Cahul (18.05.18), unde au primit consultanță 1850 consumatori;</p> <p>- participarea la evenimentul organizat cu ocazia Zilei Naționale a Vinului 2019, unde au primit consultanță 250 consumatori;</p> <p>- a organizat evenimentul de promovare a imaginii și activității Agenției, cu genericul „Ziua ușilor deschise”, în cadrul evenimentului au participat reprezentanții mass-media, autorităților publice centrale, mediului academic, mediului de afaceri. Cu ocazia evenimentului a fost lansat concursul de desen pentru elevii claselor superioare, cu tematica: "Protecția Consumatorilor în Culori", au fost prezentate peste 500 de desene. În cadrul evenimentului au fost premiați 12 învingători ai concursului.</p> <p>În cadrul evenimentului în scopul eficientizării activității Agenției, dar și pentru a fi la dispoziția consumatorilor în mod prompt, a fost lansat Ghișeul consumatorului într-un format modern. Aici, consumatorii dar și reprezentanții mediului de afaceri pot obține consultanță cu privire la drepturile și obligațiile lor, prin prisma legislației aferente domeniului de competență. De asemenea, în ideea de a moderniza call-centrul prin intermediul căruia se acordă consultații telefonice solicitanților la telefonul consumatorului dar și la linia verde, a fost lansat un număr nou de telefon pus la dispoziția consumatorilor.</p>
	5.2.2. Sporirea gradului de soluționare a petițiilor, cu apărarea drepturilor fundamentale și intereselor economice ale consumatorilor	Permanenț	APCSP	Număr de petiții examinate și soluționate	<p>Realizat</p> <p>Caracter continuu</p> <p>APCSP: 1) au parvenit 733 petiții și 219 sesizări de la alte autorități: 730 petiții soluționate din oficiu, 99,6% petiții soluționate, din total înregistrate;</p> <p>2) readresate după competență, altor autorități -183 petiții și 39 sesizări venite către APCSP de la alte autorități.</p> <p>88 petiții și 12 sesizări venite către APCSP de la alte autorități, sunt în examinare</p> <p>În 2018 au parvenit - 479 petiții și 123 sesizări de la alte autorități: 272 56,78% petiții soluționate, din total înregistrate, readresate după competență altor autorități - 120 petiții și 35 sesizări venite către APCSP de la alte autorități.</p> <p>Actualmente sunt în examinare 143 petiții și 32 sesizări venite către APCSP de la alte autorități.</p> <p>În perioada gestionară au parvenit:</p> <p>- 961 petiții și 272 sesizări de la alte autorități: 546 (56,75%) petiții soluționate, din total înregistrate) , readresate după competență altor autorități - 326 petiții și 74 sesizări venite către APCSP de la alte autorități.</p> <p>Actualmente sunt în examinare 90 petiții și 60 sesizări venite către APCSP de la alte autorități.</p> <p>Sondajul a fost realizat în semestrul II 2016, pe un eșantion de 874 de respondenți. Raportul cu privire la rezultatele sondajului este aprobat prin ordinul APCSP nr.49 din 30.12.2016 și plasat pe pagina web APCSP.</p> <p>Pe parcursul anului 2019 au fost înregistrate 1493 reclamații și 377 sesizări, în total 1870 reclamații și sesizări. Din numărul total de reclamații și sesizări APCSP a examinat și soluționat din oficiu 1505 reclamații și sesizări.</p>

		5.2.4. Desfășurarea campaniilor de promovare a sistemului instituțional, în particular a Agenției pentru Protecția Consumatorului, și a posibilităților oferite de acesta, precum și promovarea cazurilor de succes privind drepturile consumatorilor	Permanen t	APCSP	Număr de evenimente organizate anual	<p>Realizat Caracter continuu</p> <p>APCSP APCSP a desfășurat 19 campanii de informare planificate:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Campania de informare: <i>Fii informat! Exerciți-ți drepturile de consumator stabilite prin Lege,</i>; -Campania de informare: <i>"Fii responsabil, alege atent ofertele"</i>; -Campania de informare <i>pentru agenții economici ce prestează servicii de deservire tehnică a autovehiculelor;</i> -Campania de informare <i>în perioada sărbătorilor de Paști;</i> -Campania de informare: <i>Campania de informare a prestatorilor de servicii în regim taxi;</i> -Campania de informare: <i>„Fii informat, ai dreptul la servicii de transport auto corespunzător”;</i> -Campania de informare <i>”Privind importanța montării corecte a contoarelor de apă”;</i> -Campania de informare <i>”Respectă legea, comercializează cu bun simț”;</i> -Campania de informare <i>”Consilierea tinerilor consumatori în taberele de odihnă”;</i> -Campania de informare <i>”Salariatul informat este bine protejat”;</i> -Campania de informare <i>”Siguranța ocupațională în vizorul APCSP”;</i> -Campania de informare <i>”Centrele de agrement – local pentru consumatori de toate vârstele”;</i> -Campania de informare <i>”Spune NU produselor contrafăcute”;</i> -Campania de informare <i>”Măsoară corect și garantează calitate” controlul metrologic legal al produselor preambalate autohtone, precum și celor importate;</i> -Campania de informare <i>„Nu te lăsa înșelat la pompă”;</i> -Campania de informare <i>”Cumpără isteț și sigur de acasă” în domeniul siguranței comerțului electronic”;</i> -Campania de informare <i>„ Fii sigur la locul de muncă”;</i> -Campania de informare <i>„Sărbătorim Crăciunul cu produse sigure”;</i> -Campania de informare <i>”Cunoașteți drepturile în domeniul securității și sănătății în muncă”.</i> <p>2) În cadrul campaniilor de informare în total au fost consultate – 11577 persoane (consumatori, agenți economici, angajați ai întreprinderilor vizitate), prejudiciul recuperat de către consumatori la examinarea petițiilor – 308137,74 mii lei. Au fost distribuite 9737 - pliante/fișe.</p> <p>3) APCSP a participat în cadrul Festivalului ”SUN DĂ-I FEST”, care s-a desfășurat la 10 iunie, în Grădina Publică ”Ștefan cel Mare și Sfânt” din Capitală, unde a plasat un cort provizoriu de sensibilizare, iar specialiștii APCSP au oferit consultații publicului larg, privind etichetarea energetică și au repartizat materiale informative: http://consumator.gov.md/libview.php?l=ro&idc=46&id=2038&t=/Presa/Comunicate-de-presa/Agentia-pentru-Protectia-Consumatorilor-i-Supravegherea-Pietei-partener-al-evenimentului-Sun-Da-I-Fest.</p> <p>Au fost publicate pe pagina web 46 cazuri de succes, 102 comunicate de presă și 31 informații utile pentru consumatori și mediul de afaceri.</p> <p>APCSP a participat în perioada 06-07.10.2018, în cadrul evenimentului „Ziua Națională a vinului – 2018” cu instalarea mesei și a 2 roll-up-uri. În cadrul evenimentului au fost distribuite: 1500 pliante, 300 materiale promoționale (150 baloane, 150 stegulețe). A fost acordată consultanță – 328 consumatori, reprezentanți AO și ONG și 26 agenți economici.</p>
--	--	---	---------------	-------	--	---

					<p>Pe parcursul anului 2019, în scopul informării și educării consumatorilor, consilierii mediului de afaceri, Agenția a desfășurat 7 campanii tematice de informare:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Campanie de informare cu genericul „Produse second-hand riscuri și consecințe” 2. Campanie de informare cu genericul „Un angajat bine informat este bine protejat” 3. Campanie de informare dedicate Zilei Mondiale a Drepturilor Consumatorilor „Trusted Smart Products” 4. Campanie de informare cu genericul ”Siguranța la locul de muncă-problema majoră a angajatorului” 5. Campanie de informare cu genericul ”Ai grijă ce produse cumperi copilului tău!” 6. Campanie de informare cu genericul „Consumă responsabil, alege inteligent” 7. Campanie de informare cu genericul „ Află totul despre bani!” <p>Au fost organizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 8 mese rotunde cu mediul de afaceri și reprezentanții instituțiilor preșcolare; • 108 vizite de consultanță, din care 98 în cadrul campaniilor de informare, iar 10 vizite efectuate la solicitarea agentului economic. <p>Pe parcursul anului 2019, Agenția a organizat și participat la 4 evenimente tematice de amploare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a organizat evenimentul consacrat Zilei Mondiale a Protecției Drepturilor Consumatorilor; - a participat la celebrarea evenimentului Orașelul European 2019, organizat în or. Chișinău și or. Cahul, în cadrul căruia a acordat consultanță participanților la eveniment, distribuind și materiale informaționale tematice, cu scop de informare și promovare a utilizării echipamentelor cu impact energetic; - a participat la evenimentul organizat cu ocazia Zilei Naționale a vinului 2019; - a organizat evenimentul de promovare a imaginii și activității Agenției, cu genericul „Ziua ușilor deschise”, <p>Pe parcursul anului, au fost înregistrate 154 cazuri de succes, de soluționare a reclamațiilor privind remedierea, înlocuirea, restituirea contravalorii produsului, serviciului necorespunzător, în care 104 consumatori au fost despăgubiți, prin restituirea, de către agenții economici reclamați, a contravalorii produselor/serviciilor neconforme, în sumă de 1886681,69 lei.</p>	
5.3.	Asigurarea unui nivel înalt de supraveghere a pieței în vederea protejării consumatorilor	5.3.1. Elaborarea regulamentului privind fondarea sistemului de avertizare între autorități referitor la produsele periculoase și/sau neconforme cerințelor stabilite, depistate ca fiind plasate pe piață	Tr. I, 2016	MEI MADR și M APCSP MSM și PS MEI	Proiect aprobat	<p>Realizat</p> <p>MADRM: Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Planului general de gestiune a crizelor în sectorul alimentelor și furajelor aprobată în ședința de Guvern din 20.06.2018;</p> <p><u>Hotărârii de Guvern nr.59 din 07.02.2017 cu privire la aprobarea măsurilor de punere în aplicare a sistemului rapid de alertă pentru alimente și furaje la nivel național</u></p> <p>APCSP: Proiectul Regulamentului privind fondarea sistemului de avertizare între autorități referitor la produsele periculoase și/sau neconforme, este în derulare.</p> <p>Totodată, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1116/2016 pentru aprobarea Regulamentului de funcționare a Sistemului de schimb rapid de informații privind produsele periculoase, personalul desemnat pentru implementarea Sistemului, a fost instruit și aplică prevederile acestuia:</p>

					<p>Astfel, în adresa APCSP au parvenit 2 notificări cu privire la lansarea campaniei voluntare de securitate în privința anumitor produse, și anume <i>ceainicul electric</i> „KitchenAid” (Corporația Whirlpool) și <i>acumulator reîncărcabil Li-Ion</i> pentru diverse laptopuri marca HP.</p> <p>APCSP a plasat pe pagina web comunicatele respective, prin care consumatorii sunt informați cu privire la un potențial risc de securitate în privința acestor produse, modul de identificare și returnare.</p> <p>De asemenea, în adresa APCSP au parvenit 2 notificări cu privire la lansarea campaniei voluntare de securitate în privința produselor notificate, pe care le-a plasat pe pagina, pentru ca consumatorii să fie informați despre un potențial risc de securitate a acestor produse, modul de identificare și returnare.</p> <p>MEI a transmis Serviciului Vamal lista produselor și documentelor solicitate pentru implementarea pct.4 din „Regulamentul privind procedurile de conlucrare între autoritățile de supraveghere a pieții și Serviciul Vamal” (scrisoarea nr.01/234 din 28 februarie 2018))</p>
	5.3.3. Consolidarea capacităților instituționale de supraveghere a pieței prin dezvoltarea competențelor tehnice de integritate profesională și asigurarea respectării principiului independenței și transparenței activității.	2016-2018	MEI	<p>Număr de instruiți efectuate ;</p> <p>Număr de inspectori instruiți</p>	<p>Realizat</p> <p>Conform planului anual de instruiți aprobat de APCSP, pe parcursul anului, au fost desfășurate un șir de acțiuni de dezvoltare a capacităților profesionale a angajaților:</p> <p><i>Instruiți în cadrul Academiei de Administrare Publică:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • 27-28.02.2018 „Managementul resurselor umane în autoritățile emitente ale actelor permiseive” – 1 persoană; • 26-30.03.2018 „Elaborarea și evaluarea politicilor publice” - 1 persoană; • 18-20.04.2018 „Etica și integritatea funcționarului public” – 1 persoană; • 23-25.04.2018 „Elaborarea și coordonarea proiectelor de acte normative”, 1 persoană; • 24-26.04.2018 „Dezvoltarea abilităților de exercitare a atribuțiilor de serviciu”, 1 persoană; • 25-27.09.2018 „Dezvoltarea abilităților de exercitare a atribuțiilor de serviciu”, 1 persoană; • 12-16 noiembrie 2018 2018 „Integrarea profesională în funcția publică”, 1 persoană; • 26-30 noiembrie 2018 „Elaborarea și evaluarea politicilor publice”, 1 persoană. <p><i>Instruiți la locul de muncă cu suportul altor autorități:</i></p> <p>13.02.2018 – „Modul de completare a Declarației de avere și interese personale. Implementarea sistemului de depunere în formă electronică a declarațiilor de avere și interese personale” curs organizat de APCSP cu suportul ANI – 35 persoane (ordin);</p> <p>01.03.2018 „Sistemul de schimb rapid de informații RAPEX” – curs organizat de APCSP cu suportul MEI - 39 persoane (ordin);</p> <p>17.05.2018 „Răspunderea pentru lipsa integrității. Denunțarea actelor de corupție și avertizarea de integritate” curs organizat de APCSP cu suportul CNA - 34 persoane (ordin);</p> <p>4.06.2018 - “Fortificarea cunoștințelor privind identificarea produselor contrafăcute”, curs organizat de către APCSP cu suportul AGEPI – 22 persoane (scrisoare) ;</p> <p>06.09.2018 „Standardele de asigurare a integrității instituționale (regimul juridic al cadourilor, influență necorespunzătoare). Denunțarea actelor de corupție, răspunderea pentru lipsa integrității” – curs organizat de APCSP cu suportul CNA - 30 persoane (ordin).</p> <p><i>Instruirea externă:</i></p> <p>16-17.01.2018 – „Contabilitatea bugetară: modul de întocmire a rapoartelor financiare pentru anul 2017,, – 1 persoană;</p>

					<p>12.02.2018 - „Securitatea și sănătatea în muncă” – 1 persoană, curs organizat de către Centru de Instruire în domeniul relațiilor de muncă;</p> <p>29.03.2018 - „Verificarea conformității produselor agricole și agroalimentare înregistrate ca DOP, IGP și STG cu caietul de sarcini și controlul ex officio al acestor produse” – 5 participanți, curs organizat de către AGEPI;</p> <p>22-23.05.2018 - „Consolidarea competențelor de aplicare a drepturilor de proprietate intelectuală și furnizarea celor mai bune practici în domeniu”- 10 persoane, curs organizat de către AGEPI;</p> <p>23.05.2018 - „Verificarea conformității produselor cu DOP, IGP și STG cu caietul de sarcini și controlul ex officio al acestor produse” – 4 persoane, curs organizat de către AGEPI;</p> <p>24-25.05.2018 - „Consolidarea competențelor de aplicare a drepturilor de proprietate intelectuală și furnizarea celor mai bune practici în domeniu” - 10 persoane, curs organizat de către AGEPI;</p> <p>08 iunie 2018 – “Prezentarea cerințelor standardului ISO/IEC 17911:2017 Workshop – Aspecte comparative” – 2 persoane;</p> <p>11-15.06.2018 - “Cele mai bune practici de control de stat în domeniul siguranței ocupaționale” - 3 persoane;</p> <p>14.06.2018 - ”Managementul funcției publice și al funcționarilor publici, aplicarea cadrului normativ”, atelier organizat de către Cancelaria de stat a Republicii Moldova - 1 persoană;</p> <p>02-26.07.2018 “Развитие торгово-экономического сотрудничества между странами, расположенными по "шелковому пути”, în Republica Populară Chineză, curs organizat de către Cancelaria de stat a Republicii Moldova – 2 persoane;</p> <p>04-28.07.2018 “Сотрудничество в сфере стандартизации между Китаем и странами, расположенными по "шелковому пути”, în Republica Populară Chineză, curs organizat de către Cancelaria de stat a Republicii Moldova - 2 persoane;</p> <p>24.07.2018 “Техници privind cele mai bune practici de supraveghere a pieței. Implementarea planului de proiect: Supravegherea pieței la fața locului Inspecția și Eșantionarea”, curs organizat de către proiectul DCFTA - 15 persoane;</p> <p>12.09-02.10.2018 “Строительство и управление зоной свободной торговли, распоряжение двухсторонней свободной торговли”, curs organizat de către Cancelaria de stat a Republicii Moldova (petrecut în Republica Populară Chineză) - 3 persoane;</p> <p>12-14 septembrie 2018 “Міжлоаце де мăsurarea (MID) și апарате де цїнтїрит cu funcționare neautomată (NAWI)”, curs organizat de către proiectul „Suport pentru cadrul infrastructurii calității în contextul DCFTA în Republica Moldova” – 4 persoane instruite;</p> <p>17-18 septembrie 2018 “Produse preambalate”, curs organizat de către proiectul „Suport pentru cadrul infrastructurii calității în contextul DCFTA în Republica Moldova” – 4 persoane instruite;</p> <p>21.09.2018 atelier de lucru “Infrațiunile de proprietate intelectuală în mediul on-line realități și practici de combatere a fenomenului” organizat de către Proiectul Uniunii Europene “Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală” în Republica Moldova parteneriat cu AGEPI– 3 persoane;</p> <p>24 septembrie 2018 “Asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală” curs organizat de către proiectul „Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală în Republica Moldova” – 12 persoane instruite;</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>27 septembrie 2018 “Asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală” curs organizat de către proiectul „Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală în Republica Moldova” – 11 persoane instruite;</p> <p>02-03 octombrie 2018 ”Consolidarea competențelor de aplicare a drepturilor de proprietate intelectuală și furnizarea celor mai bune practici în domeniu” curs organizat de către proiectul de asistență tehnică ”Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală ”. – 8 persoane instruite;</p> <p>01-04 octombrie 2018 ”Facilitarea comerțului pentru comerțul electronic în Republica Moldova” – 2 persoane instruite;</p> <p>04-05 octombrie 2018 ”Consolidarea competențelor de aplicare a drepturilor de proprietate intelectuală și furnizarea celor mai bune practici în domeniu” curs organizat de către proiectul de asistență tehnică ”Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală ” – 8 persoane instruite;</p> <p>08-19 octombrie 2018 „Securitatea și sănătatea în muncă”, curs organizat de către ÎS „Centru de Instruire în domeniul relațiilor de muncă” – 1 persoană instruită;</p> <p>23 octombrie 2018 „Cadrul legislativ național privind plumbul în vopsele și modalitatea de implementare”, curs organizat de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului – 5 persoane instruite;</p> <p>24. 24 octombrie 2018 și 26 octombrie 2018 ” Cursul de pregătire pentru utilizarea sistemului informatic eIPR ”, curs organizat de către Proiectul de asistență tehnică ”Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală ” (DPI) - 5 persoane instruite;</p> <p>30 octombrie 2018 ”Promovarea capabilităților și a funcționalităților sistemului informatic eIPR ”, curs organizat de către Proiectul de asistență tehnică ”Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală ” (DPI)) - 6 persoane instruite;</p> <p>15 noiembrie 2018 „Comerțul electronic și protecția consumatorilor”, atelier organizat de către Proiectul UE – Catedra Jean Monet în cadrul politicilor UE de protecție a intereselor economice ale consumatorilor (UE4CONS) - 25 persoane instruite;</p> <p>18-20 decembrie 2018 „E-Commerce: accesarea noilor piețe prin îmbunătățirea abilităților digitale”, organizat de către Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova în cadrul Academiei Exportatorilor, cu suportul OSCE, Viena, Austria – 1 persoană instruită.</p> <p>Pe parcursul anului 2019, au fost desfășurate un șir de acțiuni de dezvoltare a capacităților profesionale a angajaților:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 18 Instruiri interne la locul de muncă: • 9 instruiri la locul de muncă cu suportul altor autorități: <p>- „Reglementarea unor măsuri naționale privind etichetarea și informațiile standard despre produse cu impact energetic, destinate utilizatorilor finali”, curs organizat de APCSP cu suportul MEI (23 persoane instruite);</p> <p>- „Integritatea în sectorul public la nivel politic, instituțional și profesional, responsabilitățile entităților publice, ale autorităților anticorupție și ale altor autorități competente pentru cultivarea, consolidarea și controlul integrității în sectorul public, domeniile importante pentru cultivarea integrității în sectorul privat în procesul de interacțiune cu sectorul public și pentru sancționarea lipsei de integritate în sectorul public (Legea integrității nr.82/2017), precum și dezvoltările</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>practicilor ilegale din cadrul entităților publice, procedura de examinare a acestor dezvoltări, drepturile avertizorilor de integritate și măsurile de protecție a lor, obligațiile angajatorilor, competențele autorităților responsabile de examinarea unor asemenea dezvoltări și ale autorităților de protecție a avertizorilor de integritate (Legea nr.122/2018 privind avertizorii de integritate)”, curs organizat de APCSP cu suportul CNA (33 persoane instruite);</p> <p>- „Particularități referitor la depunerea declarației de avere și interese personale, reglementate de prevederile Legii 133/2016, curs organizat de APCSP cu suportul CNI (32 persoane instruite);</p> <p>- „Aprobarea Planului sectorial anticorupție în domeniul administrării și dectatizării proprietății publice pentru anii 2018- 2020, aprobat prin HG 554/2018 curs organizat de APCSP cu suportul CNA (32 persoane instruite);</p> <p>- 4 sesiuni de instruire organizate de către proiectul EU4CONS (33 persoane instruite);</p> <p>- „Respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și al incompatibilităților” (23 persoane instruite);</p> <p>- ”Măsurile de asigurare a integrității instituționale”, ”Cunoașterea măsurilor anticorupție de către agenții publici”, ”Răspunderea pentru lipsa integrității în sectorul public”, (30 persoane instruite), curs organizat de APCSP cu suportul CNA;</p> <p>-” Implementarea SI E-MANAGEMENT ” (21 persoane instruite)</p> <p>- ”Credite de consum – Cadrul legal de reglementare și aspecte practice” (28 persoane instruite;</p> <ul style="list-style-type: none"> • 5 instruiți organizate de alte autorități : <p>- „Cerințe privind protecția datelor personale în sectorul telecomunicațiilor”, curs organizat de Centrul Național pentru Protecția datelor cu caracter Personal (3 persoane instruite);</p> <p>- „Normele internaționale în domeniul muncii și convențiile OIM”, curs organizat de Asociația Sindicală Teritorială Chișinău (1 persoană instruită);</p> <p>- ”Codul civil modernizat: pachetele de servicii de călătorie”, curs organizat de către MEI în parteneriat cu Agenția de investiții (3 persoane instruite).</p> <p>-”Protecția drepturilor de proprietate intelectuală”, curs organizat în cadrul AGEPI, (5 persoane instruite).</p> <p>-”Utilizarea SI ”RFPFP”, (1 persoană instruită);</p> <p>-”Managementul și dezvoltarea resurselor umane în serviciul public din RM” (1 persoană instruită);</p> <ul style="list-style-type: none"> • 7 instruiți în cadrul AAP, (7 persoane instruite) <p>instruiți organizate în cadrul Proiectului DCFTA, unde au participat angajații APCSP (32 persoane instruite).</p> <p>Pe parcursul anului 2019, au fost desfășurate un șir de acțiuni de dezvoltare a capacităților profesionale a angajaților:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 18 Instruiți interne la locul de muncă: • 9 instruiți la locul de muncă cu suportul altor autorități: <p>- „Reglementarea unor măsuri naționale privind etichetarea și informațiile standard despre produse cu impact energetic, destinate utilizatorilor finali”, curs organizat de APCSP cu suportul MEI (23 persoane instruite);</p> <p>- „Integritatea în sectorul public la nivel politic, instituțional și profesional, responsabilitățile entităților publice, ale autorităților anticorupție și ale altor autorități competente pentru cultivarea,</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>consolidarea și controlul integrității în sectorul public, domeniile importante pentru cultivarea integrității în sectorul privat în procesul de interacțiune cu sectorul public și pentru sancționarea lipsei de integritate în sectorul public (Legea integrității nr.82/2017), precum și dezvoltările practicilor ilegale din cadrul entităților publice, procedura de examinare a acestor dezvoltări, drepturile avertizorilor de integritate și măsurile de protecție a lor, obligațiile angajatorilor, competențele autorităților responsabile de examinarea unor asemenea dezvoltări și ale autorităților de protecție a avertizorilor de integritate (Legea nr.122/2018 privind avertizorii de integritate)”, curs organizat de APCSP cu suportul CNA (33 persoane instruite);</p> <p>- „Particularități referitor la depunerea declarației de avere și interese personale, reglementate de prevederile Legii nr.133/2016, curs organizat de APCSP cu suportul CNI (32 persoane instruite);</p> <p>- „Aprobarea Planului sectorial anticorupție în domeniul administrării și deținerii proprietății publice pentru anii 2018- 2020, aprobat prin HG nr.554/2018 curs organizat de APCSP cu suportul CNA (32 persoane instruite);</p> <p>- 4 sesiuni de instruire organizate de către proiectul EU4CONS (33 persoane instruite);</p> <p>- „Respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și al incompatibilităților” (23 persoane instruite);</p> <p>- ”Măsurile de asigurare a integrității instituționale”, ”Cunoașterea măsurilor anticorupție de către agenții publici”, ”Răspunderea pentru lipsa integrității în sectorul public”, (30 persoane instruite), curs organizat de APCSP cu suportul CNA;</p> <p>-” Implementarea SI E-MANAGEMENT ” (21 persoane instruite);</p> <p>- ”Credite de consum – Cadrul legal de reglementare și aspecte practice” (28 persoane instruite;</p> <ul style="list-style-type: none"> • 5 instruiți organizate de alte autorități : <p>- „Cerințe privind protecția datelor personale în sectorul telecomunicațiilor”, curs organizat de Centrul Național pentru Protecția datelor cu caracter personal (3 persoane instruite);</p> <p>- „Normele internaționale în domeniul muncii și convențiile OIM”, curs organizat de Asociația Sindicală Teritorială Chișinău (1 persoană instruită);</p> <p>- ”Codul civil modernizat: pachetele de servicii de călătorie”, curs organizat de către MEI în parteneriat cu Agenția de investiții (3 persoane instruite);</p> <p>-”Protecția drepturilor de proprietate intelectuală”, curs organizat în cadrul AGEPI, (5 persoane instruite);</p> <p>-”Utilizarea SI ”RFPFP” (1 persoană instruită);</p> <p>-”Managementul și dezvoltarea resurselor umane în serviciul public din RM” (1 persoană instruită)</p> <ul style="list-style-type: none"> • 7 instruiți în cadrul AAP, (7 persoane instruite); <p>instruiți organizate în cadrul Proiectului DCFTA, unde au participat angajații APCSP (32 persoane instruite).</p>
--	--	--	--	--	---

Obiectivul 6. Fortificarea și optimizarea sistemului de control al calității produselor agroalimentare

6.1.	Consolidarea activității Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor	6.1.3. Elaborarea și realizarea planurilor naționale de supraveghere a siguranței produselor agroalimentare	2016-2018	ANSA MSM și PS	Planuri elaborate și aprobate; nivel de realizare a planului anual	<p>Realizat</p> <p>1. A fost aprobat Ordinul ANSA Nr. 133 din 7 martie 2018 cu privire la aprobarea Planului de monitorizare a reziduurilor pentru anul 2018</p> <p>2. A fost aprobat Ordinul ANSA Nr.439 din 22.12.2017 Cu privire la aprobarea listelor de produse planificate pentru monitorizarea conținutului de nitrați și reziduurilor de pesticide pentru anul 2018. Aprobat în baza HG nr.567 din 16.07.2014 cu privire la aprobarea Programului național</p>
-------------	--	---	-----------	----------------	--	---

					Numărul programelor aprobate	<p>de monitorizare a reziduurilor de pesticide și a conținutului de nitrați în produsele alimentare de origine vegetală.</p> <p>3. A fost aprobat Ordinului ANSA Nr. 22 din 18.01.2018 Cu privire la aprobarea Programelor de monitorizare și supraveghere în domeniul siguranței alimentelor, sănătății plantelor și furajelor pentru anul 2018</p> <p>4. A fost aprobat Ordinului ANSA Nr. 25 din 19.01.2018 Cu privire la aprobarea Programelor de monitorizare și supraveghere în domeniul siguranței alimentelor, sănătății plantelor și furajelor pentru anul 2018</p> <p>5. A fost aprobat Ordinului ANSA Nr. 56 din 05.02.2018 Cu privire la aprobarea Programelor de monitorizare și supraveghere în domeniul siguranței produselor de origine animală din import pentru anul 2018</p> <p>Nivelul re realizare</p> <p>1. Ordinul nr. 133 din 7.03.2018 s-a realizat în volum de 87%;</p> <p>2. Ordinul nr. 439 din 22.12.2017 s-a realizat în volum de 98%</p> <p>3. Ordinul nr. 22 din 18.01.2018 s-a realizat în volum de 81%</p> <p>4. Ordinul Nr. 25 din 19.01.2018 s-a realizat în volum de 110%</p> <p>5. Ordinul Nr. 56 din 05.02.2018 s-a realizat în volum de 45%.</p> <p>1. A fost aprobat Ordinului ANSA Nr. 61 din 12.02.2019 cu privire la aprobarea Planului de monitorizare a reziduurilor pentru anul 2019;</p> <p>2. A fost aprobat Ordinului ANSA Nr.115 din 20.03.2019 Cu privire la aprobarea Programului de supraveghere al gripei Aviare la păsări domestice și sălbatice în republica Moldova în perioada 2019-2021.</p> <p>3. A fost aprobat Ordinului ANSA Nr. 114 din 20.03.2019 Cu privire la aprobarea Programelor de monitorizare și supraveghere a materialelor furajere.</p> <p>4. A fost aprobat Ordinului ANSA Nr. 634 din 21.11.2018 Cu privire la stabilirea unor cerințe sanitar-veterinare</p> <p>5. A fost aprobat Ordinului ANSA Nr. 654 din 28.11.2018 Cu privire la aprobarea Planului anual al controalelor de stat pentru anul 2019.</p> <p>6. A fost aprobat Ordinul ANSA nr. 290 din 30.09.2016 <i>Cu privire la aprobarea Planului național multianual de control 2016-2020.</i></p> <p>7. Ordinul ANSA nr.61 din 12.02.2019 <i>Cu privire la aprobarea planului de monitorizare a reziduurilor pentru anul 2019 (elaborat anual).</i></p>
--	--	--	--	--	------------------------------	--

Acțiuni sectoriale: agricultură, turism și mediu

1.	Optimizarea sistemului de vânzări ale producției agricole și agroalimentare prin dezvoltarea infrastructurii necesare	1.1. Implementarea <u>Hotărârii Guvernului nr.741 din 17 august 2010</u> cu privire la aprobarea Programului de dezvoltare a infrastructurii de piață pentru produsele agroalimentare	Tr. IV, 2018	MADR și M în comun cu APL	Centrul Agroalimentar din mun.Chișinău creat	<p>Realizat</p> <p>A fost actualizat conceptul construcției „Centrului Agroalimentar Chișinău” și remis către Ministerul Finanțelor spre examinare și înaintare părții nipone spre finanțare.</p> <p>În perioada de raportare a fost identificat partenerul de finanțare a proiectului Construcției „Centrului Agroalimentar Chișinău”. Urmează actualizarea studiului de fezabilitate pentru Construcția „Centrului Agroalimentar Chișinău”.</p> <p>Pe parcursul anului 2019 au fost purtate discuții cu partenerii niponi în vederea identificării resurselor financiare pentru realizarea proiectului „Centrul Agroalimentar din mun. Chișinău”.</p> <p>Prin urmare, partea niponă s-a arătat deschisă pentru oferirea unui credit preferențial și</p>
----	---	---	--------------	---------------------------	--	--

	sectorului agricol					realizarea unui studiu de fezabilitate din surse de grant prin intermediul JICA. Prin urmare MADRM a efectuat a remis materialele aferente în adresa Ministerului Finanțelor spre coordonare și emitere a unui demers pentru inițierea studiului de fezabilitate de către partea niponă.
		1.2. Crearea, în baza parteneriatului public-privat, a mai multe centre agroalimentare regionale, în care agricultorii pot să comercializeze direct producția agricolă, precum și să beneficieze de serviciile necesare pentru exportul producției	Tr. IV, 2018	MADR și M în comun cu APL	3 piețe agricole regionale create	Realizat În anul 2017 au început lucrările de perfecționare a documentației și a amenajării pieței regionale en-gros și a spațiilor destinate activităților non-agricole în raionul Râșcani. Proiectul dat prevede amenajarea pieței regionale en-gros, precum și conectarea utilităților necesare (apă, canalizare, drum de acces, rețele electrice). Ține de menționat că proiectul menționat este unul pilot și va servi drept exemplu pentru restul piețelor agricole. În anul 2017 s-au valorificat 697,07 mii lei din FNDR. Pentru anul 2018, conform Deciziei CNCDR din 16.11.2018, pentru proiectul dat a fost aprobată suma de 8 546,83 mii lei din FNDR. În anul 2019 s-au valorificat 5540,54 mii lei din FNDR. În rezultat au fost construite 1,5 km rețele electrice de tensiune înaltă, a fost achiziționată și instalată 1 stație de transformare și a fost amenajat teritoriul pe o suprafață de 0,3 ha.
2.	Dezvoltarea politicilor de intervenție pe piața produselor agricole	2.1. Identificarea mijloacelor financiare, elaborarea și promovarea proiectului de lege privind crearea fondului de intervenție pe piața produselor agricole	Tr. IV, 2018	MADR și M	Proiect elaborat	Realizat 1. În perioada 06-08 august 2018, specialiști din cadrul Ministerului, de comun cu instituțiile interesate, au efectuat o vizită de studiu în România, pentru preluarea celor mai bune practici cu privire la crearea și gestionarea fondurilor de garantare a creditelor acordate sectorului rural din România. 2. Ulterior, Grupul de lucru s-a întrunit în 3 ședințe, în rezultat fiind luată decizia privind purtarea unei discuții cu Ministerul Finanțelor, în vederea identificării resurselor financiare pentru instituirea și funcționarea Fondului de garantare a creditelor agricole. Totodată, a fost contractat un expert local pentru elaborarea cadrului legal de instituire a fondului. În 2019 a fost elaborat proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la crearea și gestionarea fondurilor de garantare a creditelor acordate și urmează a fi promovat. În anul 2019 a avut loc o ședință cu expertul BEI din cadrul proiectului „Livada Moldovei privind conceptul creării fondului de garantarea creditelor agricole, iar prin urmare s-a constatat necesitatea identificării unei soluții din perspectiva realităților economice din sectorul agroalimentar.
3.	Dezvoltarea sistemului de irigare	3.1. Efectuarea lucrărilor de reparație a digurilor de protecție împotriva inundațiilor	Tr. IV, 2018	MADR și M	Diguri reparate, km	Realizat Au fost finalizate lucrările de reparație a digului de protecție împotriva inundațiilor la obiectul „Reconstrucția digului de protecție contra inundațiilor terenurilor agricole în s. Văleni, r-nul Cahul” pe o lungime de 3,7 km . La moment sunt în derulare efectuarea lucrărilor de reparație a digului de protecție împotriva inundațiilor la obiectul „Complexul de măsuri pentru lichidarea consecințelor inundației în r-nul Cantemir, Etapa III”. În anul 2018 au fost reparați 9,4 km de dig.
4.	Dezvoltarea infrastructurii de alimentare cu apă și canalizare	4.1. Extinderea sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare în baza	Permanen t	MADR și M MEI	Sisteme de aprovizionare cu apă și de canalizare	Realizat Caracter continuu Pe parcursul semestrului II a anului 2018, în cadrul proiectelor de dezvoltare regională cu finanțare din FNDR, au fost construite 71,29 km de apeduct și 8,98 km de sistem de canalizare.

		principiului de regionalizare			construite/reconstruite, km	<p>Pentru perioada de raportare în cadrul proiectelor de dezvoltare regională cu finanțare din FNDR, au fost construite/ reabilitate 16,558 km de apeduct și 3,1 km de sistem de canalizare. Cu suportul partenerilor externi au fost construite/ reabilitate 11,074 km de apeduct, 6 stații de pompare a apei potabile și 2 rezervoare de apă potabilă.</p> <p>Pentru perioada I semestru 2019 în cadrul proiectelor de dezvoltare regională cu finanțare din FNDR, au fost construite/ reabilitate 16,558 km de apeduct și 3,1 km de sistem de canalizare. Cu suportul partenerilor externi au fost construite/ reabilitate 11,074 km de apeduct, 6 stații de pompare a apei potabile și 2 rezervoare de apă potabilă.</p> <p>Pe parcursul anului 2019, în cadrul proiectelor de dezvoltare regională finanțate din FNDR, au fost construite 18,83 km de apeduct, 1 stație de captare a apei, 1 stație de dezinfectare a apei potabile, 2 stații de pompare a apei, 2 turnuri de apă achiziționate și instalate și 5,12 km de sistem de canalizare.</p>
		4.3. Promovarea parteneriatului public-privat în domeniul alimentării cu apă și canalizare	Tr. IV, 2018	MADR și MEI	Număr de parteneriate public-private create	<p>Realizat În dependentă de solicitări</p> <p>Nu a fost creat nici un parteneriat public-privat în semestrul I anul 2018. Nu a fost creat nici un parteneriat public-privat în semestrul I anul 2019. Motiv: Nu prezintă interes nici din partea Autorităților Publice Locale (Nivel I și II) și nici din partea sectorului privat.</p>
5.	Dezvoltarea infrastructurii de gestionare a deșeurilor	5.1. Dezvoltarea unui sistem integrat de gestionare a deșeurilor bazat pe principiul regionalizării serviciilor în acest domeniu. Elaborarea studiilor de fezabilitate pentru construcția a 7 depozite de deșeuri menajere solide, a 2 stații de tratare mecanico-biologică și a 100 de stații de transfer în regiunile de dezvoltare ale țării	2016-2018	MADR și MEI	Studii de fezabilitate elaborate; 8 regiuni de management al deșeurilor create	<p>Realizat Caracter continuu</p> <p>1 Acord de mediu emis - pentru activitatea planificată „Crearea sistemului de management integrat al deșeurilor Regiunea de Dezvoltare Regională Sud (zona nr.1 de management a deșeurilor) - depozitul regional din or. Cahul.</p> <p>1 Acord de mediu la documentația privind evaluarea impactului asupra mediului pentru proiectul „Sistem de management integrat al deșeurilor pentru Regiunea de Gestionare a Deșeurilor 5 - (Ingheni, Nisporeni și Călărași)” emis v.u. nr.7 din 29 iunie 2018.</p> <p>3. Acordul de mediu nr. 9. pentru proiectul „Crearea Sistemului de Management Integrat al Deșeurilor, pentru Zona de Gestionare a Deșeurilor nr.8, din Regiunea de Dezvoltare Nord” - emis pe data de 16 octombrie 2018;</p> <p>În ceea ce privește dezvoltarea studiilor pentru celelalte RMD, menționăm că în RMD 2 și RMD nr. 3, unde au fost dezvoltate Conceptele de prefezabilitate în managementul deșeurilor, necesită revizuirea acestora și structurarea în Studii de Fezabilitate în baza Conceptelor elaborate.</p> <p>Pentru RMD nr. 4 (include și mun. Chișinău), RMD nr. 6 și RMD nr. 7 (include și mun. Bălți), studiile au fost dezvoltate cu suportul Băncii Europene de Investiții, până la etapa soluțiilor tehnice elaborate pentru terenurile selectate la stațiile de transfer în aceste regiuni. În acest context, <i>au rămas neselectate terenurile pentru depozitele regionale</i> care sunt parte integrantă a infrastructurii de management al deșeurilor <i>din motiv că, autoritățile publice locale nu au aprobat în cadrul Consiliilor locale, locațiile care au fost propuse de experți</i>, la care este necesară realizarea investigațiilor geologice și hidrologice, în baza cărora vor fi posibile finalizarea Studiilor de fezabilitate, actualmente stopate.</p>

		5.2. Introducerea/ extinderea sistemelor de colectare selectivă la sursă prin extinderea serviciilor de salubritate din mediul urban și rural	2018-2019	MADR și MEI	Număr de servicii de colectare și eliminare a deșeurilor la nivel raional	<p>Realizat Caracter continuu</p> <p>MADRM: În perioada de raportare în r-nul Criuleni în domeniul gestionării deșeurilor la nivel de comunitate au fost create și activează 9 întreprinderi care prestează servicii de salubritate (în mediul urban activează 1 întreprindere și în mediul rural activează 8 întreprinderi). În r-nul Căușeni în s. Ursoaia și s. Cârnațeni au fost create servicii noi de colectare a deșeurilor. În r-nul Taraclia a fost înființată Întreprinderea Municipală „Uniserv - Com”.</p> <p>Pentru soluționarea problemelor deșeurilor medicale, în perioada de raportare de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, au fost create rețelele de colectare separată a deșeurilor infecțioase și tratarea lor înainte de a fi eliminate, în 2 municipii și 20 raioane după cum urmează: în mun. Chișinău, și mun. Bălți, r-le Anenii Noi, Basarabeasca, Cahul, Cantemir, Cimișlia, Căușeni, Dondușeni, Drochia, Edineți, Glodeni, Hâncești, Ialoveni, Leova, Rezina, Râșcani, Sângerei, Soroca, Șoldănești, Florești și Fălești.</p> <p>În 12 instituții medico-sanitare din mun. Chișinău, și r-le Anenii Noi, Briceni, Cahul, Hâncești, Nisporeni, Orhei, Rezina, Soroca, Strășeni, Șoldănești și Taraclia au raportat asigurarea cu autoclave pentru dezinfecția deșeurilor infecțioase.</p> <p>Acțiunile de reducere a numărului de gunoștii existente prin amenajarea a 4-6 depozite de deșeurii menajere solide intercomunale la nivel regional, sunt organizate, anual, de către Inspectoratul Ecologic de Stat, în cadrul desfășurării Campaniei de primăvară de salubritate și amenajare a localităților, care continuă până în preajma Zilei Mondiale a Mediului 5 iunie.</p> <p>Informația pentru anul 2019 este în proces de colectare și ca urmare a sistematizării va fi reflectată în Raportul de implementare a H.G. nr. 248/2013 cu privire la aprobarea Strategiei de gestionare a deșeurilor.</p>
		5.3. Acordarea suportului metodologic pentru crearea asociațiilor autorităților publice locale la nivel regional pentru serviciile de gestionare a deșeurilor	2018	MADR și MEI	Număr de asociații create	<p>Realizat</p> <p>MADRM: Pentru crearea asociațiilor intercomunale (interraionale) pentru implementarea unui management integrat al deșeurilor la nivel intercomunal/ interraional în regiuni, Ministerul a negociat cu Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) asistența tehnică pentru acordarea suportului administrațiilor publice locale privind crearea Asociațiilor din zonele de management al deșeurilor, inclusiv și a operatorilor care prestează servicii de salubritate.</p> <p>În același timp, administrațiile publice locale din Regiunea de Dezvoltare Centru au inițiat procesul de creare a Asociației de management al deșeurilor după modelul Asociației pentru Managementul deșeurilor în Regiunea de Dezvoltare Sud. Totodată, în Raional Criuleni au fost create 4 asociații intercomunale de gestionare a deșeurilor cu centrele în com. Hrușova, Bălăbănești, Hirtopul Mare și Pașcani.</p> <p>Concomitent, în raionul Basarabeasca în cadrul Regiunii de Dezvoltare Sud a fost formată Asociația pentru Managementul Deșeurilor în Regiunea de Dezvoltare Sud (AMD Sud), constituită de unitățile administrativ-teritoriale de nivelul I și II, care își vede rolul în facilitarea gestionării eficiente a deșeurilor în regiune și în atragerea investițiilor în acest sector. În concluzie cu ADR Sud toate primăriile sunt implicate în proiectul regional Leova-Cimișlia- Basarabeasca „Asistența tehnică și tratarea deșeurilor solide în regiunea de sud a Moldovei” care a fost susținut de partenerii europeni.</p>

		5.4. Elaborarea cadrului normativ pentru aplicarea principiului de responsabilitate extinsă a producătorului	2016-2018	MADR și M	Acte normative aprobate	<p>Realizat Caracter continuu 1 Act normative este aprobat - HG nr. 212 din 07.03.2018 pentru aprobarea Regulamentului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice 3 acte normative sunt în proces de promovare care stabilesc principiului privind responsabilitatea extinsă a producătorului: 1) proiectul hG pentru aprobarea Regulamentului privind ambalajele deșeurile de ambalaje se traduce pentru a fi transmis la Guvern; 2) proiectul hG pentru aprobarea Regulamentului privind bateriile și cumulatorii și deșeurile de baterii și acumulatori se perfectează pentru a fi transmis la CNA; 3) proiectul hG pentru aprobarea Regulamentului depozitarea deșeurilor (poz. 685) se perfectează pentru a fi transmis la MJ</p>
Componenta V		Total acțiuni - 33, inclusiv:				
Nivelul de realizate		Realizate – 12				
100 %		Realizate cu caracter continuu – 21				
		Nerealizate - 0				
Componenta VI. SOCIETATEA INFORMAȚIONALĂ						
Acțiuni orizontale						
Obiectivul 1. Dezvoltarea e-comerțului la cele mai înalte standarde de protecție a datelor și asigurarea încrederii în aceste servicii						
1.1	Recunoașterea certificatelor semnăturilor electronice emise pentru public și facilitarea serviciilor transfrontaliere de certificare	1.1.1. Crearea cadrului normativ necesar pentru implementarea prevederilor Legii nr. 91 din 29 mai 2014 privind semnătura electronică și documentul electronic	Tr. IV 2017	SIS	Cadrul normativ creat	<p>Realizat Caracter continuu SIS periodic în contextul transpunerii normelor UE în legislația RM, modifică cadrul normativ existent. Astfel, prin Ordinul Directorului SIS nr. 23 din 02.05.2018, a fost revizuit cadrul normativ a semnăturii electronice fiind efectuate modificări în Normele tehnice în domeniul semnăturii electronice avansate calificate, prin extinderea termenului de valabilitate a cheilor private și certificatelor cheilor publice. Concomitent, reprezentanții SIS au fost antrenați în elaborarea cadrului normativ ce ține de funcționarea centrului de înregistrări pentru elaborarea semnăturilor electronice din cadrul ÎP „Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe”. În scopul asigurării recunoașterii transfrontaliere a certificatelor emise pentru public și facilitarea serviciilor transfrontaliere de certificare, la 05.10.2018 și 18.10.2018 exponenții SIS au participat la 2 ședințe de lucru organizate de către autoritățile de profil E-GOV cu prezența partenerilor din cadrul ÎP „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”, Agenției Servicii Publice, Ministerului Justiției, Agenției de Governare Electronică, Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal și reprezentanților UE pentru transpunerea în legislația națională a prevederilor Regulamentului 910/2014 UE.” Pe parcursul anului 2019 a fost elaborat și remis spre avizare internă proiectul de modificare a HG nr. 1141/2017 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de aplicare a semnăturii electronice de către funcționarii persoanelor juridice de drept public în cadrul circulației electronice a documentelor. Documentul va reglementa modul de utilizare a semnăturii electronice avansate</p>

				<p>necalificate pe documentele electronice ce conțin informații atribuite la secret de stat, din cadrul CNA, MAI, SIS.</p> <p>În cadrul transpunerii cadrului normativ UE, a fost elaborat și avizat proiectul ordinului directorului SIS pentru modificarea Normelor tehnice în domeniul semnării electronice avansate calificate. Modificările enunțate, presupun introducerea standardului care va permite utilizarea formatului semnăturii electronice „CaDes”.</p> <p>MEI a participat la dezbaterile publice organizate de către SIS în data de 28.02.2017 pe marginea proiectelor hotărârilor de Guvern „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind activitatea prestatorilor de servicii de certificare în domeniul aplicării semnăturii electronice”, și „Pentru aprobarea Regulamentului privind ordinea de aplicare a semnăturii electronice pe documentele electronice aferente autorităților publice în cadrul circulației electronice ale acestora”.</p>
1.1.3. Încheierea acordurilor de recunoaștere a certificatelor semnăturii electronice emise pentru public și facilitarea serviciilor transfrontaliere de certificare	Tr. IV, 2016	SIS	Acorduri semnate	<p>Realizat</p> <p>Caracter continuu</p> <p>În anul 2018, în contextul dinamizării recunoașterii transfrontaliere a serviciilor electronice, schimbul de experiență în domeniul semnării electronice și serviciilor aferente, s-a participat la atelierul de lucru EU4Digital: Trust & Security Network, care a avut loc în or. Minsk în cadrul Parteneriatului Estic. Realizat.</p> <p>Concomitent, în cadrul procesului de facilitare a serviciilor transfrontaliere de certificare se menține un dialog continuu cu partenerii străini. Astfel, se întreprind măsuri pentru impulsivizarea dezvoltării recunoașterii transfrontaliere a serviciilor electronice, schimbul de experiență în domeniul semnăturii electronice și serviciilor aferente. În acest sens, s-a înaintat solicitarea nr. 7/2-1478 din 28.05.18 în adresa MAEIE privind organizarea unor întrevederi cu instituțiile responsabile de domeniul semnăturii electronice din Ucraina și România, în scopul inițierii negocierilor și stabilirii unor acțiuni concrete pentru recunoașterea transfrontalieră a semnăturii electronice.</p> <p>Reieșind din cele expuse, la 9 august 2018 în or. Kiev a fost organizată o întrunire cu reprezentanții instituției de profil din Ucraina și cu responsabilii Ministerului Justiției al Ucrainei.</p> <p>În cadrul reuniunii au fost discutate subiectele:</p> <ul style="list-style-type: none"> - recunoașterea bilaterală a semnăturii electronice în vederea impulsivizării dezvoltării comerțului transfrontalier; - determinarea modelului de realizare practică, tehnică și juridică a recunoașterii semnăturii electronice; - partea terță de încredere în procesul de realizare a recunoașterii bilaterale a semnăturii electronice; - actele necesare de a fi încheiate între părți în vederea recunoașterii semnăturii electronice; - structura certificatului cheii publice; - standardele utilizate pentru infrastructura cheilor publice. <p>În rezultatul întrevederii s-a stabilit că realizarea componentei tehnice necesită crearea unui serviciu electronic internațional de recunoaștere a semnăturii electronice, precum și încheierea unui acord bilateral de recunoaștere a semnăturii electronice. Proiectul acordului la moment se află la etapa de avizare.</p>

						În anul 2019 de către SIS a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 386/2019 cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului Acordului dintre Guvernul RM și Cabinetul de Miniștri al Ucrainei privind recunoașterea reciprocă a certificatelor semnăturii electronice și facilitarea serviciilor transfrontaliere de certificare și acordarea împuternicirilor pentru negocierea acestuia. În scopul, transmiterii proiectului Acordului spre avizare și coordonare cu Cabinetul de Miniștri al Ucrainei, acesta a fost tradus în limba rusă și urmează a fi expediat prin intermediul MAEIE în adresa partenerilor din Ucraina.
1.2.	Asigurarea protecției consumatorilor în mediul comerțului electronic	1.2.1. Monitorizarea respectării cerințelor legale de protecție a datelor cu caracter personal, inclusiv în activitățile de e-comerț pe deplin compatibile cu cele mai înalte standarde de protecție a datelor	Permanenț	CNPDCP	Încălări depistate,%	<p>Realizat Caracter continuu</p> <p>Monitorizarea respectării cerințelor legale de protecție a datelor cu caracter personal se realizează începând cu etapa de autorizare a operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal. În cazul în care politica de securitate a datelor cu caracter personal și regulamentele privind organizarea și funcționarea sistemelor informaționale automatizate, prezentate în cadrul procedurii de notificare nu corespund prevederilor Legii privind protecția datelor cu caracter personal și Cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal, subsecvent, entitatea nefiind în drept să prelucreze aceste date. Totodată, CNPDCP prezintă recomandările sale privind ajustarea operațiunilor de prelucrare a datelor la principiile de bază pentru prelucrarea datelor cu caracter personal.</p> <p>Astfel, în perioada 01 ianuarie-31 decembrie 2018 în Registrul de evidență a operatorilor de date cu caracter personal au fost înregistrați 4 operatori ce desfășoară activități de e-comerț, care au notificat 4 sisteme de evidență, baze de date și sisteme informaționale și informatice în care sunt stocate și prelucrate date cu caracter personal.</p> <p>În această perioadă CNPDCP nu a fost sesizat în privința unor încălcări privind prelucrarea neconformă a datelor cu caracter personal de către operatori ce desfășoară activități de e-comerț sau nerespectării drepturilor subiecților de date cu caracter personal.</p>
Obiectivul 2. Asigurarea cadrului de reglementare adecvat pentru dezvoltarea serviciilor de comunicații electronice liberalizate (servicii transfrontaliere, stabilire, prezența temporară a persoanelor pentru afaceri)						
2.2.	Asigurarea drepturilor la acces și interconectare în baza negocierilor comerciale dintre furnizorii de servicii	2.2.1. Continuarea procesului de implementare a reglementărilor privind impunerea și respectarea obligațiilor corespunzătoare pentru operatorii cu putere semnificativă de piețele (PSP) relevante, în cazul în care competiția nu este loială, privind: - accesul la și utilizarea	Permanenț	ANRCETI	Proiecte aprobate; rapoarte ale Agenției	<p>Realizat Caracter continuu</p> <p>În semestrul II activitatea ANRCETI a fost axată pe verificarea acordurilor de interconectare, modului de aplicare a tarifelor reglementate pentru terminarea apelurilor în rețelele de telefonie mobilă și de telefonie fixă.</p> <p>Astfel, au fost recepționate și verificate din punct de vedere a obligațiilor speciale preventive impuse furnizorilor cu putere semnificativă pe piața respectivă, acordurile de interconectare directă și indirectă ale „Moldtelecom”S.A., Î.M.,„Moldcell”S.A și Î.M.,„Orange Moldova” S.A., precum și de alți furnizori de comunicații electronice, după cum urmează: 6 (trei) acorduri de interconectare, 2 (două) acorduri de interconectare indirectă și 1 (unu) acord adițional la acordul de interconectare, 1 (unu) acord adițional la acordul de interconectare indirectă, 2 (două) contracte de achiziționare a serviciilor de interconectare și 1 (unu) acord adițional la contractul de achiziție, acestea fiind în deplin acord cu reglementările în vigoare. În urma verificării lor s-a constatat că,</p>

		<p>facilităților de rețea specifice; - controlul prețurilor privind accesul și taxele de interconectare, inclusiv obligațiile de orientare la costuri; și - transparența, nondiscriminarea și separarea contabilă</p>				<p>furnizorii cu putere semnificativă pe piață respectă întocmai obligațiile speciale preventive, impuse de ANRCETI.</p> <p>În mare parte, acordurile prezentate au fost încheiate datorită diminuării tarifelor maxime curente pentru terminarea apelurilor în rețelele mobile și fixe, aprobate prin <i>hotărârile Consiliului de Administrație nr.37-39 din 29.12.2016 privind măsurile de reglementare preventivă ale pieței de terminare a apelurilor voce în rețeaua proprie de telefonie mobilă a S.A."Moldtelecom", Î.M."Orange Moldova" S.A. și Î.M."Moldcell" S.A. (Piața 7)</i>, precum și a <i>hotărârilor Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 11 – 30 din 30.03.2017 privind măsurile de reglementare preventivă a pieței de terminare a apelurilor voce în rețeaua proprie de telefonie fixă (Piața 3)</i>.</p> <p>De către ANRCETI s-a continuat procesul de implementare a reglementărilor privind impunerea și respectarea obligațiilor corespunzătoare pentru furnizorii cu putere semnificativă piețele relevante, fiind finalizată analiza pieței de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie (Piața 9) în cadrul iterației relevante. Ca rezultat, s-a concluzionat că definirea pieței de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie nu diferă de cea anterioară în ce privește limitele pieței.</p> <p>De asemenea, au fost determinate limitele geografice ale pieței în cauză drept teritoriul național, iar Testul celor trei criterii a demonstrat că această piață este în continuare susceptibilă reglementării preventive.</p> <p>Analiza detaliată, în care au fost examinate o serie de criterii pe care ANRCETI le consideră corespunzătoare pentru piața dată, a arătat că S.A., „Moldtelecom” continuă să dețină puterea semnificativă pe piața tranzitului de trafic în rețelele publice de telefonie, astfel că a fost desemnată de către Consiliul de Administrație al ANRCETI drept furnizor cu putere semnificativă pe piața dată.</p> <p>În urma analizei, ANRCETI are dreptul să impună, să mențină, să modifice sau să revoce obligațiile față de furnizorii de rețele și/sau servicii de comunicații electronice.</p> <p>Astfel, în urma analizei efectuate, ANRCETI a ajuns la concluzia necesității menținerii obligațiilor speciale preventive impuse anterior în sarcina S.A., „Moldtelecom” pe <i>Piața 9</i>. Proiectul Hotărârii Consiliului de Administrație privind măsurile de reglementare preventivă a pieței de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie a fost expus pentru consultare publică pe pagina web oficială a ANRCETI în perioada 3-21 decembrie 2018.</p> <p>Prin Legea nr. 135/2017 (<i>Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 301-315, art. 515</i>) au fost operate un șir de modificări la <i>Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007</i>.</p> <p>Ținând cont de cele menționate, în vederea aducerii în concordanță a <i>Regulamentului privind identificarea și analiza piețelor relevante din domeniul comunicațiilor electronice și desemnarea furnizorilor de rețele și/sau servicii de comunicații electronice cu putere semnificativă pe aceste piețe</i> cu modificările aduse Legii comunicațiilor electronice nr. 241/2007, Consiliul de Administrație al ANRCETI a aprobat <i>Hotărârea nr. 39 din 23.11.2018</i> cu privire la modificarea <i>Hotărârii Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 55/2008</i> pentru aprobarea <i>Regulamentului privind identificarea și analiza piețelor relevante din domeniul comunicațiilor electronice și desemnarea furnizorilor de rețele și/sau servicii de comunicații electronice cu putere semnificativă pe aceste</i>.</p> <p>Proiectul de hotărâre a Consiliului de Administrație a modificat termenul pentru efectuarea analizei piețelor relevante de la 2 ani la 3 ani de la stabilirea unei măsuri anterioare privind piețele</p>
--	--	---	--	--	--	--

					<p>respective. De asemenea, prin Legea nr. 135/2017 a fost exclus pragul de 35% al cotei de piață deținute de un furnizor pentru a fi considerat a avea putere semnificativă pe piața relevantă dacă, în urma analizei de piață, ANRCETI a constatat că pe această piață nu există concurență efectivă. Astfel, ANRCETI a modificat pragul respectiv la 50% ținând cont de principiile stabilite de legislația privind protecția concurenței.</p> <p>Activitatea ANRCETI în semestrul II, 2018, în vederea <i>monitorizării respectării obligațiilor speciale preventive impuse furnizorilor cu putere semnificativă pe piață (PSP)</i> a fost axată pe verificarea acordurilor de interconectare, modului de aplicare a tarifelor reglementate pentru terminarea apelurilor în rețelele de telefonie mobilă și de telefonie fixă.</p> <p>Astfel în perioada de referință au fost recepționate, și verificate din punct de vedere a obligațiilor speciale preventive impuse furnizorilor cu putere semnificativă pe piața respectivă, acordurile de interconectare directă și indirectă ale S.A., „Moldtelecom”, S.A., „Moldcell”, S.A., „Orange Moldova”, precum și de alți furnizori de comunicații electronice: 6 acorduri de interconectare, 2 acorduri de interconectare indirectă 1 acord adițional la acordul de interconectare indirectă, 1 acord adițional la acordul de utilizare a infrastructurii fizice de canalizații, 1 acord adițional la contractul de achiziție, 2 contracte de achiziționare a serviciilor de interconectare.</p> <p>În mare parte, acordurile prezentate au fost încheiate datorită diminuării tarifelor maxime curente pentru terminarea apelurilor în rețelele mobile și fixe, aprobate prin Hotărârile Consiliului de Administrație al ANRCETI nr.37-39 din 29.12.2016 <i>privind măsurile de reglementare preventivă ale pieței de terminare a apelurilor voce în rețeaua proprie de telefonie mobilă a S.A. „Moldtelecom”, S.A. „Orange Moldova” și S.A. „Moldcell” (Piața 7)</i>, precum și a Hotărârilor Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 11 – 30 din 30.03.2017 <i>privind măsurile de reglementare preventivă a pieței de terminare a apelurilor voce în rețeaua proprie de telefonie fixă (Piața 3)</i>.</p> <p>În I semestru 2019 ANRCETI a elaborat și expus spre consultare publică pentru perioada 3 – 21 iunie 2019 proiectele următoarelor analize de piață:</p> <ul style="list-style-type: none"> - proiectul analizei pieței de terminare a apelurilor voce în rețelele proprii de telefonie fixă (Piața 3); - proiectul analizei pieței de terminare a apelurilor voce în rețelele proprii de telefonie mobilă (Piața 7), <p>inclusiv a proiectelor de hotărâri ale Consiliului de Administrație privind măsurile de reglementare preventivă ale piețelor date.</p> <p>În urma consultării publice a documentelor menționate ANRCETI va lua decizii cu privire la relevanța identificării pentru reglementare preventivă a piețelor date, desemnarea furnizorilor cu putere semnificativă pe piețele relevante (în cazul existenței acestora) și, după caz, al impunerii, menținerii, modificării ori retragerii obligațiilor speciale preventive.</p> <p>Activitatea ANRCETI în semestrul I, 2019, în vederea <i>monitorizării respectării obligațiilor speciale preventive impuse furnizorilor cu putere semnificativă pe piață (PSP)</i> a fost axată pe verificarea acordurilor de interconectare, modului de aplicare a tarifelor reglementate pentru terminarea apelurilor în rețelele de telefonie mobilă și de telefonie fixă precum și a altor informații referitoare la interconectare și acces.</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>În perioada de raport, a fost recepționat și verificat, din punct de vedere a obligațiilor speciale preventive impuse furnizorilor cu putere semnificativă pe piața respectivă, acordul de interconectare directă între S.A."Moldcell" și S.R.L."Arax Impex"; 4 acorduri de utilizare a infrastructurii de canalizare și un acord adițional, încheiate de S.A."Moldtelecom" cu diferite autorități publice centrale, precum Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Tehnologii Informaționale și furnizori de comunicații electronice S.R.L. "Prosenix-Con" și S.C."ITNS NET" S.R.L.</p> <p>În rezultatul verificării acestor acorduri s-a constatat, că furnizorii acționează în deplină transparență și în strictă conformitate cu cerințele hotărârilor adoptate, respectând intru totul cadrul general stabilit de ANRCETI.</p> <p>În perioada de referință ANRCETI a definitivat proiectele următoarelor analize de piață:</p> <ul style="list-style-type: none"> - proiectul analizei pieței de terminare a apelurilor voce în rețelele proprii de telefonie fixă (Piața 3); - proiectul analizei pieței de terminare a apelurilor voce în rețelele proprii de telefonie mobilă (Piața 7). <p>Activitatea ANRCETI in semestrul II, 2019, în vederea <i>monitorizării respectării obligațiilor speciale preventive</i> impuse furnizorilor cu putere semnificativă pe piață (PSP) a fost axată pe verificarea acordurilor de interconectare, modului de aplicare a tarifelor reglementate pentru terminarea apelurilor în rețelele de telefonie mobilă și de telefonie fixă precum și a altor informații referitoare la interconectare și acces.</p> <p>În perioada de raport, a fost recepționat și verificat, din punct de vedere a obligațiilor speciale preventive impuse furnizorilor cu putere semnificativă pe piața respectivă:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ un acord de interconectare directă între S.A."Moldcell" și S.R.L."Arax Impex"; ➤ 6 acorduri noi de utilizare a infrastructurii fizice de canalizare și 23 acorduri adiționale, încheiate de S.A."Moldtelecom" cu diferite autorități publice centrale; ➤ 5 acorduri noi de utilizare a infrastructurii fizice de stâlpi și 5 acorduri adiționale, încheiate de S.A."Moldtelecom" cu diferite autorități publice centrale. <p>În rezultatul verificării acestor acorduri s-a constatat, că furnizorii acționează în deplină transparență și în strictă conformitate cu cerințele prevăzute de hotărârile adoptate, respectând intru totul cadrul general stabilit de ANRCETI.</p> <p>Totodată, pe parcursul anului 2019 a fost inițiată procedura de inventariere a tuturor acordurilor de utilizare a infrastructurii fizice de canalizare și stâlpi deținute de ANRCETI. În rezultatul inventarierii, s-a depistat lipsa unor acorduri de utilizare a infrastructurii fizice de canalizare și stâlpi, astfel, au fost solicitate de la furnizorul de comunicații electronice, prezentarea acordurilor - lipsă. În aceste condiții, au fost recepționate:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ 1 (un) acord de utilizare a infrastructurii de canalizare de bază și 36 de acorduri adiționale la acesta; <p>2 (două) acorduri de utilizare a infrastructurii de stâlpi de bază și 8 acorduri adiționale la acestea.</p>
--	--	--	--	--	---

2.3.	Asigurarea respectării drepturilor utilizatorilor de servicii de comunicații electronice	2.3.1. Elaborarea cadrului normativ necesar pentru implementarea prevederilor Legii nr.174 din 25 iulie 2014 cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului național unic pentru apelurile de urgență 112	Tr. IV, 2016	MEI	Program aprobat	<p>Realizat</p> <p>În vederea realizării sub-acțiunii au fost elaborate, aprobate și se implementează:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Programul privind implementarea și dezvoltarea Serviciului național unic pentru apelurile de urgență 112 (HG nr. 241 din 03.03.2016); ▪ Serviciul național unic pentru apelurile de urgență 112 (HG nr. 243 din 03.03.2016); ▪ Regulamentul Comitetului interdepartamental (HG nr. 242 din 03.03.2016); <p>Conceptul tehnic al sistemului informațional automatizat al Serviciului național unic pentru apelurile de urgență</p>
2.4	Asigurarea accesului la banda largă pe tot teritoriul țării la viteza de minimum 30Mb/s	2.4.1.Elaborarea programului de dezvoltare a rețelelor de bandă largă pentru anii 2016-2020	Trimestru I III, 2016	MEI	Program aprobat	<p>Realizat</p> <p>A fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 629 din 05.07.2018 „Cu privire la aprobarea Programului de dezvoltare a rețelelor de bandă largă pe anii 2018-2020” (publicată în Monitorul Oficial nr. 256-265/691 din 13.07.2018).</p>
		2.4.2. Punerea în aplicare a cadrului legal privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice	2016-2018	ANRCETI MEI	Reglementări aprobate; norme tehnice aprobate	<p>Realizat</p> <p>Caracter continuu</p> <p>În vederea armonizării reglementărilor din domeniul tehnologiilor informaționale și comunicațiilor cu standardele europene și internaționale a fost remisă Institutului de Standardizare, solicitarea (nr.01/305 din 15 martie 2017) de armonizare a standardelor ETSI prioritare, conform competențelor funcționale din doua categorii:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Categoria „Cyber Security,- integral 15 standarde (reieșind din importanța și numărul lor), - Categoria „Emergency Communications,- 111 standarde (reieșind din importanța lor pentru implementarea și funcționarea Servciului național unic pentru apeluri de urgență 112). - Proiectul Hotărârii de Guvern pentru aprobarea Reglementării tehnice „Echipamente radio și recunoașterea conformității acestora” a fost remis spre avizare cu nr. unic 117/MEI/2018. AIR-ul la proiectul HG a fost examinat și avizat pozitiv în cadrul ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător din 28.11.2018. Proiectul definitivat în urma consultărilor publice va fi transmis la CNA pentru expertiza anticorupție. <p>În vederea implementării Legii privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice nr. 28 din 10 martie 2016, în perioada de raport, ANRCETI a impus în sarcina entităților publice de diferite nivele obligația de stabilire și publicare a condițiilor de acces pe proprietatea publică.</p> <p>În acest sens, pentru o informare cât mai riguroasă a titularilor de administrare despre obligațiile ce le revin conform Legii nr.28/2016, specialiștii ANRCETI au întreprins un șir de acțiuni ce țin de: apelarea telefonică ale autorităților publice locale (primăriilor), expedierea la adresele electronice ale primăriilor a materialelor informative, elaborate de ANRCETI, apelarea repetată pentru confirmarea de primire a informației, organizarea întreprinderilor la</p>

					<p>solicitarea reprezentanților primăriilor, etc. Toate acțiunile, desfășurate în cadrul campaniei de informare, au avut drept scop explicarea sensului exact și complet a normelor juridice în vederea aplicării lor juste.</p> <p>Ca urmare, în semestrul I, 2019 entitățile publice - titulari ai dreptului de administrare a proprietății publice, au remis către Agenție circa 35 de condiții de acces pe proprietate publică, din care doar 17 condiții au fost acceptate, fiind în corespundere cu prevederile <i>Legii nr.28/2016</i>. Astfel, numărul total al condițiilor de acces, publicate pe pagina oficială a ANRCETI, alcătuiește 174 de condiții de acces.</p> <p>Totodată, pentru asigurarea transparenței accesului și în scopul evitării apariției unor litigii, precum și pentru a se asigura celeritatea soluționării acestora, ANRCETI a adoptat încă 26 de decizii ale Consiliului de Administrație, cu titlu executoriu, ce obligă entitățile publice citate să stabilească și să publice condițiile de acces, în temeiul prevederilor legale. Ca rezultat, ANRCETI a emis în total 55 de decizii ale Consiliului de Administrație ce vizează stabilirea și publicarea condițiilor de acces de către entitățile publice.</p> <p>Evidențiem faptul că, numărul copiilor de pe contractele de acces încheiate între furnizorii de comunicații electronice cu diferite entități publice a fost completat cu 19 contracte noi. Potrivit datelor din Registrul de evidență a contractelor de acces pe proprietate publică, ținut de Agenție, la sfârșitul perioadei de referință sunt înregistrate 822 contracte de acces pe proprietate publică.</p> <p>De asemenea, în perioada de raportare, au fost examinate 102 scrisori parvenite de la furnizorii de comunicații electronice, instituțiile publice și autoritățile publice centrale și locale privitor la aplicarea prevederilor <i>Legii nr.28/2016</i>. Subiectele cele mai frecvent abordate se referă la refuzul semnării contractului de acces pe proprietate publică de către entitățile publice, sub pretextul demontării echipamentelor/rețelelor din incinta unor imobile, solicitarea unor precizări legate de tariful de acces și de procedura de încheiere a contractelor de acces. În scrisorile de răspuns, ANRCETI a precizat că, atunci când sunt îndeplinite condițiile de acces stabilite prin dispozițiile <i>Legii nr.28/2016</i> (oferit acces anterior), entitățile publice sau private nu se pot opune exercitării dreptului de acces decât din motive temeinic justificate, chiar dacă există o convenție contrară.</p> <p>Totodată, în semestrul I au parvenit 4 reclamații de litigiu de la furnizorul de comunicații electronice S.A.”Orange Moldova” cu privire la stabilirea (sau modificarea) și publicarea (republicarea) condițiilor de acces pe proprietățile publice, administrate de Primăria mun. Chișinău, Î.M.”Regia Transport Electric, S.A.”Termoelectrica” și I.P.”Institutul de Științe ale Educației”. Ca rezultat, ANRCETI a întreprins următoarele măsuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> -în cazul Primăriei mun. Chișinău/Consiliul municipal Chișinău emisă Decizia Consiliului de Administrație al ANRCETI de obligare a titularului de a stabili și publica condițiile de acces pe proprietățile sale; -în cazurile Î.M.”Regia Transport Electric, S.A.”Termoelectrica” și I.P.”Institutul de Științe ale Educației” ANRCETI a soluționat pe cale amiabilă pretențiile invocate de S.A.”Orange Moldova”. <p>În același context, menționăm că sunt pe rol 8 dosare de anulare a Deciziilor Consiliului de Administrație al ANRCETI ”Privind stabilirea și publicarea condițiilor de acces”,</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>adoptate în perioada 2018-2019. În instanțele de contencios administrativ competente sunt în curs de examinare dosarele: <i>Primăria s. Pelinia (r-nul. Râșcani)</i>, <i>Primăria mun. Bălți, S.A. "Tutun-CTC"</i>, <i>Primăria s. Popeasca (r-nul Ștefan Vodă)</i>, <i>Colegiul de Medicină Bălți, Î.S. "Calea Ferată din Moldova"</i>, <i>Primăria or. Strășeni, Departamentul Trupelor de Carabinieri (ANRCETI – intervenient accesoriu de pe lângă S.A. "Moldtelecom")</i>.</p> <p>În vederea implementării Legii privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice nr. 28 din 10 martie 2016, în perioada de raport, ANRCETI a impus în sarcina entităților publice de diferite nivele obligația de stabilire și publicare a condițiilor de acces pe proprietatea publică.</p> <p>În vederea implementării Legii privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice nr. 28 din 10 martie 2016, în perioada de raport specialiștii ANRCETI au întreprins un șir de acțiuni ce țin de: apelarea telefonică ale autorităților publice locale (primăriilor), expedierea la adresele electronice ale primăriilor a materialelor informative, elaborate de ANRCETI, apelarea repetată pentru confirmarea de primire a informației, organizarea întrevederilor la solicitarea reprezentanților primăriilor, etc. Toate acțiunile, desfășurate în cadrul campaniei de informare, au avut drept scop explicarea sensului exact și complet a normelor juridice în vederea aplicării lor juste.</p> <p>Ca urmare, în semestrul II, 2019 entitățile publice - titulari ai dreptului de administrare a proprietății publice, au remis către Agenție circa 20 de condiții de acces pe proprietate publică, din care doar <i>10 condiții au fost acceptate</i>, fiind în corespundere cu prevederile <i>Legii nr.28/2016</i>. Astfel, numărul total al condițiilor de acces, publicate pe pagina oficială a ANRCETI, alcătuiește <i>174 de condiții de acces</i>.</p> <p>Totodată, pentru asigurarea transparenței accesului și în scopul evitării apariției unor litigii, precum și pentru a se asigura celeritatea soluționării acestora, ANRCETI a adoptat <i>8 de decizii</i> ale Consiliului de Administrație, cu titlu executoriu, ce obligă entitățile publice citate să stabilească și să publice condițiile de acces, în temeiul prevederilor legale. Ca rezultat, ANRCETI a emis <i>în total 63 de decizii ale Consiliului de Administrație</i> ce vizează stabilirea și publicarea condițiilor de acces de către entitățile publice.</p> <p>În același context, ținem să menționăm că sunt pe rol 2 dosare de anulare a Deciziilor Consiliului de Administrație al ANRCETI "<i>Privind stabilirea și publicarea condițiilor de acces</i>", adoptate în perioada respectivă.</p> <p>În semestrul II 2019 au parvenit 11 reclamații de litigiu de la furnizorii de comunicații electronice cu privire la stabilirea (sau modificarea) și publicarea (re-publicarea) condițiilor de acces pe proprietățile publice.</p> <p>Evidențiem faptul că, numărul copiilor de pe contractele de acces încheiate între furnizorii de comunicații electronice cu diferite entități publice a fost completat cu <i>18 contracte noi</i>. Potrivit datelor din Registrul de evidență a contractelor de acces pe proprietate publică, ținut de Agenție, la sfârșitul perioadei de referință sunt înregistrate <i>840 contracte de acces pe proprietate publică</i>.</p> <p>De asemenea, în perioada de raportare, au fost examinate <i>251 scrisori</i> parvenite de la furnizorii de comunicații electronice, instituțiile publice și autoritățile publice centrale și locale privitor</p>
--	--	--	--	--	---

					la aplicarea prevederilor <i>Legii nr.28/2016</i> . Subiectele cele mai frecvent abordate se referă la refuzul semnării contractului de acces pe proprietate publică de către entitățile publice, sub pretextul demontării echipamentelor/rețelelor din incinta unor imobile, solicitarea unor precizări legate de tariful de acces și de procedura de încheiere a contractelor de acces. În scrisorile de răspuns, ANRCETI a precizat că, atunci când sunt îndeplinite condițiile de acces stabilite prin dispozițiile <i>Legii nr.28/2016</i> (oferit acces anterior), entitățile publice sau private nu se pot opune exercitări dreptului de acces decât din motive temeinic justificate, chiar dacă există o convenție contrară.
2.4.4. Elaborarea reglementărilor din domeniul tehnologiilor informaționale și comunicațiilor armonizate cu standardele europene și internaționale	Permanenț	MEI ANRCETI	Număr de reglementări adoptate anual	Realizat Caracter continuu În perioada de referință au fost aprobate acte de reglementare în domeniile gestionate de ANRCETI, după cum urmează: - Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 15 din 04.05.2018 cu privire la aprobarea Recomandărilor privind autoreglementarea serviciului de filtrare a conținutului din Internet cu impact negativ asupra copiilor prestat de către furnizorii de servicii de acces la Internet accesibile publicului; - Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 11 din 23.03.2018 pentru modificarea și completarea Hotărârii Consiliului de Administrație al ANRCETI nr.31 din 22 decembrie 2016 cu privire la aprobarea Condițiilor tehnice de transmitere a informației de localizare primară în cazul apelurilor la numărul unic de urgență 112; - Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 10 din 23.03.2018 cu privire la aprobarea formularelor-tip pentru eliberarea permiselor tehnice pentru utilizarea stațiilor de radiocomunicații; - Decizia Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 26 din 24.09.2018 privind aprobarea Recomandării în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea furnizorilor de servicii poștale; - Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 38 din 23.11.2018 cu privire la modificarea Hotărârii Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 08 din 25 februarie 2010; - Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 39 din 23.11.2018 cu privire la modificarea Hotărârii Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 55/2008 pentru aprobarea Regulamentului privind identificarea și analiza piețelor relevante din domeniul comunicațiilor electronice și desemnarea furnizorilor de rețele și/sau servicii de comunicații electronice cu putere semnificativă pe aceste piețe; - Decizia Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 42 din 07.12.2018 cu privire la aprobarea Programului sectorial de supraveghere a pieței echipamentelor radio pentru anul 2019; - Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr.57 din 14.12.2018 pentru modificarea Hotărârii Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 48 din 10 septembrie 2013; - Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 58 din 14.12.2018 cu privire la stabilirea cerințelor și măsurilor pentru ca utilizatorii cu dizabilități să beneficieze de acces echivalent la serviciile de comunicații electronice accesibile publicului. În I semestru 2019 au fost aprobate acte de reglementare în domeniile gestionate de ANRCETI, după cum urmează:	

					<p>1. Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 10 din 28.02.2019 privind indicatorii de calitate pentru serviciile de comunicații electronice accesibile publicului (Monitorul Oficial, 2019, nr.94-99, art.508);</p> <p>2. Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 11 din 28.02.2019 pentru aprobarea Metodologiei de măsurare și evaluare a parametrilor de calitate a serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului, furnizate prin intermediul rețelelor publice mobile celulare terestre GSM, UMTS și LTE în benzile de frecvențe 800, 900, 1800, 2100 și 2600 MHz (Monitorul Oficial, 2019, nr.94-99, art. 509).</p> <p>MEI: În vederea armonizării reglementărilor din domeniul tehnologiilor informaționale și comunicațiilor cu standardele europene și internaționale a fost remisă Institutului de Standardizare, solicitarea (nr.01/305 din 15 martie 2017) de armonizare a standardelor ETSI prioritare, conform competențelor funcționale din doua categorii:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Categoria „Cyber Security„- integral 15 standarde (reieșind din importanța și numărul lor), - Categoria „Emergency Communications„- 111 standarde (reieșind din importanța lor pentru implementarea și funcționarea Servciului național unic pentru apeluri de urgență 112). <p>Proiectul Hotărârii de Guvern pentru aprobarea Reglementării tehnice „Echipamente radio și recunoașterea conformității acestora” a fost remis Cancelariei de Stat prin scrisoarea MEI nr.09-12944 din 21.12.2018 pentru a fi examinat în ședință de Guvern;</p> <p>Hotărârea Guvernului nr. 34 din 30 ianuarie 2019 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Punerea la dispoziție pe piață a echipamentelor radio” a fost publicata in Monitorul Oficial nr. 59-65 din 22 februarie 2019.</p> <p>În perioada semestrului II 2019 au fost aprobate acte de reglementare în domeniile gestionate de ANRCETI, după cum urmează:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 43 din 01.07.2019 privind stabilirea condițiilor de tarifare a apelurilor la numerele scurte din blocul de numere 13xx; 2. Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 44 din 01.07.2019 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul mde organizare și funcționare a Consiliului de soluționare a disputelor în cadrul ANRCETI; 3. Decizia Consiliului de Administrație al ANRCETI nr. 47 din 07.08.2019 privind aprobarea Ghidului pentru elaborarea procedurii privind soluționarea reclamațiilor utilizatorilor de servicii poștale.
--	--	--	--	--	---

Obiectivul 4. Creșterea competitivității sectorului tehnologiilor informaționale

4.1.	Abordarea strategică a dezvoltării sectorului tehnologiilor informaționale	4.1.1. Realizarea planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de creștere a competitivității industriei tehnologiei informației pe anii 2015-2021	2016-2021	MEI în comun cu APC	Raport anual de monitorizare prezentat Guvernului	<p>Realizat</p> <p>MEI: Conform punctului 2 din HG nr.254 din 14 mai 2015, autoritățile responsabile raportează anual (până la data de 10.02.) despre executarea acțiunilor incluse în Plan.</p> <p>Astfel, Raportul de evaluare a Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei de creștere a competitivității industriei tehnologiei informației pe anii 2015-2021 a fost elaborat și prezentat Guvernului RM.</p> <p>În rezultatul evaluării s-a constatat că deja majoritatea acțiunilor au fost realizate, ceea ce a permis lansarea procesului de elaborare a unui nou document de politici pentru dezvoltarea industriei IT - Strategia de dezvoltare a ecosistemului pentru inovare digitală și susținere a startup-urilor. Acest document de politici vine să continue eforturile Guvernului pentru dezvoltarea sectorului IT.</p>
-------------	--	---	-----------	---------------------	---	--

						<p>În scopul executării acțiunilor din plan, Hotărârea Guvernului nr. 254/2014 cu privire la aprobarea Strategiei de creștere a competitivității industriei tehnologiei informației pe anii 2015-2021, a fost abrogată. Urmare, prin Hotărârea Guvernului nr.904/18 a fost aprobată Strategia de dezvoltare a industriei tehnologiei informației și a ecosistemului pentru inovare digitală pe anii 2018-2023 și Planul de acțiuni privind implementarea acesteia.</p> <p>Acțiunile din Planul dat, sunt în proces de implementare. Primul raport pe monitorizarea strategiei va fi elaborat și prezentat Cancelariei de Stat până pe 01.03.2020.</p>
Obiectivul 5. Crearea condițiilor propice pentru utilizarea tehnologiei informaționale și comunicațiilor în toate ramurile economiei naționale pentru creșterea competitivității acestora						
5.1.	Digitizarea serviciilor publice administrative care pot fi oferite în mod electronic	5.1.1. Implementarea planurilor de reinginerie a serviciilor publice	Tr. IV, 2018	APC CS	Număr de servicii publice pregătite de digitizare/ digitizate sau în curs de digitizare	<p>Realizat</p> <p>MSMPS gestionează platforma www.sia.amp.md, ce oferă cetățenilor posibilitatea de a se înregistra online la medicul de familie și specialiști.</p> <p>MF: Reingineria serviciului public <i>Eliberarea certificatului de rezidență</i>, prestat de către Serviciul Fiscal de Stat, a fost finalizată în anul 2016.</p> <p>Modulul „Înregistrarea și evidența cererilor de eliberare a certificatului de rezidență sau a formei de atestare a impozitului pe venit achitat de către nerezidenți în Republica Moldova” din cadrul SIA „e-Cerere” este în proces de testare.</p> <p>Prin intermediul acestui modul urmează a fi digitizate două servicii publice prestate de Serviciul Fiscal de Stat: eliberarea certificatului de rezidență și eliberarea certificatului privind atestarea impozitului pe venit achitat de nerezident în Republica Moldova.</p> <p>MEI: În urma inventarierii serviciilor publice, pentru eficientizarea și reingineria business-proceselor, au fost selectate 21 servicii publice prestate de Ministerul Economiei și Infrastructurii și structurile organizaționale din sfera de competență a ministerului.</p> <p>Din totalul de 28 servicii publice supuse procesului de reinginerie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 6 servicii publice (e-Documente normative în construcții, e-Standard, e-Autorizație în transport, Eliberarea autorizației speciale de transport agabaritic, e-Vinieta) prestate de Ministerul Economiei și Infrastructurii, Institutul de Standardizare din Moldova, Agenția Națională Transport Auto, Centrul Național de Acreditare MOLDAC și Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”, au fost digitizate; - 15 servicii publice au fost reorganizate/eliminate, inclusiv serviciul public e-Licențiere II, procesul de reinginerie fiind suspendat datorită reorganizării Camerei de Licențiere care a fuzionat cu Agenția Serviciilor Publice; - 2 servicii publice (e-Acreditare și Atestarea laboratoarelor de încercări) prestate de Centrul Național de Acreditare MOLDAC, sunt în proces de digitizare în regim de pilotare; - pentru 6 servicii publice s-a aplicat mecanismul de depunere a cererii și documentelor aferente acesteia on-line*. <p>*Notă: Decizia de implementare a posibilității de depunere a cererii on-line pentru unele servicii, fără digitalizarea acestora, a fost luată din considerentul că nu sunt întrunite condițiile de instituire a ghișeului unic stabilite prin Legea nr.161 din 22.07.2011 privind implementarea ghișeului unic în desfășurarea activității de întreprinzător.</p> <p>De asemenea, în vederea sporirii eficienței activității de prestare a serviciilor publice, la data de 09.07.2018 a fost lansat Sistemul Informațional Automatizat pentru Gestionarea și Eliberarea</p>

					<p>Actelor Permisive (SIA GEAP), care funcționează ca un ghișeu unic. În context, serviciile publice de eliberare a actelor permise emise de Ministerul Economiei și Infrastructurii, sunt prestate prin intermediul acestui sistem, integrat pe platforma https://servicii.gov.md/.</p> <p>ARFC: Sistemul informațional respectiv se implementează de către Departamentul cadastru, Agenția Servicii Publice, conform resurselor financiare alocate.</p> <p>În acest context relevăm că, procesul de încheiere a contractelor de achiziții cu I.P. Agenția Servicii Publice s-a extins până în prezent din cauza tergiversării de către ASP a semnării acestora, insistându-se asupra aplicării tarifelor cu TVA pentru lucrările respective deși ASP nu este plătitor de TVA.</p> <p>Modul de ținere a Sistemului informațional „Registrul de stat al adreselor” este reglementat prin HG1518/2003, proiectul de modificare și completare a Regulamentului respectiv a fost remis Cancelariei de Stat pe parcursul trimestrului II anul curent, precum și de Instrucțiunea cu privire la ținerea Registrului de stat al unităților administrativ-teritoriale și al străzilor din localitățile de pe teritoriul Moldovei, aprobată prin Ordinul ARFC nr.80/2009.</p> <p>SFS: Reingineria serviciului public <i>Eliberarea certificatului de rezidență</i>, prestat de către Serviciul Fiscal de Stat, a fost finalizată în anul 2016.</p> <p>Modulul „Înregistrarea și evidența cererilor de eliberare a certificatului de rezidență sau a formei de atestare a impozitului pe venit achitat de către nerezidenți în Republica Moldova” din cadrul SIA „e-Cerere” este în proces de elaborare.</p> <p>Ca urmare a necesității de ajustare a sistemelor informaționale ale Serviciului Fiscal de Stat la noile prevederi legislative (Legea nr. 178 din 26.07.2018 cu privire la modificarea unor acte legislative, Legea nr. 179 din 26.07.2018 cu privire la modificarea unor acte legislative și Legea nr. 180 din 26.07.2018 privind declararea voluntară și stimularea fiscală), serviciul urmează a fi implementat în anul 2019.</p> <p>ASP: prezintă și oferă 40 de servicii electronice din toate domeniile sale de competență: înregistrarea și evidența populației, identificarea și înmatricularea mijloacelor de transport, calificarea conducătorilor de vehicule; înregistrarea și licențierea unităților de drept; servicii cadastrale. Totodată, ASP are preocuparea constantă de extindere a listei serviciilor, care să fie accesibile la un clic distanță. În acest sens, ASP derulează proiecte distincte de digitizare a serviciilor publice.</p> <p>Proiecte în derulare, pe domenii:</p> <p>Servicii de înregistrare a actelor de stare civilă și certificare a faptelor:</p> <p>În perioada 12.07.2013-31.12.2016 Direcția generală stare civilă a realizat digitalizarea fondului de arhivă de stare civilă în doua etape: I etapă - au fost digitalizate 13,8 milioane de acte (înregistrate în perioada anilor 1911-2007) și etapa a II-a - au fost digitalizate 9 milioane de acte (înregistrate în perioada sovietică), care ulterior au fost integrate în Sistemul informațional „Acte de stare civilă”.</p> <p>Concomitent, menționăm că la ziua de astăzi, prin intermediul portalului servicii.gov.md și a ghișeele multi-media (terminale pentru efectuarea plăților și achitarea serviciilor) este posibilă solicitarea a 21 de servicii publice, prestate de subdiviziunile Direcției generală stare civilă, atât din cadrul aparatului central, cât și la subdiviziunile teritoriale.</p> <p>Servicii de documentare a conducătorilor auto:</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>Prin colaborarea dintre ASP și AGE, în baza Acordului nr. 3009-209 din 23 august 2018, este în proces de realizare proiectului de reinginerie și digitalizare a serviciului public administrativ „Eliberarea permisului de conducere (model de tip nou DL ID1)”, în cadrul căruia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prin ordinul № 670 din 15.10.2018, a fost creat grupul de lucru în cadrul proiectului de reinginerie; 2. A fost realizată instruirea colaboratorilor ASP în domeniul reingineriei proceselor publice orientate spre cetățian; 3. Au fost organizate întreprinderi cu compania „Ernst & Young România”, învingătoare a concursului anunțat pentru reingineria serviciului. <p>La data raportării se desfășoară lucrări de colectare a informațiilor relevante solicitate de AGE în vederea realizării etapei „as-is”.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. În cadrul proiectului au fost discutate și parțial acceptate următoarele documente: <ul style="list-style-type: none"> - Descrierea situației la moment al funcționării sistemului informatic „As Is map” privind reingineria și digitizarea serviciului public administrativ „Eliberarea permisului de conducere (model de tip nou DL ID I, obligatoriu din 1 martie 2018)” (draft); - Abordare metodologică în vederea realizării grupului focus cu beneficiarii serviciului public administrativ „Eliberarea permisului de conducere”; - Analiza cadrului de reglementare privind condițiile și procedurile de eliberare a permisului de conducere; - Nivelul de maturitate al serviciului public “Eliberarea permisului auto”; - Chestionar privind procedura de obținere a permisului de conducere. <p>Servicii cadastrale</p> <p>Cu referire la dezvoltarea cadrului normativ al registrului de stat al unităților administrativ-teritoriale și al adreselor și cel al registrului obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară, menționăm că acțiunile sunt în desfășurare, fiind finalizată prima etapă, prin aprobarea Legii nr. 151 din 2017 cu privire la sistemul de adrese și Legii nr. 150 din 2017 cu privire la Registrul obiectivul de infrastructură tehnico-edilitară.</p> <p>Totodată, ținând cont de procesul de reformare a administrației publice, au fost modificate un șir de acte normative, inclusiv legile de referință pentru registrele menționate, iar organele centrale de specialitate, responsabile de elaborarea și realizarea politicii statului în domeniile de referință încă nu au fost desemnate. Astfel, procesul de elaborare și promovare a actelor normative care vin să asigure executarea legilor, la moment, este blocat.</p> <p>Cu referire la crearea noului SIA “Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și al adreselor”, este în desfășurare, în septembrie 2018 fiind inițiată cea de-a doua etapă. Finanțarea activităților se efectuează prin Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, responsabil din partea RM fiind Agenția Servicii Publice, în calitate de deținător al Registrului.</p> <p>Termenul limită pentru livrarea și implemetarea SIA este stabilit pentru 25 martie 2019.</p> <p><u>În temeiul celor de mai sus, solicităm modificarea termenului de finalizare a activităților pentru trim. III 2019.</u></p> <p>Cu referire la crearea noului SIA “Registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară”, activitățile nu au fost inițiate până în prezent din cauza lipsei de finanțe. Totodată, informăm că în cadrul proiectului “Înregistrarea și evaluarea funciară”, negociat cu Banca Mondială și aprobat în</p>
--	--	--	--	--	---

						<p>2018, este inclusă subcomponenta care va avea drept scop dezvoltarea SIA al Registrul obiectelor de infrastructură tehnico-edilitară. Conform planului proiectului, activitățile respective se vor desfășura în perioada 2020-2022, astfel că SIA ar putea fi funcțional la finele a. 2022.</p> <p><u>În temeiul celor de mai sus, solicităm modificarea termenului de finalizare a activităților pentru trim. IV 2022.</u></p>
5.3.	Oferirea serviciilor în baza unui singur document – actul de identitate	5.3.2. Implementarea cadrului de interoperabilitate a sistemelor informaționale de stat	Tr. IV, 2018	CS APC vizate	Etapă de pilotare finalizată și cadru normativ relevant aprobat; surse de date deținute de autoritățile administrației publice centrale conectate la platforma de interoperabilitate	<p>Realizat</p> <p>Centrul E-Guvernare: Etapa de pilotare I a fost finalizată cu succes. La decizia Guvernului, perioada de pilotare a fost extinsă până la 31.12.2018, prin aprobarea HG Nr. 397 din 05.06.2017 cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului din 2017, pentru a permite și altor autorități doritoare să piloteze, ulterior să utilizeze în regim de producție, Platforma Mconnect. Etapa de pilotare extinsă a platformei de interoperabilitate (MConnect) a decurs conform graficului și a fost finalizată cu succes. În conformitate cu HG nr. 404, etapa II a pilotării s-a finalizat la 31 decembrie 2018. De la lansarea Platformei MConnect, au fost inițiate 101 proiecte de schimb de date de către 35 AAPC în bază de MConnect, dintre care 78 proiecte au fost deja implementate de către 28 autorități.</p> <p>A fost aprobat cadrul normativ relevant planificat pentru Legea nr. 142 din 19 iulie 2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate.</p> <ol style="list-style-type: none"> Realizată. Legea nr. 143 din 19 iulie 2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. <p>Nr. autorităților publice conectate la platforma MConnect la zi – 35.</p> <p>ASP: Din 3 noiembrie 2017 au intrat în vigoare amendamentele operate prin HG nr.872 din 31.10.2017 la Regulamentul privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin HG nr. 125 din 18.02. 2013 și anume:</p> <ul style="list-style-type: none"> - la solicitarea actelor de identitate pe motivul schimbării datelor personale (numelui, prenumelui) nu este necesară prezentarea documentelor de stare civilă ce confirmă schimbarea datelor cu caracter personal și/sau al statutului civil al titularului în cazul în care în Registrul de stat al populației (în continuare-RSP) se conține informația despre modificările respective și despre documentele de stare civilă eliberate; - la înregistrarea persoanelor la domiciliu și/sau reședință nu este necesară prezentarea documentelor ce confirmă dreptul de proprietate în cazul în care în sistemul informațional automatizat al Registrului bunurilor imobile se conține informația despre înregistrarea dreptului de proprietate asupra locuinței; - în cazul depunerii cererii pentru autorizarea emigrării, solicitanții nu prezintă declarația notarială în care părinții confirmă că urmașii lor care solicită să emigreze în străinătate, pentru a se stabili acolo cu domiciliul, nu au obligația de întreținere etc. <p>În conformitate cu Planul de activitate al ASP, a fost inițiată revizuirea actelor normative de profil, în vederea reglementării posibilității prestării serviciilor doar în temeiul buletinului de identitate al cetățeanului Republicii Moldova sau excluderii necesității prezentării acestuia, în cazul în care informația respectivă poate fi identificată în resursele informaționale deținute de ASP. Acțiunile întreprinse au cuprins:</p>

						<p>- elaborarea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Codul familiei aprobat prin Legea nr.1316-XIV din 26.10.2000, Legea nr.100-XV din 26.04. 2001 privind actele de stare civilă și alte acte normative conexe);</p> <p>- elaborarea proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului, și anume a HG nr.125 din 18.02.2017 „Pentru aprobarea Regulamentului privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova”, prin care s-a propus excluderea prezentării obligatorie a buletinului de identitate al cetățeanului Republicii Moldova la eliberarea pașaportului cetățeanului Republicii cu condiția că buletinul de identitate nu este declarat pierdut, furat sau deteriorat și se află în termen de valabilitate, iar persoana responsabilă din cadrul autorității competente verifică informația declarată prin RSP.</p> <p>Suplimentar, în vederea realizării obiectivului enunțat au fost revizuite actele normative instituționale. Astfel, s-a propus excluderea prezentării buletinului de identitate al cetățeanului Republicii Moldova la prestarea serviciilor publice de eliberare a extraselor din registre și a altor documente pe suport de hârtie referitoare la evidența populației. Proiectul Regulamentului provizoriu privind eliberarea extraselor din registre și a altor documente pe suport de hârtie referitoare la evidența populației a fost expediat Direcției generale juridice, resurse umane și organizare internă, pentru avizare și aprobare în ordinea stabilită.</p>
Acțiuni sectoriale: agricultură, industria de procesare, infrastructură, transport, mediu și turism						
1.	Implementarea sistemului informațional în sectorul agricol și de procesare	1.1. Elaborarea conceptului privind implementarea sistemului informațional „Registrul Digital Agricol”	Tr. IV, 2016	MADR și M	Concept aprobat	Realizat În conformitate cu Hotărârea Guvernului 414/2018 Întreprinderea de Stat „Centrul Informațional Agricol” s-a reorganizat prin fuziune (absorbție) cu Instituția publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”. Totodată, Instituția publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” va efectua, în termen de 6 luni, inventarierea tuturor centrelor de date în sectorul public și, în termen de 9 luni, inventarierea resurselor și sistemelor informaționale de stat existente. Urmare a inventarierei centrelor de date, Instituția va prezenta Guvernului propuneri privind optimizarea și eficientizarea lor. Astfel, Registrul Digital Agricol va fi propus spre optimizare.
		1.2. Implementarea sistemului informațional „Registrul Digital Agricol”	Tr. IV, 2017	MADR și M	Sistem informațional implementat	Realizat În conformitate cu Hotărârea Guvernului 414/2018 Întreprinderea de Stat „Centrul Informațional Agricol” s-a reorganizat prin fuziune (absorbție) cu Instituția publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”. Totodată, Instituția publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” va efectua, în termen de 6 luni, inventarierea tuturor centrelor de date în sectorul public și, în termen de 9 luni, inventarierea resurselor și sistemelor informaționale de stat existente. Urmare a inventarierei centrelor de date, Instituția va prezenta Guvernului propuneri privind optimizarea și eficientizarea lor. Astfel, Registrul Digital Agricol va fi propus spre optimizare.
2.	Implementarea sistemelor informatice în	2.1. Implementarea sistemelor informatice de management al transportului public, cu	Tr. IV, 2018	MEI în comun cu APL	Sisteme funcționale	Realizat Prin HG nr. 257 din 28.04.2017 a fost aprobat regulamentul privind eliberarea și utilizarea autorizațiilor de transport rutier, care vine să reglementeze principiile de eliberare și utilizare a autorizațiilor eliberate de ANTA operatorilor de transport rutier, în special criteriile de eligibilitate,

	domeniul transporturilor	indicarea, la stațiile transportului public, a timpului de sosire la stație, în dinamică				termenii de examinare a cererilor, și modul de raportare. În special, Regulamentul creează cadrul normativ necesar pentru implementarea sistemului informațional e-Autorizație Transport.
		2.2. Integrarea sistemelor informatice de achitare cu diferite mijloace electronice (carduri, SMS etc.)	Tr. IV, 2018	MEI în comun cu APL	Sisteme funcționale	Realizat De către ÎS Gările și Stațiile Auto este implementat sistemul de vânzare electronică a biletelor.
3.	Implementarea sistemelor informatice în domeniul protecției mediului	3.1. Crearea sistemului informațional integrat de mediu racordat la Sistemul e-Guvernare	2018	MADR și M	Sistem informațional funcțional	Realizat Draftul Conceptului sistemului informațional integrat de mediu urmează a fi definitivat în conformitate cu capacitățile de gestionare a acestuia de către Agenția de Mediu și ulterior remis pentru examinare în cadrul Ședinței Secretarilor generali de stat. În semestrul I, 2019 Agenția de Mediu a întreprins un șir de acțiuni în vederea implementării sistemelor informaționale în domeniul protecției mediului. Astfel, întru eficientizarea activităților de eliberare a actelor permise în domeniul mediului a fost inițiată implementarea Sistemului Informațional Automatizat pentru Gestionarea și Eliberarea Actelor Permisive – SIA GEAP, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 550/2018. La moment sunt deja integrate majoritatea actelor permise în SIA GEAP, se desfășoară procesul de testare și de instruire a colaboratorilor Agenției de Mediu privind utilizarea sistemului. La fel, în scopul facilitării accesului publicului la servicii de calitate a fost digitalizat procesul de eliberare a permisului de pescuit sportiv, de amator și de agrement, iar sistemul electronic de eliberare a acestor permise - „e-Pescuit”, poate fi deja accesat de cetățenii interesați, oriunde s-ar afla și în orice timp. De asemenea, în cadrul Agenției de Mediu a fost inițiată testarea procesului de implementare a Sistemului Informațional Automatizat „Managementul deșeurilor”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 682/2018 și a Sistemului Informațional Automatizat „Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 373/2018. În anul 2019 Agenția de Mediu a întreprins un șir de acțiuni în vederea implementării sistemelor informaționale în domeniul protecției mediului. Astfel, întru eficientizarea activităților de eliberare a actelor permise în domeniul mediului a fost inițiată implementarea Sistemului Informațional Automatizat pentru Gestionarea și Eliberarea Actelor Permisive – SIA GEAP, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 550/2018. Au fost deja integrate toate actele permise eliberate de Agenția de Mediu în SIA GEAP, a fost testat sistemul, au fost instruiți colaboratorii Agenției de Mediu privind utilizarea sistemului și la sfârșitul anului 2019 a fost pus în aplicare. La fel, în scopul facilitării accesului publicului la servicii de calitate a fost digitalizat procesul de eliberare a permisului de pescuit sportiv, amator și de agrement, iar sistemul electronic de eliberare a acestor permise - „e-Pescuit”, poate fi deja accesat de cetățenii interesați, oriunde s-ar afla și în orice timp. De asemenea, în cadrul Agenției de Mediu a fost inițiată testarea procesului de implementare a Sistemului Informațional Automatizat „Managementul deșeurilor”, aprobat prin Hotărârea

						Guvernului nr. 682/2018 și a Sistemului Informațional Automatizat „Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți”, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 373/2018.
		3.2. Elaborarea Registrului electronic de emisii și transferuri ale poluanților (PRTR)	2016-2018	MADR și M	Inventarierea a întreprinderilor care cad sub incidența Registrului electronic de emisii și transferuri ale poluanților efectuată (2016); registru elaborat (2017-2018)	Realizat Hotărîrea Guvernului nr. 373 din 24 aprilie 2018 cu privire la Registrul național al emisiilor și al transferului de poluanți
		3.3. Implementarea Sistemului informațional automatizat „Registrul geologic de stat”	Tr. IV, 2018	MADR și M	Sistem informațional funcțional	Suspendat Proiectul a fost estimat în sumă de 9 mln. lei, însă la moment nu sunt surse financiare pentru implementarea acestuia. Pînă în prezent nu a fost creat și implementat Sistemul informațional automatizat „Registrul Geologic de Stat”, fiind imposibil de realizat pe parcursul la mai mulți ani din cauza lipsei mijloacelor financiare, fiind necesară alocarea a circa 9 mln. lei. În vederea implementării acestui proiect stringent pentru Republica Moldova lucrează intens în identificării surselor financiare din asistența externă, necesare creării și implementării Sistemului informațional automatizat „Registrul geologic de stat”.
5.	Implementarea sistemelor informatice în sectorul cadastrului	5.1. Implementarea planurilor de reinginerie a serviciilor publice Reingineria proceselor business în instituțiile publice, orientîndu-le spre prestarea serviciilor în format digital	Trimestru I IV, 2018	ASP	Număr de servicii publice pregătite de digitizare/ digitizate sau în curs de digitizare	Realizat Caracter continuu Pe portalul serviciilor publice (www.servicii.gov.md), ASP prezintă și oferă 40 de servicii electronice din toate domeniile sale de competență: înregistrarea și evidența populației, identificarea și înmatricularea mijloacelor de transport, calificarea conducătorilor de vehicule; înregistrarea și licențierea unităților de drept; servicii cadastrale. Totodată, ASP are preocuparea constantă de extindere a listei serviciilor, care să fie accesibile la un clic distanță. În acest sens, ASP derulează proiecte distincte de digitizare a serviciilor publice. Proiecte pe domenii: Servicii de înregistrare a actelor de stare civilă și certificare a faptelor: În perioada 12.07.2013-31.12.2016 Direcția generală stare civilă a realizat digitalizarea fondului de arhivă de stare civilă în doua etape: I etapă - au fost digitalizate 13,8 milioane de acte (înregistrate în perioada anilor 1911-2007) și etapa a II-a - au fost digitalizate 9 milioane de acte (înregistrate în perioada sovietică), care ulterior au fost integrate în Sistemul informațional „Acte de stare civilă”. Concomitent, menționăm că la ziua de astăzi, prin intermediul portalului servicii.gov.md și a ghișeelor multi-media (terminale pentru efectuarea plăților și achitarea serviciilor) este posibilă solicitarea a 21 de servicii publice, prestate de subdiviziunile Direcției generală stare civilă, atât din cadrul aparatului central, cât și la subdiviziunile teritoriale. Servicii de documentare a conducătorilor auto:

					<p>Prin colaborarea dintre ASP și AGE, în baza Acordului nr. 3009-209 din 23 august 2018, este în proces de realizare proiectului de reinginerie și digitalizare a serviciului public administrativ „Eliberarea permisului de conducere (model de tip nou DL ID1)”, în cadrul căruia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prin ordinul № 670 din 15.10.2018, a fost creat grupul de lucru în cadrul proiectului de reinginerie; 2. A fost realizată instruirea colaboratorilor ASP în domeniul reingineriei proceselor publice orientate spre cetățian; 3. Au fost organizate întreprinderi cu compania „Ernst & Young România”, învingătoare a concursului anunțat pentru reingineria serviciului; 4. În cadrul proiectului au fost discutate și parțial acceptate următoarele documente: <ul style="list-style-type: none"> - Descrierea situației la moment al funcționării sistemului informatic „As Is map” privind reingineria și digitizarea serviciului public administrativ „Eliberarea permisului de conducere (model de tip nou DL ID I, obligatoriu din 1 martie 2018)” (draft); - Abordare metodologică în vederea realizării focus grupului cu beneficiarii serviciului public administrativ „Eliberarea permisului de conducere”; - Analiza cadrului de reglementare privind condițiile și procedurile de eliberare a permisului de conducere; - Nivelul de maturitate al serviciului public “Eliberarea permisului auto”; - Chestionar privind procedura de obținere a permisul de conducere; - Raport privind nivelul de expertiză al personalului (draft); - Situația existentă a sistemului informatic „AS IS map” privind reingineria și digitizarea serviciului public administrativ „eliberarea permisului de conducere (model de tip nou DL ID I, obligatoriu din 1 martie 2018)” (varianta finală) 	
		5.2. Implementarea Sistemului informațional „Registrul de stat al adreselor” „Registrul obiectelor de infrastructură tehnico-edilitară”	Tr. III, 2019 Tr. IV, 2022	ASP ARFC	Sistem informațional funcțional	<p>În derulare.</p> <p>ASP: Cu referire la dezvoltarea cadrului normativ al registrului de stat al unităților administrativ-teritoriale și al adreselor și cel al registrului obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară, menționăm că acțiunile sunt în desfășurare, fiind finalizată prima etapă, prin aprobarea Legii nr. 151 din 2017 cu privire la sistemul de adrese și Legii nr. 150 din 2017 cu privire la Registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară.</p> <p>Totodată, ținând cont de procesul de reformare a administrației publice, au fost modificate un șir de acte normative, inclusiv legile de referință pentru registrele menționate, iar organele centrale de specialitate, responsabile de elaborarea și realizarea politicii statului în domeniile de referință încă nu au fost desemnate. Astfel, procesul de elaborare și promovare a actelor normative care vin să asigure executarea legilor, la moment, este blocat.</p> <p>Cu referire la crearea noului SIA “Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și al adreselor”, este în desfășurare, în septembrie 2018 fiind inițiată cea de-a doua etapă. Finanțarea activităților se efectuează prin Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, responsabil din partea RM fiind Agenția Servicii Publice, în calitate de deținător al Registrului.</p> <p>Termenul limită pentru livrarea și implementarea SIA este stabilit pentru 25 martie 2019.</p> <p>Cu referire la crearea noului SIA “Registrul obiectelor de infrastructură tehnico-edilitară”, activitățile nu au fost inițiate până în prezent din cauza lipsei de finanțe. Totodată, informăm că în cadrul proiectului “Înregistrarea și evaluarea funciară”, negociat cu Banca Mondială și aprobat în</p>

					<p>2018, este inclusă subcomponenta care va avea drept scop dezvoltarea SIA al Registrul obiectelor de infrastructură tehnico-edilitară. Conform planului proiectului, activitățile respective se vor desfășura în perioada 2020-2022, astfel că SIA ar putea fi funcțional la finele a. 2022.</p> <p>ARFC: Autoritățile publice și alte instituții responsabile au desemnat, la solicitarea ARFC, persoanele pentru participare în cadrul grupului de lucru în vederea elaborării proiectului Regulamentului privind modul de ținere a ROITE.</p> <p>Sistemul informațional va fi elaborat și implementat odată cu asigurarea condițiilor organizatorice și financiare pentru crearea și ținerea Registrului menționat, cu executarea ulterioară a lucrărilor respective.</p> <p>1. La sfârșitul anului 2018, prin HG nr. 1166 au fost aprobate modificări ale HG nr. 1518/2003 despre crearea Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și al străzilor din localitățile de pe teritoriul Moldovei”, inclusiv prin completarea cu anexa nr. 4 despre Regulamentul cu privire la atribuirea, schimbarea denumirii arterelor de circulație și/sau a zonelor de circulație publică și numerotarea obiectelor adresabile.</p> <p>Totodată, ne îngrijorează faptul că pînă în prezent Agenția Servicii Publice nu a semnat Contractul de achiziție publică prin procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare privind executarea, cu finanțare din bugetul de stat, pe parcursul anului 2019 a serviciilor ce țin de crearea sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și al adreselor”, inclusiv întocmirea materialelor pentru înregistrarea obiectelor informaționale, înregistrarea primară masivă a obiectelor informaționale și respectiv pentru stabilirea pe teren a hotarelor unităților administrativ-teritoriale/ intravilanului localității, transmis prin scrisoarea ARFC nr. 36/01-08/232 din 12 aprilie 2019, fapt ce va influența realizarea acțiunii respective.</p> <p>2. Pe parcursul anului 2019 s-au examinat în cadrul grupului de lucru proiectul Regulamentului privind modul de ținere a Registrului obiectelor de infrastructură tehnico-edilitară, inclusiv discutarea condițiilor organizatorice și financiare pentru crearea și ținerea Registrului respectiv.</p>
	5.3. Oferirea serviciilor în baza unui singur document – actul de identitate	Tr. IV 2018	ASP	Servicii oferite	<p>Realizat</p> <p>În scopul simplificării proceselor operaționale de prestare a serviciilor de eliberare a actelor de identitate și de evidență a populației, precum și în temeiul Planului de activitate al ASP, a fost inițiată revizuirea actelor normative de profil, în vederea reglementării posibilității prestării serviciilor doar în baza buletinului de identitate al cetățeanului Republicii Moldova sau excluderii necesității prezentării acestuia, în cazul în care informația respectivă poate fi identificată în resursele informaționale deținute de ASP.</p> <p>Astfel, a fost elaborat proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului și anume a HG nr. 125/2013 ”Pentru aprobarea Regulamentului privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova”, care prevede:</p> <p>1) excluderea obligativității prezentării buletinului de identitate al cetățeanului Republicii Moldova la depunerea cererii pentru eliberarea pașaportului cetățeanului RM, precum și la înmânarea actelor de identitate reprezentantului legal sau împuternicit prin procură sau persoanei care acționează în interesul titularului în cazul în care solicitantul, reprezentantul acestuia nu are asupra sa buletin de identitate, cu condiția că buletinul de identitate nu va fi declarat pierdut, furat sau</p>

					<p>deteriorat și se va afla în termen de valabilitate, iar persoana responsabilă din cadrul autorității competente va verifica informația declarată în Registrul de stat al populației;</p> <p>2) extinderea cazurilor de eliberare a actelor de identitate pentru care în anumite condiții nu este necesară prezentarea documentelor de stare civilă, dacă informația despre actele și/sau documentele de stare civilă respective a fost actualizată în Registrul de stat al populației:</p> <ul style="list-style-type: none"> - în cazul obținerii primului buletin de identitate de către minori; - în cazul obținerii actelor de identitate pe motivul schimbării, modificării, rectificării sau completării datelor cu caracter personal; - în cazul obținerii buletinului de identitate pe motivul dobândirii sau redobândirii cetățeniei Republicii Moldova; <p>3) excluderea obligativității prezentării documentelor ce confirmă dreptul de proprietate în cazul în care în Registrul bunurilor imobile se conține informația despre înregistrarea dreptului de proprietate asupra locuinței și a extrasului din Registrul de stat al unităților de drept, pentru confirmarea calității de administrator, dacă dreptul de proprietate asupra locuinței este înregistrat în registrul bunurilor imobile pe persoana juridică, iar persoana responsabilă poate verifica informația respectivă prin Registrul de stat al unităților de drept, etc.</p> <p>De asemenea, prin Ordinul ASP nr. 737 din 06 noiembrie 2018 a fost aprobat Regulamentul provizoriu privind eliberarea extraselor din registre și a altor documente pe suport de hârtie, referitoare la evidența populației, care prevede la prestarea serviciilor publice respective excluderea prezentării obligatorii a următoarelor documente:</p> <ul style="list-style-type: none"> - buletinului de identitate al cetățeanului Republicii Moldova la eliberarea extraselor din registre și a altor documente pe suport de hârtie referitoare la evidența populației, în cazul în care informația respectivă poate fi identificată prin Registrul de stat al populației; - documentelor de stare civilă în cazul în care gradul de rudenie dintre solicitant și persoana(ele) respectivă(e) poate fi stabilit în baza informației din Registrul de stat al populației; - documentelor ce atestă dreptul de proprietate, dacă autoritatea competentă constată veridicitatea datelor declarate prin intermediul resurselor informaționale automatizate ale cadastrului bunurilor imobile.
Componenta VI		Total acțiuni - 21, inclusiv:			
Nivelul de realizare		Realizate – 12			
90,5 %		Realizate cu caracter continuu – 7			
		Nerealizate – 2 (din care 1 suspendat)			
Componenta VII. FACILITAREA COMERȚULUI					
Acțiuni orizontale					
Obiectivul 1. Perfecționarea legislației vamale și comerciale în vederea asigurării unui cadru legal stabil, comprehensiv, transparent și modern, bazat pe standardele internaționale					
1.1.	1.1.Dezvoltarea unei baze juridice ușor aplicabile,	1.1.1. Elaborarea și promovarea noului Cod vamal, racordat la prevederile Regulamentului	Trimestru I III, 2017	MF	Proiect elaborat
					<p>Realizat</p> <p>MF: Proiectul Codului vamal a fost definitivat și remis Guvernului spre examinare și aprobare, prin <i>scrisoarea nr.09/I-03/270 din 05.07.2018</i>.</p> <p>Prin scrisoarea Cancelariei de Stat nr.31-06-5678 din 11.07.2018, acesta a fost restituit pentru efectuarea analizei impactului de reglementare.</p>

	accesibile și transparente	Consiliului (CEE) nr.2913/92 din 12 octombrie 1992 de instituire a Codului Vamal Comunitar și Regulamentului (CE) nr.1186/2009 al Consiliului din 16 noiembrie 2009 de instituire a unui regim comunitar de scutiri de taxe vamale				<p>Prin scrisoarea nr.09/1-06/298 din 13.08.2018, setul de materiale aferente proiectului de lege privind Codul vamal au fost remise Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, pentru efectuarea expertizei economice.</p> <p>La data de 12.09.2018, în cadrul ședinței Grupului de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător, atât analiza impactului de reglementare, cât și proiectul de lege privind Codul vamal au fost avizate pozitiv. Urmare a recomandărilor Grupului de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător proiectul Codului vamal a fost definitivat și urmează a fi remis Guvernului spre examinare și aprobare.</p> <p>Urmare a recomandărilor Grupului de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător, proiectul definitivat al Codului vamal a fost remis spre examinare și aprobare Guvernului Republicii Moldova, prin scrisoarea nr.09/1-03/335/1005 din 23.10.2018.</p> <p>Ulterior, prin scrisoarea Cancelariei de Stat nr.31-06-10099 din 11.12.2018 proiectul a fost restituit pe motivul expirării mandatului Parlamentului.</p> <p>Prin urmare, proiectul de lege cu privire la Codul vamal urmează a fi remis repetat Guvernului spre examinare și aprobare, după validarea noului mandat al Parlamentului.</p> <p>Proiectul de lege cu privire la Codul vamal a fost prezentat Guvernului spre examinare și aprobare, prin scr. nr. 09/1-03/335/1005 din 23.10.2018, fiind restituit prin scr. Cancelariei de Stat nr. 31-06-10099 din 11.12.2018, pe motivul expirării mandatului Parlamentului.</p> <p>Prin urmare, în contextul reluării implementării calendarului de armonizare a legislației RM la legislația UE, setul definitivat de materiale ce vizează proiectul de lege cu privire la Codul vamal a fost supus repetat consultării publice și expertizei aferent corespunderii proiectului cu legislația Uniunii Europene, în cadrul misiunii experților TAIEX.</p> <p>La moment, proiectul se află în proces de ajustare/definitivare în baza propunerilor experților TAIEX și urmează a fi prezentat Guvernului spre examinare și aprobare, în conformitate cu termenul stabilit în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2020-2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 636/2019 (martie 2020).</p>
1.3	Perfecționarea procedurilor vamale și de comerț pentru asigurarea transparenței, simplității, clarității, previzibilității și respectarea principiilor uniformității în aplicare, nediscriminării și imparțialității	1.3.1. Revizuirea actelor normative și ordinelor Serviciului Vamal în vederea aducerii lor în conformitate cu angajamentele Organizației Mondiale a Comerțului, Acordului de constituire a Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător	Permanenț	MEI MF	Proiecte aprobate	<p>Realizat Caracter continuu</p> <p>MEI: A fost elaborat și promovat spre aprobare proiectul de lege cu privire la modificarea legii 172 cu privire la aprobarea nomenclurii combinate a marfurilor, în scopul actualizării nomenclurii existente.</p> <p>Proiectul se află la examinare în parlament.</p> <p>MF: Pe parcursul anului 2018:</p> <p>- a fost definitivat și urmează a fi remis Cancelariei de Stat spre examinare și promovare proiectul hotărârii Guvernului de modificare a unor Hotărâri de Guvern (HG nr.385 din 16.06.2015 „Pentru punerea în aplicare a prevederilor secțiunii 34² din Codul vamal al Republicii Moldova” și HG nr.647 din 07.08.2014 „Privind punerea în aplicare a prevederilor secțiunilor a 27¹-a și a 28¹-a din Codul vamal al Republicii Moldova”);</p> <p>- a fost elaborat și remis Ministerului Justiției pentru efectuarea expertizei juridice, prin scrisoarea nr.28/05-19065 din 12.11.2018, proiectul Ordinului cu privire la aprobarea Normelor metodologice privind modul de verificare a solicitanților și titularilor Autorizației AEO, aplicabile și pentru verificarea condițiilor de autorizare a procedurilor simplificate.</p>

					<p>Pe parcursul perioadei de raportare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a fost aprobată Hotărîrea Guvernului nr. 109/2019 „Cu privire la modificarea unor hotărîri ale Guvernului” (<i>Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 76-85 art. 133 din 01.03.2019</i>); - prin Hotărîrea Guvernului nr. 200/2019 a fost modificat Regulamentul de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1140/2005” (<i>Monitorul Oficial al R. Moldova nr.132-138 art. 253 din 12.04.2019</i>); - prin Hotărîrea Guvernului nr.705/2019 a fost efectuate modificări la Regulamentului cu privire la modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor aprobat prin HG nr. 974/2016 (<i>Monitorul Oficial nr.400-406 din 31.12.2019, art.1042</i>); - prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 41-O/2019 au fost aprobate Normele metodologice privind modul de verificare a solicitanților și titularilor Autorizației de agent economic autorizat AEO (<i>Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 30-37 art. 50 din 01.02.2019</i>); - prin Ordinul Serviciului Vamal nr.117-O/2019 a fost modificat Regulamentul privind decizia de clasificare a mărfurilor, aprobat prin Ordinul directorului general al Serviciului Vamal nr.296-O/2016 (<i>Monitorul Oficial al R. Moldova nr.111-118 art. 543 din 29.03.2019</i>); - a fost aprobat Ordinul Serviciului Vamal nr. 201-O/2019 cu privire la reglementarea actelor necesare pentru acordarea unor regimuri vamale cu impact economic (<i>Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 167-170 art. 841 din 17.05.2019</i>); - a fost aprobat Ordinul Serviciului Vamal nr. 226-O/2019 cu privire la prezentarea informației prealabile privind trimiterile poștale internaționale care se introduc în Republica Moldova” (<i>Monitorul Oficial al R. Moldova nr.171-177 art. 850 din 24.05.2019</i>); - prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 240-O/2019 a fost aprobat Ghidul privind verificarea dovezilor de origine preferențială, prezentate pentru aplicarea tratamentului tarifar preferențial, în contextul Convenției regionale cu privire la regulile de origine preferențiale pan-euro-mediteraneene (<i>Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 178-184 art. 909 din 31.05.2019</i>); - prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 245-O/2019 a fost aprobat Regulamentul privind operațiunile vamale la introducerea/scoaterea în/din Republica Moldova a numerarului și cecurilor de călătorie de către bănci (<i>Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 178-184 art. 910 din 31.05.2019</i>); - prin Ordinul Serviciului Vamal nr.408-O/2019 a fost aprobată Instrucțiunea cu privire la procedura declarării periodice a mărfurilor exportate de către agenți economici prin intermediul trimiterilor poștale internaționale (<i>Monitorul Oficial 302/1662, 30.09.2019</i>); - prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 525-O din 20.11.2019 a fost aprobată Instrucțiunea cu privire la procedura de înregistrare și revocare a înregistrării exportatorilor în/din sistemul exportatorilor înregistrați (în vigoare din 01.01.2020) (<i>Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 360-366 art. 2026 din 06.12.2019</i>), fiind implementat un nou sistem de operare (Registered Exporter System) cu ajutorul căruia agenții economici care efectuează exporturi de mărfuri vor fi scutiți de necesitatea solicitării certificatelor de origine Forma A (agenții economici care exportă mărfuri de origine preferențială a RM în Confederația Elvețiană și în Regatul Norvegiei).
1.3.2. Sporirea eficacității de detectare la frontieră a mărfurilor susceptibile	2018	MF AGEPI MADR și M MEI	Număr de rețineri a obiectelor de proprietate intelectuală	<p>Realizat Caracter continuu MF: În scopul eficientizării măsurilor de detectare la frontieră a mărfurilor susceptibile de a fi contrafăcute, pentru 38 cazuri de rețineri (din 82 înregistrate) au fost utilizate informațiile din</p>	

<p>de a fi contrafăcute și crearea unei baze de date a drepturilor de protecție intelectuală în sistemul informațional vamal „ASYCUDA World”</p>			<p>succesibile de a fi contrafăcută; baza de date funcțională</p>	<p>Sistemul Informațional „ASYCUDA World”, 6 cazuri de reținere fiind realizate în rezultatul creării criteriilor de selectivitate. Baza de date va fi elaborată și funcțională în urma implementării Proiectului Twinning al AGEPI „Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală”, finanțat de Uniunea Europeană. Au fost înregistrate 145 cazuri de rețineri de mărfuri susceptibile de a aduce atingere unui drept de proprietate intelectuală, din care 38 cazuri de rețineri a mărfurilor susceptibile de a fi contrafăcute au fost detectate prin utilizarea sistemului informațional vamal ASYCUDA World. AGEPI, cu referire la crearea unei baze de date a drepturilor de protecție intelectuală care poate fi utilizată inclusiv de Serviciul Vamal, vă informează că în anul 2018, cu susținerea Proiectului UE „Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală în Republica Moldova”, a fost finalizată elaborarea sistemului informațional pentru asigurarea comunicării și schimburilor de date (în continuare Sistemul e-IPR) între instituțiile statului implicate în asigurarea protecției și respectării DPI, inclusiv Serviciul Vamal și au fost realizate următoarele activități: -Au fost finalizate conceptul sistemului e-IPR și Documentul de Specificații privind Cerințele Software al sistemului, agreate de către toate instituțiile beneficiare; -S-a convenit asupra platformei de dezvoltare și testare a sistemului; -A fost pregătită documentația tehnică și a fost solicitată de la Centrul e-Guvernare conectarea viitorului sistem la platforma de schimb de date MConnect și alte sisteme conexe. - s-a lucrat la elaborarea soft-ului care va asigura funcționalitatea sistemului. În paralel se lucrează la elaborarea cadrului legal care va reglementa funcționalitatea și utilizatorii sistemului. AGEPI a inițiat procesul de elaborare a Hotărârii Guvernului cu privire la Sistemul informațional e-IPR, prin care urmează să fie aprobat Conceptul tehnic și Regulamentul cu privire la funcționarea Sistemului informațional e-IPR ; - a fost inițiată elaborarea documentelor normative (proiectul de Hotărâre de Guvern cu privire la Sistemul informațional e-IPR, prin care urmează să fie aprobat Conceptul tehnic și Regulamentul cu privire la funcționarea Sistemului informațional e-IPR.), pentru asigurarea funcționalității sistemului .</p>
<p>1.3.4. Simplificarea procedurilor pentru tranzit, inclusiv ajustarea cadrului normativ la cerințele tranzitului comunitar</p>	<p>Tr. IV, 2018</p>	<p>MF</p>	<p>Proiectul Twinning „Implementarea Noului Sistem Computerizat de Tranzit (New Computerised Transit System)” finalizat</p>	<p>Realizat Proiectul Twinning „Suport în modernizarea Serviciului Vamal al Republicii Moldova în conformitate cu cerințele Acordului de Asociere” a fost lansat la data de 21 noiembrie 2017. În cadrul acestui proiect, Serviciul Vamal beneficiază de suportul experților europeni în procesul de implementare a Ghișeului Unic și a Noului Sistem Computerizat de Tranzit (NCTS), condiționalități prevăzute în capitolul privind Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (DCFTA) a Acordului de Asociere, asistat de UE, țările partenere - <u>Lituania, Italia</u>. Pe parcursul perioadei de raportare: - au avut loc 12 întreveneri cu experții Agenției Vămirilor și Monopolurilor Republicii Italiene, unde au fost discutate componentele 2, 3 și 4 din cadrul Proiectului TWINNING pentru implementarea Ghișeului unic; - au avut loc 14 vizite a experților din Lituania în cadrul grupurilor comune de lucru cu colaboratorii din cadrul Serviciului Vamal, pe componenta 1.1 (<i>Revizuirea cadrului legislativ actual și analiza</i></p>

				<p>lacunelor în vederea implementării Convenției privind regimul de tranzit comun și Convenției privind simplificarea formalităților în comerțul cu mărfuri și componentul) și respectiv componenta 3.1 (Evaluarea lacunelor operaționale pentru implementarea eficientă a Convenției privind regimul de tranzit comun și Convenției privind simplificarea formalităților în comerțul cu mărfuri);</p> <ul style="list-style-type: none"> - au avut loc 4 ședințe ale Comitetului de Supraveghere a Proiectului; - a fost instituit Grupul de lucru interinstituțional privind implementarea SW (SV, MEI, ASP, AGE, ANSA, AMED) și organizată 1 ședință (10 iulie); - a fost prezentat Planul de gestionare a modificărilor de către Liderul Proiectului (Chișinău, 16 august); - a fost instituit Grupul de lucru pentru implementarea NCTS și Comitetul de Supraveghere pentru monitorizarea implementării NCTS; - a fost elaborat proiectul Documentului de viziune al SV cu privire la implementarea conceptului Ghișeului Unic și transmis părții italiene; - a fost elaborat proiectul Planului de acțiuni pentru implementarea NCTS. - au avut loc 2 vizite de studiu (Lituania, Italia) cu participarea a câte 6 funcționari vamali. <p>Au fost aprobate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ordinul nr.383-O din 24.08.2018 „Cu privire la instituirea Grupului de lucru pentru implementarea NCTS și a comitetului de supraveghere pentru monitorizarea implementării NCTS”; - Ordinul nr.444-O din 17.10.2018 „Cu privire la instituirea Grupului de lucru pentru coordonarea și implementarea Proiectului Twinning”, prin care a fost actualizată componența Grupului de lucru menționat supra (acesta a fost instituit prin Ordinul SV nr. 289-O din 26.07.2017). <p>Conferința de încheiere a proiectului Twinning a avut loc la data de 13 noiembrie 2019.</p> <p>Pe parcursul perioadei de raportare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - au fost desfășurate 12 întreveneri cu experții lituanieni responsabili de Componenta 1 (cadrul legal) și Componenta 3 (Noul Sistem Computerizat de Tranzit –NCTS); - au avut loc 5 ședințe ale Comitetului de Supraveghere al proiectului; - la data de 29.05.2019, la Geneva/la data de 31.05.2019 la Chișinău, a fost semnat Contractul și Documentul privind proiectul de asistență tehnică între SV și UNCTAD cu privire la modernizarea Sistemului Operațional ASYCUDA World (aprobat și înregistrat de către Agenția Achiziții Publice la 14.06.2019). Proiectul (cu o durată de 7 luni) a demarat în luna august curent prin ședințele de lucru cu experții UNCTAD (A se vedea informații la pct. 4.1.5.); - în perioada 02 – 06.09.2019 au avut loc două vizite ale experților italieni, cu prezentarea aspectelor practice ale funcționării sistemului electronic de tranzit în Republica Italiană; - în perioada 9-13.09.2019 a avut loc 1 vizită de studiu a 6 funcționari vamali, în Italia, privind aplicarea instrumentelor NCTS; - în cadrul ședinței Comitetului de Supraveghere al proiectului Twinning din 14.11.2019 a fost aprobat Planul de acțiuni pentru anul 2019 pentru implementarea NCTS, Planul de elaborare a legislației secundare pentru implementarea NCTS și Specificațiile tehnice pentru NCTS, compatibile cu cererea de tranzit național; - au fost desfășurate 3 instruirii (formare de formatori, NCTS, controlul pasagerilor);
--	--	--	--	--

						<p>- au fost elaborate 4 proiecte de acte normative;</p> <p>- partea lituaniană a transmis Serviciului Vamal, cu titlu gratuit, Modulul NCTS, care urmează să fie adaptat la necesitățile Serviciului Vamal;</p> <p>- a fost convenită transmiterea CORE-ului NCTS pentru definitivarea specificațiilor tehnice (de către SV) în vederea lansării licitației pentru identificarea companiei responsabile de adaptarea modulului la sistemele informaționale ale Serviciului Vamal.</p> <p><i>Informativ:</i> Urmare a finalizării proiectului Twinning, având elaborate Specificațiile tehnice și caietul de sarcini, Serviciul Vamal preconizează adaptarea și modernizarea modulului NCTS, donat de Departamentul Vamal al Lituaniei. După care se planifică lansarea Proiectului pilot NCTS în câteva posturi vamale. Ulterior, NCTS va fi lansat la nivel național, conform cerințelor Convenției privind simplificarea formalităților în comerțul cu mărfuri și Convenției privind regimul de tranzit comun, adoptate la Interlaken la 20 mai 1987). După aplicarea pe parcursul unui an a NCTS la nivel național Serviciul Vamal urmează să solicite aderarea la Convențiile menționate supra și interconectarea tranzitului național la sistemul țărilor membre ale Convenției privind regimul de tranzit comun.</p>
Obiectivul 3. Simplificarea procedurilor vamale pentru minimizarea costurilor și timpului necesar vămuirii						
3.1.	Facilitarea comerțului prin digitalizarea serviciilor vamale	3.1.1. Promovarea Conceptului de vămuire electronică	Permanen t	MF	Pondere a declarațiilor vamale perfectate electronic la import-export	<p>Realizat Caracter continuu</p> <p>Pe parcursul anului 2018 indicatorii stabiliți au înregistrat următoarele valori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ponderea exportului perfectat electronic a constituit cca 98,54%; - ponderea importului perfectat electronic din totalul importului a constituit cca 36,52%. <p>Pe parcursul anului 2019, ponderea declarațiilor depuse în format electronic a constituit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - la export - 98,58% (comparativ cu 98,54% în anul 2018); la import - 42,13% (comparativ cu 36,52% în anul 2018).
		3.1.3. Înregistrarea operatorilor economici în Sistemul informațional vamal în regim on-line	Tr. I-II, 2016	MF	Mecanism de înregistrare implementat Sistemul testat și funcțional; Nr. de utilizatori ai sistemului	<p>Realizat</p> <p>Modulul va fi funcțional odată cu modernizarea Sistemului Operațional ASYCUDA World. În acest sens, a fost semnat la Geneva, la 29 mai 2019/la Chișinău la 31 mai 2019, Documentul privind proiectul de asistență tehnică între SV și UNCTAD cu privire la modernizarea Sistemului Operațional ASYCUDA World (aprobat și înregistrat de către Agenția Achiziții Publice la 14.06.2019).</p> <p>Proiectul (cu o durată de 7 luni) a demarat în luna august curent, prin ședințele de lucru cu experții UNCTAD.</p> <p>Contractul cu câștigătorul licitației privind modernizarea SI Asycuda World a fost semnat la data de 03.06.2019.</p> <p>Au fost desemnați experții UNCTAD și, prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 326-O din 16.07.2019, a fost instituit Grupul de lucru (desemnat coordonatorul de proiect și echipă națională de IT). La data de 25.07.2019 a fost achitată prima transă prevăzută de Contract.</p> <p>A fost definitivat Planul de acțiuni privind implementarea proiectului.</p> <p>În implemenarea proiectului au fost înregistrate următoarele progrese:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a fost instalată noua sursă ASYCUDA World pe serverele noi;

					<p>- au fost instalate modulele naționale pe serverele noi ale SIIV ASYCUDAWorld;</p> <p>- la data de 23 decembrie 2019 a fost semnat Actul de confirmare a instalării prototipului Versiunii 4.3.3 a SIIV ASYCUDA World în Serviciul Vamal și a fost achitată, la data de 24.12.2019, cea de-a doua tranșă prevăzută de Contract.</p>	
		3.1.4. Ajustarea sistemului informațional la cerințele tranzitului comunitar Ошибка Минфина в плане!	Tr. IV, 2018	MF	Proiectul Twinning „Implementarea Noului Sistem Computerizat de Tranzit” finalizat	<p>Realizat</p> <p>Proiectul Twinning „Suport în modernizarea Serviciului Vamal al Republicii Moldova în conformitate cu cerințele Acordului de Asociere” a fost lansat la data de 21 noiembrie 2017 (a se vedea informațiile la obiectivul 1, obiectivul specific 1.3, acțiunea 1.3.4).</p>
3.2.	Aplicarea tehnicilor de evaluare a riscurilor și implementarea principiului selectivității controlului vamal; implementarea conceptului de agent economic autorizat/operator economic autorizat; conform standardelor Uniunii Europene	3.2.1. Monitorizarea ponderii declarațiilor vamale direcționate pentru control fizic/documentar și aplicarea culoarelor de vămuire după principiile selectivității în baza evaluării riscurilor	Permanen t	MF SV	Pondere a declarațiilor vamale direcționate pentru control fizic și documentar la import	<p>Realizat</p> <p>Caracter continuu</p> <p>Pe parcursul semestrului I al anului 2018 cota declarațiilor vamale direcționate pentru control fizic și documentar la import a constituit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pe culoarul roșu - 6,2%; - pe culoarul galben-18,8%; - pe culoarul verde -74,9% <p>Pe parcursul anului 2019 cota declarațiilor vamale de import au constituit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pe culoarul roșu – 6,5 %; - pe culoarul galben – 19,7 %; - pe culoarul verde – 73,4%.
		3.2.2. Promovarea Programului „Agent Economic Autorizat” (operator economic autorizat) în conformitate cu modelul Uniunii Europene	Permanen t	MF SV	Număr de agenți economici cu statut de agent economic autorizat	<p>Realizat</p> <p>Caracter continuu</p> <p>Pe parcursul perioadei de raportare (la situația din 31.12.2018):</p> <ul style="list-style-type: none"> - 16 agenți economici au primit statut de AEO, respectiv, numărul total al titularilor de certificate AEO a constituit 115 agenți economici; - 5 cereri de solicitare a acordării statutului AEO sunt în proces de examinare; - 22 deținători AEO au fost reevaluați; - 7 autorizații au fost retrase; - 3 autorizații AEO au fost suspendați; - ponderea DV perfectate de titularii procedurilor simplificate constituie 8340 declarații vamale (1,6%) din totalul de 537545 DV perfectate, comparativ cu 6268 DV (1,36%) înregistrați în aceeași perioadă a anului 2017 din totalul 459877 DV; - 7 autorizații pentru utilizarea procedurilor simplificate au fost acordate; - 2 cereri de solicitare a procedurii simplificate de vămuire la domiciliu (PVD) se află în etapa de examinare; - 1 autorizație PVD a fost retrasă urmare a reevaluării titularului de autorizație AEO și PVD; <p>în total 77 agenți economici dispun de autorizații de utilizare a procedurilor simplificate (PVD).</p> <p>Pe parcursul anului 2019:</p> <ul style="list-style-type: none"> - au fost acordate 8 Autorizații AEO;

				<p>- au fost reevaluate 24 Autorizații AEO (dintre care 12 dosare reevaluate și reconfirmat statutul AEO);</p> <p>- au fost suspendate 3 Autorizații AEO;</p> <p>- au fost retrase 4 Autorizații AEO;</p> <p>- 5 dosare sunt în proces de reevaluare;</p> <p>- ponderea declarațiilor vamale perfectate de agenții economici autorizați AEO (119410 DV) constituie 20% din totalul declarațiilor vamale perfectate 580139 DV.</p> <p>La moment sunt 117 titulari de Autorizații AEO.</p>
3.2.3. Dezvoltarea programului de parteneriat cu Uniunea Europeană în vederea implementării sistemului de recunoaștere a agentului economic autorizat	Trimestru I IV, 2016	MF	Proiect-pilot de recunoaștere unilaterală a statutului agentului economic autorizat implementat și evaluat	<p>Realizat</p> <p>Caracter continuu</p> <p>La data de 21.02.2018 a avut loc întrevederea de lucru cu experții din Republica Moldova și România, unde a fost evaluată pozitiv implementarea proiectului- pilot de recunoaștere unilaterală AEO din UE la postul vamal de frontieră Moldova – România (Leușeni), precum și stabilite acțiuni de:</p> <p>- continuare a mediatizării comune a proiectului pilot;</p> <p>- unificare a acțiunilor comune în dialog cu DG TAXUD, în vederea inițierii recunoașterii mutuale a AEO din RM și UE (document de referință: Minuta privind concluziile operaționale ale întrevederilor de lucru din 21-22 februarie 2018).</p> <p>De la inițierea proiectului pilot de recunoaștere unilaterală a AEO din UE, Serviciul Vamal a acordat beneficii la trecerea frontierei vamale la intrare PTF Leușeni la 15 operatori economici autorizați AEO din UE, durata timpului de trecere a frontierei a constituit în mediu 15 min.</p> <p>În total, sunt înregistrați 115 agenți economici - deținători de autorizații AEO.</p> <p>Totodată, în vederea dezvoltării mecanismului de recunoaștere reciprocă a Programelor AEO (1 etapă- armonizarea legislației la standarde UE, compararea bazei legale în domeniul AEO, identificarea beneficiilor AEO) și armonizarea procedurilor aplicabile a cadrului legislativ la standarde UE:</p> <p>- a fost definitivat și urmează a fi remis Cancelariei de Stat spre examinare și promovare proiectul hotărârii Guvernului de modificare a unor Hotărâri de Guvern (HG nr.385 din 16.06.2015 „Pentru punerea în aplicare a prevederilor secțiunii 34² din Codul vamal al Republicii Moldova” și HG nr.647 din 07.08.2014 „Privind punerea în aplicare a prevederilor secțiunilor a 27¹-a și a 28¹-a din Codul vamal al Republicii Moldova”);</p> <p>- a fost elaborat și remis Ministerului Justiției pentru efectuarea expertizei juridice, prin scrisoarea nr.28/05-19065 din 12.11.2018, proiectul Ordinului cu privire la aprobarea Normelor metodologice privind modul de verificare a solicitanților și titularilor Autorizației AEO, aplicabile și pentru verificarea condițiilor de autorizare a procedurilor simplificate.</p> <p>În vederea ajustării cadrului normativ la standardele UE au fost aprobate:</p> <p>- prin Hotărârea Guvernului nr. 109/2019 „Cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului” au fost operate modificări la Hotărârea Guvernului nr.385/2015 „Pentru punerea în aplicare a prevederilor secțiunii 34² din Codul vamal al Republicii Moldova” și Hotărârea Guvernului nr.647 din 07.08.2014 „Privind punerea în aplicare a prevederilor secțiunilor a 27¹-a și a 28¹-a din Codul vamal al Republicii Moldova” (<i>Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 76-85 art. 133 din 01.03.2019</i>);</p>

						<p>- prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 41-O/2019, Normele metodologice privind modul de verificare a solicitanților și titularilor Autorizației de agent economic autorizat AEO (<i>Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 30-37 art. 50 din 01.02.2019</i>).</p> <p>Acordul privind recunoașterea mutuală a AEO între Uniunea Europeană și Republica Moldova va fi elaborat urmare a implementării Foii de parcurs. Acest subiect a fost abordat la Sub-comitetul vamal RM-UE, care a avut loc la data de 21 noiembrie 2019 la Chișinău. În scopul avansării progresului pe subiect, s-a solicitat suportul Delegației UE din Moldova în vederea acordării asistenței necesare și delegării unui expert din partea UE în vederea inițierii acțiunilor înscrise în Foia de parcurs.</p> <p>Cu referire la Proiectul pilot Moldova-UE pentru recunoașterea AEO din UE la PTF Leușeni-Albița, demarat în luna mai 2015, de la inițierea Proiectului s-au acordat beneficii la trecerea frontierei vamale la intrare PTF Leușeni a 20 operatori economici autorizați AEO din UE, în cadrul a 982 de traversări a mijloacelor de transport cu încărcături, durata timpului de trecere a frontierei pentru AEO din UE a constituit în mediu 15 min, fără depistarea iregularităților vamale.</p>
3.3.	Eficientizarea cooperării între agențiile de reglementare a comerțului internațional și Serviciul Vamal	3.3.1. Perfecționarea și dezvoltarea Sistemelor informaționale vamale prin intermediul cărora se efectuează schimbul de informații în regim on-line dintre autoritățile care participă la controlul vamal al mărfurilor și mijloacelor de transport, conform principiilor „ghișeului unic” și „o singură oprire”, având ca scop reducerea timpului de control	Tr. IV, 2018	MF	Proiectul Twinning „Implementarea Single Window” finalizat	<p>Realizat</p> <p>Proiectul Twinning „Suport în modernizarea Serviciului Vamal al Republicii Moldova în conformitate cu cerințele Acordului de Asociere” a fost lansat la data de 21 noiembrie 2017 (a se vedea informațiile la obiectivul 1, obiectivul specific 1.3, acțiunea 1.3.4).</p> <p>Conferința de încheiere a proiectului Twinning a avut loc la data de 23 noiembrie 2019.</p> <p>Pe parcursul anului 2019:</p> <ul style="list-style-type: none"> - au fost desfășurate 14 întrevederi cu experții italieni, Componenta 2 (Single Window) și Componenta 4 (instruire și comunicare); - au avut loc 5 ședințe ale Comitetului de Supraveghere al proiectului; - a fost organizată 1 ședință a Grupului de lucru interinstituțional privind implementarea GU (componenta: SV, MEI, ASP, AGE, ANSA, AMED, UIPAC); - la data de 29.05.2019, la Geneva/la data de 31.05.2019 la Chișinău, a fost semnat Contractul și Documentul privind proiectul de asistență tehnică între SV și UNCTAD cu privire la modernizarea Sistemului Operațional ASYCUDA World (aprobat și înregistrat de către Agenția Achiziții Publice la 14.06.2019). Proiectul (cu o durată de 7 luni) a demarat în luna august curent prin ședințele de lucru cu experții UNCTAD (A se vedea informații la pct. 4.1.5.); - a fost aprobat, prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 481-O din 22.10.2019, Documentul de viziune privind implementarea Ghișeului Unic Vamal; - în cadrul ședinței Comitetului de Supraveghere al proiectului Twinning din 14.11.2019 a fost aprobat Planul de acțiuni privind implementarea Ghișeului Unic în Republica Moldova; - au fost elaborate Specificațiile funcționale privind implementarea GU în RM; - a fost elaborat documentul „Evaluarea necesităților pentru comunicarea internă și externă privind implementarea Conceptului și a Convențiilor privind Ghișeul Unic” și a Convențiilor privind Ghișeul Unic”.
Obiectivul 5. Stabilirea unor relații transparente și permanente cu comunitatea de afaceri						
5.1.	Promovarea transparenței în reforma	5.1.1. Monitorizarea implementării principalelor acte	Permanen t	MF SV MEI	Rapoarte elaborate și publicate;	<p>Realizat</p> <p>Caracter continuu</p>

	regulatorie a actelor de reglementare a comerțului internațional	legislative din domeniul comerțului internațional și administrării vamale			Număr de acte monitorizate	<p>MF: În vederea monitorizării domeniului comerțului internațional și administrării vamale, a fost elaborată și prezentată Ministerului Economiei și Infrastructurii, prin scrisoarea nr. 09/1-06/326 din 05.10.2018, în contextul notificării secretariatul Organizației Mondiale a Comerțului (OMC), informația ce vizează modificările operate în legislația națională din domeniul fiscal și vamal, pe parcursul perioadei mai – septembrie 2018, ce țin de măsurile care pot influența comerțul cu bunuri și servicii.</p> <p>În vederea monitorizării domeniului comerțului internațional și administrării vamale, prin scrisoarea nr. 09/1-06/114 din 13.04.2019, a fost prezentată Ministerului Economiei și Infrastructurii, informația ce vizează modificările operate în legislația națională din domeniul fiscal și vamal, pe parcursul perioadei octombrie 2018 – aprilie 2019, ce țin de măsurile care pot influența comerțul cu bunuri și servicii.</p>
		5.1.2. Asigurarea mecanismului de consultare a actelor normative ale Serviciului Vamal cu comunitatea de afaceri	Permanen t	MF	Acte normative ale Serviciului Vamal examinate de către Grupul de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător; număr de acte normative a Serviciului Vamal consultate conform cerințelor transparenței în procesul decizional	<p>Realizat Caracter continuu</p> <p>Pe parcursul I semestru 2019:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ponderea proiectelor de acte normative care afectează activitatea agenților economici consultate cu AIR a constituit 100%; - a fost remis Grupului de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător 9 proiecte de acte normative; - ponderea proiectelor de acte normative publicate pe pagina web a Serviciului Vamal a constituit 100%; - au fost consultate conform cerințelor transparenței în procesul decizional 12 proiecte de acte normative; - au fost publicate în Monitorul Oficial 30 acte normative. <p>Pe parcursul anului 2019:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ponderea proiectelor de acte normative care afectează activitatea agenților economici consultate cu AIR a constituit 100%; - au fost examinate de către Grupul de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător 13 proiecte de acte normative; - ponderea proiectelor de acte normative publicate pe pagina web a Serviciului Vamal a constituit 100%; - au fost consultate conform cerințelor transparenței în procesul decizional 13 proiecte de acte normative; - au fost publicate în Monitorul Oficial 27 acte normative.
5.2.	Eficientizarea dialogului public-privat	5.2.1. Conectarea tuturor autorităților publice centrale/instituțiilor de implementare a politicilor la platforma Dialog public-privat de pe pagina web www.businessportal.md	Permanen t	ODIMM	Număr de instituții conectate	<p>Realizat Caracter continuu</p> <p>La data de 23.11.2018, Ministerul Economiei și Infrastructurii în parteneriat ODIMM a organizat cea de-a XI-a ediție a Conferinței Internaționale a IMM-urilor cu genericul „INDUSTRIA 4.0”. Conferința a avut drept obiectiv conturarea provocărilor pentru IMM-uri în procesul de tranziție către noua revoluție industrială, creșterea gradului de conștientizare privind digitalizarea industriei în Moldova, beneficiile și posibilități noi de colaborare pentru IMM-uri în cadrul economiei digitale, automatizarea și introducerea proceselor de producere inteligente, crearea și stimularea</p>

					<p>polilor industriali. În cadrul acesteia au participat peste 350 de antreprenori, reprezentanți ai autorităților publice centrale și locale, precum și ai instituțiilor de suport în afaceri.</p> <p>Evenimentul a continuat cu sesiunea de prezentări „Industria de mâine” la care au participat speakeri locali și internaționali: Alexandru Sârghe (Siemens, România), Eugen Boico (Publicis, Moldova), Laurențiu Nae, (Digital Twin, România), Veceaslav Cunev, (Deeplay), Niculai Vițelaru (Patronatul Județean al IMM Iași). Raportorii au prezentat informații privind dezvoltarea economică a Republicii Moldova și parcursul României în procesul de digitalizare industrială.</p> <p>Totodată, antreprenorii au avut posibilitatea să interacționeze în format Open space, cu reprezentanții administrației publice centrale, parteneri de dezvoltare și instituții de suport. Pe parcursul manifestării a fost deschisă o expoziție a beneficiarilor Programelor ODIMM din cele 4 regiuni de dezvoltare din R.Moldova (Nord, Centru, Sud și UTA Găgăuzia).</p> <p>Conferința s-a încheiat cu ceremonia de premiere a câștigătorilor concursurilor naționale ”Cel mai bun antreprenor din sectorul IMM” și ”IMM – Model de Responsabilitate Socială”.</p> <p>Platforma virtuală www.businessportal.md, gestionată de către ODIMM, este un liant între autoritățile publice naționale, locale și antreprenori. Prin intermediul acestui portal, ODIMM asigură informarea continuă a IMM-urilor despre ultimele noutăți în materie de legislație, taxe, oportunități de dezvoltare, etc. Totodată, aceasta asigură un dialog public-privat persistent.</p> <p>În acest sens, informăm că prin intermediul business - portalului sunt colectate sugestiile de la vizitatorii site-ului, care ulterior sunt comunicate autorităților de resort, pentru a veni, (după caz) cu îmbunătățiri ale cadrului legal, cu soluții la problemele sectoriale identificare, ori cu propuneri pentru inițierea unor noi programe naționale orientate spre susținerea sectorului antreprenorial privat.</p>
	d, gestionată de Organizația pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii				
	5.2.2. Asigurarea activității Comitetului Consultativ al Serviciului Vamal	Permanen t	MF SV	Număr de ședințe ale Comitetului Consultativ organizate	<p>Realizat</p> <p>Caracter continuu</p> <p>Pe parcursul perioadei ianuarie – iunie 2018, au fost desfășurate 13 ședințe ale Comitetului Consultativ la toate cele trei birouri vamale (7 în cadrul biroului vamal Nord, respectiv, 2 ședințe în cadrul biroului vamal Centru, 3 - în cadrul biroului vamal Sud, 1 în cadrul aparatului central al Serviciului Vamal).</p> <p>În cadrul acestor ședințe au fost abordate subiecte de actualitate din domeniul administrării vamale, în special:</p> <ul style="list-style-type: none"> - modificările survenite odată cu aprobarea politicii bugetar-fiscale și vamale pentru anul 2018; - implementarea conceptului de reprezentare directă și indirectă în vamă; - majorarea valorii în vamă; - constrângeri la aplicabilitatea mecanismului de amânare a achitării drepturilor de import; - implementarea procesului de instruire a brokerilor vamali, conform standardului european; - metode de stabilire a anului de fabricație pentru mijloace de transport auto la trecerea acestora peste frontiera vamală a Republicii Moldova; - aspecte ce țin de îndeplinirea cerințelor de conformare condiției de autorizare a statutului AEO pentru simplificări vamale (AEOC) și autorizarea procedurii de vămuire la domiciliu (PVD) a solicitantului sau persoanei responsabile de domeniul vamal. <p>Se menționează că, în anul 2018 numărul membrilor Comitetului Consultativ s-a mărit cu 6 membri și constituie 21, comparativ cu 15 membri în 2017.</p>

						Pe parcursul anului 2019 au fost desfășurate 12 ședințe a Comitetului Consultativ (1 – în cadrul Aparatului Central, 6 - în cadrul Biroului Vamal Sud, 2 - în cadrul Biroului Vamal Nord, 3 – în cadrul Biroului Vamal Centru).
Obiectivul 6. Dezvoltarea standardelor de integritate și profesionalism în domeniul vamal						
6.1.	Dezvoltarea sistemului de management al resurselor umane	6.1.2. Implementarea Planului anual de instruire a colaboratorilor vamali prin utilizarea eficientă a capacităților Centrului de instruire și a partenerilor externi	Permanen t	MF	Număr de colaboratori vamali instruiți anual	<p>Realizat Caracter continuu</p> <p>Conform Planului de instruire a colaboratorilor vamali pentru anul 2018, aprobat prin Ordinul SV nr.12-O din 11.01.2018, pe parcursul anului 2018 au fost desfășurate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 147 activități de instruire internă, în cadrul cărora au fost instruiți per total 3971 persoane (620 - din cadrul aparatului central, 3351 – din cadrul birourilor vamale); - 121 activități de instruire externă, în cadrul cărora au fost instruiți per total 459 persoane (249 - din cadrul aparatului central, 210 – din cadrul birourilor vamale). <p>Nominal, pe parcursul a 12 luni ale anului 2018 au fost instruiți 1426 persoane (sau 93 % din funcționari vamali).</p> <p>Conform Planului de instruire a colaboratorilor vamali pentru 2019, aprobat prin Ordinul Serviciului Vamal nr.14-O/2019 din 11.01.2019, pe parcursul perioadei de raportare au fost desfășurate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 167 activități de instruire internă (45 activități tematice), în cadrul cărora au participat 4758 funcționari vamali (din cadrul aparatului central – 918, din cadrul birourilor vamale – 3840); - 111 activități de instruire externă (națională și internațională) (57 activități tematice), în cadrul cărora au participat – 309 funcționari vamali (din cadrul aparatului central - 191, din cadrul birourilor vamale – 118). <p>Nominal, au fost instruiți 1561 funcționari vamali din 1538 funcționari vamali.</p>
		6.1.3. Promovarea sistemului de autoevaluare a riscurilor de integritate pentru minimizarea factorilor de risc	Permanen t	MF	Plan de integritate elaborat	<p>Realizat</p> <p>Prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 513-O din 30.12.2015 a fost aprobat Planul de integritate al Serviciului Vamal pentru anii 2016-2017. Rapoartele privind implementarea Planului de integritate au fost elaborate și prezentate semestrial Centrului Național Anticorupție (raportul pentru anii 2016-2017 a fost prezentat Centrului Național Anticorupție în luna februarie 2018). Totodată, a fost elaborat și prin Hotărârea Guvernului nr. 410 din 07.05.2018 Planul sectorial de acțiuni anticorupție în domeniul vamal pentru anii 2018-2020. Rapoartele privind implementarea acestuia se prezintă CNA trimestrial.</p>
		6.1.4. Sensibilizarea publicului pentru implicare activă în realizarea măsurilor anticorupție prin organizarea campaniilor de informare și promovare a valorilor profesionale	Permanen t	MF	Număr de activități de mediatizare desfășurate; număr de plângeri depuse, inclusiv prin sistemul electronic de colectare a contestațiilor (plîngerilor)	<p>Realizat Caracter continuu</p> <p>Pe parcursul a 9 luni ale anului 2018 prin publicarea pe pagina web a SV au fost desfășurate următoarele activități de mediatizare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 comunicat de presă privind denunțul pentru tentativă de corupere, depus de către un inspector al postului vamal „Leușeni”: http://customs.gov.md/ro/content/tentativa-de-contrabanda-cu-anabolizante-un-polonez-fost-denuntat-de-un-vames-pentru; - 1 comunicat de presă privind măsurile întreprinse de către Direcția integritate și supraveghere în vederea combaterii actelor de corupție și a potențialelor vulnerabilități care ar genera producerea acestora: http://customs.gov.md/ro/content/eliberari-din-serviciu-pentru-mai-multi-angajati-anchetati-pentru-incalcari-grave.

					<p>Totodată, pe parcursul perioadei de raportare au fost aplicate următoarele sanctiuni disciplinare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 21 observații (6 de către Comisia de Disciplină a Biroului vamal și 15 de către Direcția securitate internă al SV); - 27 muștrări (8 de către Comisiile de Disciplină a Birourilor vamale și 19 de către Direcția securitate internă al SV); - 31 muștrări aspre (11 de către Comisia de Disciplină a Biroului vamal și 20 de către Direcția securitate internă al SV); - 11 colaboratori au fost eliberați din funcție (3 de către Comisia de Disciplină a Biroului vamal și 8 de către Direcția securitate internă al SV); - 3 colaboratori au fost distituiți din funcție. <p>Au fost depuse 202 plângeri, primite 121 apeluri la linia fierbinte a Serviciului Vamal.</p> <p>Totodată, a fost înregistrat 1 denunț de influență necorespunzătoare, care a fost remis în adresa CNA.</p> <p>Pe parcursul anului 2019 au fost depuse 369 cereri prealabile/contestații/plângeri și 1386 petiții de la persoane fizice, ponderea de rezolvare a acestora a constituit 98%.</p> <p>Totodată, la data de 09.12.2019, au fost desfășurate următoarele activități de mediatizare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - în cadrul celei de-a XIV-a Conferințe Naționale Anticorupție organizată de CNA, reprezentanții Serviciului Vamal au prezentat cele mai importante progrese înregistrate de instituție în 2019, printre principalele realizări menționate fiind modernizarea sistemului de monitorizare video în posturile vamale, sporirea competențelor direcției responsabile de integritate, dar și fortificarea climatului de integritate instituțională prin educarea continuă în spiritul intoleranței față de corupție. În cadrul Conferinței a fost organizat „Orășelul Integrității”, la care reprezentanții Serviciului Vamal au informat vizitatorii despre rolul instituției în asigurarea securității economice a statului, distribuind mai multe materiale informative anticorupție. - în 11 dintre cele mai mari posturi vamale au fost distribuite materiale informative tuturor persoanelor care interacționează cu angajații vamali. Astfel, cetățenii care traversează frontiera sau cei care solicită perfectarea unei operațiuni de vămuire au fost îndemnați să sesizeze orice fapte de comportament corupțional sau alte abuzuri comise de către funcționarii vamali.
--	--	--	--	--	---

Obiectivul 7. Crearea și asigurarea funcționalității sistemului de contestare/recurs împotriva deciziilor vamale

7.1.	Asigurarea dreptului de contestare și recurs a deciziilor vamale conform celor mai bune practice europene	7.1.1. Publicarea statisticilor privind soluționarea cauzelor comerciale	Trimestria I	Ministerul Justiției	Număr de rapoarte statistice publicate	<p>Realizat</p> <p>Caracter continuu</p> <p>Ministerul Justiției generalizează toate rapoartele statistice ale instanțelor judecătorești privind soluționarea cauzelor comerciale și le publică trimestrial pe pagina-web a MJ http://justice.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=56&=3489</p>
		7.1.2. Fortificarea sistemului de responsabilitate	Tr. III, 2016	Ministerul Finanțelor	Noua Lege privind serviciul în organele vamale aprobată;	Realizat

		personală a colaboratorilor vamali pentru deciziile luate în domeniul vamal			noul Cod de etică și conduită a colaboratorului vamal aprobat; măsuri de promovare a aplicării noilor acte normative întreprinse	MF: Noul Cod de etică și conduită a colaboratorului vamal a fost aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1161 din 20.10.2016 și distribuit prin Circulara Serviciului Vamal nr. 659-c din 31.10.2016.
Obiectivul 8. Facilitarea accesului la informații din țară și din alte țări, inclusiv la măsurile privind barierele tehnice în calea comerțului (TBT) și măsurile sanitare și fitosanitare (SPS)						
8.1.	Facilitarea accesului exportatorilor pe piețele externe	8.1.1. Crearea unui mecanism de notificare pentru acordurile Organizației Mondiale a Comerțului privind barierele tehnice în carea comerțului și măsurile sanitare și fitosanitare – ca sursă importantă privind cerințele de acces pe principalele piețe-ținte pentru operatorii comerciali	Permanen t	MEI; Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Punct de informare creat și funcțional	Realizat Caracter continuu <i>MEI:</i> Au fost stabilite punctele naționale de contact în domeniul TBT și SPS. S-a trecut la platforma online de prezentare a notificărilor TBT și SPS. În data de 7-8 august se preconizează organizarea unui seminar național pe marginea notificărilor vizate, cu participarea experților din cadrul OMC În primul trimestru a fost transmis către MEI raportul privind notificările pe domeniul SPS prin scrisoarea nr. nr. 01-6/142 din 25.01.2018 - Notificările pentru anul 2018 au fost transmise către MEI prin scrisoarea 01-6/3623 din 03.12.2018 ANSA: A fost elaborat Ordinul ANSA nr.303 din 14.06.2018 <i>Cu privire la notificările SPS în cadrul OMC</i> , prin care au fost stabilite procedurile de notificare în domeniul SPS. În trimestrul II al anului 2019 au fost elaborate și depuse 5 notificări pentru OMC în domeniul SPS, care au fost raportat către Ministerul Economiei și Infrastructurii printr-o scrisoare electronică din 17.05.2019. Ulterior, acestea au fost plasate pe platforma online de prezentare a notificărilor TBT și SPS. În temeiul Notei informative din partea Reprezentanței permanente a Republicii Moldova pe lângă oficiul ONU și OMEC din Geneva nr. SUI-ONU//337.15/856 din 20 noiembrie 2019, ANSA a elaborat și transmis 1 notificare, cu o ulterioară coordonare electronică cu Ministerul Economiei și Infrastructurii din 11.12.2019.
		8.1.2. Publicarea buletinului electronic trimestrial privind barierele tehnice în calea comerțului și măsurile sanitare și fitosanitare ale Republicii Moldova și principalilor 10 parteneri comerciali ai Republicii Moldova	Permanen t	MEI; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	Buletine electronice trimestriale	Realizat A fost elaborat ordinul ANSA nr.303 din 14.06.2018 cu privire la notificările SPS în cadrul OMC în baza căruia vor fi efectuate notificările pe pagina :www.nss.wto.org Notificările SPS sunt incluse direct pe platforma electronică SPS NNS a OMC și Deciziile privind barierele în calea comerțului sunt publicate pe pagina web ANSA. În total pentru anul 2019, au fost elaborate și transmise 6 notificări în domeniul comerțului cu produse agricole și măsurilor sanitar-veterinare și fitosanitare (SPS).
Acțiuni orizontale						

Obiectivul 7. Aplicarea cunoștințelor pentru rezolvarea problemelor globale și societale						
7.1	Susținerea și popularizarea activităților inovatoare	7.1.1. Acordarea suportului deplin pentru participarea inovatorilor din Republica Moldova la evenimente internaționale de inventică și inovare	Permanenț	AȘM ANCD AGEPI MEI	Număr de persoane participante la evenimente desfășurate anual	<p>Realizat Caracter continuu</p> <p>Pe parcursul anului 2019, AGEPI a acordat asistență inventatorilor din Republica Moldova în promovarea realizărilor științifice și inovatoare în cadrul a 3 expoziții internaționale de invenții, produse și tehnologii noi de peste hotare, după cum urmează:</p> <p>1. <i>Salonul Internațional de Invenții de la Geneva</i>, ediția a 47-a, care a avut loc în perioada 10-14 aprilie 2019. Republica Moldova a fost reprezentată de AGEPI și un grup de inventatori și cercetători din țară. La standul AGEPI au fost expuse 7 invenții, acestea fiind apreciate cu 2 medalii de aur, 4 medalii de argint și 1 de bronz.</p> <p>2. <i>Salonul Internațional al Cercetării, Inovării și Invenției „PRO INVENT 2019”</i>, Cluj-Napoca, România, 20-22 martie 2019. La eveniment au participat 10 instituții de cercetare și 3 universități din RM. AGEPI a participat cu un stand expozițional și a diseminat informații din domeniul PI.</p> <p>3. <i>Expoziția Internațională de Invenții Euroinvent, Iași</i>, România, 16-18 mai 2019. La eveniment au participat 11 instituții de cercetare și 6 centre universitare din RM. AGEPI a participat cu un stand expozițional și a diseminat informații din domeniul PI.</p>
7.2	Consolidarea conexiunilor de inovare dintre companii, sectorul educațional și de cercetare	7.2.2. Asigurarea instruirii cercetătorilor științifici în domeniul managementului inovațiilor și managementul proprietății intelectuale, managementului proiectelor și a fundraising	Permanenț	AȘM MEI MECC AGEPI	Număr de persoane instruite anual	<p>Realizat Caracter continuu</p> <p>Pe parcursul anului 2019, AGEPI a organizat 13 seminare de informare și instruire în domeniul protecției invențiilor, precum și privind importanța economică a proprietății intelectuale dedicate cercetătorilor, profesorilor, doctoranzilor și masteranzilor din cadrul instituțiilor de învățământ superior din republică, în cadrul cărora au fost instruite 835 de persoane, după cum urmează:</p> <p>1. Seminar de instruire în cadrul școlii de iarnă Jeann Monne de la ASEM cu genericul „Managementul inovativ al UE”, 24 ianuarie 2019 (1,5 ore, 50 de persoane).</p> <p>2. Lecție pentru studenții și masteranzii ASEM la AGEPI, 15 februarie 2019 (2 ore, 40 de persoane).</p> <p>3. Seminar tematic pentru profesori în cadrul Concursului Național „Mold SEF”, 16 februarie 2019 (2 ore, 40 de persoane).</p> <p>4. Seminar de informare „Aspectele dreptului de autor și ale drepturilor conexe în digitizarea patrimoniului științific. Constituirea bibliotecii digitale” pentru cercetătorii INCE, 26 martie 2019 (2 ore, 35 de persoane).</p> <p>5. Seminar de informare cu genericul „Asigurarea și valorificarea obiectelor de proprietate intelectuală”, pentru profesorii de fizică din republică prezenți la Olimpiada Republicană de Fizică, 23 martie 2019 (2 ore, 30 de persoane).</p> <p>6. Seminar de instruire în domeniul proprietății intelectuale pentru studenții-doctoranzi din cadrul USMF „N. Testemițanu”, 9-10 aprilie 2019 (4 ore, 70 de persoane).</p> <p>7. Participarea cu o comunicare în cadrul Conferinței Regionale „Educația Antreprenorială – promotor al dezvoltării societății”, organizate de către Junior Achievement Moldova în parteneriat cu MECC și ASEM, 12 aprilie 2019 (2 ore, 300 de persoane).</p>

						<p>8. Seminar de informare „Dreptul de autor și drepturile conexe în domeniul IT” și diseminarea informației din domeniul proprietății intelectuale în cadrul seminarului pentru elevii și profesorii CEEF, 17 aprilie 2019 (2 ore, 60 de persoane).</p> <p>9. Participarea la masa rotundă „Limitele protecției dreptului de autor și a drepturilor conexe în constituirea și organizarea conținuturilor digitale”, organizată de Biblioteca USMF „N.Testemițanu”, 19 aprilie 2019 (1,5 ore, 35 de persoane).</p> <p>10. Lecție în domeniul PI în cadrul școlii de design, 9 octombrie 2019 (2 ore, 15 persoane).</p> <p>11. Seminar de instruire „Protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate”, pentru doctoranzii și masteranzii Facultății Industrie Alimentară, UTM, 31 octombrie 2019 (3 ore, 50 de persoane).</p> <p>12. Conferința Internațională Inovațională, cu genericul „Proprietatea Intelectuală și Dezvoltarea Durabilă”, 20-21 noiembrie 2019 (8 ore, 107 persoane)</p> <p>13. Seminar de instruire organizat pentru studenții și masteranzilor specialităților: Design și Tehnologii Poligrafice, Design Vestimentar Industrial și Ingineria Produselor Textile și din Piele din cadrul UTM, 27 noiembrie 2019 (2 ore, 50 de persoane).</p>
Componenta VII		Total acțiuni - 24, inclusiv:				
Nivelul de realizare		Realizate – 8				
100 %		Realizate cu caracter continuu – 16				
Componenta VIII. IMPOZITAREA ȘI ADMINISTRAREA FISCALĂ						
Acțiuni orizontale						
Obiectivul 1. Asigurarea echității, stabilității și transparenței fiscale						
1.1.	Elaborarea unor politici fiscale mai stabile și previzibile, care ar facilita activitatea economică	1.1.1. Analiza anuală a impactului politicii fiscale și documentelor de politici fiscale asupra mediului de afaceri	Tr. I, anual	MF	Analize și estimări efectuate	<p>Realizat</p> <p>A fost realizată analiza impactului politicii fiscale, în cadrul exercițiului de elaborare a proiectului de lege pentru modificarea unor acte legislative ce vizează politica fiscală și vamală pentru anul 2020, adoptată prin Legea nr. 171/2019 cu privire la modificarea unor acte legislative (<i>MO al R.M. nr.393-399 art.319 din 27.12.2019</i>), prin prisma modelelor de impact elaborate în acest sens. Totodată, această acțiune se realizează continuu pe parcursul anului calendaristic în măsura în care sunt recepționate propuneri de politică fiscală.</p>
Obiectivul 2. Îmbunătățirea și simplificarea sistemelor fiscale naționale						
2.1.	Optimizarea procedurilor și a perioadei de timp necesare unui agent economic pentru lansarea, desfășurarea și lichidarea afacerii, prin aplicarea unor abordări	2.1.2. Îmbunătățirea proceselor de business în cadrul Serviciului Fiscal de Stat, în scopul optimizării procedurilor de administrare fiscală a agenților economici	Anual	MF	Procese ajustate la necesitate; procedurile optimizate	<p>Realizat</p> <p>Caracter continuu</p> <p>Echipa pentru descrierea proceselor în cadrul SFS, instituită prin Ordinul SFS nr.384 din 16.10.2017, a asigurat completarea și actualizarea Catalogului de business procese din cadrul Serviciului Fiscal de Stat. Astfel, prin Ordinul SFS nr. 259 din 15.05.2018 a fost aprobată lista business proceselor din cadrul SFS, care conține 253 de procese, dintre care au fost descrise (după caz, ajustate) toate 100% de business procese pentru plasarea în Catalog.</p> <p>Prin Ordinul SFS nr.18 din 21 ianuarie 2019 a fost actualizată și completată lista proceselor de business, aprobată prin Ordinul SFS nr.259 din 15 mai 2018.</p> <p>Pe parcursul anului 2019 au fost elaborate/ajustate și aprobat 16 business procese. De asemenea, s-a asigurat integrarea a 100% din acestea în Catalogul proceselor de business din cadrul Serviciului Fiscal de Stat, <i>versiunea 4.1</i> aprobată prin Ordinul SFS nr.555 din 4 decembrie 2019.</p>

	inovaționale în reglementarea afacerilor					Catalogul conține 269 procese de business.
Obiectivul 3. Orientarea politicii fiscale spre crearea de stimulente pentru dezvoltarea economică						
3.1.	Stabilirea unor politici și reglementări fiscale care ar facilita dezvoltarea economică și creșterea competitivității economiei naționale	3.1.1. Modificarea legislației fiscale în baza experienței internaționale, în vederea includerii stimulentei fiscale (identificate) direcționate pentru promovarea exporturilor și investițiilor, precum și pentru facilitarea dezvoltării economice	2016-2018	MF	Proiecte elaborate și aprobate anual	<p>Realizat</p> <p>Aspecte ce țin de realizarea activității în cauză și-au găsit reflectare în Legea nr. 138 din 17.06.2016 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative (ce vizează politica fiscală și vamală pentru anul 2016).</p> <p>Totodată, prin Legea nr.281 din 16.12.2016 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative (ce vizează politica fiscală și vamală pentru anul 2017), începînd cu 01.07.2017, se acordă dreptul rezidenților ZEL de a beneficia în mod repetat de scutirea de plată a impozitului pe venit pentru efectuarea investițiilor suplimentare, în cazul majorării numărului mediu de angajați cu 20%, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pentru investiții de 1 milion de dolari SUA – scutire pe un termen de 1 an; – pentru investiții de 3 milioane de dolari SUA – scutire pe un termen de 3 ani; – pentru investiții de 5 milioane de dolari SUA – scutire pe un termen de 5 ani. <p>De asemenea, se menționează că, Legea nr. 288 din 15.12.2017 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative (ce vizează politica fiscală și vamală pentru anul 2018), prevede o serie de măsuri menite să asigure îmbunătățirea climatului investițional, și anume:</p> <ul style="list-style-type: none"> - acordarea dreptului de restituire a sumei TVA pentru întreprinderile ce produc lapte; - aplicarea cotei reduse a TVA de 8% pentru energia termică produsă din biocombustibil solid, destinată instituțiilor publice; - aplicarea scutirii de TVA cu drept de deducere, acciz, și taxe vamale, la aprovizionarea cu combustibil și mărfuri a navelor sub pavilion moldovenesc care sunt implicate în transport internațional. <p>Prin Legea cu privire la modificarea unor acte legislative nr.178 din 26.07.2018 au fost operate modificări la art.96 lit.b) din Codul fiscal nr.1163-XIII din 24.04.1997. Astfel, au fost stabilite următoarele cote reduse ale TVA în mărime de:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 10% – la serviciile de cazare, indiferent de categoria de confort în hotel, hotel-apartament, motel, vilă turistică, bungalow, pensiune turistică, pensiune agroturistică, camping, sat de vacanță sau tabără de vacanță pentru agenții economici a căror activitate operațională se constituie exclusiv din activități de cazare și alimentație publică, conform secțiunii I a Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei; - 10% – la produsele alimentare, cu excepția mărfurilor supuse accizelor, livrate de către agenții economici a căror activitate operațională se constituie exclusiv din activități de cazare și/sau alimentație publică, conform secțiunii I a Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei. <p>Respectiv, reieșind din faptul că serviciile turistice constituie una din principalele categorii de activități pentru țările în curs de dezvoltare, modificarea respectivă a fost realizată în scopul impulsivării și susținerii industriei turismului în Republica Moldova, facilitarea atragerii investițiilor private.</p>

						Astfel, introducerea cotei reduse pentru serviciile de cazare și alimentație publică va asigura stimularea sectorului respectiv al economiei naționale prin creșterea competitivității pe plan regional și internațional.
Obiectivul 4. Modernizarea modalității de abordare a conformării contribuabililor						
4.1.	Crearea unui mecanism de administrare fiscală bazat pe principiul conformării voluntare	4.1.1. Dezvoltarea și implementarea unor activități și măsuri de conformare fiscală voluntară a contribuabililor	2016-2018	MF	Activități și măsuri ce au adus la majorarea în dinamică a nivelului de conformare voluntară funcționale	<p>Realizat</p> <p>Prin Decizia Consiliului executiv de lucru al Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr.1/2 din 03.01.2017 s-a hotărât comasarea activității funcționarului fiscal în sectorul de administrare fiscală cu activitatea de conformare voluntară.</p> <p>În acest context, prin Ordinul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr.143 din 03.02.2017 a fost aprobat Îndrumarul metodologic privind desfășurarea activității de conformare voluntară a contribuabililor și <u>abrogate</u> <i>Ordinul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr. 76 din 29.01.2016</i> privind aprobarea Îndrumarului metodologic privind organizarea activității funcționarului fiscal în sectorul de administrare fiscală și <i>Ordinul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr.85 din 04.02.2016</i> privind aprobarea Îndrumarului metodologic privind desfășurarea practică a activității de conformare voluntară a contribuabililor din Programul de conformare voluntară și a contribuabililor din domeniile de activitate cu risc sporit de neconformare din afara Programului de conformare.</p> <p>Programul de conformare a contribuabililor pentru anii 2018-2019 a fost aprobat prin Ordinul SFS nr.106 din 28.02.2018.</p> <p>În scopul realizării Programului sus-menționat au fost aplicate tratamente de conformare voluntară prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - expedierea/înmânarea scrisorilor de conformare; - organizarea și desfășurarea ședințelor de conformare cu participarea persoane cu funcții de răspundere ale contribuabililor; - efectuarea vizite fiscale, care au avut drept scop explicarea legislației fiscale, cu caracter consultativ, și/sau stabilirea unor date de ordin general despre activitatea contribuabililor. <p>Ponderea impozitelor și taxelor calculate la un leu vânzări la situația din 30 noiembrie 2018 comparativ cu 30 noiembrie 2017 a înregistrat o creștere de 23,20%. Datele înregistrate la situația din 31.12.2018 vor fi prezentate ulterior.</p>
Obiectivul 5. Reformarea cadrului organizațional și instituțional						
5.2.	Crearea unui parteneriat public-privat dezvoltat în domeniile de activitate ale economiei naționale cu risc sporit pentru administrarea fiscală	5.2.1. Antrenarea parteneriatului public-privat în implementarea noilor metode și proceduri de administrare fiscală în anumite sectoare ale economiei naționale și monitorizarea acestora prin asigurarea funcționalității	Anual	MF	Cel puțin 2 ședințe efectuate	<p>Realizat</p> <p>Character continuu</p> <p>Pe parcursul perioadei de raportare au fost desfășurate 2 ședințe ale Consiliului de conformare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - la data de 28.06.2018, cu participarea a 10 agenți economici care prestează servicii medicale și reprezentanții Inspectoratului de Stat al Muncii; - la data de 20.12.2018, cu participarea a 18 agenți economici, care prestează servicii în domeniul alimentației publice. <p>Pe parcursul anului 2019 au fost organizate și desfășurate 5 ședințe ale Consiliului de Conformare cu agenții economici, care își desfășoară activitatea în următoarele domenii:</p> <ul style="list-style-type: none"> - HORECA, la data de 26 septembrie 2019; - construcții, la data de 4 octombrie 2019;

		Consiliului de Conformare				<p>- servicii contabile/audit la data de 09 octombrie 2019;</p> <p>- transporturi, la data de 17 octombrie 2019;</p> <p>- contribuabili mari, la data de 31 octombrie 2019.</p> <p>În cadrul ședințelor au fost discutate perspectivele și măsurile ce urmează a fi întreprinse în vederea ridicării gradului de conformare a agenților economici care activează în aceste domenii, precum și familiarizarea contribuabililor cu conceptul SIA „Registrul electronic al angajaților”.</p>
Obiectivul 6. Eficientizarea utilizării tehnologiilor informaționale în administrarea fiscală						
6.1	Lărgirea spectrului de servicii prestate contribuabililor prin dezvoltarea și implementarea unor sisteme informaționale automatizate eficiente și operaționale, care vor asigura schimbul de informații dintre autoritățile fiscale și contribuabili	6.1.1. Elaborarea softurilor noi pentru activitatea funcțională a Serviciului Fiscal de Stat, ce vor permite eficientizarea administrării fiscale, simplificarea raportării fiscale, modernizarea serviciilor prestate contribuabililor și, respectiv, ridicarea nivelului de satisfacere a acestora	Permanen t	MF	Softuri elaborate	<p>Realizat Caracter continuu</p> <p>Pe parcursul anului 2018:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prin Ordinul SFS nr.701 din 27 decembrie 2018 a fost lansat în exploatare SIA „Crearea și circulația documentelor electronice între SFS și instituțiile financiare și prestatori de servicii”; - a fost aprobată, la data de 3 august 2018, sarcina tehnică a modului „Contul unic” din cadrul SIA „Contul curent al contribuabilului”; - prin Ordinul Serviciului Fiscal de Stat nr. 291 din 31 mai 2018 a fost lansat în exploatare experimentală modulul „Contracte de locațiune – persoane fizice” în cadrul SIA „e-Cerere”; - a fost aprobată, la data de 20 martie 2018, sarcina tehnică a sistemului de evaluare a satisfacției contribuabililor față de serviciile SFS, sistemul fiind dezvoltat și testat și urmează a fi implementat în anul 2019; - a fost dezvoltat și lansat în exploatare experimentală modul „Gestionarea patentelor de întreprinzător” din cadrul subsistemului SIA „e-Cerere”, lansarea în exploatare industrială fiind planificată pentru anul 2019; - prin Ordinul nr.618 din 12 noiembrie 2018, a fost lansat în exploatare experimentală modulul „Contestații” din cadrul SIA „Sistem de management al cazurilor”, începând cu data de 12 noiembrie 2018. <p>Pe parcursul anului 2019:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prin Ordinul Serviciului Fiscal de Stat nr.27/2019 modulul „Gestionarea patentei de întreprinzător” din cadrul SIA „e-Cerere” a fost lansat în exploatare experimentală. Începând cu data de 29 martie 2019 modulul este lansat în exploatare industrială; - prin Ordinul Serviciului Fiscal de Stat nr.160 din 3 aprilie 2019 (modificat prin Ordinul SFS nr.183 din 19 aprilie 2019), a fost lansat în exploatare experimentală SIA „Stingerea obligațiilor fiscale prin intermediul serviciului SCITL – versiunea 2.0”. În scopul eficientizării sistemului, permanent au loc lucrări de ajustare, astfel încât SIA „Stingerea obligațiilor fiscale prin intermediul SCITL – versiunea 2.0” să fie funcțional începând cu luna martie 2020; - prin Ordinul Serviciului Fiscal de Stat nr.561 din 6 decembrie 2019 a fost lansat în exploatare industrială, începând cu 9 decembrie 2019, serviciul electronic de achitare a impozitelor și taxelor; - prin Ordinul Serviciului Fiscal de Stat nr.588 din 19 decembrie 2019 a fost lansat în exploatare industrială modulul „Cont unic” integrat cu serviciul guvernamental MPay; - prin Ordinul Serviciului Fiscal de Stat nr.620 din 31 decembrie 2019 a fost lansat în exploatare experimentală compartimentul „Înregistrare a contribuabililor care practică activitate independentă” din cadrul modului „Înregistrarea online a contribuabililor” din cadrul SIA „e-Cerere”. Compartimentul urmează a fi lansat în exploatare industrială începând cu 2 martie 2020;

					<p>- prin Ordinul Serviciului Fiscal de Stat nr.627 din 31 decembrie 2019 a fost lansat în exploatare industrială subsistemul „e-Commerce-VAT”;</p> <p>- prin Ordinul Serviciului Fiscal de Stat nr.629 din 31 decembrie 2019 a fost lansat în exploatare experimentală modulul „Gestionarea informației trezoreriale”;</p> <p>- a fost dezvoltat modulul „Gestionarea informației trezoreriale” și în prezent este în proces de avizare proiectul ordinului pentru lansarea în exploatare a modulului;</p> <p>- s-a lucrat la dezvoltarea modulelor din cadrul SIA „Sistem de management al cazurilor”, astfel încât modulele în cauză să fie dezvoltate până la finele anului 2023, conform Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2020 – 2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.636/2019;</p> <p>- au fost întreprinse măsuri pentru aprobarea conceptului tehnic al SIA „Monitorizarea electronică a vânzărilor” și, conform Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2020 – 2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.636/2019, sistemul urmează a fi dezvoltat în primul semestrul al anului 2020.</p>
6.1.2. Eficientizarea mecanismului de acordare a informațiilor și cooperarea cu instituțiile publice în vederea schimbului continuu și permanent de informații despre contribuabili	Permanen t	MF	Mecanism funcțional	<p>Realizat Caracter continuu</p> <p>Serviciul Fiscal de Stat, oferă acces la informații despre contribuabili instituțiilor publice solicitante, în conformitate cu prevederile art.131 alin.(5) din Codul fiscal, în baza Acordului de colaborare între Centrul de Guvernare Electronică și Serviciul Fiscal de Stat privind utilizarea platformei de interoperabilitate (MConnect) nr.3009-52 din 15 decembrie 2015. Pe parcursul anului 2018 au fost semnate 5 acorduri adiționale de schimb de informații prin intermediul platformei MConnect, prin care se asigură schimbul de informații cu Cancelaria de Stat (1 set de date) și Casa Națională de Asigurări Sociale (4 seturi de date).</p> <p>Astfel, de la începutul anului au fost recepționate 409 de solicitări, în baza cărora s-a oferit acces la informații despre contribuabili.</p> <p>În partea ce ține de <i>Serviciul Fiscal de Stat</i>, în scopul asigurării schimbul de date în baza Acordului de colaborare privind utilizarea platformei de interoperabilitate (MConnect) nr.3009-52 din 15 decembrie 2015, pe parcursul anului 2019 curent a fost solicitat Agenției de Guvernare Electronică inițierea procesului de schimb de informații cu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Serviciul Vamal; - Ministerul Economiei și Infrastructurii; - Casa Națională de Asigurări Sociale, aferent rezidenților Parcurilor pentru tehnologia informației, aferent persoanelor fizice care se încadrează în prevederile atr.283, alin. (1) din Codul fiscal și aferent informațiilor din registrul cu privire la persoanele asigurate; - Agenția Națională Transport Auto; - Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; - Banca Națională a Moldovei; - Agenția Servicii Publice (Departamentul Cadastru). <p>De asemenea, au fost întreprinse măsuri privind adaptarea sistemului informațional al Serviciului Fiscal de Stat pentru asigurarea schimbului de date, fiind:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dezvoltat și lansat web serviciul de recepționare a datelor de la prestatorii de servicii prin intermediul terminalelor de plată cash-in; 	

					<p>- elaborată sarcina tehnică privind implementarea serviciului web de consum de date privind organizarea și desfășurarea jocurilor de noroc prin SEUMSJM al Agenției Servicii Publice în sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat;</p> <p>- elaborată sarcina tehnică privind implementarea serviciului web de consum al datelor de la Agenția Servicii Publice cu privire la informația cadastrală;</p> <p>- elaborată sarcina tehnică privind implementarea serviciului web de consum al datelor între sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat și sistemul informațional trezorerial;</p> <p>- elaborată sarcina tehnică privind implementarea serviciului web privind schimbul de date din registrele: Registrul operatorilor de transport rutier (ROTR), Registrul de stat al unităților de drept (RSUD), Registrul de stat al populației (RSP), Registrul de stat al transportului (RST);</p> <p>- creat un nou serviciu web pentru consumul de date din forma IRM19;</p> <p>- ajustat serviciul web pentru consumul de date din forma IPC18.</p> <p>Totodată, au fost semnate 9 acorduri adiționale cu CNAS (3 acorduri), cu Ministerul Finanțelor (2 acorduri), cu CNAM, cu AIPA, cu Primăria orașului Chișinău și cu Parcul pentru tehnologia informației „Moldova IT Park”.</p> <p>De asemenea, pe parcursul perioadei de raportare de către Serviciul Fiscal de Stat au fost recepționate 400 de solicitări, în baza cărora s-a oferit acces la informații.</p>
--	--	--	--	--	--

Acțiuni sectoriale: agricultură, industrie, turism

1.	Stimulente pentru sectorul agrar	1.1. Limitarea numărului și reglementarea procedurii de efectuare a controalelor	Permanenț	MF	Număr de controale efectuate anual în sectorul agrar în raport cu perioadele precedente; măsuri pentru limitarea numărului de controale efectuate	<p>Realizat</p> <p>Caracter continuu</p> <p>În scopul limitării numărului de controale în sectorul agrar, acesta a fost inclus în Programul de conformare voluntară pentru anii 2018 – 2019, ca unul din segmentele economice prioritare. Astfel, aplicarea măsurilor de conformare voluntară contribuie la scăderea numărului de controale efectuate.</p> <p>În baza analizei comportamentului contribuabililor au fost identificate ca cauze ale neconformării: nefamiliarizarea cu legislația fiscală, lipsa educației fiscale, concurența neloială, etc. Astfel, asupra contribuabililor din domeniul agrar au fost aplicate măsuri de conformare voluntară, precum:</p> <ul style="list-style-type: none"> - expedierea/înminarea scrisorilor de conformare; - organizarea și desfășurarea ședințelor de conformare cu participarea persoanelor cu funcții de răspundere ale contribuabililor; - efectuarea vizitelor fiscale, care au avut drept scop explicarea legislației fiscale, cu caracter consultativ, și/sau stabilirea unor date de ordin general despre activitatea contribuabililor. <p>Pentru anul 2018, au fost planificate 91 de controale la agenții economici din sectorul agrar, din care la situația din 9 luni au fost efectuate 24 (în anul 2017 au fost efectuate 31 controale la agenții economici din sectorul agrar din 159 planificate). Datele privind numărul de controale efectuate la situația din 31.12.2018 vor fi disponibile ulterior.</p> <p>În scopul limitării numărului de controale în sectorul agrar, acesta a fost inclus în Programul de conformare voluntară pentru anii 2018 – 2019, ca unul din segmentele economice prioritare. Astfel, aplicarea măsurilor de conformare voluntară contribuie la scăderea numărului de controale efectuate.</p>
----	----------------------------------	--	-----------	----	---	---

						<p>În baza analizei comportamentului contribuabililor au fost identificate ca cauze ale neconformării: nefamiliarizarea cu legislația fiscală, lipsa educației fiscale, concurența neloială, etc. Astfel, asupra contribuabililor din domeniul agrar au fost aplicate măsuri de conformare voluntară, precum:</p> <ul style="list-style-type: none"> - expedierea/înminarea scrisorilor de conformare; - organizarea și desfășurarea ședințelor de conformare cu participarea persoanelor cu funcții de răspundere ale contribuabililor; - efectuarea vizitelor fiscale, care au avut drept scop explicarea legislației fiscale, cu caracter consultativ, și/sau stabilirea unor date de ordin general despre activitatea contribuabililor. <p>Pe parcursul anului 2019 au fost efectuate 144 de controale la agenți economici din sectorul agrar. Astfel, din numărul total de contribuabili (32 282 de agenți economici, conform datelor din sistemul informațional al SFS) au fost supuși controlului 0,45% de contribuabili din domeniul agrar.</p>
2.	Stimulente pentru sectorul industrial, inclusiv tehnologiile informaționale și comunicațiilor	2.1. Simplificarea procedurii de restituire a TVA – implementarea unui sistem automatizat prin excluderea factorului uman	Tr. III, 2018	MF	Sistem automat elaborat	<p>Realizat</p> <p>Începînd cu 01 aprilie 2017 a intrat în vigoare structura organizatorică nouă a Serviciului Fiscal de Stat, ce presupune inclusiv și modificarea procedurilor și proceselor ce țin de acțiunile de verificare a sumelor TVA solicitate spre restituire. În acest context, Serviciul Fiscal de Stat a ajustat procedurile fiscale referitoare controlului fiscal și restituirii TVA în conformitate cu structura actuală.</p> <p>Prin Ordinul Serviciului Fiscal de Stat nr. 544 din 29 decembrie 2017 a fost dată în exploatare industrială prima componentă a SIA „Sistem de management al cazurilor”, modulul „Control fiscal persoane juridice” etapa I.</p> <p>Odată cu darea în exploatare a modulului „Control fiscal persoane juridice” au fost demarate măsuri de implementare a modulului „Restituirea TVA”, fiind revizuită sarcina tehnică a acestuia din cadrul SIA „Management al cazurilor”.</p> <p>Ca urmare a necesității de ajustare a sistemelor informaționale ale Serviciului Fiscal de Stat la noile prevederi legislative (Legea nr. 178 din 26.07.2018 cu privire la modificarea unor acte legislative, Legea nr. 179 din 26.07.2018 cu privire la modificarea unor acte legislative și Legea nr. 180 din 26.07.2018 privind declararea voluntară și stimularea fiscală), serviciul urmează a fi implementat în perioada ulterioară.</p> <p>În anul 2018 a fost revizuită sarcina tehnică a modulului „Restituire TVA” din cadrul SIA „Sistemul de management al cazurilor”. SIA urmează a fi ajustat pe parcursul anului 2019. Modulul „Restituirea TVA” nu a fost inclus în contractul pentru anul 2019 cu administratorul tehnico-tehnologic al sistemului informațional al Serviciului Fiscal de Stat.</p> <p>Dat fiind faptul că acest modul este important pentru optimizarea proceselor interne și de deservire a contribuabililor, implementarea acestuia a fost planificată pentru anul 2020.</p>
Compinenta VIII		Total acțiuni - 9, inclusiv:				
Nivelul de realizare		Realizate – 7				
100 %		Realizate cu caracter continuu – 2				
		Nerealizate - 0				
Componenta IX. ȘTIINȚĂ, TEHNOLOGII ȘI INOVAȚII						
Acțiuni orizontale						

Obiectivul 1. Definirea și dezvoltarea priorităților de cercetare						
1.1.	Identificarea priorităților de cercetare	1.1.2. Analiza potențialului de cercetare în vederea dezvoltării priorităților definite	Tr. IV, 2016	ANCD	Studiu elaborat	Realizat În conformitate cu Codul cu privire la știință și inovare, pe data de 30.10.2018 a fost aprobat studiul prin care s-au definit prioritățile strategice ale domeniilor cercetare și inovare, în funcție de necesitățile de dezvoltare a țării, de potențialul existent, avantajul competitiv și evoluțiile factorilor externi. Astfel au fost definite 3 priorități strategice: Calitatea și securitatea vieții; Tehnologii emergente și ale viitorului; Societatea cunoașterii și industriei creative.
Obiectivul 2. Diseminarea cunoștințelor și implementarea în practică a rezultatelor cercetării						
2.1.	Crearea unui sistem eficient de implementare a rezultatelor cercetării și de diseminare a cunoștințelor	2.1.1. Identificarea și aplicarea instrumentelor de stimulare pentru cercetare similare celor din țările dezvoltate Programul „Orizont 2020”	2016-2018	ANCD	Instrumente funcționale	Realizat Caracter continuu S-a asigurat funcționarea platformei instituționale pentru valorificarea statutului de țară asociată la Programul „Orizont 2020” prin intermediul instrumentelor existente, și anume: a) susținerea rețelei punctelor naționale, regionale și locale de contact; b) asigurarea participării reprezentanților oficiali ai comunității științifice și a experților naționali la comitetele de Program „Orizont 2020”; c) susținerea activității Oficiului Republicii Moldova pentru Știință și Tehnologie pe lângă Uniunea Europeană (MOST); d) popularizarea Programelor COST, și EURAXESS.
		2.1.2. Crearea condițiilor favorabile pentru implicarea activă a sectorului privat în activitățile de C&D. Identificarea instrumentelor favorabile procesului de implementare a rezultatelor cercetării	2016-2018	ANCD	Sistem funcțional; instrumente funcționale	Realizat Caracter continuu S-a finalizat etapa de expertizare științifică a proiectelor de inovare și transfer tehnologic orientate spre implementarea comună între sectorul privat și cel de cercetare, rezultatele fiind publicate pe pagina web a instituției responsabile de expertiză. La data de de 3 mai 2018 ANCD a organizat prima ședință a Consiliului Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare. În cadrul ședinței, s-a discutat activitatea Consiliului pentru anul 2018 și s-au validat rezultatele proiectelor de inovare și transfer tehnologic participante la concursul pentru anul 2018. În perioada de raportare a fost continuată finanțarea pentru anul 2018 a 6 proiecte de inovare și transfer tehnologic care au început să fie implementate în anul 2017, precum și au fost aprobate spre finanțare 4 proiecte noi pentru perioada 2018 – 2019.
		2.1.3. Dezvoltarea infrastructurii de implementare a rezultatelor cercetării, precum și de diseminare a cunoștințelor	Permanen t	ANCD	Infrastructură funcțională	Realizat Caracter continuu ANCD: S-a aprobat spre finanțare și s-a început implementarea proiectului „Organizarea și funcționarea Parcului Științifico-Tehnologic „Academica” (cu incubatorul de inovare „Inovatorul”) în anul 2018, crearea și dezvoltarea infrastructurii acestuia, aprobat spre finanțare în baza Hotărârii CSSDT nr. 181 din 21 decembrie 2017.
Obiectivul 3. Integrarea în spațiul european de cercetare						
3.1.	Promovarea pe plan european a realizărilor și potențialului	3.1.1. Implementarea Programului Uniunii Europene pentru	Permanen t	ANCD MEI	Număr de proiecte implementate anual	Realizat Caracter continuu ANCD: Au fost îndreptate acțiuni spre: a) promovarea Programului „Orizont 2020” și încurajarea mediului de afaceri din Republica Moldova în vederea aplicării la inițiativele din

	cercetătorilor autohtoni în vederea creării parteneriatelor internaționale în domeniul C&D	cercetare și inovare „Orizont 2020”				cadrul Programului; b) scrierea și aplicarea propunerilor de proiecte în cadrul „Orizont 2020”. În anul 2018 la Programul „Orizont 2020” din partea Moldovei au fost depuse 27 proiecte, dintre care 7 proiecte acceptate spre finanțare. Rata de succes de aplicare 12,53 %.
		3.1.2. Utilizarea posibilităților rețelei European Enterprise Network (EEN) pentru participarea mediului de afaceri la cercetare și implementarea rezultatelor cercetărilor în economia națională	2016-2018	ANCD	Număr de proiecte realizate	Realizat Caracter continuu ANCD a preluat activitățile AITT în cadrul rețelei Enterprise Europe Network (EEN) și a devenit punct național de contact pentru EEN. La data de 13 aprilie 2018 la Galați, România a fost organizată conferința de lansare a clusterului creativ „Open Hub” și sesiunea de brokeraj în cadrul EEN. La acest eveniment au fost prezente 2 organizații participante din Moldova (consiliul r-nal Anenii Noi și Asociația companiilor de creație din Moldova), împreună cu reprezentantul EEN din partea ANCD, care au semnat acorduri de colaborare cu organizațiile din România. Ca activitate ulterioară în cadrul EEN, reprezentanții Consiliului r-l Anenii Noi au fost consultați de către expertul din cadrul ANCD în privința dezvoltării și aplicării unei propuneri de proiect de creare a Incubatorului de Inovare la Anenii Noi de tip „Creative Hub”, având ca parteneri clusterul creativ „Open Hub” din Galați. La data de 30 aprilie 2018 propunerea de proiect a fost aplicată la concurs anunțat de Fundația Est Europeană și la moment a trecut prima etapă de evaluare. ANCD în calitate de membru a rețelei Enterprise Europe Network (EEN) a facilitat realizarea de 3 parteneriate între organizațiile din Moldova și România.
		3.1.3. Consolidarea capacităților de participare a cercetătorilor din Republica Moldova la programele-cadru (PC) ale Uniunii Europene	2016-2018	ANCD	Număr de persoane instruite anual	Realizat Caracter continuu Au fost organizate 2 ateliere de lucru în vederea consolidării capacităților de participare a cercetătorilor din RM la programul Orizont 2020. În cadrul atelierelor au participat peste 40 persoane. ANCD a acordat asistența informațională și metodologică instituțiilor de cercetare și companiilor private pentru elaborarea și promovarea proiectelor acestora în cadrul Programului ”Orizont 2020” (consultații individuale – peste 100, zile de informare pentru cadrul științific și didactic - 20 sesiuni, cu participarea totală a peste 250 de persoane).
Obiectivul 4. Adoptarea unui model deschis de guvernare a sferei de cercetare și inovare						
4.3.	Asigurarea transparenței comunicării și consultării publice	4.3.1. Implicarea experților locali și străini în procesul de luare a deciziilor în domeniul cercetare-inovare și transfer tehnologic	Permanen t	ANCD IPCCE MEI MEC și C	Număr de experți implicați	Realizat MECC: - 1 expert străin și 2 experți din cadrul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării implicați în procesul de modificare și completare a Codului cu privire la știință și inovare A fost adoptată Legea nr. 190 din 21.09.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, privind modificarea și completarea Codului Științei și inovării -31 de experți naționali implicați în procesul de evaluarea și validare a propunerilor de proiecte în cadrul competiției naționale a granturilor doctorale de la bugetul de stat pentru anul de studii 2018-2019; -5 experți internaționali și 17 experți naționali implicați în procesul de cartografiere a priorităților și procesul de descoperire antreprenorială pentru o specializare inteligentă au fost întruniți în cadrul MECC pentru consolidarea mai eficientă a eforturilor în vederea identificării sectoarelor și domeniilor în direcția cărora urmează să fie canalizat potențialul de cercetare și inovare; -10 experți naționali implicați în actualizarea Nomenclatorului specialităților științifice;

					<p>- experți străini și naționali au fost consultați la elaborarea proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Foii Naționale de Parcurs pentru Integrarea Republicii Moldova în Spațiul European de Cercetare 2019-2021 și a Planului de Acțiuni pentru implementarea acestuia și a proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Programului Național în Domeniile Cercetării și Inovării pentru anii 2019-2022, precum și a Planului de Acțiuni privind implementarea acestuia.</p> <p>Cercetarea în universități și institute de cercetare. Printre obiectivele Programului Național în domeniile cercetării și inovării se regăsesc:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Instituirea platformelor pentru un dialog continuu cu mediul de afaceri; - Stimularea activităților de cercetare și inovare în cadrul sectorului privat. <p>În acest domeniu s-au realizat acțiuni concrete:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Instituirea unui curs de educație antreprenorială pentru cercetătorii cu idei de afaceri; - Diseminarea în rândul întreprinderilor mici și mijlocii a oportunităților oferite de Programul European Orizont 2020; - Preluarea și transpunerea principiilor specializării inteligente. <p>2019</p> <p>MECC : Prin ordinul nr. 1774/a/2018 al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, a fost constituit Grupul de Lucru pentru organizarea și desfășurarea procesului de descoperire antreprenorială.</p> <p>În data de 18 iunie 2019 Ministerul Educației, Culturii și Cercetării în cooperare cu CCC/JRC a organizat atelierul de descoperire antreprenorială în domeniul prioritar – energetica, scopul căruia a fost să identifice principalele nișe ale specializării inteligente pentru domeniul dat, ceea ce va contribui la eficientizarea procesului de cercetare orientat spre necesitățile economiei naționale sau regiunilor în parte. Participarea activă a sectorului antreprenorial, dar și autorităților publice și societății civile de rând cu mediul de cercetare este critică în stabilirea nișelor de specializare inteligentă cu potențial major.</p> <p>În data de 20 iunie 2019 Ministerul Educației, Culturii și Cercetării în cooperare cu CCC/JRC a organizat atelierul de descoperire antreprenorială în domeniul prioritar – Tehnologia Informației și Comunicațiilor (TIC).</p> <p>La fel, în data de 28 iunie 2019 este organizat atelierul de descoperire antreprenorială în domeniul prioritar – Agricultură și procesarea produselor agricole și domeniul prioritar Biomedicina și Biofarmaceutica. În cadrul proiectului pilot S3 al JRC de extindere în țările parteneriatului de vecinătate, Republica Moldova a primit suport pentru identificarea priorităților cu potențial de specializare inteligentă. În a doua fază urmează să fie elaborată Foaia de Parcurs privind specializare inteligentă, unde procesul de descoperire antreprenorială este unul decisiv, care va permite verificarea și specificarea domeniilor prioritare având un consens în cadrul actorilor interesați.</p> <p>Organizarea atelierelor de descoperire antreprenorială este un exercițiu foarte important care duce la elaborarea Foii de Parcurs privind Specializarea Inteligentă în Republica Moldova.</p> <p>Prin ordinul nr. 1452 din 11.11.19 al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, a fost constituit Grupul de lucru interministerial pentru organizarea și desfășurarea Procesului de descoperire antreprenorială și elaborarea Foii Naționale de Parcurs privind Specializarea inteligentă în Republica Moldova.</p>
--	--	--	--	--	---

						<p>În perioada 03-04 octombrie 2019 și 25-26 noiembrie 2019 la Chișinău au avut loc seminarele de consolidare a capacității ”Misiuni de experți: Sprijin pentru realizarea procesului de descoperire antreprenorială în Republica Moldova” organizate de Centrul Comun de Cercetare al Comisiei Europene. Seminarele constituie un exercițiu de consolidare a capacității, care permit coordonatorilor și facilitatorilor procesului de descoperire antreprenorială (EDP) să îi pregătească și să îi organizeze în conformitate cu metodologia specializării inteligente.</p> <p>În acest context, în data de 26 noiembrie 2019 a avut loc atelierul de descoperire antreprenorială II în Agricultură și procesarea produselor agricole ”De la provocări și obiective către idei de proiecte”.</p>
Obiectivul 5. Orientarea firmelor spre inovare						
5.1.	Facilitarea accesului inovatorilor la resurse de finanțare	5.1.3. Valorificarea resurselor publice alocate pentru programele de stat în domeniul cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării în cadrul unor tendere publice echitabile, corecte și transparente, organizate de ministerele ramurale	Permanen t	ANCD MECC ministerele de ramură	Număr de programe finanțate	<p>Realizat Caracter continuu</p> <p>Au fost aprobate spre finanțare de către CSȘDT proiectele depuse la concurs în cadrul programelor de stat în domeniul cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării și care sunt finanțate de ministerele de ramură în anul 2018.</p> <p>În perioada gestionară au fost implementate de către firme 10 proiecte în cadrul Programului proiectelor de inovare și transfer tehnologic, finanțate de ANCD și ministerele ramurale în anul 2018.</p> <p>2019 MECC : Prin aprobarea HG nr.382/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de finanțare a proiectelor în domeniile cercetării și inovării, MECC a creat climatul favorabil pentru toți actorii din domeniile cercetării și inovării, de a aplica pentru finanțare din resurse publice, la proiecte de cercetare, atât în cadrul programelor de stat cât și în cadrul altor categorii de proiecte, reglementate de HG 382/2019.</p>
		5.1.5. Derularea negocierilor strategice în vederea atragerii în Republica Moldova a firmelor internaționale de mărime medie și mare, cu capacități de generare a noilor lanțuri tehnologice și creare a clusterelor inovaționale	Permanen t	ANCD MECC ministerele de ramură	Inițiative clustereale înregistrate; clustere inovaționale create	<p>Realizat Caracter continuu</p> <p>În mare parte în cadrul proiectelor EEN și H2020 EaP PLUS gestionate de ANCD, au fost derulate negocierile strategice în vederea atragerii în RM a firmelor internaționale de mărime medie și mare, cu capacități de generare a noilor lanțuri tehnologice de creare a clusterelor inovaționale. Lista clusterelor a fost plasată pe pagina web. În perioada 11-12 iulie 2018, Tbilisi, Georgia, în cadrul proiectului H2020 EaP PLUS a avut loc un atelier de lucru în domeniul clusterelor, la care au participat reprezentanții ANCD și au demarat negocierilor cu organizațiile din UE parteneri în proiect și reprezentanții invitați din cadrul organizațiilor internaționale, în vederea înregistrării inițiativelor clustereale comune și de creare a clusterelor. ANCD a continuat derularea negocierilor strategice în vederea atragerii în Republica Moldova a firmelor internaționale de mărime medie și mare, cu capacități de generare a noilor lanțuri tehnologice și creare a clusterelor inovaționale. Au fost înregistrate 3 inițiative clustereale.</p>
		5.1.6. Includerea componentelor de inovare în cadrul tuturor programelor de suport naționale pentru	Permanen t	ANCD MECC ministerele de ramură	Programe cu componentă inovațională adoptate	<p>Realizat Caracter continuu</p> <p>AȘM: Proiectul de modificare și completare comun a Codului cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259 din 15.07.2004 conține prevederi referitoare la includerea componentelor de inovare în cadrul tuturor programelor de suport naționale</p>

		stimularea producerii de mărfuri și servicii orientate preponderent spre export				<p>2019 MECC: In data de 01 august 2019, Guvernul a aprobat HG nr.381/2019 privind Programul național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2020-2023 și a Planului de acțiuni privind implementarea acestuia precum și HG nr.382/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de finanțare a proiectelor în domeniile cercetării și inovării, ambele publicate în Monitorul Oficial nr.256-259 din 16 august 2019. Astfel, conform PNCI 2020-2023, unul dintre principiile care stau la baza PNCI 2020-2023 este sprijinirea mediului de afaceri favorabil inovării. Obiectivele Programului național tind către crearea de platforme de inovare colaborative, organizate în jurul infrastructurilor de cercetare și a celor de inovare. Fiecare dintre prioritățile Programului național are drept pilon de bază cercetarea, definită ca orice activitate de cercetare fundamentală, cercetare aplicativă și de dezvoltare experimentală luate în ansamblu, inovarea și transferul tehnologic.</p>
Obiectivul 6. Abilitarea populației cu competențe inovaționale						

6.1.	Adaptarea programelor de instruire formală la necesitățile dezvoltării inovaționale și susținerea intrării tinerelor talente în sfera inovațională	6.1.2. Introducerea cursurilor opționale de inventică și creativitate tehnologică, de antreprenoriat și economie în treapta de studii primare, gimnaziale, liceale și universitare	Permanenț	MECC ANCD MEI	Număr de cursuri opționale introduse anual	<p>Realizat</p> <p>MECC: (2017). Prin Ordinul ministrului educației nr.180 din 29.03.2017 a fost aprobat Planului-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal, anul de studii 2017-2018 care conține discipline opționale așa ca: antreprenoriatul, creativitatea și inovația. Pentru clasele (I-IV): educație economică și antreprenorială, robotica, informatica; pentru clasele V-IX: educație economică și antreprenorială, robotica, informatica, educație socială și financiară, tehnologia informației și a comunicațiilor; pentru clasele (X-XII): educație economică și antreprenorială, robotică, tehnologia informației și a comunicațiilor, administrarea calculatoarelor și a rețelelor. În scopul promovării tinerelor talente în sfera inovațională, Ministerul Educației este parte în organizarea concursului republican FIRST LEGO League Moldova, ediția 2017, cea mai importantă competiție la nivel local în domeniul tehnologiei și roboticii, dedicată copiilor și adolescenților de 9-16 ani. Evenimentul s-a desfășurat la data de 25-26 februarie curent la Chișinău. În cadrul ediției de anul acesta au participat 45 echipe din 21 de localități ale țării. Cei peste 300 de participanți au avut parte de două zile pline de energie pozitivă, provocări și multă distracție alături de susținătorii și oaspeții evenimentului. Participanții alături de antrenorii lor, au reflectat în proiectele lor tematica Alianții Animalelor și au încercat să definească soluții care să facă interacțiunile oamneilor cu animalele mai bune. Pe parcursul a două zile, echipele au demonstrat realizările sale în cadrul celor patru probe ale competiției: Designul Robotului, Robotul în Misiune, Proiectul și Valorile Fundamentale. Performanțele echipelor au fost jurizate de către un juriu compus dintr-un grup de profesioniști din mai multe domenii. Un alt concurs care s-a desfășurat în perioada 23-25.02.2017 a fost Concursul Național de Științe și Inginerie ”Mold SEF”. La competiție au participat peste 90 elevi care au susținut 61 de proiecte. Din numărul total de proiecte, 30 au fost la categoria Științe și Matematică, 17 la categoria Științe aplicate și 14 proiecte la categoria Tehnologia informației. Concursul Național de Științe și Inginerie ”Mold SEF 2017” a fost organizat de Ministerul Educației, în parteneriat cu Asociația Națională a Companiilor IT și Compania ”Intel”.</p> <p>Semestrul II, 2018</p> <p>Învățământ primar și secundar general</p> <p>Prin Ordinul ministrului educației, culturii și cercetării nr.397 din 29.03.2018 a fost aprobat Planului-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal, anul de studii 2018-2019, care include unele completări care definesc elementele de noutate.</p> <p>Astfel, noua Arie curriculară <i>Consiliere și dezvoltare personală</i> include disciplina obligatorie <i>Dezvoltare personală</i>, propusă pentru implementare a câte 1 oră săptămânal, în învățământul primar, gimnazial și liceal.</p> <p>Dezvoltarea personală este structurată în cinci module, unul din ele fiind <i>Proiectarea carierei profesionale și dezvoltarea spiritului antreprenorial</i> care pune accent pe înțelegerea profesiilor din perspectiva pieței muncii, planificarea carierei și luarea deciziilor de carieră, dezvoltarea spiritului antreprenorial ca opțiune de carieră etc.</p> <p>. Disciplinele opționale reprezintă componenta flexibilă a Planului-cadru de învățământ, care contribuie la dezvoltarea unor competențe transversale. Unul dintre domeniile prioritare de structurare a disciplinelor opționale sunt <i>antreprenorialul, creativitatea și inovația</i>, care vin să dezvolte la elevi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Capacitatea de a proiecta și a promova proiecte în scopul realizării unor obiective; - Dezvoltarea spiritului de inițiativă; - Dezvoltarea creativității; - Asumarea de riscuri; - Educația financiară; - Luarea deciziilor de natură economică; - Înțelegerea rolului economiei în societate; - Utilizarea competențelor antreprenoriale pentru a face opțiuni în carieră. <p>Astfel, în lista disciplinelor opționale recomandate pentru clasele I-IV, V-IX, X-XII au fost incluse pentru clasele (I-IV): educație economică și antreprenorială, robotica, informatica; pentru clasele V-IX: educație economică și antreprenorială, robotica, informatica, educație socială și financiară</p>
------	--	--	-----------	---------------	--	---

		6.1.3. Introducerea modulului „Economia verde” în curriculumul disciplinei opționale „Educație economică și antreprenorială” în clasele liceale	2017	MECC	Modulul „Economia verde” inclus în curriculumul disciplinei opționale Educație economică și antreprenorială	<p>Realizat MECC: Procesul de revizuire și dezvoltare a curricula disciplinare în ciclul gimnazial și liceal este preconizat pentru anul 2019. În procesul de revizuire curriculară va avea loc inserția conținuturilor curriculare pe dimensiunea „Economia verde” în curricula disciplinare cu tangență directă <i>la domeniul economiei verzi</i>.</p> <p>Totodată, menționăm că Plan – cadru de învățământ oferă fiecărui elev posibilitatea de a opta pentru discipline opționale. Disciplinele opționale reprezintă componenta flexibilă a Planului – cadru de învățământ care contribuie la dezvoltarea unor competențe transversale. Domeniile prioritare includ inclusiv și <i>Educația pentru dezvoltare durabilă</i>, care constituie utilizarea competențelor în domeniul educației ecologice pentru înțelegerea și identificarea de soluții în cazul problemelor locale și globale, precum cele de dezvoltare durabilă, de mediu, <i>de economie verde</i> etc.</p>
Obiectivul 7. Aplicarea cunoștințelor pentru rezolvarea problemelor globale și societale						
7.1.	Susținerea și popularizarea activităților inovatoare	7.1.1. Acordarea suportului deplin pentru participarea inovatorilor din Republica Moldova la evenimente internaționale de invenție și inovare	Permanenț	ANCD AGEPI MECC	Număr de persoane participante la evenimente desfășurate anual	<p>Realizat Caracter continuu</p> <p>În anul 2018, AGEPI a acordat asistență inventatorilor din Republica Moldova în promovarea realizărilor științifice și inovatoare în cadrul a 5 expoziții internaționale de invenții, produse și tehnologii noi de peste hotare, după cum urmează:</p> <ol style="list-style-type: none"> Salonul Internațional de Invenții de la Geneva, ediția a 46-a, care a avut loc în perioada 11-15 aprilie curent. Republica Moldova a fost reprezentată de AGEPI și un grup de inventatori și cercetători din țară. La standul AGEPI au fost expuse 7 invenții, acestea fiind apreciate cu 4 medalii de aur și 3 de argint. Salonul Internațional al Cercetării, Inovării și Invenției „PRO INVENT 2018”, Cluj Napoca, România, 21-23 martie 2018. La eveniment au participat 5 instituții de cercetare și 3 universități din RM. AGEPI a participat cu un stand expozițional și a diseminat informații din domeniul PI. Expoziția Internațională de Invenții Euroinvent, Iași, România, 16-19 mai 2018. La eveniment au participat 5 instituții de cercetare și 2 universități din RM. AGEPI a participat cu un stand expozițional și a diseminat informații din domeniul PI. <p>Raportul statistic pentru trimestrul I 2018 este publicat pe pagina web a Ministerului Justiției și Agenției de Administrare a Instanțelor Judecătorești și poate fi accesat la link-urile: www.justice.gov.md/slidepageview.php?1=ro&ide=56&; www.aaij.justice.md/ro/rapoarte/rapoarte-statistice.</p> <ol style="list-style-type: none"> Expoziția Internațională de Invenții și Forumul Internațional de Invenție și Inovare IEI & WIIF 2018, or. Foshan, China, 13-15 septembrie 2018. La standul AGEPI au fost expuse 3 invenții ale inventatorilor moldoveni care s-au înregistrat la expoziție, acestea fiind apreciate cu 2 medalii de aur și 1 medalie de argint. Târgul Internațional al Invențiilor ISIF'18, Istanbul, Turcia, 27-29 septembrie 2018. Republica Moldova a fost reprezentată de AGEPI, la standul căreia au fost expuse 4 invenții, acestea fiind apreciate cu 2 medalii de argint, 1 medalie de bronz și 1 premiu special. <p>2019</p>

					<p>MECC: 2 proiecte premiate ale concursului național ”Mold SEF” au fost finanțate integral pentru participare la etapa internațională a concursului Intel ISEF, care s-a desfășurat în SUA</p> <p>ANCD: S-a acordat support informațional în vederea participării inovatorilor din Moldova la expoziția internațională „Euroinvent 2018”, care a avut loc la Iași în luna mai 2018. La evenimente au participat peste 10 inovatori. Concomitent, s-a acordat suport în vederea participării inovatorilor din Moldova la expoziția internațională ”Invent-Invest 2018”, care a avut loc la Chișinău în luna noiembrie 2018. Au participat peste 20 de persoane.</p>
	7.1.2. Stimularea dezvoltării proiectelor de colaborare dintre entitățile publice și entitățile private în sfera cercetării, dezvoltării tehnologice și inovațiilor	Permanenț	ANCD MECC	Număr de parteneriate create anual	<p>Realizat Character continuu</p> <p>Are loc finanțarea proiectelor de inovare și transfer tehnologic dezvoltate în comun de entitățile publice și private în sfera cercetării, dezvoltării tehnologice și inovațiilor. Până în prezent au fost stabilite 10 parteneriate și aprobate 10 proiecte de inovare și transfer tehnologic pentru finanțare în anul 2018.</p> <p>2018 MECC:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oficiul Special de Auto-Guvernare pentru Educație al Provinciei Jeju din Republica Coreea a donat la 20 de instituții de învățământ din țară câte 1 set de Micro:Bit și 1 set de roboți Hamster. - Oficiul Special de Auto-Guvernare pentru Educație al Provinciei Jeju din Republica Coreea a donat încă 40 seturi de Micro:Bit și 40 seturi de roboți Hamster pentru instituțiile de învățământ din țară. - În iunie 2018 a fost semnat Memorandumul de înțelegere ”Dezvoltarea educației digitale în învățământul general” între: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Ministerul Economiei și Infrastructurii, Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC și Instituția Publică Centrul de Instruire și Inovații TIC – Tekwill. <p>TwentyTu este un proiect non-profit prin care echipa de proiect își dorește ca până în anul 2022 să ofere formări în profesiile viitorului pentru fiecare al 4-lea elev din Moldova, adică pentru 80000 de elevi și instruirea a 2200 de cadre didactice. Misiunea TwentyTu este să pună în valoare capitalul uman al Republicii Moldova și să crească pe termen lung o generație de oameni care să creeze produse și servicii care să răspundă provocărilor sociale naționale și globale.</p> <p>Prin susținerea MEI, ATIC și a proiectului TwentyTu, în august 2018, 1654 cadre didactice de la clasa I-i au primit câte o tabletă pentru implementarea eficientă a modului Educație digitală.</p> <p>2019</p> <p>MECC: 19 aprilie 2019 va avea loc lansarea Centrului Național de Inovații Digitale în Educație „Clasa Viitorului”. Centrul va include un spațiu de instruire deschis și flexibil, unde profesorii vor experimenta scenarii de predare-învățare-evaluare inovative, folosind atât tehnologii digitale cu impact transformativ: programare, robotică, Internet of Things, cât și echipamente care să transpună aceste tehnologii: senzori, media digitală și echipamente de fabricație. Centrul va fi</p>

					<p>nucleul strategic pentru tot sistemul educațional și va deveni o platformă de instruire, consiliere didactică pentru școli.</p> <p>Centrul este plasat în cadrul Universității Pedagogice de Stat "Ion Creangă", unde a fost renovată și reutilată sala de festivități, care oferă un spațiu flexibil și reconfigurabil, inspirat din principiile "Clasei Viitorului" și dotat cu echipamente digitale educaționale precum ecrane interactive SMART, seturi de robotică, imprimante 3D, laboratoare digitale, senzori, microcircuite, ochelari VR, camere panoramice, dispozitive și sisteme pentru casa inteligentă, etc. Centrul vine să inspire cadrele didactice în aplicarea noilor tehnologii în procesul de instruire al elevilor și va asigura formarea inițială și continuă a peste peste 1,000 de cadre didactice anual.</p>	
7.2.	Consolidarea conexiunilor de inovare dintre companii, sectorul educațional și de cercetare	7.2.2. Asigurarea instruirii cercetătorilor științifici în domeniul managementului inovațiilor și managementul proprietății intelectuale, managementului proiectelor și a fundraising	Permanen t	ANCD MECC AGEPI	Număr de persoane instruite anual	<p>Realizat</p> <p>Caracter continuu</p> <p>MECC: În data de 4 mai, s-a desfășurat în cadrul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării (MECC) sesiunea de informare privind Programul COST (Cooperarea Europeană în domeniul Științei și Tehnologiei). La eveniment au participat ministrul Educației, Culturii și Cercetării, Monica Babuc, șeful adjunct al Secției proiecte din cadrul Delegației UE în Republica Moldova, Marco Gemmer, președintele Asociației COST, Ronald de Bruin, experți și cercetători. În data de 17 Mai în cadrul MECC, în contextul urmăririi parcursului de integrare în Spațiul European de Cercetare, a avut loc masa rotundă cu genericul "Consolidarea capacităților privind cartografierea prioritara și procesul de descoperire a antreprenorialului pentru o specializare inteligentă". Discuțiile s-au axat pe analiza actualizată a cartografierii potențialului economic, inovator și științific din Republica Moldova. La eveniment au participat experți și cercetători din țară și de peste hotare.</p> <p>ANCD: Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare, în parteneriat cu Academia de Studii Economice a Moldovei a organizat ateliere de lucru „INFO WEEK – H2020/2018” care au avut loc în perioada 18-20 iunie 2018. "Info Week – H2020/2018", ajuns la cea de-a IV-a ediție, a promovat Programul Cadru de cercetare-inovare al Uniunii Europene – Orizont 2020, cât a prezentat apelurile deschise în cadrul acestui program. InfoWeek – H2020/2018 oferă o platformă pentru mediul științifico-academic și didactic, consolidează echipe de cercetare pentru participarea în comun la apelurile deschise din cadrul Programului Orizont 2020 și abordează provocările din domeniul de Cercetare-Dezvoltare-Inovare.</p> <p>În cadrul acestor sesiuni de informare cercetătorii au fost instruiți în domeniul managementului proiectelor de cercetare și a fundraising-ului.</p> <p>De asemenea, a fost instituit un curs de educație antreprenorială pentru cercetătorii cu idei de afaceri.</p> <p>În proiectul programului național în domeniile cercetării și inovării sunt prevăzute mai multe acțiuni în sensul instruirii în domeniul proprietății intelectuale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Introducerea opțională în programul studiilor doctorale a disciplinei "Antreprenoriatul inovativ și drepturi de proprietate intelectuală"; - Consolidarea capacităților pentru valorificarea drepturilor de proprietate intelectuală în cadrul organizațiilor din domeniile cercetării și inovării.

						<p>AGEPI: În sem.II 2018, AGEPI a organizat 9 seminare de informare și instruire în domeniul protecției invențiilor, precum și importanței economice a proprietății intelectuale dedicate cercetătorilor, profesorilor, doctoranzilor și masteranzilor din cadrul instituțiilor de învățământ superior din republică, în cadrul cărora au fost instruite 535 persoane, după cum urmează:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Masa rotundă cu genericul „Probleme actuale în predarea disciplinei PI în cadrul instituțiilor de învățământ superior din Republica Moldova”, pentru reprezentanții instituțiilor de instituțiilor de învățământ superior, 01 octombrie 2018, (3 ore, 35 persoane). 2. Seminar cu genericul „Comercializarea OPI la universitățile și insituțiile de cercetare din UE și R. Moldova”, 12 octombrie 2018, (6 ore, 70 persoane). 3. Seminar de instruire cu genericul „Aspecte generale privind protecția PI. Fenomenul plagiatului”, pentru cadrele didactice, studenții, masteranzii din cadrul Universității Pedagogice „I. Creangă”, 23 octombrie 2018, (4 ore, 90 persoane). 4. Seminar de instruire în domeniul PI pentru doctoranzii Universității „D. Cantemir”, 02 noiembrie 2018, (2 ore, 50 persoane). 5. Seminar de instruire cu genericul „Aspecte generale privind protecția PI. Ultimele modificări în domeniul dreptului de autor”, pentru cadrele didactice, studenții, masteranzii din cadrul Universității de Stat „A. Russo”, 25 octombrie 2018, (2 ore, 50 persoane). 6. Seminar de instruire în domeniul PI pentru masteranzii și doctoranzii din cadrul UTM, 15 noiembrie 2018, (2 ore, 70 persoane). 7. Susținerea prelegerii cu genericul „Asigurarea proprietății intelectuale la frontieră”, pentru studenții, masteranzii ASEM, 5 noiembrie 2018, (2 ore, 50 persoane). 8. Participarea specialiștilor AGEPI la desfasurarea lectiilor publice cu genericul „Protecția proprietății intelectuale: Politici, Legi și Aplicații”, în cadrul Facultatii Stiinte Economice, ULIM, 3-6 dec, 17-20 dec 2018 (16 ore, 50 persoane). 9. Participarea specialiștilor AGEPI la desfasurarea unei lecții tematice axată pe dreptul de autor și drepturile conexe, USM, 26 noiembrie 2018, (2 ore, 70 persoane).
7.3.	Sporirea calității activităților institutelor de cercetare și de învățământ superior	7.3.2. Promovarea și stimularea implementării sistemelor de management al calității și acreditării laboratoarelor	2016-2018	ANCD MECC	Număr de acreditări anuale	<p>Realizat</p> <p>AȘM: În cadrul Institutului de Chimie au fost reacreditate două laboratoare: Laboratorul Monitoring al Calității Mediului, Laboratorul Chimia Apelor.</p> <p>IDSI menține 4 standarde internaționale ISO 9001:2008, ISO 14001:2004, BS OHSAS 18001:2007 și ISO/IEC 27001:2013.</p> <p>În 2016 Institutul de Inginerie Electronică și Nanotehnologii a fost reacreditat de CNAA pentru următorii 5 ani cu categoria superioara.</p>
Obiectivul 8. Stimularea cererii pentru produsele și serviciile inovatoare						
8.1.	Facilitarea integrării inovatorilor și cercetătorilor moldoveni în circuitul global	8.1.1. Identificarea și promovarea internațională și națională a exemplelor de excelență inovațională și tehnologică ale	Permanen t	ANCD MECC	Număr de companii promovate anual	<p>Realizat</p> <p>AȘM: Promovarea la salonul de expoziții internaționale EuroInvent a rezultatelor remarcabile obținute în urma realizării a 5 proiecte de inovare și transfer tehnologic.</p> <p>Promovarea rezultatelor cercetărilor și inovațiilor autohtone la expoziția dedicată aniversării a 55 de ani de la fondarea Academiei de Științe a Moldovei.</p> <p>ANCD: au fost promovate 5 companii moldovenești în cadrul expoziției internaționale ”Invent-Invest 2018”, beneficiari a proiectelor de inovare și transfer tehnologic.</p>

	al inovațiilor și ideilor	companiilor moldovenești				
		8.1.2. Promovarea și stimularea integrării cercetării naționale în cea internațională, inclusiv prin intermediul Programului „Orizont 2020”	Permanen t	ANCD	Număr de proiecte realizate anual	Realizat Caracter continuu Au fost realizate: a) susținerea rețelei punctelor naționale, regionale și locale de contact; b) asigurarea participării reprezentanților oficiali ai comunității științifice și a experților naționali la comitetele de Program „Orizont 2020”; c) popularizarea Programelor COST și EURAXESS. În perioada de raportare, ANCD a organizat concursuri de susținere a posturilor vacante pentru rețelele punctelor naționale de contact și reprezentanților oficiali ai comunității științifice și a experților naționali la comitetele de Program Orizont 2020. Lista persoanelor nominalizate a fost plasată pe pagina web ANCD. În luna iunie 2018, în incinta Universității Tehnice a Moldovei, a fost organizat eveniment de informare despre modalități de aplicare la Programul COST. ANCD a continuat promovarea și stimularea integrării cercetării naționale în cea internațională, inclusiv prin intermediul Programului „Orizont 2020”. Nu există statistica per număr de proiecte realizate anual de către cercetătorii moldoveni. În total în perioada 2014 – 2018, de realizarea a Programului, din partea Moldovei au fost aplicate 375 proiecte și câștigate 315 proiecte, conform datelor statistice oferite de portalul web a Programului.
		8.1.3. Promovarea oportunităților de finanțare a activităților de cercetare în favoarea întreprinderilor mici și mijlocii în Programul „Orizont 2020” și Programul COSME	Permanen t	ANCD	Număr de întreprinderi mici și mijlocii susținute anual	Realizat Caracter continuu Au fost studiate și analizate apelurile de finanțare deschise în cadrul Programelor Orizont 2020 și COSME și aduse la cunoștința a 20 IMM-uri.
8.2.	Efectuarea achizițiilor de stat pentru stimularea activității inovatoare	8.2.1. Achiziționarea competitivă a serviciilor de cercetare, dezvoltare tehnologică și inovații în cadrul programelor de stat	Permanen t	ANCD MECC	Număr de servicii achiziționate anual	Realizat Caracter continuu Se acordă finanțarea pentru proiectele depuse în cadrul programelor de stat și selectare prin concurs. Au fost achiziționate servicii corespunzător numărului de proiecte finanțate, după cum urmează: 244 proiecte instituționale, 28 programe de stat, 31 proiecte tineri cercetători, 11 proiecte monografii, 25 proiecte manifestări.
Componenta IX Nivelul de realizare 100 %		Total acțiuni - 21, inclusiv: Realizate – 6 Realizate cu caracter continuu – 15 Nerealizate - 0				
Componenta X. CONCURENȚA						
Acțiuni orizontale						
Obiectivul 1. Sporirea intensității concurenței pe piață						

1.1.	Asigurarea compatibilității cadrului de reglementare a mediului de afaceri cu principiile concurenței libere	1.1.1. Revizuirea cadrului normativ de reglementare a mediului de afaceri privind compatibilitatea cu noua Lege a concurenței sub aspectul identificării barierelor de intrare pe piață	Permanen t	CC MEI MADR și M MF ANSA APP	Propuneri privind revizuirea cadrului normativ înaintate; proiecte elaborate și aprobate	<p>Realizat</p> <p>CC: Legea nr. 141 din 19 iulie 2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost aprobată de Parlamentul Republicii Moldova și publicată în Monitorul Oficial Nr. 309-320 din 17.08.2018, în speță au fost aduse modificări și completări la: Codul fiscal nr. 1163/1997, Legea nr. 1227/1997 cu privire la publicitate, Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998, Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat.</p> <p>Anul 2019: Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr.AAP-10/17-24 din 25.04.2019 s-a recomandat Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale să elaboreze și înainteze propuneri de modificare a cadrului normativ în vederea separării funcției de control a Agenției Naționale pentru Sănătate Publică de activitatea economică, manifestată prin prestarea serviciilor de dezinfecție, dezinsecție și deratizare.</p> <p>Legea nr. 141 din 19 iulie 2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost aprobată de Parlamentul Republicii Moldova și publicată în Monitorul Oficial Nr. 309-320 din 17.08.2018, în speță au fost aduse modificări și completări la: Codul fiscal nr. 1163/1997, Legea nr. 1227/1997 cu privire la publicitate, Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998, Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat.</p> <p>MADRM: În 2019 Consiliul Concurenței a avizat 19 proiecte de acte normative elaborate de MADRM.</p>
		1.1.2. Expertizarea obligatorie de către CC a proiectelor de acte normative adoptate privind reglementarea mediului de afaceri	Permanen t	CC	Număr de expertize efectuate anual	<p>Realizat</p> <p>Caracter continuu</p> <p>Pe parcursul anului au fost avizate 121 de proiecte de acte normative/legislative.</p> <p>Pe parcursul perioadei de raportare au fost avizate 38 proiecte de acte normative ce au vizat domeniile:</p> <ul style="list-style-type: none"> • serviciului public de alimentare cu apa și de canalizare; • achizițiilor publice; • serviciilor financiar - bancare; • piața energiei electrice și petroliere; • asigurărilor; • pensiilor facultative; • subvenționării în agricultură; • publicitatea băuturilor alcoolice. <ul style="list-style-type: none"> • Anul 2019: Pe parcursul perioadei de raportare au fost avizate 106 de proiecte de acte normative ce au vizat domeniile: • achiziția dispozitivelor medicale de diagnosticare in vitro și materiale utilizate în hemotransfuzie; • achizițiilor în sectoarele energiei, apei, serviciilor poștale; • achizițiilor publice; • asigurărilor; • parteneriatul public privat • pensiilor facultative;

						<ul style="list-style-type: none"> • piața energiei electrice și a gazelor naturale; • publicitatea băuturilor alcoolice • serviciilor financiar - bancare; • serviciilor turistice; • serviciului de pază; • serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare; • subvenționării în agricultură; • transmiterea dreptului exclusiv asupra invenției.
1.2.	Intensificarea procesului de monitorizare a pieței interne	1.2.2 Evaluarea permanentă a mediului concurențial prin efectuarea investigațiilor utile în diferite sectoare ale economiei	Permanen t	CC	Studii elaborate	<p>Realizat</p> <p>Caracter continuu</p> <p>Pe parcursul I semestru 2019 Consiliul Concurenței în vederea evaluării permanente a mediului concurențial a inițiat 2 investigații utile:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Studiul de piață cu privire la importul, producerea și comercializarea cărnii și produselor de carne 2. Studiul de piață cu privire la comercializarea produselor social importante 3. Consiliul Concurenței a continuat 15 studii utile în diferite sectoare ale economiei, inițiate anterior, după cum urmează: <ol style="list-style-type: none"> 1) Investigația utilă pentru cunoașterea pieței comerțului cu ridicata de medicamente; 2) Investigația utilă pentru cunoașterea pieței comercializării cu ridicata și amănuntul a principalelor produse petroliere și a gazului lichefiat în Republica Moldova; 3) Investigația utilă pentru cunoașterea piețelor: achiziția și prestarea serviciilor de depozitare a semințelor de floarea-soarelui, precum și comercializarea cu ridicata a uleiului din semințe de floarea-soarelui; 4) Investigația utilă pentru cunoașterea piețelor: achiziția grâului, prestarea serviciilor de depozitare a grâului, prestarea serviciilor de transport al grâului și prestarea serviciilor de transport al semințelor de floarea-soarelui; 5) Investigația utilă pentru cunoașterea pieței serviciilor bancare (servicii de creditare, de atragere a depozitelor, de deservire a conturilor curente etc.); 6) Investigația utilă pentru cunoașterea mediului concurențial pe piața publicității exterioare; 7) Investigația utilă pentru cunoașterea piețelor pe care activează ÎS „Cadastru”; 8) Investigația utilă pentru cunoașterea pieței primare a spațiilor locative; 9) Investigația utilă pentru cunoașterea materialelor de construcție nemetalifere; 10) Investigația utilă privind identificarea entităților investite cu drepturi exclusive și monitorizarea activității acestora; 11) Investigația utilă pentru cunoașterea pieții publicității de televiziune în perioada 2009-2013; 12) Investigația utilă pentru cunoașterea pieții dispozitivelor medicale; 13) Investigația utilă pentru cunoașterea pieței activităților de cercetare și dezvoltare a Republicii Moldova în anii 2014-2016; 14) Investigația utilă pentru cunoașterea cazurilor de încălcare a legislației concurențiale de către Autoritățile Publice Locale la etapa elaborării, aprobării și modificării bugetelor unităților administrativ teritoriale.

					<p>15) Investigația utilă pentru cunoașterea piețelor privind transportul rutier de persoane prin servicii regulate și activității de autogări,</p> <p>2019: Pe parcursul perioadei de raportare Consiliul Concurenței a revizuit investigațiile utile de cunoaștere a pieței, fie prin comasare, fie prin disjuncție, după caz. Astfel, la moment Consiliul Concurenței realizează următoarele investigații utile de cunoaștere a pieței:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței dispozitivelor medicale; 2. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței comercializării autovehiculelor, pieselor de schimb și a serviciilor conexe; 3. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței procesării și comercializării peștelui, crustaceelor, moluștelor și produselor de pește; 4. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței comercializării și procesării culturilor cerealiere și oleaginoase; 5. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței serviciilor de transport și activităților conexe; 6. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței produselor chimice; 7. Investigația utilă privind identificarea entităților investite cu drepturi exclusive și monitorizarea activității acestora; 8. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței publicității; 9. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței comerțului cu ridicata de medicamente; 10. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței comercializării cu ridicata și amănuntul a principalelor produse petroliere și a gazului lichefiat în Republica Moldova; 11. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței serviciilor bancare (servicii de creditare, de atragere a depozitelor, de deservire a conturilor curente etc.); 12. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței cu privire la importul, producerea și comercializarea cărnii și produselor de carne; 13. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței cu privire la comercializarea produselor social importante; 14. Investigația utilă privind identificarea entităților investite cu drepturi exclusive și monitorizarea activității acestora (SIEG); 15. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței comercializării mașinilor agricole, echipamentelor și serviciilor conexe; 16. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței în domeniul construcțiilor; 17. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței activității de cercetare și dezvoltare; 18. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței producerii și comercializării energiei electrice; 19. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței procesării produselor agro-alimentare;
Intensificarea colaborării cu societatea civilă sub aspectul gradului de dominare a pieței și utilizării	1.2.3. Promovarea culturii concurențiale (prin intermediul trainingurilor, conferințelor de presă, meselor rotunde etc.)	Permanen t	CC	Număr de persoane instruite	<p>Realizat</p> <p>Caracter continuu</p> <p>Pe parcursul anului 2018 au fost organizate 161 evenimente (conferințe internaționale, conferințe de presă, seminare, ședințe, ședințe consultative) la care au participat 767 de persoane (reprezentanți ai autorităților administrației publice centrale și locale, autorități de reglementare, reprezentanți ai asociațiilor profesionale și de business, reprezentanți ai mediului de afaceri etc.).</p>

practicilor anticoncurențiale					Pe parcursul I semestru 2019 au fost organizate 78 de evenimente (seminare, conferințe, ședințe, ședințe consultative) la care au participat 804 persoane (reprezentanți ai autorităților administrației publice centrale și locale, autorități de reglementare, reprezentanți ai mediului de afaceri etc). Totodată, a fost oferit răspuns la 8 solicitări de informații parvenite din partea reprezentanților mass-media. 2019: Pe parcursul perioadei de raportare au fost organizate 146 de evenimente cu participarea a peste 1725 de reprezentanți ai autorităților publice, ai mediului de afaceri, ai mass mediei, ai institutelor de politici publice, studenți etc.
1.2.4. Sporirea acțiunilor de informare a populației privind practicile anticoncurențiale și acțiunile întreprinse pentru înlăturarea acestora.	Permanen t	CC	Număr de acțiuni organizate anual	<p>Realizat Caracter continuu</p> <p>1. Pe parcursul anului 2018 întru sporirea acțiunilor de informare a populației privind practicile anticoncurențiale și acțiunile întreprinse pentru înlăturarea acestora, la sediul Consiliului Concurenței au avut loc 52 de întrevederi consultative și au fost oferite circa 158 de consultații telefonice.</p> <p>2. Pe pagina oficială web a Consiliului Concurenței au fost plasate 224 de materiale informative. Pagina a fost actualizată permanent cu informație relevantă. Concomitent, reprezentanții Consiliului Concurenței au acordat 3 interviuri, au participat la 3 emisiuni tv /radio și au participat cu discurs în cadrul la 2 evenimente.</p> <p>1. Pe parcursul I semestru 2019 întru sporirea acțiunilor de informare a populației privind practicile anticoncurențiale și acțiunile întreprinse pentru înlăturarea acestora, la sediul Consiliului Concurenței au avut loc 7 întrevederi consultative și au fost oferite 81 consultații telefonice.</p> <p>2. Pe pagina oficială web a Consiliului Concurenței au fost plasate 98 de materiale informative. Pagina a fost actualizată permanent cu informație relevantă. Pe parcursul perioadei de raportare, reprezentanții Consiliului Concurenței au acordat 3 interviuri, au participat la 1 emisiune tv și au participat cu discurs în cadrul a 6 evenimente publice.</p> <p>Anul 2019:</p> <p>1. Pe parcursul perioadei de raportare întru sporirea acțiunilor de informare a populației privind practicile anticoncurențiale și acțiunile întreprinse pentru înlăturarea acestora, la sediul Consiliului Concurenței au avut loc 20 de întrevederi consultative și au fost oferite 778 consultații telefonice.</p> <p>2. Pe pagina oficială web a Consiliului Concurenței au fost plasate 205 de materiale informative. Pagina a fost actualizată permanent cu informație relevantă.</p> <p>3. Pe parcursul perioadei de raportare, reprezentanții Consiliului au acordat 3 interviuri, au participat la 1 emisiune tv și au participat cu discurs în cadrul a 7 evenimente publice. A fost asigurată apariția a 3 materiale în reviste periodice – 2 informații de interes public în Almanahul politic 2018 și Logos Press, și 1 material în Global Competition Review 2018.</p>	
Obiectivul 2. Implementarea eficiență a prevederilor legale în domeniul reglementării concurenței					
2.1. Fortificarea capacităților instituționale ale	2.1.1.Elaborarea actelor normative în vederea asigurării	Permanen t	CC	Proiecte aprobate	<p>Realizat</p> <p>Legea nr. 141 din 19 iulie 2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost aprobată de Parlamentul Republicii Moldova și publicată în Monitorul Oficial Nr. 309-320 din</p>

Consiliului Concurenței	bunei implementări a actelor legale de bază în domeniul protecției concurenței				17.08.2018, în speță au fost aduse modificări și completări la: Codul fiscal nr. 1163/1997, Legea nr. 1227/1997 cu privire la publicitate, Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998, Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat. Anul 2019: Ca urmare a solicitării Consiliului Concurenței, în cadrul proiectului Băncii Mondiale a fost obținut suportul tehnic de modificare a cadrului legal din domeniul concurenței, în vederea armonizării cu Directiva (UE) 1/2019, termenul fiind stabilit pentru februarie 2020. A fost negociat și aprobat caietul de sarcini și finalizat procesul de selectare a companiei de consultanță. Totodată, în scopul realizării Programului național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anul 2017-2020, aprobate prin Legea nr. 169/2017 a fost elaborat proiectul de lege privind „Modificarea legislației concurențiale în vederea implementării mecanismului de informatori la stabilirea acordurilor anticoncurențiale”, prezentat Ministerului Economiei și Infrastructurii prin scrisoarea nr. DJ-02/414-1846 din 06.08.2019 pentru inițierea proiectului actului normativ și prezentarea acestuia spre examinare Guvernului. La data de 15.10.2019 a fost recepționat demersul Ministerului Economiei și Infrastructurii nr. 06/2-6679 din 09.10.2019, privind refuzul de a prelua integral în gestiune elaborarea/promovarea proiectului de lege propus, din motiv că agenda legislativă a ministerului a fost deja formată.
	2.1.2 Identificarea surselor financiare necesare realizării la capacitate maximă a responsabilităților Consiliului Concurenței	Permanen t	CC MF	Buget anual, lei	Realizat În conformitate cu Legea Nr. 303 din 30.11.2018 bugetului de stat pentru anul 2019, bugetul alocat Consiliului Concurenței pentru anul respectiv a constituit 24030,7 mii lei.
Componenta X Nivelul de realizare 100 %	Total acțiuni - 7, inclusiv: Realizate – 3 Realizate cu caracter continuu – 4 Nerealizate - 0				
TOTAL Nivelul de realizare 95,6 %	Total acțiuni - 199, inclusiv: Realizate – 100 Realizate cu caracter continuu – 90 Nerealizate – 9 (din care 4 suspendate)				